

RÁKOSI MÁTYÁS

ÉPÍTJÜK A NÉP ORSZÁGÁT

TARTALOM

A KÖVETKEZŐ LÁNCSZEM

A KÖVETKEZŐ LÁNCSZEM

A PÁRT: ÉLCSAPAT

A MARXIZMUS-LENINIZMUS A GYŐZELEM EGYETLEN ÚTJA

HARMINCÉVES A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

A NÉPI DEMOKRÁCIA NÉHÁNY PROBLÉMÁJÁRÓL

ÉPÍTJÜK A NÉP ORSZÁGÁT

A 48-AS ÖRÖKSÉG

A MAGYAR SAJTÓ SZÍNVONALÁNAK EMELÉSÉÉRT

A NÉP ÉLÉN A JOBB JÖVŐÉRT

A NÉPI DEMOKRÁCIA MÉRNÖKEINEK FELADATA

ÉPÍTJÜK A NÉP ORSZÁGÁT

EGYESÜLÉSI KONGRESSZUS

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT ÉS A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT EGYESÜLÉSE

VÉGZETT MUNKÁNK ÉS ÚJ FELADATAINK AZ EGYESÜLÉS UTÁN

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁVAL ERŐS, VIRÁGZÓ MAGYARORSZÁGÉRT

NÉPI DEMOKRÁCIÁNK PROBLÉMÁI ÉS FELADATAI

A DOLGOZÓ PARASZTSÁG A SZÖVETKEZÉS ÚTJÁN

A FALUT IS A SZOCIALIZMUS VISZI ELŐRE

ÜDVÖZLET AZ V. ORSZÁGOS KATONAI KONFERENCIÁNAK

NÉPI DEMOKRÁCIÁNK ÚJ FELADATAI

ÜDVÖZÖLJÜK A VILÁG BÉKESZERETŐ ASSZONYAIT

NYILATKOZAT A MAGYAR-CSEHSZLOVÁK KAPCSOLATOKBÓL

ELŐRE A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONTTAL!

PÁRTUNK FELADATAI

A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONTTAL HAZÁNK FELVIRÁGOZTATÁSÁÉRT

A NÉPFRONTTAL A BOLDOG, ERŐS, FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGÉRT

A KÖVETKEZŐ LÁNCZEM

A KÖVETKEZŐ LÁNCSEM

A kommunista pártok politikáját az az elmélet vezeti, amelyet Marx dolgozott ki. Lenin és Sztálin pedig az imperializmus, a proletárforradalmak és a szocializmus építésének korszakára alkalmazott, elmélyített és továbbfejlesztett. Ez az elmélet, mint Sztálin mondja, megköveteli, hogy:

„Minden adott pillanatban meg kell találni a folyamatok láncolatában éppen azt a láncszemet, amelynek megragadásával az egész láncot kézben tartjuk és előkészíthetjük a stratégiai siker eléréséhez szükséges feltételeket.

Arról van itt szó, hogy a pártra váró feladatok sorából kiválasztjuk azt az aktuális feladatot, amelynek megoldása központi jelentőségű s amelynek megvalósítása biztosítja a többi aktuális feladat sikeres megoldását.”¹

Ha a fenti követelmény szemszögéből nézzük a mi pártunk működését, amelyet a felszabadulás óta kifejtett, megállapíthatjuk, hogy nagyban és egészében meg tudtuk találni a fejlődés mindenkorai láncszemét. Közvetlenül a felszabadulás után, a nemzeti demokratikus erők összefogását tartottuk ennek. A fiatal demokrácia következő láncszeme a földreform volt, ezt követte az újjáépítés megindítása. A 45-ös választások megmutatták, hogy a reakció komolyan veszélyeztette demokráciánk alapját: veszélyeztette nemcsak politikailag, de gazdasági téren is, a *pénzromlással*. Pártunk ebben a helyzetben az infláció megszüntetését és a jó pénz megteremtését tartotta olyan szemnek, amelyet, mint Lenin mondta, „ha teljes erővel megragadunk, akkor ezzel az egész láncot kezünkben tartjuk és előkészítjük a biztos átmenetet a következő láncszemhez”. A stabilizáció sikere megerősítette demokráciánk gazdasági alapjait s lehetővé tette az átmenetet a Kiszgazda Pártban meghúzódó reakció szétverésére. Ezután az államosításokra és a hároméves tervre került a sor. A demokrácia gazdasági és politikai eredményei megérlelték a két munkáspárt egybeolvadásának és a nemzeti demokratikus front elmélyítésének, szorosabbra fogásának feltételeit. Ez a feladat most áll megoldás előtt. Melyik a legközelebbi láncszem?

Kétségkívül pártunk elméleti színvonalának emelése és elmélyítése. Az a lenini megállapítás, hogy: „Az élenjáró harcos szerepét csak az a párt tudja betölteni, amelyet élenjáró elmélet irányít,” ma is változatlanul érvényes. Az elmúlt három esztendő egymást nyomon követő, azonnali megoldást sürgető, halasztást nem tűrő feladatai annyira elfoglaltak bennünket, hogy sokkal kevesebb energiát és figyelmet szenteltünk az elméleti munkának, mint amennyire feltétlenül szükség lett volna. Pártunk eddigi sikereit, előnyét a többi pártokkal szemben főleg annak a marxista tartaléknak köszönhetette, amelyet vezetői még a felszabadulás előtt gyűjtöttek. Továbbfejlesztésre, a magyar demokrácia alapkérdéseinek lenini-sztálini módszerekkel való alapos feldolgozására és kimunkálására nem került sor. Lenin az elméletről azt mondotta, hogy „a szocialisták *kötelesek* minden irányban továbbvinni, ha nem akarunk elmaradni az élettől”.

Meg kell őszintén vallani, hogy mi a marxi elmélet továbbvitelének kötelességét elhanyagoltuk s kezd mutatkozni nálunk is az a veszedelem, amelyről Sztálin azt mondja:

„Ha... valami okból sántítani kezd a pártpropaganda, ha sínylődni kezd kádereink marxista-leninista nevelése, ha legyengül munkánk e káderek politikai és elméleti színvonalának emelése terén, maguk e káderek pedig ezzel kapcsolatban megszűnnek érdeklődni további

¹ *Sztálin: A leninizmus kérdései*, Szikra, Budapest 1948. 71. oldal.

haladásunk perspektívái iránt, nem értik meg többé ügyünk igazát és perspektíva nélküli, korlátolt gyakorlati emberekké válnak... akkor ezt egész állami és pártmunkánknak feltétlenül meg kell sínylenie. Mint alapigazságot kell elismernünk, hogy mennél magasabb a párt és állami munka bármely területén működő funkcionáriusok politikai színvonala és marxista-leninista öntudata, annál magasabb és termékenyebb maga ez a munka, annál hatékonyabbak a munka eredményei, és - megfordítva, - mennél alacsonyabb a funkcionáriusok politikai színvonala és marxista-leninista öntudata, annál valószínűbbek a bajok és kudarcok a munkában...²

Mi nem akarjuk, hogy munkánkban bajok és kudarcok mutatkozzanak, s ezért tűzzük napi-rendre pártunk elméleti színvonalának emelését. A pártoktatással mi sokkal többet foglalkoztunk, mint a demokrácia többi pártja együttvéve. Több mint 120.000 elvtársunk végzett különböző pártiskolákat vagy szemináriumokat. Ennek a számnak hatását azonban lerontja az, hogy az iskolát-végzettek zöme csak háromhetes vagy rövidebb tanfolyamot végzett. De a 120.000-es szám azt is jelenti, hogy tagjaink öthatoda semmiféle rendszeres elméleti oktatásban nem részesült. Ha ehhez hozzávesszük, hogy tagjaink több mint 90%-a a felszabadulás óta lépett be hozzánk, akkor mutatkozik csak meg a maga nagyságában az előttünk álló feladat.

Amellett új tények jelentkeznek, amelyek egyenesen azzal fenyegetnek, hogy pártunk marxista-leninista színvonala a közeljövőben még csökkenni fog. A szociáldemokrata jobboldal leleplezése megértette a szociáldemokrata elvtársakkal, hogy milyen megengedhetetlen fényűzés a két egymással versengő munkáspárt, hogy a versengésből milyen felmérhetetlen kár háramlik nemcsak a dolgozókra, hanem az egész magyar demokráciára is. Ennek a felismerésnek a nyomán elemi erővel tört ki az egységes munkáspárt követelése és tízezzrel jelentkeztek pártunkban a szociáldemokrata elvtársak. Átmenetileg bezártuk a párt kapuit, de sok tízezen dörömbölnek rajta s türelmetlenül követelik a bebocsátást. A két párt egyesülése lényegében a Szociáldemokrata Párt 36. kongresszusával már elhatározott dolog. Az egyesülés elméleti alapja - mint ahogy ezt a vezető szociáldemokrata elvtársak is hangsúlyoztatják - csak a marxizmus-leninizmus lehet. Néhány hónapon belül tehát az egységes pártban százezzrel lesznek olyan volt szociáldemokrata elvtársak, akik joggal követelik meg tőlünk, hogy a lenini-sztálini elmélettel megismertessük őket.

De ez csak az előttünk álló feladatok egy része. A szociáldemokrata elvtársakon kívül irányt vett pártunkra a középparasztság és az értelmiség. Egy olyan csonka kis megyében, mint Zemplén, a tagzárlatot megelőző hónapokban ötezer kiskazda, tanító, jegyző, orvos lépett be pártunkba. S országszerte azt tapasztaljuk, hogy az eddig párton kívüli tömegek türelmetlenül állnak pártunk sorompói előtt s várják bebocsátásukat. Ezeket a paraszti, értelmiségi rétegeket nem a marxi-lenini elmélet megismerése hozza felénk, hanem az a meggyőződés, amely háromesztendős megfigyelés és tapasztalat alapján alakult ki bennük, hogy pártunk képviseli legjobban, legkövetkezetesebben, legbecsületesebben és legeredményesebben a magyar dolgozó nép ügyét. Ezek a parasztok és értelmiségiek nemcsak pártunk iránt érzett rokonszenvüket hozzák magukkal, hanem a legkülönbözőbb előítéleteket, tévhiteket is. Ha nem készülünk fel idejekorán és nem gondoskodunk róla, hogy a legközelebbi hetekben és hónapokban hozzánk özönlő százezrek legalább a minimális elméleti oktatásban és átnevelésben részesüljenek, úgy elkerülhetetlenné válik, hogy pártunk amúgy sem magas elméleti színvonala lesüllyed, elsekélyesedik, felhígul.

² *Sztálin*: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 623-624. oldal.

Ha pedig csökken pártunk elméleti színvonala, akkor csak csökkentett mértékben tudunk megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyek megoldását joggal várja tőlünk, a demokrácia vezető pártjától, a magyar nép. S mert mi nem csökkenteni, ellenkezőleg: fokozni akarjuk teljesítményeinket, napirendre kell tűznünk és pártunk figyelmének központjába kell állítanunk az elméleti színvonal emelésének kérdését.

Pártunk Politikai Bizottsága megvitatta ezeket a kérdéseket. Megállapította, hogy az elméleti munka terén komoly hiányok és mulasztások mutatkoznak. Maga a Politikai Bizottság sem foglalkozott még eddig marxista-leninista szemszögből a magyar demokrácia fejlődésének problémáival és a népi demokrácia kérdéseivel. Ennek következtében pártunk soraiban, sőt magában a Politikai Bizottságban is helytelen nézetek jutottak kifejezésre a népi demokrácia lényegéről. Kétségbe vonták, hogy a népi demokrácia a legfontosabb szakasz a szocializmus építése útján. Vitatták, hogy a demokrácia intézkedései, az államosítás és állami ellenőrzés hazánk gazdasági szerkezetében minőségi változásokat hozott létre. A Politikai Bizottság megállapította, hogy az elméleti munka elhanyagolása azzal a veszedelemmel fenyegeti pártunkat, hogy az elméleti problémák feldolgozásának hiányában komoly politikai hibákat követhet el. Ezért a párt vezető teoretikusainak bevonásával egy állandó bizottság létesítését határozta el demokráciánk problémáinak marxista-leninista feldolgozására, az elméleti munka ellenőrzésére, az ellenséges „teóriák” leleplezésére.

A Szovjetunió Kommunista Pártja tudvalevőleg az elméleti munka fokozott ellenőrzését és korrigálását úgyszólván abban a pillanatban az egész vonalon felvetette, amikor a háború megszűnt. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Politikai Bizottsága egy sor konkrét esetben részletes bírálatnak vetette alá a szovjet irodalom, filozófia, színház, mozi, zene termékeit, kimutatta hibáikat és megjelölte azokat az irányokat, amelyeket a szocialista társadalom fejlődése a kultúrától megkövetel. Itt az ideje, hogy mi, magyar kommunisták is hozzáfogjunk saját területünkön elméleti színvonalunk megjavításához.

Ebbe a munkába be kell állítanunk napisajtónkat is. A Szovjetunió valamennyi napilapja teljes egészében közli a Politikai Bizottság egy-egy nagy-terjedelmű elméleti vonatkozású határozatát. Nekünk sem kell félnünk attól, hogy a Szabad Nép vasárnapi számában rendszeresen foglalkozzunk egy-egy aktuális elméleti kérdéssel. Minden tapasztalatunk azt mutatja, hogy nagy az érdeklődés az elméleti kérdések iránt és pártunk fejlődése parancsolóan megköveteli, hogy ezt az érdeklődést a legjobban elégítsük ki.

Ezzel kapcsolatban a Társadalmi Szemlének, pártunk tudományos folyóiratának fokozottan kell rátérni arra, hogy az eddigi, főleg információs anyag helyett elméleti cikkeket hozzon. Vesse bírálat alá elsősorban azokat a műveket, amelyek marxista igényekkel lépnek fel s amelyek, bár elvtársainktól származnak, nem egyszer súlyos elméleti hibákat tartalmaznak.

A pártoktatás új feladatainak megoldására át fogjuk szervezni és ki fogjuk bővíteni pártiskoláinkat. Felülvizsgáljuk és átdolgozzuk az iskolák tananyagát és programját. A tananyag jelentékeny része elavult, nem eléggé alkalmazták a magyar demokrácia viszonyaira, gyakran hevenyészettek és ami a legsúlyosabb: marxista szempontból is nem egyszer kifogás alá esnek. Ki kell dolgozni az önképzés eredményesebb módjait, mert az eddigiek nem kielégítőek.

Ezzel kapcsolatban át kell szerveznünk az elméleti könyvek kiadásait is. Pártunk elméleti színvonalának emelését az is hátráltatja, hogy a szocializmus klasszikusainak művei vagy nincsenek lefordítva, vagy kifogytak. Lenin és Sztálin munkáinak legtöbbje ismeretlen a csak magyarul olvasók előtt.

A legdöntőbb azonban, hogy elvtársaink tudják: pártunk mostani fejlődése fokán a marx-lenini-sztálini elmélet elsajátítása és az elméleti színvonal emelése vált a legfontosabb feladattá. Pártunk eddigi fölényét, sikereit és tekintélyét elsősorban annak köszönhetjük, hogy működését a kommunista elmélet fűtötte és irányította. Ha nem tudjuk ezt az elméleti színvonalat emelni, akkor megtorpanunk, fejlődésünk megakad, komoly hibákat fogunk elkövetni. S mert azt akarjuk, hogy pártunk továbbra is az élen járjon, hogy az eddiginél fokozottabban szolgálja a magyar nép boldogulásának, felemelkedésének ügyét, elméletünket, ezt a biztos iránytűt fejlesztenünk kell. Ez most az a lenini láncszem, amelyet teljes erővel kell megragadnunk.

(Megjelent a „Szabad Nép” 1948. március 7-i számában)

A PÁRT: ÉLCSAPAT

„A pártnak - mondotta 1924-ben nagy tanítónk, Sztálin - mindenekelőtt a munkásosztály élenjáró csapatának kell lennie... De ahhoz, hogy tényleg élenjáró csapat legyen, fel kell magát szerelnie a forradalmi elmélettel, a mozgalom törvényeinek ismeretével... A párt a proletariátus harci vezérkara...”³

Tizenkét év alatt hatalmas változások történtek a Szovjetunióban. A sztálini ötéves tervek nyomán hatalmasan megnőtt az ipari munkások száma és kulturális színvonala. A munkásosztály megszűnt proletariátus lenni a szó régi értelmében: nem kizsákmányolt osztály többé. Hasonló mélyenjáró változásokon ment át a parasztság, mely a kolhózik révén felszabadult az uzsorások, a zsiros gazdák, spekulánsok kizsákmányolása alól. Felnőtt a munkások és parasztok fiaiból származó, a népet szolgáló értelmiség. „Ily módon - mondotta Sztálin 1936-ban - az osztályhatárok a Szovjetunió dolgozói között elmosódóban vannak, eltűnnek az osztályok régi, zárt keretei. Elesnek és elmosódnak a munkások, a parasztok és az intelligencia közötti ellentétek.”

Ennek a változott helyzetnek megfelelően a Szovjetunió alkotmányában a bolsevik párt, mint a „dolgozók élcsapata” szerepel. A munkásosztály élcsapatából tehát a dolgozó nép élcsapata vált. Számokban ez úgy fejeződött ki, hogy 1923-ban, a XII. pártkongresszuson 386.000 volt a párttag, a XVIII. kongresszuson, 1939-ben 1,600.000 és azóta még gyorsabban nőtt.

A Magyar Kommunista Pártot nem lehet egyszerűen párhuzamba állítani a Szovjetunió bolsevik pártjával. De azt meg lehet állapítani, hogy a mi pártunkban viszonylag is - és még inkább abszolút számokban - sokkal kevesebb az olyan kommunista, aki tisztában van a marxi-lenini elmélettel s aki alkalmas arra, hogy a harci vezérkar tagja legyen. Ebből az következik, hogy pártunknak sokkal kisebbnek kellene lennie viszonylag is, mint a bolsevik pártnak. Ehelyett mit látunk? Pártunk taglétszáma tavaly ősszel elérte a 800.000-et, s a pártkönyvcserével kapcsolatos sokezres kihagyás ellenére közeledik a millióhoz. A Szociáldemokrata Párttal való egyesülés és a parasztság tömeges belépése következtében ez a növekedés az egyesült pártban még tovább fog tartani.

Ez a szám magában véve mutatja, hogy a mi pártunk összetételében rég megszűnt a munkásosztály élcsapata lenni: ehelyett már magában foglalja az ipari munkásság abszolút többségét. Valószínű, hogy hasonló a helyzet a népi demokráciák legtöbb országában is.

Hogy került pártunk a fejlődésnek erre az útjára? Kezdetben mi arra törekedtünk, hogy hozzánk csak a munkásság, a parasztság és a haladó értelmiség legöntudatosabb, mozgalmi tapasztalattal bíró része csatlakozzék. Ennek biztosítására eleinte csak azokat vettük fel, kik részletes kérdőív kitöltése és két régi párttag ajánlása után, külön életrajz alapján megfelelőnek látszottak.

Csakhamar kiderült, hogy ezzel a módszerrel hátrányba kerültünk a Szociáldemokrata Párt és a többi párt versenyével szemben. Azok a munkások, parasztok, értelmiségiek, akik pártunk ajtaján kopogtattak, mert rokonszenveztek a Szovjetunióval, a felszabadító Vörös Hadsereggel, vagy pártunk lendületes, áldozatos munkájával, túlnyomó többségükben soha még a munkásmozgalomban részt nem vettek s a kommunista elméletet pártun-

³ *Sztálin: A leninizmus kérdései*, Szikra, Budapest 1948. 76-77. oldal.

kon belül akarták elsajátítani. Mikor ezeket a szimpatizálókat nem vettük fel a pártba, a csalódás érzésével nem egyszer sértődötten fordultak a Szociáldemokrata Párthoz, mely velünk egységfrontban volt, s ahol ilyen kiválogatás nem történt. Ennek következtében a Szociáldemokrata Párt rohamosan nőni kezdett s számszerűleg csakhamar túlszárnyalt bennünket. 1945. év nyarán egyre gyakrabban előfordult, hogy például az üzemi bizottsági választások előkészületeinél a szociáldemokrata elvtársak arra hivatkozva, hogy nekik kétszer annyi tagjuk van az üzemben, mint nekünk, kétharmad többséget követeltek maguknak. A politikában járatlan tömegre ez az érv hatott, sőt a szociáldemokrata jobbszárny erre a tényre hivatkozva, egyre mértéktelenebb követelésekkel lépett fel velünk szemben. Ez volt egyik érvük, amikor 1945 őszén az országgyűlési választások előkészületei során megakadályozták a közös listát.

Elsősorban ennek a versenynek a hatása alatt nyitottuk mi is tágabbra a párt kapuit s így nőtt meg ugrásszerűen a párttagság. Hogy mi ennek nem örültünk, s hogy a veszélyeknek, amik a párt felhígításával, felduzzasztásával járnak, tudatában voltunk, arra nézve idézem a kádermunkáról tavaly május 6-án tartott előadásomból a következőket:

„Pártunk taglétszáma most már körülbelül 700.000 főnyi... Sajnos azonban, itt a szám nagysága inkább negatív, mint pozitív tényező. Nem lehet egészséges tünetnek tekinteni azt a körülményt, hogy ebben az országban 700.000 tagja van a Kommunista Pártnak... Az bizonyos, hogy pártunkba - és még inkább a Szociáldemokrata Pártba - számos olyan tag került, akinek sokkal jobb lett volna, ha a szakszervezetekben vagy egyéb tömegszervezetekben először végigcsinálja a szocializmus bizonyos előiskoláját s nem kerül be azonnal a pártba, melyre így módja nyílik közvetlenül is befolyást gyakorolni... Mi ennek a ténynek a felismerésében, - hogy a párt felduzzasztása nem egészséges folyamat, - tavaly is, az idén is elutasítottuk a tagtoborzás gondolatát.”⁴

Sztálin a Kommunista Párt szervezetével kapcsolatban rámutatott arra, hogy milyen veszélyes, ha a párt szétfolyó, formátlan „alakulattá” fajul, „mely elvész az együttérzők tengerében, melynél elmosódik a határvonal párt és osztály között s amely megghiúsítja a pártnak azt a feladatát, hogy a szervezetlen tömegeket az élcsapat színvonalára emelje”.

Mi ezt a veszélyt, hogy a mennyiségi növekedés a minőség rovására megy, nem ismertük fel teljes egészében. Megtévesztett bennünket az a körülmény, hogy pártunk felduzzadtsága ellenére is, nagyban és egészében meg tudta oldani a ráháruló feladatokat, a népi demokrácia létrehozását és megerősítését. Ugyanakkor azonban jelentkeztek nálunk is sorban az olyan tünetek, melyek arra mutattak, hogy a pártba beözönlött, kommunista nevelésben nem részesült tömegek jelenléte kezdi meggátolni azt, hogy az élcsapat szerepét tudjuk játszani. Tovább megyek. Egy sor tünet, köztük nem egy olyan, amely az utóbbi időben jelentkezett, arra mutat, hogy párttagságunk egy része kritikus helyzetben a pártonkívüliek, sőt a demokrácia ellenségeinek befolyása alá került.

Emlékszünk még a miskolci zavargásokra, ahol párttagjaink egy része az antiszemita, sőt demokráciaellenes provokátorok hatása alá került. Még alig fél éve, hogy Csepelen - a Vörös Csepelen! - a gyárban levő reakciósok és a jobboldali szociáldemokraták olyan sztrájkot tudtak provokálni, mely tagságunk egy részét is magával rántotta. Valahányszor pártunk olyan feladatok elé kerül, melyek első látszatra népszerűtlenek vagy az ellenség erős ellenállását váltják ki, azonnal tapasztaljuk, hogy elvtársaink egy része meginog. Januárban a munkásság elmaradottabb részénél jó adag elégedetlenség mutatkozott a

⁴ Rákosi Mátyás: A fordulat éve, II. kiadás, Szikra, Budapest 1948. 11-12. oldal.

fegyelmet, rendes munkát megkövetelő új normákkal szemben. Ma ez az elégedetlenség a múlté, a normák jóknak bizonyultak s a termelés fellendülésének jelentékeny tényezői, de három hónappal ezelőtt még a mi pártbizalmiaink egy része is csak tétovázva, bizonytalanul állt ki mellettük. Hasonlót tapasztaltunk a falvakban, ahol a fejadag leszállítása miatt volt elégedetlenség. Ennek a rendelkezésnek vannak hibái, különösen az, hogy nem veszi számba az osztálytagozódást s az öt holdon aluli gazdákra is kiterjed. Elvtársaink egy része ezt a hibát öntevékenyen kijavítva segített végrehajtani ezt az alapján helyes és elkerülhetetlen rendelkezést, de akadtak szép számmal olyanok is, akik ezzel kapcsolatban az ellenséges parasztdemagógia hatása alá kerültek.

1919-ben, a tanácsköztársaság idején Lenin a magyar munkásokhoz írt üdvözlétében⁵ nemcsak a tőkések ellenállására figyelmeztetett bennünket, hanem a

„kispolgári szokásokba és hagyományokba nagyon belebonyolódott dolgozókra, köztük a parasztokra, akik gyakran öntudatlanul ellenállnak. A paraszt, mint dolgozó hajlik a szocializmus felé... A paraszt, mint gabonaeladó a burzsoáziához húz, a szabadkereskedelemhez, azaz vissza a ‚megszokott‘, a régi, a ‚kezdetből fogva meglévő‘ kapitalizmushoz.”

Ezek a kispolgári hagyományokkal rendelkező munkások és parasztok most benn vannak a Kommunista Pártban. Számuk folyton nő. Még a legjobb szándékúak is magukkal hozzák régi szokásaikat és előítéleteiket. Átnevelésük lassú. Egyes területeken, például az egyház képében jelentkező reakció elleni harcban pártunk csak most fog a munkának. A sovinizmusnak is mélyek a gyökerei. Az államosítással kapcsolatban még egy budapesti üzemben is előfordult, hogy a munkások - hozzátehetem, nem kommunisták - a gyártulajdonos - ahogy írták „kenyéradó gazdájuk” - megtartásáért kérvényeztek.

Amellett most indul csak meg pártunk felé a helyezkedők, karrieristák és ellenségeink rohama. Az erőszakos tagtoborzás - melyet pártunk élesen elítél és elutasít -, gyakran oda zsugorodik össze, hogy a helyezkedő, vagy karrierista ismerőseinek arra a kérdésére, hogy miért lépett be pártunkba, holott nem kommunista, azzal vágja ki magát, hogy „a főnököm kényszerített”. Az ellenség pedig azért igyekszik befurakodni hozzánk, mert így belülről sokkal jobban tud ártani.

A veszély, hogy pártunk a gyors növés következtében szervezetében, fegyelmében meglazul, színvonalában csökken, egyre komolyabb. És ez a veszély nőni fog, különösen azokban a hónapokban, amikor a szociáldemokrata elvtársakkal még nem teljes a szerves asszimiláció. A nagy szám egyáltalán nem mindig a nagyobb erő jele. Éppen a magyar dolgozók története mutat erre figyelmeztető példát. 1919-ben a legfeljebb 20.000 tagot számláló kommunista párt egyesült a kommunista programot elfogadó többszázezer főnyi szociáldemokrata párttal. Az eredmény az lett, hogy az így egyesült nagy párt ütőereje és vezetőképessége csakhamar kevesebb lett, mint eredetileg a kis kommunista párté volt. Ma szerencsére az erőviszonyok számunkra sokkal kedvezőbbek, de nem hunyjuk le a szemünket a csírájában mutatkozó veszéllyel szemben sem.

A Szovjetunió kommunista pártjában is volt idő, mikor a tagság hirtelen megduzzadt. Az 1933-at megelőző három és fél év folyamán - szóval körülbelül annyi idő alatt, ami felszabadulásunk óta eltelt, 600.000 új taggal növekedett. Sztálin erről a növekedésről azt írta:

⁵ *Lenin*: Marx, Engels, marxizmus, Szikra, Budapest 1948. 362-366. oldal.

„A pártnak meg kellett éreznie, hogy az 1930-33-as évek viszonyai közepette az ilyen tömeges beözönlés a pártba egészségtelen és nem kívánatos módja a párt növekedésének. A párt tudta, hogy soraiba nemcsak becsületes és odaadó emberek igyekeznek, hanem véletlen elemek, karrieristák is, akik arra törekcszenek, hogy kihasználják személyes érdekeik céljaira a párt zászlaját. *A pártnak tudnia kellett, hogy nem csupán tagjainak száma, hanem mindenekelőtt minőségük teszi erőssé.*”⁶ (Kiemelés tőlem. - R. M.)

A bolsevik párt ezzel a veszéllyel szemben különböző módon védekezett: párttisztítással, a tagfelvétel ideiglenes megszüntetésével, de főleg egy sor a párt színvonalát emelő rendszabállyal.

„Rendszeresen javítanunk kell a párt összetételét - mondotta ekkor Sztálin elvtárs - azáltal, hogy emeljük a párttagok öntudatosságának színvonalát azzal, hogy a párt soraiba, egyéni kiválasztás útján csakis megbízható és a kommunizmus ügye szempontjából odaadó elvtársakat veszünk fel... ki kell szélesíteni a marxizmus-leninizmus eszméinek propagandáját, emelni kell kádereink elméleti színvonalát és politikai edzettségét.”⁷

Lényegében nekünk is hasonló rendszabályokhoz kell folyamodnunk. Az egyesült pártba való átregisztrálásnál szerencsénkre már nem játszik szerepet a két párt versengése. Nem fordulhat elő többé, hogy egyetlen középüzemben - ahol próbaellenőrzést tartottunk, - 40 olyan embert találtunk, aki mindkét pártnak egyszerre tagja volt s ahogy előnyösebbnek tartotta, hol szociáldemokratának, hol kommunistának adta ki magát. Annak is lejárt az ideje, hogy mi kizártunk valakit rendőrspicliség miatt s az illető nemsokára mint szociáldemokrata, az egyik legnagyobb gyár szociális igazgatójaként tűnt fel. Most végre mód és alkalom nyílik arra, hogy az egyesült pártba való felvételnél jól megrostáljuk a tagokat s az oda nem valót kihagyjuk. A két ajánlást, a kérdőívek pontos kitöltését, az önéletrajzot is visszaállítjuk. Fel kell vetni a tagjelöltség gondolatát is: a pártnak teljes jogú tagja csak az legyen, aki a megfelelő elméleti tudást elsajátította és működésével, munkájával is megmutatta, hogy nemcsak rokonszenvezik velünk, de megüti a megfelelő mértéket.

Lenin jó negyven éve óvott az „elmosódottságtól”, a „párttagi cím” széles elterjedésétől, attól a „dezorganizáló eszmétől, hogy osztály és párt összekeverhető”. Nálunk akarattunk ellenére eléggé összekeveredett e két fogalom. Most, hogy a két munkáspárt egyesül és elesik a verseny veszélyes eleme, hozzá kell fogni, hogy az új párt olyanra váljék, amilyenre a marxista-leninista elmélet alapján lennie kell.

A párt ideológiai színvonalának emelésére most az oktatást kell előtérbe helyezni. Nem szabad ezen a téren fukarkodni a káderekkel s a legjobb erőket kell e célra rendelkezésre bocsátani, mert az oktatás főfeke, a magyarnyelvű kommunista irodalom hiánya mellett a jó előadók kis száma. Pártunk az oktatásra eddig is nagy súlyt fektetett. Ennek van is bizonyos eredménye. 172 megyebizottsági tagunk közül például 130 végzett kéthónapos vagy ennél magasabb pártiskolát, a 281 járási, körzeti és városi titkárunk közül 206.

Most természetesen tovább kell menni. Pártunk Politikai Bizottsága elhatározta, hogy az eddigi hathónapos központi pártiskolát egyéves iskolává fejleszti 50 hallgatóval. A

⁶ Sztálin: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 619. oldal

⁷ Ugyanott, 635. oldal.

hathónapos iskolát évente száz hallgató fogja végezni, a háromhónapos pártiskolák számát hatra emeli, egy-egy kurzuson összesen 400 hallgatóval. A háromhetes pártiskolát e határozat értelmében egy év alatt 10.000 hallgató végzi el. Kiépítjük a szemináriumi kurzusokat, a magánúton való tanulást. Egy esztendőn belül ne legyen olyan függetlenített pártfunkcionárius, aki a három hónapos iskola tananyagát - ha másképpen nem, magánúton - el nem sajátította. Ezekben a pártiskolákban természetesen már az egyesült párt tagjai vesznek részt. Ezenfelül a két párt közös oktatási bizottsága már dolgozik a szociáldemokrata elvtársak átképzésének speciális kérdésén.

Külön súlyt helyezünk a pártmunkások nevelésére és fegyelmezésére. Megállapításaink szerint pártunknak jó egynegyed része az, mely megfelelő aktivitást fejt ki. Ezek a pártbizalmiak, a vezetőségek tagjai, a tömegszervek funkcionáriusai, felelős gazdasági és állami funkcionáriusok. Számuk a kétszázezer körül jár s most az egyesüléssel megfelelően megnő. Ezek az elvtársak végzik a pártmunka zömét, ők a párt csontváza, melyet most, amikor nő a teher, minden módon erősíteni kell, ha azt akarjuk, hogy a fokozott feladatoknak meg tudjunk felelni. Ezek az aktivisták kerülnek elsősorban pártiskolákba, rájuk külön gondot kell fordítanunk. Addig is, míg a párt erői annyira megnőnek, hogy minden tagunkra megfelelő energiát tudunk fordítani, ilyen beosztással fogunk élni. Mikor 1945-46-ban képtelenek voltunk az egész munkásosztálynak elég ételmezt juttatni, akkor kiválasztottuk közülük a legfontosabb kategóriákat, pl. a bányászokat, s feljavítottuk az ételmezésüket. Ma már ezeknek a kivételezéseknek javarészt az egész dolgozó népre ki tudtuk terjeszteni. Hasonlóképpen akarunk most eljárni a pártmunkásokkal; mint annakidején a bányászoknak, most nekik juttatunk valamivel több iskolát, könyvet, nevelést, abban a reményben, hogy rövidesen minden tagunknak egyformán adhatunk.

Ezek a legsürgősebb végrehajtandó tennivalóink, amelyekkel meg akarjuk javítani azokat a bajokat, melyeket pártunk hirtelen megnövekedése, felduzzadása okozott vagy okozhat. Az a meggyőződésünk, hogy hasonló jelenségek mutatkoznak a népi demokráciák egy részének kommunista pártjainál. S az a benyomásunk, hogy helyenként a bajból erényt csinálnak: a párt mértéktelen megnövekedését célnak tekintik, nem küzdenek a párt-határok elmosódása, azaz a pártnak a munkásosztályban vagy a dolgozó népben való feloldása ellen. Pedig valószínű, hogy náluk is előfordulhat az, amit nálunk a Nemzeti Parasztpárt országos gyűlésén hallottam. Mikor felhívtam a gyűlés figyelmét, hogy a magyar reakció most arra vesz irányt, hogy beépüljön a Parasztpártba, a folyosón a küldöttek egymás között megállapították, hogy igazam van, de hozzátették: a reakció azon is töri magát, hogy a Kommunista Pártba is bejusson s néhol nem siker nélkül.

Én felfigyeltem erre a megállapításra; a figyelmeztető szót nem engedjük el a fülünk mellett. Mi nem hunyunk szemet hibáink és gyengeségeink előtt, hanem igyekszünk megszívlelni és valóra váltani Lenin tanítását:

„A hibát nyíltan elismerni, annak okait felfedni, kielemezni a körülményeket, melyek a hibát létrehozták, gondosan mérlegelni, hogy mely eszközzel lehet kijavítani: íme, ez jellemez egy komoly pártot, ily módon teljesíti a párt kötelességét, így neveli és tanítja az osztályt és azután a tömegeket is”.⁸

(Megjelent a „Szabad Nép” 1948. április 18-i számában)

⁸ Lenin: „Baloldaliság” - a kommunizmus gyermekbetegsége, Szikra, Budapest 1948, 45. oldal.

A MARXIZMUS-LENINIZMUS A GYŐZELEM EGYETLEN ÚTJA

Kedves Elvtársak!

Összehívtuk a Magyar Dolgozók Pártjának nagybudapesti aktíváját, hogy megtárgyaljuk vele a Tájékoztató Iroda határozatát a Jugoszláv Kommunista Párt helyzetéről. Fontosnak tartottuk, hogy, mint eddig is, minden jelentős kérdésben gyorsan és közvetlenül informáljuk az elvtársakat és módot adjunk nekik az állásfoglalásra.

Feltételezem, hogy az Elvtársak kivétel nélkül olvasták azt a közleményt, amelyet a kommunista és munkáspártok Tájékoztató Irodájának értekezletéről a Szabad Nép közölt. Ennélfogva a határozatnak csak az összefoglaló részét olvasom fel:

„A Tájékoztató Iroda egyöntetűen arra az eredményre jutott, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt vezetői pártellenes és szovjetellenes nézeteikkel, melyek összeegyeztethetetlenek a marxizmus-leninizmussal, egész magatartásukkal, és azzal, hogy megtagadták a megjelenést a Tájékoztató Iroda ülésén, szembehelyezték magukat a Tájékoztató Irodában tömörült kommunista pártokkal, az imperialistaellenes, egységes szocialista fronttól való elszakadás útjára, a dolgozók nemzetközi szolidaritása elárulásának útjára léptek és átmenőben vannak a nacionalizmus álláspontjára...

...A Tájékoztató Iroda véleménye szerint a Jugoszláv Kommunista Párt vezetősége mind e hibáinak az a kétségtelen tény az alapja, hogy az utóbbi 5-6 hónap folyamán a Jugoszláv Kommunista Párt vezetőségében nyíltan felülkerekedtek azok a nacionalista elemek, melyek rejtett formában azelőtt is megvoltak”.⁹

Az első kérdés, amelyet ezekkel a megállapításokkal kapcsolatban az elvtársak felvetettek, az volt, hogyan juthatott ide az a Jugoszláv Kommunista Párt, amelynek a német fasizmus ellen vívott hősi partizánharcait annyit dicsértük - hozzátehetjük: joggal dicsértük. Engedjék meg, hogy elsőnek erre a kérdésre válaszoljak.

A Jugoszláv Kommunista Párt vezetőinek zöme nem értette meg a kommunista párt és a munkásosztály vezető szerepét, a munkás-paraszt szövetség lényegét. A lenini tanítás azt mondja: „a proletariátus, mint a modern társadalom egyetlen következetes forradalmi osztálya... kell, hogy az egész nép harcának irányítója, vezetője legyen, a teljes demokratikus átalakulásért, minden dolgozó és kizsákmányolt küzdelmében az elnyomók és kizsákmányolók ellen.” Aki végigtekint azokon a küzdelmeken, melyeket a magyar munkásosztály a Kommunista Párttal az élen a felszabadulás óta megvívott, az tudja, hogy mi igyekeztünk ennek a lenini tanításnak a szellemében dolgozni s ha nem sikerült mindig ezt a tanítást valóra váltani, az a saját gyengeségeinkben és tapasztalatlanságunkban lelte elsősorban magyarázatát. De azt sikerült elérnünk, hogy a felszabadulás első napjától kezdve a magyar dolgozó nép a munkásosztályban és annak pártjában látta vezetőjét. A mi helyzetünket megkönnyítette nemcsak a marxi-lenini program, de az a körülmény is, hogy a magyar munkásosztály zöme Nagybudapesten van összpontosítva és amikor arra szükség volt, sokszázazres munkástömegek felvonulása és politikai állásfoglalása mindenkivel, akit illetett, megértette, hogy hazánkban nincs olyan más politikai erő, mely politikai tudásban, szervezettségben, fegyelemben és áldozatkészségben vitássá tudná tenni a proletariátus vezető szerepét.

⁹ A Jugoszláv Kommunista Párt hibás politikájáról, Szikra, Budapest 1948. 10-11. oldal.

Ez vonatkozik a munkás-paraszt szövetségre is. A parasztság nem elméleti okokból, vagy nem nyomás következtében fogadta el a szövetségen belül a munkásosztály vezető, hegemon szerepét, hanem azért, mert lépten-nyomon meggyőződött róla, hogy a munkásosztály a leghűbb szövetségese, hogy a munkásosztály minden jogos követelését segít teljesíteni és a munkásosztály az, mely megvédi őt a régi reakció, a régi úri rend visszatérésének veszélyétől. A magyar dolgozó parasztság a felszabadulás első heteiben megtanulta, hogy a nagybirtokosok földjét, melyért évszázadokon keresztül eredménytelenül harcolt, csak a munkásosztály segítségével tudta birtokba venni. És amikor 1946 tavaszán ez a reakció ellentámadásra indult és megkísérelte a legkülönbözőbb eszközökkel kihúzni a földhözjuttatottak alól a földet, akkor a parasztság azonnal szövetségéhez, a munkásosztályhoz fordult. Még jól emlékszünk, azokra a parasztdelegációkra, melyek jó két évvel ezelőtt ezerszámra keresték fel pártunkat és oltalmat kértek a faluban gyorsan lábrakapó reakció ellen. Arra is jól emlékszünk, amikor 1946 márciusában Nagybudapest sokszázezer főnyi dolgozója tüntetésen és nagygyűlésen verte vissza a reakció e támadását, kijelentette, hogy „földet vissza nem adunk” és gondoskodott arról, hogy szövetségesei, a dolgozó parasztság számára biztosítsa a földosztás eredményeit.

A munkásosztály pártjának nemcsak megfelelő marxista-leninista elméletre van szüksége, mely a harcban utat mutat, de megfelelő szervezetre is, mely lehetővé teszi és elősegíti azoknak az elveknek a megvalósítását. A marxista-leninista párt szervezeti alapja a demokratikus centralizáció, ami annyit jelent, hogy a pártvezetőséget, vezető szerveit a tagok demokratikusan választják, a felmerülő kérdéseket demokratikusan megvitatják és az így kialakult határozatokat fegyelmezetten, pontosan végrehajtják. Mi ebben is igyekeztünk az első alkalommal a marxi-lenini tanítások szellemében cselekedni. Az elvtársak emlékeznek rá, hogy kilenc nappal Budapest felszabadulása után, Nagybudapesten már megtartottuk az első pártaktivát és alig másfél hónappal az ország felszabadulása után, 1945 májusában összehívtuk az első országos pártértekezletet, melyen megválasztottuk a párt vezetőségét.

Mindezek a Magyar Dolgozók Pártja számára ma már magától értetődő tények és ennek a helyzetnek a képe nemcsak a kommunisták, szocialisták, a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai előtt világos, de így látják őket demokrata szövetségeseink is. A Magyar Dolgozók Pártjának kongresszusán rámutathattam arra, hogy a magyar munkásosztály és pártjának vezető szerepét az elmúlt három és fél esztendő eredményei, tapasztalatai alapján, a demokratikus koalíció - hozzátehetem - az egész magyar dolgozó nép önként és meggyőződésből elismeri.

Nézzük meg, hogy milyen volt a helyzet ezen a téren Jugoszláviában. Az elvtársaknak tudniuk kell, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt 1920 óta illegalitásban, a föld alatt dolgozott. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a földalatti munka, különösen, hogy ha két évtizedig tart, megfelelően befolyásolja a párt fejlődését. Ez különösen azzal a veszéllyel jár, hogy a párt szűk szektává változik. A Magyar Kommunista Párt 25 esztendeig volt a föld alatt és amikor 1945 elején újra szabadon és legálisan működhattunk, első feladataink egyikének azt tartottuk, hogy rámutassunk azokra a hibákra, amelyek a hosszú illegalitás elkerülhetetlen következményei, és amelyeknek gyors levetkezése nélkül nem tudjuk a párt befolyását megfelelően elmélyíteni és kiszélesíteni. A Jugoszláv Kommunista Párt földalatti helyzetét súlyosbította az a körülmény, hogy hosszú esztendőken keresztül elkeseredett frakció-harcok dúltak benne. Az elvtársak egymás ellen is harcoltak és ebben a harcban Titótól lefelé a Jugoszláv Kommunista Párt szinte minden tagja részt vett. A Magyar Kommunista Párt a saját keserves tapasztalataiból tudja, hogy az ilyen frakcióharcok mennyire megnehezítik a helyes marxista-leninista vonal kialakítását és mennyi lehetőséget adnak az osztályellenségnek arra, hogy befurakodjék az illegális kommunista párt sorai közé, spiclikkel, provokátorokkal rombolja szervezeteit. A frakció-harcokat a jugoszláv elvtársaknak csak 1940. nyarán sikerült likvidálniuk. Nem

egészen egy év múlva kezdődött a partizánharc a német és olasz fasiszták és jugoszláv szövetségeseik ellen. A jugoszláv kommunisták zöme partizán volt, azaz párttag és katona egyszemélyben. S a majdnem négyesztendős harcok közepette rászokott a katonai módszerekre. A partizánharc követelményei természetesen ráütötték jellegzetességüket a pártéletre is. A partizánharc viszonyai között legtöbbször nehéz volt a kérdéseket részletes és kimerítő megbeszélések után vagy konferenciák formájában megoldani. Ezek helyébe a parancsok léptek s a jugoszláv kommunisták hozzászoktak, hogy parancsoljanak, vagy parancsokat fogadjanak el. És így természetes, hogy ezekben az elkeseredett küzdelmekben a kommunista elmélet művelésére, a marxizmus-leninizmus jugoszláviai viszonyokra való kimunkálására kevés idő jutott. Ez annál súlyosabban érezte hatását, mert a felszabadulás után a jugoszláv elvtársak közlése szerint pártjukban csak 4000 olyan tag volt, aki 1941 előtt is tagja volt a Kommunista Pártnak. A Jugoszláv Kommunista Pártnak több mint 400.000 tagja közül tehát csak egy százalék az, amely a világháború előtt tagja volt a pártnak. 100 közül 99 új tag.

Már szólottam arról, hogy mi a felszabadulás után azonnal arra is irányt vettünk, hogy az illegalitásból származó gátló körülményeket kiküszöböljük a párt életéből. Az elvtársaknak emlékezniük kell arra, hogy milyen szívós harcot vívtunk azokkal, akik a párton belül és kívül a parancsolás, a fenyegetés és nem a meggyőzés eszközével dolgoztak. Ezek a kiskirályok, akiket szívós munkával sikerült kiküszöbölni pártunkból, részben ugyancsak az illegalitás következményei voltak.

A jugoszláv elvtársak a felszabadulás után nem tértek át a széles, nyílt, az egész dolgozó nép előtt látható Kommunista Párt munkájára. A partizánharcok alatt abból a meggondolásból kiindulva, hogy a nemzeti, antifasiszta összefogás eredményesebb lesz, ha a Kommunista Párt nem áll túlságosan előtérbe - a párt munkáját igyekeztek nem feltűnően, nem láthatóan végezni. Szerintünk ez nem volt helyes. A felszabadulás után még kevésbé volt helyes és azonnal szakítani kellett volna vele. Rá kellett volna térni a marxi-lenini-sztálini munkastílusra, amely az egész dolgozó nép előtt a munkásosztály és pártjának vezető szerepét húzza alá. Jugoszláviában nem ez történt: a párt felszabadulás után is lényegében illegális vagy félillegális, láthatatlan maradt. Valószínű, hogy ebben szerepet játszott az a körülmény, hogy a jugoszláv munkások száma az ország ipari fejlődésének megfelelően, a parasztsághoz képest aránylag nem nagy számú és az is, hogy a partizánharcokban igen sok nem kommunista paraszt is résztvett, kitüntette magát és ezekkel szemben nehéz, szívós felvilágosító munkára lett volna szükség, hogy a proletariátus vezető szerepét megértsék és elfogadják. A félreértések elkerülése végett sietek hozzátenni, hogy a Kommunista Párt vezető szerepe nem tagjainak számától, hanem politikai öntudatától, szervezettségétől, fegyelmetől és belső súlyától függ. Maga Lenin mutatott erre rá és tudvalevő, hogy a polgárháború hallatlan erőfeszítést követelő éveiben elégnek tartott az akkor 130 milliós szovjet köztársaságban egy 200 000 főnyi Kommunista Pártot. A jugoszláv elvtársak a felszabadulás után sem tértek rá a legális Kommunista Párt módszereire. Mikor mi ezt 1945-ben és utána Jugoszláviában való tartózkodásunk alkalmával az elvtársak előtt szóvá-tettük, azt a választ kaptuk, hogy ők pártjuknak ezt a félig illegális létét azért tartják helyesnek, mert ezzel megkönnyítik a nemzeti összefogást, elkerülik a pártokkal való versengést, mert ezek a pártok látva, hogy a tömegek előtt nem a Kommunista Párt, hanem a Népfront szerepel, lemondanak arról, hogy maguk is szervezkedjenek és harcba szálljanak a kommunista párttal.

Ma már látni, hogy a jugoszláv elvtársaknak ez az elmélete, amelyre ők egyébként nagyon büszkék voltak és úgy tekintettek rá, mint a marxizmus-leninizmus továbbfejlesztésére - hamis és helytelen volt s abból eredt, hogy a párt szerepét és a tömegek viszonyát rosszul, nem lenini-sztálini értelmezésben fogták fel. Ennek tudható be, hogy a pártban olyan nézetek

kezdték elterjedni, amelyek összeegyeztethetetlenek a marxista-leninista elvekkel. Engedjék meg, kedves elvtársaim, hogy erre vonatkozólag felolvassak két idézetet. Mind a kettő Titótól ered. Az egyiket jó másfél évvel ezelőtt, a választások előtt mondotta Zágrábban. Ez így hangzik:

„Mi nem azért mondjuk a parasztoknak, hogy ők a mi államunk alapjai, mert a szavazataikat meg akarjuk kapni, hanem azért, mert valóban azok.” Azt hiszem, kedves elvtársaim, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának nagybudapesti aktívája előtt nem kell külön magyaráznom, hogy egy országnak, mely azt állítja magáról, hogy a szocializmust építi, nem a parasztság, hanem az ipari munkásság és a dolgozó parasztság szövetsége az alapja, vezető ereje az ipari munkásság, nem pedig - amint Tito állítja - egyszerűen az egész parasztság, melyben tudvalevőleg benne vannak a kulákok, a zsírosparasztok is.

A másik kijelentést Tito az idén február végén a Jugoszláv Népfront II. kongresszusán tette, ez a következőképpen hangzik: „Van-e a Jugoszláv Kommunista Pártnak valamely más programja, mely különböző a Népfront programjától? Nincs. A Kommunista Pártnak nincs más programja. A Népfront programja az ő programja.” Közölhetem az elvtársakkal, hogy mikor mi ezt a beszédet megkaptuk, nagyon felfigyeltünk rá. A Jugoszláv Népfrontnak akkor, amikor Tito ezt a kijelentést tette, hét és fél millió tagja volt. Magyar viszonyokkal összehasonlítva egy ilyen szervezetnek nálunk kb. ötmillió tagjának kellene lenni, ami megfelel a mi választóink számának, szóval lényegében benne van az egész felnőtt lakosság. Benne vannak a nagygazdák, vállalkozók, nagykereskedők, benne vannak a különböző régi politikai pártok maradványai. Ismételhetem, hogy a nagybudapesti aktíva előtt nincs szükség annak különösebb bizonyítására, hogy a Kommunista Pártnak a programja nem eshet egybe egy ilyen széles, szinte az egész felnőtt lakosságot magában foglaló szervezettel. Amikor mi észrevettük itthon a munkáspártok egészségtelen felduzzadását, felhívtuk erre a figyelmet és idéztük Lenint, aki óva intett bennünket attól a „dezorganizáló eszmétől, hogy osztály és párt összekeverhető.” Tito e kijelentése azt mutatja, hogy ő nemcsak a kommunista pártot és az osztályt, de a pártot és az egész népet összekeverte.

El lehet képzelni, kedves elvtársaim, hogy ha a párt főtitkára, Tito, ilyen súlyos elméleti hibákat követett el, hogyan terjedtek el ezek a nézetek a párt alsóbb szerveiben, ahol még kevesebb volt az elméleti tisztaság, még kevésbé sajátították el Marx és Lenin tanait.

És nem véletlen az sem, hogy a jugoszláv elvtársak kezdték elfelejteni, hogy a Szovjetuniónak köszönhetik felszabadulásukat, kezdték lebecsülni azt a felmérhetetlen szolgálatot, amelyet a Szovjetunió a népi demokráciák megteremtése körül teljesített. Helyette egyre inkább előtérbe került az az állítás, hogy Jugoszlávia tulajdonképpen saját erejéből, maga szabadította fel magát.

Amikor ezekre a hibákra rájöttünk, természetesen igyekeztünk a jugoszláv elvtársakra hatni. Elsősorban a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja és annak bölcs vezetője, Sztálin elvtárs (*Tomboló taps.*) igyekeztek megmagyarázni a jugoszláv elvtársak hibáit. Sztálin elvtárs azt írta a Jugoszláv Kommunista Párt vezetőinek:

„a jugoszláv elvtársak bűnbeesése abban áll, hogy félnek a Pártot és határozatait nyíltan a nép elé tártani, abból a célból, hogy a nép tudja, hogy a Párt a vezető erő, hogy a Párt irányítja a Népfrontot, nem pedig megfordítva. - A marxizmus-leninizmus elmélete szerint - folytatta Sztálin elvtárs a Kommunista Párt a dolgozók legmagasabb szervezeti formája, amely fölötté áll minden egyéb szervezetnek, beleértve a szovjeteket a Szovjetunióban, a Népfrontot Jugoszláviában. A Párt fölötté áll a dolgozók mindezen szervezeteinek nemcsak azért, mert magába tömöríti a dolgozók legjobb elemeit, hanem azért is, mert megvan a

maga saját programja, a saját külön politikája, amelynek alapján irányítja a dolgozók összes többi szervezeteit. De a Jugoszláv Kommunista Párt Politikai Bizottsága fél ezt nyíltan és egyenesen, fennhangon megmondani a munkásosztálynak és a jugoszláv népnek. A Jugoszláv Kommunista Párt Politikai Bizottsága úgy véli, hogy ha nem domborítja ki ezt a körülményt, úgy a többi pártoknak nem lesz ürügyük arra, hogy kifejtsék erejüket és harcukat. Tito és Kardelj, úgy látszik, azt hiszik, hogy ezzel az olcsó ravaszsággal megszüntethetik a történelmi haladás törvényeit, megcsalhatják az osztályukat, megcsalhatják a történelmet. De ez csak ábránd és öncsalás. Amíg ellentétes osztályok léteznek, létezni fog közöttük a harc is. És amíg ez a harc folyik, ez a harc visszatükröződik legálisan vagy illegálisan a különböző csoportok és pártok tevékenységében.”

„Lenin mondotta, hogy a Párt a munkásosztály kezében a legfontosabb fegyver. A vezetők feladata abban áll, hogy ezt a fegyvert harci készenlétben tartsák. De amennyiben a jugoszláv elvtársak elrejtik a Párt zászlaját és lemondanak arról, hogy a nép előtt kidomborítsák a Párt vezető szerepét, maguk tompítják el a munkásosztálynak ezt a fegyverét, lecsökkentik a Párt szerepét, lefegyverzik a munkásosztályt. Nevetséges azt gondolni, hogy a jugoszláv elvtársak olcsó ravaszsága miatt az ellenség lemond a harcáról. Éppen ezért a Pártot harci készenlétben kell tartani az ellenség elleni küzdelemben, nem pedig elaltatni, elrejtteni a zászlaját, nem elszerűsíteni azzal, hogy ha nem adnak ürügyet, úgy az ellenség beszünteti a harcot, megszűnik erőit legális vagy illegális formában szervezni.”

És Sztálin elvtárs még hozzátette:

„az a tény, hogy a jugoszláv politikai porondon csak a Népfront szerepel, a Párt és a szervezetei pedig nem lépnek fel nyíltan saját nevükben a nép előtt, nemcsak lecsökkenti a Párt szerepét az ország politikai életében, hanem alá is ássa a Pártot, mint önálló politikai erőt, amelynek hivatása, hogy nyílt politikai tevékenységével, nézeteinek és programjának nyílt hirdetésével mindinkább megnyerje a nép bizalmát és a dolgozók mind szélesebb tömegeire terjessze ki befolyását.”

Sztálin elvtárs felhívta a jugoszláv elvtársak figyelmét arra, hogy:

„a Párt csak az ellenség ellen folytatott harcban nő és növekedhet, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt Politikai Bizottságának olcsó ravaszságai és machinációi nem helyettesíthetik ezt a harcot, a pártkáderek kinevelésének ezt az iskoláját”.

Sztálin elvtársnak ezek a tanácsai a Jugoszláv Kommunista Párt vezetőinek többségénél süket fülekre találtak. A Párton belül, mint ahogy a Tájékoztató Iroda határozata leírja, ekkor már alaposan eluralkodott a bürokratikus katonai rendszer.

„A Pártban - mondja ez a határozat - nincs belső demokrácia, nincs választás, nincs bírálat és önbírálat. A Jugoszláv Kommunista Párt Központi Bizottsága Tito és Kardelj üres bizonykodása ellenére nem választott, hanem behívott tagokból áll. A Kommunista Párt valójában féllegális helyzetben van. Nem tartanak pártgyűléseket, vagy, ha tartanak, akkor titkosan, aminek alá kell ásnia a Párt befolyását a tömegekre.”¹⁰

A jugoszláv elvtársak a Szovjetunió Kommunista Pártjának és a többi testvérpártoknak bírálatát és segítségét fennhéjázóan elutasították. Gögösen, ellenségesen fogadták a bírálatot. Önkritika helyett egyszerűen letagadták a hibákat. És ismételten felléptek azok ellen, akik kommunista módra a Párton belül uralkodó helytelen viszonyokat bírálni merészelték és

¹⁰ A Jugoszláv Kommunista Párt hibás politikájáról, Szikra, Budapest 1948. 6-7. oldal.

helyeselték a Szovjetunió Kommunista Pártjának és Sztálin elvtársnak a kritikáját. Ismeretes, hogy a Központi Vezetőség két tagját, Zsujovics és Hebrang elvtársat, akik Sztálin elvtárs levelének megvitatásakor helyeselték a Szovjetunió Kommunista Pártjának álláspontját, azonnal kizárták a Központi Vezetőségből és utána letartóztatták őket. El lehet képzelni, hogy ha a Központi Vezetőség olyan tagját, mint Zsujovics elvtárs, aki a Politikai Bizottság tagja, vezérezredes, a partizánharcok egyik legfőbb vezetője volt, aki a Jugoszláv Népfront titkára volt, egyszerűen kommunista véleményének nyilvánítása miatt le lehetett tartóztatni, milyen hatása lehetett ennek a párttagokra. Nem kell magyarázni, hogy ez az eljárás a párttagok legelemibb jogainak lábbal tiprása és természetesen megrettentí a párttagokat és visszatartja őket a Párton belül uralkodó helytelen viszonyok legcsekélyebb bírálatától, ha látják, hogy ez milyen kíméletlen megtorlást von maga után.

Az a körülmény, hogy a jugoszláv elvtársak háttérbe szorították a Kommunista Pártot, a munkásosztályt, előtérbe tolták a Népfrontot és a parasztságot nyilvánították az állam legbiztosabb alapjának minden téren, meghozta a maga rossz gyümölcsét. A jugoszláv Népfront tagjainak nagy többsége kispolgár, paraszt, dolgozó és kulákpaszt vegyesen. Ezekről mondotta Lenin 1921-ben: „a kistermelő szakadatlanul, napról-napra, óráról-óra természetesen és tömegméretben szüli a kapitalizmust és a burzsoáziát.” Mi hozzátehetjük, nemcsak a kapitalizmust és a burzsoáziát szüli, hanem a kapitalizmus és a burzsoázia szellemi velejáróit: a nacionalizmust, a faji gőgöt, a szomszéd népek lenézését. És, mert a jugoszláv elvtársak a falun szabad teret engedtek ennek a termelésnek, ez a burzsoá szellem természetesen képviseletet kapott nemcsak a Népfrontban, de a Pártban is. És természetesen kihatott a Jugoszláv Kommunista Párt magatartására a Szovjetunió és az imperialisták ellen küzdő fronthoz való viszonyára is. Az olyan országokban, ahol a dolgozó nép élén a munkásosztály és Pártja áll, ez a Párt a nemzet érdekeinek biztosítását a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal szoros összefüggésben látja. Nem azért, mert „Moszkva szolgája”, ahogy a nyugati reakció ezt hirdeti, hanem azért, mert felismeri, hogy saját népének jogos nemzeti érdekeit, fejlődését, haladását és szabadságát úgy biztosítja legjobban, ha ezt összeköti és kölcsönviszonyba hozza a többi országok, az egész világ szabad haladásával és fejlődésével. *(Lelkes taps.)* Ezért lehetnek egyszerre nemzetiek és nemzetközi a marxista-leninista munkáspártok.

És megfordítva. Ott, ahol a munkáspártot háttérbe szorítják, elrejtik, ahol a munkásosztály történelmi szerepének aláhúzása helyett a parasztságot - hozzáteszem, nem is a dolgozó parasztságot! - teszi meg az állam alapjává, ahol a nép vezetését nem öntudatos, messze a jövőbe tekintő marxista-leninista Párt tartja a kezében, hanem helyette egy többségében kispolgárokból és parasztokból álló Népfront áll az előtérben, ott természetesen nem szocialista hazafiasság, nem a népi demokráciák vezető pártjainak nemzeti és nemzetközi érdekeket összeegyeztetni tudó hazafisága érvényesül, hanem a polgári nacionalizmus. Az a polgári nacionalizmus, amelyet mi jól ismerünk Horthy korából, az a nacionalizmus, amely természetesen szemben állott az emberi haladással és amelynek sikerült is hazánkat abba a szakadékba taszítani, ahonnan most emeli ki áldozatos munkával a népi demokrácia. Ez a szűk kispolgári nacionalizmus vitte katasztrófába 1941-ben Jugoszláviát is és újra katasztrófába fogja vinni, ha a Kommunista Párt vezetői továbbmennek az eddigi úton. A magyar demokrácia, a magyar dolgozók az 1941-44-es esztendő szörnyű tapasztalatai alapján tanulták meg, hogy függetlenségüket és jövő fejlődésüket csak akkor biztosíthatják, ha a népet felszabadító Szovjetunió és a haladó demokráciák oldalán állnak *(Nagy taps.)*, hogy minden más választás, hogy minden „harmadik út” egyenesen és elkerülhetetlenül az imperialisták zsákmányául dobja oda a nemzetet, mely függetlensége elvesztésével és szörnyű szenvedésekkel fizet az ilyen hibákért.

A jugoszláv kommunista vezetők nem marxista-leninista politikája következtében háttérbe szorult a Kommunista Párt és a munkásosztály. Vele együtt háttérbe szorult az a tudat, hogy a nemzet érdekei elválaszthatatlanul összefüggnek a nemzetközi haladással. És helyébe előtérbe lépett a burzsoá nacionalizmus és vele együtt a szovjetellenesség.

Sohasem felejttem el, amikor 1945-ben maga Tito magyarázta nekem, hogy a több mint húszesztendő félfasiszta jugoszláviai rezsim következtében milyen mély náluk a reakció, és hogy ez a reakció több Quislinget, több árulót tolt előtérbe, mint Európa bármelyik más országában. Felsorolta Nedicset, Pávelicset, Mihájlovicsot, a jugoszláv királyt és a többieket. Mi őszintén megmondjuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártjába jócskán besurrantak ellenséges elemek és egyre felhívjuk pártunk éberségét, hogy küzdjön ezekkel az elemekkel. El lehet képzelni, hogy a hét és félmillió Népfrontban mennyi a jugoszláv Quislingek párthíve. És, hogy milyen sikerrel tudják befolyásukat érvényesíteni a Kommunista Pártra is, azt éppen a jugoszláviai események igazolják.

Ezek, elvtársaim, a mi véleményünk szerint az okok, amelyek a Jugoszláv Kommunista Pártot erre a lejtőre vitték. Nézzük most meg, mit mondanak védelmükre a jugoszláv elvtársak? A Szovjetunió Kommunista Pártjának és a Tájékoztató Iroda kritikájára a jugoszláv hivatalos válasz egyszerűen azt mondja: „a vádak rágalmazásokon, koholmányokon és a jugoszláv helyzet nem ismerésén alapulnak”. Az ő álláspontjuk az, hogy rosszul vagyunk informálva és amit mondunk, azok alaptalan és valótlan vádak. Ismét csak azt mondhatom, hogy a nagybudapesti aktíva előtt nem kell felhívnom a figyelmet arra: mennyire valószínűtlen az, hogy a Szovjetunió Pártja, hogy maga Sztálin elvtárs, hogy a Jugoszláviával szomszédos, összes munkáspártok, hogy a francia és lengyel párt rosszul volnának informálva, vagy éppen alaptalan vádakkal akarnák illetni a jugoszláv pártot. Aki, - mint én, - évtizedek óta van a munkásmozgalomban, az már tudja, hogy mit jelent az, ha a bírálat elől a rossz információra való hivatkozással térnek ki. A jugoszláv elvtársak egyszerűen - és hozzátehetem - felháborítóan minden kritikánkat és vádunkat elutasítják. Szerintük egyetlen egy esetben sincs igazunk.

Engedjék meg, hogy az információkkal kapcsolatban a saját tapasztalataimra hivatkozzam. Mi elég gyakran jártunk Jugoszláviában, körül is néztünk és saját szemünkkel és saját tapasztalatunkkal győződünk meg arról, amit a Tájékoztató Iroda a jugoszláv kommunistáknak joggal a szemére vet. Mi meglepetéssel láttuk, hogy olyan nagy városokban, mint Szubotica vagy Noviszád, az emberek nem tudják, hol a párttitkárság. Mert még ezt is titokban tartják és semmiféle felirat nem mutat rá, hogy ez vagy az az épület a párt céljait szolgálja. Amikor kísérőinktől megkérdeztük, hogy kommunisták-e, felhívták a figyelmünket arra, hogy Jugoszláviában ezt nem szokták kérdezni, mert nem hozzák nyilvánosságra, hogy kik a Párt tagjai. Ez odáig ment, hogy amikor idén márciusban a Politikai Bizottság néhány tagja Belgrádban járt és az egyik kerület Népfront-szervezetének körülbelül húsztagú vezetőségével beszélgetett és megkérdezte, hogy ki közülük a kommunista, nem jelentkezett senki. És amikor felvetették a kérdést, hogy mégis talán tudják, ki a kommunista, a jelenlévők közül valaki feszélyezetten megjegyezte, hogy egyikről-másikról körülbelül sejtik. *(Derűlség.)* Az elvtársak mindezekből sejtetik, hogy mennyire el lehet konspirálva a Kommunista Párt. Mióta a Tájékoztató Iroda határozata megjelent, titkárainkat tucatjával keresik fel elvtársak, akik elmondják, hogy Jugoszláviában jártukban pontosan azt tapasztalták, amit mi kifogásoltunk.

A jugoszláv elvtársak most azt mondják: „Azért, mert az egyes pártszervezetekben még nem történtek meg a választások, nem lehet azt állítani, hogy a Pártban nincs demokrácia. Ezek még a háborús idők és a háború utáni viszontagságok maradványai.”

Kedves Elvtársaim! Mindnyájan tudjuk, hogy nálunk is voltak háborús idők. És mindnyájan nyögjük a viszontagságok maradványait. De ez nem akadályozott meg bennünket abban, hogy pl. a Kommunista Párt azóta két kongresszust és három országos konferenciát tartott és hasonlóképen járt el a Szociáldemokrata Párt is. A jugoszláv elvtársak áprilisban még azt magyarázták nekünk, hogy ők nagyon gondos kongresszust akarnak tartani. Közben azonban meggondolták magukat. Sebtében összehívták a kongresszusukat, összecsaptak hozzá egy pártprogramot és így akarják utólag elerőtleníteni jogos vádjainkat. Ezt a taktikát követik egyébként minden vonalon.

Arra a vádunkra, hogy a Jugoszláv Kommunista Pártban lábbal tiporják a tagok elemi jogait, basáskodnak velük és terrorizálják őket, azt a választ kaptuk, hogy Zsujovics és Hebrang elvtársak ellen súlyos vádak merültek fel. Nekem vagy két hónappal ezelőtt módom volt erről a kérdésről a horvát kommunista párt egy vezetőségi tagjával beszélni. Az is már akkor hangoztatta, hogy a két elvtárs ellen letartóztatásuk után súlyos gyanúok merültek fel. Én erre azt válaszoltam neki: ha Zsujovics és Hebrang elvtársakat egy órával a levél tárgyalása előtt tartóztatták volna le, akkor a dolog nem volna gyanús. De, ha közvetlenül azután tartóztatják le őket, hogy a központi vezetőségben helyeselték és jogosnak ismerték el Sztálin elvtárs kritikáját, akkor bajosan fog a Jugoszláv Kommunista Párt olyan normális embert találni, aki ebben ne mást látna, mint gyalázatos terrort.

A jugoszláv elvtársak azt állítják, hogy a Kommunista Tájékoztató Iroda határozata lázadásra és a jugoszláv párt egységének szétzúzására szólítja fel a párttagokat. Ez természetesen valótlan. A határozat egyszerűen megállapítja, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt marxizmus-leninizmushoz hű, egészséges erőinek feladata abban áll, hogy jelenlegi vezetőiket hibáik nyílt és becsületes beismerésére és kijavítására bírják, arra, hogy szakítsanak a nacionalizmussal és térjenek vissza a nemzetközi imperialista-ellenes szocialista frontba. Ha a Jugoszláv Kommunista Párt jelenlegi vezetői erre képtelenek, úgy váltsák le őket és állítsanak helyükre új internacionalista vezetőséget. Ez nem lázadás, hanem kommunista kötelesség. *(Úgy van!)*

Kommunista kötelesség egy olyan vonallal szemben, melynek igazi jellegét legjobban mutatja az az ujjongás, melyet a Jugoszláv Kommunista Párt mostani vezetőinek eléggé el nem ítélt magatartása a haladás és szocializmus ellenségeinek, a reakciós imperialisták táborában kiváltott. Bebel, az öreg szocialista, amikor az ellenségei dicsérték, azt mondotta: „biztos, valami nagy butaságot követtem el, ha ellenségeim dicsérnek.” Erre gondoljanak a becsületes jugoszláv kommunisták, amikor látják, hogy hogyan helyesel most a nemzetközi reakció Titónak és társainak és hogy biztatja őket arra, hogy csak menjenek tovább ezen, a jugoszláv népre vészt hozó úton.

Mióta a Tájékoztató Iroda határozata nyilvánosságra jutott, rengeteg elvtárs fordult hozzánk azzal a kérdéssel, hogy megkíséreltünk-e mindent azért, hogy a rendes, normális meggyőzés eszközével rábírjuk a jugoszláv elvtársakat a jobb belátásra, mielőtt a nyilvánosság elé vittük volna az ügyet. Erre vonatkozólag azt mondhatom, elvtársaim, hogy hónapok óta leveleztünk, tárgyalunk, igyekeztünk őket meggyőzni. Ebben a munkában élen járt a Szovjetunió Kommunista Pártja és maga Sztálin elvtárs. De a jugoszláv elvtársaknak annyira a fejükbe szállt a dicsőség, annyira önhittek, annyira gőgösek és képtelenek a legkisebb önkritikára, hogy minden kísérletünket visszautasították, mint ahogy visszautasították a Tájékoztató Iroda ülésére való meghívásunkat is. Azt hiszem, nem kell külön bizonyítgatnom, hogy nem könnyű szívvel léptünk erre az útra és csak akkor fordultunk a nyilvánosság felé, amikor meggyőződünk arról, hogy további várakozás csak a jugoszláv vezető elvtársak kétszínű, elvtelen magatartását segíti elő és módot ad nekik arra, hogy tovább is megtévesszék saját népüket és a haladó világot tényleges működésük felől.

Más elvtársak felvetették a kérdést, hogy nem fogják-e a gyengeség jelének tekinteni, hogy határozatunkat nyilvánosság elé vittük. A mi véleményünk az, hogy e lépésünk nem a gyengeség, hanem az erő jele. *(Tomboló taps.)* Mi azért tudtuk ezt a lépést megtenni, mert ismertük erőinket, mert tudtuk, hogy helyes, amit teszünk, - hogy előbb, vagy utóbb, de a jugoszláv dolgozó nép és a Jugoszláv Kommunista Párt is rájön arra, hogy helyes az az út, amelyet neki ajánlottunk.

Más elvtársak felvetik nekünk a kérdést: mivel magyarázható, hogy olyan elvtársak, akiknek régi érdemeit mi magunk annakidején nem győztük eléggé dicsérni, most ilyen súlyos hibákat követnek el. Mi valóban lelkesen üdvözlöttük a hősi jugoszláv nép felszabadító harcát és annak vezetőit. Egyetlen szavunkat abból, amit erről mondtunk, nem kell visszavonnunk. És ma is változatlanul aláhúzzuk azokat az érdemeket, melyeket a jugoszláv nép a fasizmus elleni küzdelemben szerzett. De ugyanakkor tudjuk, hogy a régi, multbeli érdemek egyáltalán nem védenek meg attól, hogy valaki a jelenben komoly hibákat ne csináljon.

A tapasztalat azt mutatja, hogy éppen olyan elvtársak és olyan pártok vannak kitéve a hibáknak és súlyos botlásoknak, amelyek a multban érdemeket szereztek és ettől fejükbe szállt a dicsőség, hozzászoktak a hízelgéshez, ahhoz, hogy senki se bírálja Őket, hogy minden tettüket csak helyeslik. És amikor ez a szokás természetükké vált, akkor maguk is elhiszik, hogy csálhatatlanok és gögös felháborodással utasítják el a legjogosabb kritikát is, súlyos egyéni sértésnek veszik, ha valaki ilyent mer velük szemben alkalmazni. Lenin majdnem harminc évvel ezelőtt mondta erről a következőt: „az összes forradalmi pártok, amelyek eddig elpusztultak, azért pusztultak el, mert elbízták magukat és nem tudták megérteni azt, hogy miben van az erejük és féltek attól, hogy a saját gyengéikről beszéljenek. De mi nem pusztulunk el, mert mi nem félünk attól, hogy gyengéinkről beszéljünk és megtanuljuk, hogyan kell a gyengeségeket elhárítani.” Most, elvtársaim, láthatjuk, a jugoszláv példán, hogy mit jelent az, ha a pártvezetők elbízzák magukat és félnek attól, hogy saját gyengéikről beszéljenek. Az önkritika teljes hiánya a jugoszláv elvtársak egyik legnagyobb hibája. *(Taps.)*

Más elvtársak felvetik a kérdést, hogy nem fenyegeti-e a mi pártunkat is hasonló veszély. Nem történhetik-e meg velünk is, mint a jugoszlávokkal, hogy miközben vizet prédikálunk, bort iszunk. A felelet erre, kedves Elvtársaim, csak az lehet, hogy igen, minket is fenyegethetnek ilyen veszélyek, ha letérünk a marxizmus-leninizmus útjáról. Három hónappal ezelőtt, mikor Politikai Bizottságunk először szögezte le határozatilag álláspontját a jugoszláv kérdésben, utasítottuk a Politikai Bizottság tagjait, hogy legyenek résen és csírájában fojtsanak el minden olyan kísérletet, mely a felszabadító Szovjetunió szerepének lebecsülésére, vagy elhomályosítására irányulna, vagy amely alkalmas volna arra, hogy zavarja és megrontsa azt az őszinte és bensőséges viszonyt, mely Pártunkat és országunkat a felszabadító Szovjetunióhoz, annak Kommunista Pártjához és nagy tanítónkhoz, Sztálin elvtárshoz fűzi. *(Rákosi elvtárs szavaira a hallgatóság feláll helyéről és hatalmas tapsviharban tör ki. A tapsvihar egyre fokozódik, Sztálin elvtársat éltetik. Rákosi elvtárs csak percek mulva tudja folytatni beszédét.)*

Leszögeztük, hogy „nálunk is tapasztalhatók, jóllehet kezdetleges formában, hamis nézetek a Párt és a Népfront viszonyáról. A Párt mértéktelen felduzzasztásával járó veszélyek lebecsülése, a Párt vezető szerepének háttérbe szorítása az államapparátus egyes fontos, kommunista vezetés alatt álló részeiben, valamint illúziók a kapitalista elemek békés benövéséről a szocializmusba a népi demokrácia viszonyai között.”

Amint az Elvtársak látják, a jugoszláv tapasztalatokat már akkor, amikor még jelentőségük nem volt annyira világos, mint ma, igyekeztünk kommunista önkritikával Pártunkra alkalmazni. Ez visszatükröződött programunkban is, valamint kongresszusunk vonalán, ahol

különös élességgel aláhúztuk a Párt vezető, hegemon szerepét. Különös élességgel fordult azzal a nézettel szembe, hogy kapitalista elemek, kizsákmányolók, kulákok békésen belenőhetnek a szocializmusba, mint ahogy azt a jugoszláv elvtársak hiszik. Aláhúztuk, hogy az ilyen elemek soha békésen nem fognak belenyugodni a szocializmus építésébe, hanem ellenkezőleg, egyre fokozottabban, egyre élesebben fognak ellene harcolni. Újra aláhúztuk a marxista-leninista elmélet felmérhetetlen jelentőségét és azóta is egy sor olyan rendszabályt fogantatosítottunk, melynek célja, hogy intézményesen biztosítsák a Magyar Dolgozók Pártja elméleti színvonalának emelését.

Felhívtuk a figyelmet arra is, hogy nálunk is megvan a veszélye annak, hogy a burzsoá nacionalizmus belopódzik soraink közé. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a felszabadulást 25 esztendő Horthy-rendszer előzte meg, a maga sovíniszta, irredenta propagandájával. S hogy e rendszer előtt meg éppenséggel a magyar faji fennsőbbiség, a magyar szupremácia tévtana fertőzte meg a magyar nemzedékeket. Öncsalás volna arra gondolni, hogy ennek a sovínizmusnak már nincs maradványa és nincs szükség vele szembeszállni. Elég arra gondolni, hogy Mindszenty, a német fasiszták és a sváb volksbundisták nagy barátja milyen szívósan próbál a reakció érdekében a sovíniszta húrokon játszani. Ezért itt is résen kell lenni.

Sok elvtárs a Tájékoztató Iroda határozatával kapcsolatban felveti a kérdést, hogy nem jelenti-e ez a határozat, hogy Pártunk napirendre tűzi a kolhóz problémáját. Ez a kérdés annál jogosultabb, mert - amint hallom - az ellenség szerte az országban már megpróbált ezzel agitálni. Azt mondják, végre kibújt a szög a zsákból és a kommunisták felfedik kártyáikat. Hát, kedves elvtársaim, idén ünnepeltük a Kommunista Kiáltvány százéves évfordulóját. *(Éljen Rákosi! Hosszú ütemes taps. Mindenki feláll helyéről.)* Ez a kiáltvány már száz esztendővel ezelőtt leszögezte, hogy a kommunisták nem titkolják nézeteiket és céljaikat. Nekem magamnak még külön nehéz volna titkolózni, mert hiszen engem már jó 30 év óta ismernek, *(Taps.)* tudják, hogy nézeteim nem változtak meg és ma is ugyanazt a marxi-lenini elvet vallom, mint - mondjuk - 1918-ban. Amikor mi programunkat írtuk és kongresszusunkat tartottuk és ezzel hosszú időre előre megjelöltük a követendő utat, akkor már mi ismertük a jugoszláv kérdést. Ennek ellenére sem a kongresszus, sem a program nem követel változást a Magyar Dolgozók Pártjának eddigi falusi politikájában. Aki tehát most azt hirdeti, hogy a kommunisták egyik napról a másikra hirtelen felvetik a kolhóz-kérdést, azok természetesen csak zavart akarnak kelteni, félre akarják vezetni a parasztságot. A Tájékoztató Iroda határozata nem azt jelenti, hogy most a Kommunista Pártok tűzzék napirendre a kollektivizálás kérdését. De jelenti azt, amiről a jugoszláv elvtársak megfélemedtek és amire időnként fel kell hívni a pártok figyelmét, hogy nem elég a szocializmust a városban építeni és nem is lehet a szocializmust megvalósítani, ha a faluban nem építjük a szocializmust. *(Taps.)*

Ez a figyelmeztetés nem felesleges és mindenkinek meg kell szívlelnie. A határozat éppen a jugoszláv vezetők könnyelmű és felelőtlen magatartásán okulva mutat rá: a falun nem lehet a szocializmust addig építeni, amíg ott szabadon nőnek a kizsákmányoló elemek, a parasztság vérért szívó zsírosparasztok, kulákok, spekulánsok, amíg a dolgozó parasztság többsége maga meg nem győződik arról, hogy 8-10-15 holdas parcelláján az eddigi termelési módok mellett nem tud magának emberi életet biztosítani, és a saját belátásából nem keresi az utakat, amelyek nyomorúságából kivezetik. Nekünk, magyar kommunistáknak nem szabad elfelejtenünk, hogy bár a parasztság a demokrácia 3 és fél esztendeje alatt igen komolyan fejlődött és erősödött, de a parasztságon belül sokkal gyorsabban erősödött és fejlődött a zsírosparaszt, a kupecparaszt, a nagygazda, annak ellenére, hogy a népi demokrácia államhatalma igyekezett minden erejével a dolgozó parasztságot támogatni. S nem szabad elfelejtenünk éppen most, a jó termés küszöbén, hogy lassanként elmúlnak az idők, amikor a városok kiéheztetett népe minden áron és minden mennyiségben felveszi a falu terméseit. Nekünk, ha

valóban vezetők akarunk lenni a munkás-paraszt szövetségben, előre kell látnunk, hogy még 1-2 esztendő és nem tudjuk az eddigi módszerekkel javítani szövetségünket, a dolgozó parasztság életszínvonalát és erre nemcsak mi gondolunk, hanem egyre többen gondolnak azok a parasztok is, akik visszaemlékeznek a felszabadulás előtti nyomorúságos sorsukra vagy azokra az időkre, amikor a 30-as évek elején a föld ontotta a gabonát és ugyanakkor a dolgozó parasztság olyan nyomorban sínylődött, amely szinte párját ritkította. Nemcsak mi, de az előrelátó, dolgozó parasztok is foglalkoznak ezzel a problémával és joggal várják tőlünk, hogy ennek a megoldásánál is segítségükre legyünk, támogassuk őket. Az Elvtársak tudják, hogy már dolgozunk az új ötéves terven, az ország legszárazabb, különösen tiszántúli részeire tízéves öntözési tervet készítünk, hogy be akarjuk vezetni a villanyt a legutolsó faluba is, a szövetkezetekkel, az állami gépüzemekkel mind azt célozzuk, hogy a dolgozó parasztság tapasztalja, megértse, hogy bennünk hű, előrelátó, segítő szövetségesre talált. *(Nagy taps.)* Olyan szövetségesre, aki minden baján akar segíteni, aki megvédi őt a falu vérszívó piócáinak mohóságával szemben. A Tájékoztató Iroda határozata, azért ebben a vonatkozásban is tanulságos számunkra, nem engedi, hogy a szocializmus építésénél elfelejtkezzünk a faluról és figyelmeztet bennünket arra, hogy messze előrelátó és eredményes munkával győzzük meg szövetségünket, a dolgozó parasztságot arról, hogy helyesen cselekszik és jó úton jár, mikor a munkásosztály vezetését követi. *(Hosszú taps.)*

Befejezésül, kedves Elvtársaim, szólni akarok néhány szót arról, hogyan fogadta pártunk a Tájékoztató Iroda Jugoszláviára vonatkozó határozatát.

Az elvtársak zömének első érzése a megdöbbenés és a felháborodás volt. Mi ezt teljesen megértjük és megmondhatom, hogy Politikai Bizottságunk határozata, melyet majdnem három hónappal ezelőtt e kérdésben hoztunk, így kezdődik: „A Politikai Bizottság mély megdöbbenéssel értesül arról, hogy...”

A megdöbbenést azonban a legtöbb helyen indokoltan a helyes belátás váltotta fel. Tucatszámra kapjuk az üzemekből és a szervezetekből az olyan jelentéseket, hogy a munkások első megnyilvánulása az volt: aki Sztálin és a Szovjetunió ellen fordul, az csak helytelen úton járhat. *(Viharos taps.)* És ez nemcsak az ipari munkások nézete. Az egyik elvtárs közölte velem, hogy Kapuváron a kommunista parasztok azt mondták: akárhogy áll a dolog, mi Sztálinban és a Szovjetunióban bízunk. *(Megújuló viharos taps.)* Sok helyről kapjuk azt a közlést, hogy az elvtársak a jugoszláv párt kritikájában a békefront, a népi demokráciák és a Kommunista Pártok nagy erejének megnyilvánulását látják. „Nincs a világon még egy rendszer, amelyik meg merné tenni, hogy belső kérdéseit ilyen nyíltan, bátorsággal tárgyalná meg” - mondják a VII. kerület munkásai. Rendkívül jellemző, hogy a WM-ben a pártonkívüli munkásoknak nagyon imponált, hogy a kommunisták nem kímélnék „híres vezető elvtársakat sem”, ha azok hibát követnek el. *(Taps.)*

Összefoglalva: Pártunk öntudatosan és összekovácsoltan fogadta a jugoszláv helyzetről szóló közlést. Rajta leszünk, hogy ez az egységes álláspont a jövőben még fokozódjék. De természetesen tartjuk, hogy sorainkban, a munkásosztályban, de a dolgozó népben is még akadnak ingadozók vagy tisztán nem látók, akiket fel kell világosítani és gondoskodni kell róla, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának soraiban semmiféle ingadozás ne történjék.

Ami az ellenséget, a reakciót illeti, természetesen sokan remélik, hogy a jugoszláv fejlemények meggyengítik a népi demokráciák frontját és rést ütnek rajta. Ezek örömmel látják a felmerült konfliktust és már örvendő beszélnek „a kommunisták veszekedéseiről.” Ezek az urak nem ismerik Leninnek azt a megvető mondatát, mellyel azokat illeti, akik minden kritikánál és nézeteltérésnél már a szocializmus vereségéről fecsegnék. Nem tudják, hogy az ilyen harcok eredménye a szocializmus újabb megerősödése. *(Nagy taps.)* Én már 30

éve hallom azt a nótát, amely minden vita kitörésénél kommunista vereségről szól és ugyanakkor látom, hogy a kommunista, szocialista eszmék minden ilyen válságból tapasztalatokban és erőben megnövekedve kerülnek ki. *(Taps.)* Ez fog történni most is. Ami pedig a reménykedő reakciót illeti, arra nézve ajánlom azt a módszert, amelyet a fővárosi elvtársak alkalmaztak tegnapelőtt egy igazgatóval szemben. Ez az igazgató, aki eddig meglapult, tegnapelőtt egy bizottsági tárgyaláson csillogó szemekkel és szemtelenkedve hangoztatta elvtársaink felé, hogy kezdenek más szelek fújni. *(Derültség.)* Az elvtársak erre azt válaszolták neki: „magának még 1945-ből egy jó adag vaj van a fején, amit nem piszkáltunk abban a reményben, hogy megjön az esze és rendesen szolgálja a demokráciát. Kiderült azonban mostani magatartásából, hogy tévedtünk és ezennel megindítjuk maga ellen az eljárást.” *(Hatalmas taps.)* Mindjárt ki is jelölték azt a háromtagú bizottságot, amely az ügyet kivizsgálja, és amely gondoskodik róla, hogy az igazgató tovább ne legyen igazgató.

A reakció a magyar dolgozó nép és a magyar demokrácia sorozatos sikerei hatása alatt behúzta a fejét. Ha most úgy érzi, hogy a jugoszláv fejlemények hatása alatt szabadon lélegezhet és újra felemeli a fejét, mi gondoskodunk róla, hogy jókorát koppintsunk rá és ezzel megértessük: - kissé korai az öröm. *(Viharos taps.)* Ezért most különösen ébernek kell lenni a magyar dolgozó népnek és vaskézzel kell lesújtani azokra, akik azt remélik, hogy újra nyíltan felvehetik a demokrácia ellen működésüket. Néhány egészséges elrettentő példa megérteti mindenkivel, hogy a magyar demokrácia, élén a Magyar Dolgozók Pártjával, megingathatatlanul és szilárdan halad tovább az eddigi megkezdett úton. *(Éljen Rákosi! Óriási, percekig tartó taps.)*

A jugoszláv fejlemények kétségkívül hetekig és hónapokig foglalkoztatni fogják a közvéleményt és ezért állandóan szemmel kell tartani és foglalkozni kell velük. Számolni kell azzal, hogy a reakció csak ezután próbálkozik teljes erővel felvonulni, hogy csak ezután kísérli meg, hogy zavart okozzon sorainkban, ezért változatlanul résen kell lenni ezen a szakaszon is, De ugyanakkor ne felejtsük el a magyar demokrácia nagy sikereit, egészséges fejlődését és azt a hallatlan erőgyarapodást, amelyet számára a két munkáspárt egyesülése, a munkásegység megvalósulása jelent. *(Lelkes taps.)* Ez a magyar demokráciának központi eseménye és olyan erőforrás, melynek hatásai és eredményei még csak ezután fognak mutatkozni.

Ezért mi éberen, de biztosan folytatjuk utunkat, mint egy ember állunk változatlanul felszabadítónk, a nagy Szovjetunió *(Minden eddigit felülmúló tomboló tapsorkán. Az értekezlet ismét helyéről felállva ünnepli Sztálin elvtársat.)* és a népi demokráciák mellett, vállvetve küzdünk tovább is ügyünkért. Meg vagyunk győződve róla, hogy a reakció, mint annyiszor, újra tapasztalni fogja, hogy megint rosszul számított, mint az utolsó három évben annyiszor és, hogy a sokat szenvedett jugoszláv nép visszatér a népi demokráciák, a haladó nemzetköziség egyedül járható útjára. *(Nagy taps.)* Ebből a válságból is győzelmesen kerül ki a marxi-lenini-sztálini szellem és győzelmesen kerülnek ki azok a pártok, melyeket ez a szellem vezérel. Számunkra, a Magyar Dolgozók Pártjának számára legyen ez az első erőpróba, mely megmutatja, hogy erősek, összekovácsoltak és biztosak vagyunk és minden helyzetben meg tudunk felelni azoknak a feladatoknak, melyek jó megoldását joggal elvárja tőlünk a magyar dolgozó nép, a magyar demokrácia és nemzetünk jövője. *(Kirobbanó tapsorkán. A lelkesedés egyre fokozódik. Az elnökség és a hallgatóság éltetik Rákosi elvtársat.)*

(Beszéd a nagybudapesti pártfunkcionáriusok értekezletén 1948. július 2-án)

HARMINCÉVES A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

Elvtársak!

A Magyar Kommunista Párt megalakulásának 30. évfordulóját ünnepeljük. Legyen szabad ebből az alkalomból rövid visszapillantást vetnem az elmúlt küzdelmes évtizedekre, kudarcainkra, sikereinkre, Pártunk jelenlegi helyzetére és jövő kilátásaira. A Magyar Kommunista Párt bölcsőjétől kezdve forradalmi párt volt: 30 esztendővel ezelőtt az osztrák-magyar monarchia összeomlását követő forradalomban született. De gyökerei nemcsak a magyar forradalomba nyúltak: eredetük mélyen bele volt ágyazva az orosz forradalomba is. Mielőtt még Magyarországon formálisan megalakult volna a Kommunista Párt, az Orosz Tanácsköztársaságban már tíz- és tízezrével léptek be a Vörös Gárdába, a Vörös Hadseregbe magyar parasztok és munkások, akik mint hadifoglyok tanúi voltak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a bolsevik párt küzdelmeinek a békéért, a földért, a szocializmusért és megértették, hogy az orosz bolsevik párt felszabadító forradalma közös ügy, a magyar dolgozók ügye is és az ő kezükről is leveri a láncot.

A magyar hadifoglyok magatartása egyben előrevetített képe volt annak, hogyan fogadja a magyar dolgozó nép a nagy szocialista forradalom eszméit, ha sor kerül arra, hogy megismerkedjék velük és állást foglaljon hozzájuk. Erre a kérdésre ők vérük hullatásával adtak pozitív választ. S azok a magyar vörösgárdisták, kiknek csontjai Jakucktól a lengyel határig vagy a Kreml történelmi falának tövében porladnak, arról tanúskodtak, hogy a magyar dolgozó nép legjobb fiai a kommunista eszméknek megjelenésük első idejétől kezdve önfeláldozó harcosaivá váltak.

A hadifogoly, a nincstelen földműves vagy ipari munkás a magyar viszonyokra, az Eszterházyék, a grófok földjére vagy a Weiss Manfred gyárára gondolt, mikor csatlakozott az orosz forradalomhoz. Mert megértette vagy osztályösztönével megérezte a cári Oroszország és a feudális Magyarország viszonyai közötti hasonlóságot, azt a hasonlóságot, melyet az orosz forradalom lángeszű vezére, Lenin már 1913-ban aláhúzott.

A magyar októberi forradalom minden osztályt készületlenül ért. Az összeomlással egyik napról a másikra jelentkeztek és azonnali megoldást követeltek az ország legkülönbözőbb, eddig háttérbe szorított kérdései: a középkori feudális nagybirtok felosztása, az elnyomott nemzetiségek szabadságvágya, a jogtalan ipari munkásság követelése, a háborúból a békébe való átmenés problémái. Mindenki tanácstalan volt, elvesztette a fejét. Az októberi forradalom zűrzavarában rajtunk, magyar kommunistákon kívül senki sem volt, aki világos, érthető és megvalósítható tanácsokat tudott volna adni. Mint az éjben a világítótorony, mutatta ekkor Pártunk a jó utat. A magyar kommunisták az orosz forradalom tapasztalatai alapján helyesen követelték, hogy adják át a nagybirtokosok földjét annak, aki ezer éve verejtékével öntözte: a parasztnak, - a gyárat a dolgozók államának. A nemzetiségi kérdésben a Szovjetunió teljes nemzeti önrendelkezést biztosító példájára hivatkoztak s a nemzetközi kérdésekben, főleg a béke kérdésében rámutattak arra, hogy az osztrák iga alól felszabadult magyar nép a nyugati imperialistáktól semmi megértést nem várhat s csak a szovjet forradalomra támaszkodhat. Ezeket a nézeteket a fiatal magyar kommunisták a lelkesedésnek és a belső meggyőződésnek olyan hevével képviselték, melynek szinte lehetetlen volt ellenállni s melynek tüzeit frissen táplálta az orosz forradalom éltető lángja és lelkesedése.

A magyar dolgozók e követelésekre azonnal és igenlően válaszoltak. Rövid néhány hét alatt a magyar kommunista mozgalom hatalmas, országos politikai erővé fejlődött.

Egymásután csatlakoztak hozzá az ipari munkások -, az ifjak, kiket megkapott a kommunista lelkesedés -, a parasztok, akik megértették, hogy eljött a történelmi alkalom évszázados jogos követeléseik teljesítésére, a földosztásra -, a hadsereg, melynek katonái az imperialista háború vértengerén keresztül jutottak el a kommunista igazságok belátásáig. Kommunista befolyás alá került hamarosan a Szociáldemokrata Párt balszárnya is, melynek legjobbjai, Landler elvtárssal az élükön, nemsokára a Kommunista Párt élvonalbeli vezetőivé fejlődtek. Felénk vett irányt a magyar demokratikus polgárság egy része is, mely kezdte megérteni, hogy a magyarság jogos nemzeti érdekeit csak a dolgozó népre és a Kommunista Pártra támaszkodva lehet megvédeni. Mikor 1919 februárjában a magyar ellenforradalom a jobboldali szociáldemokraták segítségével fegyveresen akarta letörni a kommunista mozgalmat s börtönbe vetette vezetőit, már késő volt. A kommunista gyökerek mélységben és szélességben annyira elterjedtek, hogy ez a kísérlet az ellenkezőjébe csapott át s nem meglassította, de meggyorsította az események menetét. Egy hónappal később, 1919. március 21-én, a magyar dolgozók nagy lelkesedése közepette létrejött a Tanácsköztársaság.

A Magyar Kommunista Pártnak alig négy hónap alatt sikerült megteremtenie a proletárforradalom lényeges előfeltételeit. Sikerült megnyernie az ipari munkásság zömét, elsősorban a nagybudapesti proletariátust - a falvakban a földéhes parasztságot, - a munkásokból és parasztokból álló hadsereget: a vele szemben álló reakciós erők szét voltak zilálva, demoralizálódtak, képtelenek voltak az ellenállásra. A Tanácsköztársaság, - ezt a reakciós rágal-makkal szemben le kell szegezni - nem valami kisebbség uralma volt, hanem a Kommunista Pártot követő magyar dolgozó nép többségére támaszkodott.

Ma már nem könnyű megérteni a magyar Tanácsköztársaság létrejöttének nemzetközi jelentőségét. Az 1918 őszén a központi hatalmak Németország, Ausztria-Magyarország összeomlásával kitört forradalmakon az imperialisták és a jobboldali áruló szociáldemokraták összefogásának következtében egyre inkább kezdett úrrá lenni az ellenforradalom. 1919 januárjában a forradalom legfontosabb gócéban, Berlinben a német szociáldemokraták vérfürdőt rendeztek a kommunisták soraiban és ezt a példát másutt is kezdték követni.

Az imperialista hatalmak, miután 1918 őszén Németországot összetörték, felszabadult erejükkel a fiatal Szovjetunió megfojtására készültek. 1919 tavaszán Finnországtól Romániáig már létrejött az ellenforradalmi országok antibolsevista sávja, melyről általános rohamra indultak a fiatal Szovjetunió ellen. Ugyanakkor keletről is hasonló támadás készült. Ebben a történelmi pillanatban lángolt fel a támadó imperializmus fegyveres erőinek hátában a magyar Tanácsköztársaság.

Nem volt kétséges, hogy a támadásra készülő nyugati imperialisták mindent meg fognak mozgatni arra, hogy a magyar Tanácsköztársaságot, mely terveiket teljesen megzavarta, megsemmisítsék. A Szovjetunióknak, mint arra Lenin rámutatott, az volt a szerencséje, hogy létrejöttének első esztendejében az imperialisták még egymással vívtak élet-halál harcot és emiatt nem tudtak teljes erővel az orosz forradalom ellen fordulni. Az így nyert időt a bolsevik párt arra használta fel, hogy megszervezte az országot, s mire nyugatról és keletről megindult az intervenciós áradat, már fel voltak rá készülve és ki tudták védeni. A magyar Tanácsköztársaság ellen, alig három héttel megszületése után, megkezdődött a külföldi ellenforradalom általános támadása. S bár a magyar dolgozók hősiessége az első rohamot vissza tudta verni, a magyar Tanácsköztársaságot végeredményben a külföldi intervenció megölte. De hozzájárult a bukáshoz a számunkra kedvezőtlen nemzetközi erőviszonyok mellett a magyar munkásosztály és a magyar kommunisták politikai és ideológiai felkészültségének hiánya is.

Lenin a bolsevik párt fejlődésével kapcsolatban elmondotta, milyen áldozatok és szenvedések árán kovácsolódott ki a bolsevizmus forradalmi elmélete:

„Vagy félévszázadon át, körülbelül a múlt század 40-es éveitől a 90-es évekig a haladás eszméje Oroszországban példátlanul vad és reakciós cári elnyomás alatt sóvárogva keresett helyes forradalmi elméletet és csodálatos buzgalommal és alapossággal kísérte figyelemmel ezen a téren Európa és Amerika minden „legfrissebb szavát”. „A marxizmust, mint az egyedüli helyes forradalmi elméletet, Oroszország valóban *kiszenvedte* magának félévszázados hallatlan kínok és áldozatok, példátlan forradalmi hősiesség, hihetetlen energia és korlátot nem ismerő kutatás, tanulás, gyakorlati kipróbálás, csalódások, Európa tapasztalatainak megvizsgálása és a mienkkel való összehasonlítás árán”... „Másrésről a bolsevizmus, mely ezen a gránit-kemény elméleti alapon keletkezett, 1903-tól 1917-ig oly tizenöt éves gyakorlati történelmet élt át, melynek a tapasztalatok gazdagságát tekintve, a egész világon nincsen párja.”

A magyar kommunisták távolról sem rendelkeztek ilyen multtal. Ők lényegében az ausztro-marxizmusnak, a megalkuvó szociáldemokrata gyakorlatot forradalmi frázisokkal elfedő, Ausztriában nagyranőtt és Magyarországra átlántálódott mozgalomnak voltak neveltjei. Az orosz forradalom tanai és tapasztalatai magukkal ragadták őket. De ahhoz, hogy a marxista-leninista elmélet egy párt véérébe és velejébe menjen át, sok tényező kell, többek közt idő. A bolsevista elmélet nem hatott a magyar kommunistákra elég mélyen és elég hosszú ideig ahhoz, hogy a Tanácsköztársaság nehéz viszonyai között minden kérdésben helyesen és jól tudták volna alkalmazni.

Így történhetett aztán, hogy a hatalom megragadása után egy sor döntő hibát követtünk el. A legsúlyosabb hiba az volt, hogy a Kommunista Párt az egyesülés címén lényegében beolvadt az opportunistáktól és árulóktól meg nem tisztított Szociáldemokrata Pártba. Az új, egyesült pártban csakhamar erőre kaptak a megalkuvók, a fegyverletétel hívei. A párt ezzel alkalmatlanná vált arra a vezető szerepre, melyet egy valóban marxista-leninista pártnak a forradalomban vinnie kell. Nem kevésbé súlyos hibának bizonyult az, hogy az ezerholdakat nem osztották fel.

A földet elvettük ugyan a nagybirtokostól, de nem adtuk oda egyéni tulajdonba a parasztságnak. Ez mutatja, hogy nem értettük meg a bolsevik osztály-stratégiát, a proletariátus tartálékával és osztályszövetségesével való helyes együttműködést és hogy az orosz forradalom egyik döntő tényezőjét, a munkás-paraszt összefogást nem értettük meg. Nem zúztuk szét a régi reakciós államrend szervezetét, a hadseregben, rendőrségben otthagytuk a régi, reakciós tisztikart. Egész sor egyéb hibát is elkövettünk, melyek mutatják elméleti felkészültségünk hiányosságait, a pártét és az osztályét egyaránt. Mindez nem változtat azon a tényen, hogy a magyar Tanácsköztársaság, a magyar kommün szerves része és folytatása volt a magyar szabadságharcoknak és forradalmaknak. S hiába szórt rá a fekete reakció 25 esztendőn keresztül minden rágalmat és gyalázatot, mint a felszabadító forradalmak egyik kiemelkedő láncszeme foglal helyet a magyar történelemben. A magyar kommunista mozgalom egyik becsületbeli tartozása, hogy a kommün emlékeit megszabadítsa attól a mocsoktól és rágalomtól, melyet az ellenforradalom oly szívósan szórt rá s kijelölje helyét a magyar történelem legfényesebb eseményei között. *(Nagy taps.)*

Az érésnek, a tapasztalatok gyűjtésének az az átszenvedése, amin a bolsevik párt 1917-ig keresztülment, számunkra a Tanácsköztársaság bukását követő üldöztetés és emigráció 25 esztendejében valósult meg. A marxista-leninista elméletnek alapos elsajátítását megkönnyítette a Kommunista Internacionálé létrejötte. A Magyar Kommunista Párt ott volt az elsők közt a Kommunista Internacionálé megalapításánál és mindvégig igyekezett magáévá tenni azokat a tanításokat, melyeket a kommunista mozgalom e világszervezete kidolgozott. De megkönnyítette a kommunista tapasztalatok szerzését a Szovjetunió gyakor-

lata és elmélete is. Sztálin, a Szovjetunió bölcs vezére, a forradalom tízéves évfordulóján maga húzta alá, hogy „a bolsevik állam - létének pusztá ténye is megzabolazza a reakció fekete erőit és megkönnyíti az elnyomott országok szabadságharcát”. Abban a negyedszázados szörnyű elnyomásban, mely a Magyar Kommunista Pártnak osztályrészéül jutott a kommün bukása után, nemcsak az a százféle segítség jelentett felmérhetetlen támaszt számunkra, melyet a Szovjetuniótól kaptunk, hanem a Szovjetunió pusztá létezése is. Nemcsak a tanulás, de még a szenvedés és mártírium is könnyebb lett, mióta a kommunista szabadságharcosokat világszerte éltette s erősítette a tudat, hogy a föld egyhatodán diadalmasan épül a szocializmus. *(A hallgatóság felállva ütemesen éljenzi a Szovjetuniót.)*

S ha az üldözések nem törtek meg, de megacéloztak bennünket, abban elévülhetetlen érdeme van a nagy Szovjetuniónak, a hatalmas bolsevik pártnak és bölcs vezérének, Sztálin elvtársnak. *(A hallgatóság felállva ütemesen éljenzi Sztálint és a Szovjetuniót.)* Az ő elvtársi szolidaritásukra, tanácsaikra és tetteikre bizton számíhattunk a veszély és a megpróbáltatások nehéz óráiban. A felszabadulásig eltelt negyedszázad alatt a szörnyű nehézségek ellenére, a föld alatt küzdő Kommunista Pártunk elvégezte azt a feladatot, amelyet a Magyar Dolgozók Pártjának programnyilatkozata így jellemez:

„A Kommunista Párt... felvette a harcot a szociáldemokrata oportunizmussal, tudatosította a magyar munkásságban az 1917-es nagy szocialista forradalom világtörténeti jelentőségét, belevitte és meggyökerezettette a magyar munkásmozgalomban a marxizmus-leninizmus forradalmi tanításait... Az 1919-es forradalom veresége után ébren tartotta a munkásmozgalomban a forradalmi szellemet, a reakció üldözésével és terrorjával dacoló, önfeláldozó forradalmi kádereket nevelt, támaszt nyújtott a peyerizmus árulásaival szemben szervezkedő, a kommunistákkal együttműködő, a demokratikus nemzeti egység útját egyengető szociáldemokrata baloldalnak, fáradhatatlanul hirdette és szervezte a demokratikus-hazafias erők összefogását és ezzel megmutatta a nemzetnek a kivezető utat a háborús összeomlásból.”¹¹

Hiába volt az üldözés, a börtönök, a statárium, hiába küldtek sorainkba provokátorokat, a Magyar Kommunista Pártot nem tudták megtörni vagy kiirtani. Mindig új és új erők jöttek a kidőlték helyébe s a Kommunista Párt mindenütt elevenen és cselekvően jelentkezett ott, ahol a magyar dolgozó nép vagy a nemzetközi haladás érdekei ezt megkövetelték. Ott volt 1930. szeptember elsején a budapesti éhségtüntetésen, a munkástömegek e forradalmi megmozdulásánál. Ott volt a bányászok, az építőmunkások hősies bérharcainál. A küzdelmet a börtönökben is folytatta. Egy-egy nagy kommunista per a magyar reakció súlyos vereségévé vált s gyakran hozta mozgásba az egész világ dolgozóinak rokonszenv-megnyilvánulásait. *(A hallgatóság feláll és melegen élteti Rákosi elvtársat. Ugyancsak melegen éltetik Vas elvtársat.)* És Pártunk a szörnyű üldözések közepette, a föld alól is el tudta küldeni a spanyol szabadságharcba a magyar dolgozók zászlóalját, *(A hallgatóság Rajk elvtársat és Dolores Ibarrurit élteti.)* mint ahogy a második világháború kitörése után minden országban ott találjuk a német fasizmus ellenállói sorában a magyar dolgozók képviselőit is. S ami még fontosabb, itthon, Magyarországon is újra a kommunisták álltak élére a nemzeti ellenállásnak. A Kommunista Párt utat mutatott, a második világháború kitörése után megtalálta végre az egységfrontot a Szociáldemokrata Párt balszárnyával. Segített létrehozni a demokratikus pártokkal a Függetlenségi Frontot. Schönherz, Rózsa, Kilián és a magyar munkásmozgalom legjobbjai áldozták fel életüket e célokért. Ennek ellenére sem tudtuk kiragadni az országot a német elnyomók karmaiból. Amint programnyilatkozatunk megállapítja:

¹¹ Az MKP és a SzDP egyesülési kongresszusának jegyzőkönyve, Szikra, Budapest 1948. 346. oldal

„A magyar munkásmozgalom szakadása, a Szociáldemokrata Párt áruló, peyerista vezetése, a sovinizmus mérge volt a döntő oka a paraszti és kispolgári tömegek tétlenségének és ingadozásának, a demokratikus erők gyengeségének és elkésett szervezkedésének a nemzetellenes háború és hazaáruló Horthy-rendszer ellen.”¹²

A magyar nép felszabadulása elsősorban nem saját küzdelmeinek gyümölcse, hanem döntően a Szovjetunió hadseregének ajándéka. (*Hatalmas ünneplés.*) S miközben a Szovjet Hadsereg kiűzte hazánkból a német fasisztákat, egyben szétzúzta a magyar reakció államgépezetét és ezzel megnyitotta az utat a népi erők számára és lehetővé tette a magyar demokratikus átalakulást. A felszabadító Szovjet Hadsereg törte számunkra az utat a magyar demokrácia fejlődéséhez.

Huszonötéztendős földalatti munka után Pártunk számára is megnyílt a szabad működés tere. Mint 1918-ban, újra egy veszített, bűnös háború romjain kezdte munkáját a Magyar Kommunista Párt. Újra egy tanácstalan, szakadékba jutott nép talpraállítására és felemelése jutott osztályrészül.

De 1918-cal szemben ezúttal a Pártnak már sokkal biztatóbbak voltak a kilátásai: rendelkezésre állottak a negyedszázados küzdelemben megacélozott káderei, melyek elsajátították a marxista-leninista elméletet és gyakorlatot. Mögöttük állt a győzelmes Szovjetunió ereje, presztízse, tudása és támogatása. És bár a 25 esztendő Horthy-rendszer és a fasiszmus örökségeként a reakció is mélyebbre ágyazott volt, mint 1918-ban, ezúttal a kommunista siker tényezői voltak fölényben.

A Kommunista Párt a második világháború küzdelmes esztendeiben helyesen látta előre a fasiszmus vereségét és a Szovjetunió győzelmét. Azt is előrelátta, hogy hazánkat a Szovjet Hadsereg fogja felszabadítani. Ebből kiindulva, már idejekorán részletesen kidolgozta a felszabadulás utáni Magyarország demokratizálásának programját. Dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy kevés programot hajtottak még végre olyan pontosan, mint amilyent a mi javaslatunkra a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front elfogadott. (*Nagy taps.*) A munkástömegek zöme azonnal csatlakozott Pártunkhoz és 1945. tavaszán a földosztással magunk mögé állítottuk a szegényparasztság jelentékeny részét is. De ugyanakkor egy sor tünet azt mutatta, hogy az út ezúttal sem lesz könnyű és a háború szörnyű pusztításai olyan örökséget hagytak hátra, melynek eltakarítása szinte leküzdhetetlen akadályokat gördített a fiatal demokrácia megerősödése elé. A Magyar Kommunista Párt minden lényeges tette és javaslata helyes volt és sikeres. (*Nagy taps.*) Helyes volt a nemzeti összefogás, helyes volt a földosztás, helyes volt az újjáépítés megkezdése saját erőnkön, külföldi támogatás nélkül és helyesnek bizonyult szinte minden intézkedésünk. Mégis egyre-másra szaporodtak azok a jelek, melyek mutatták, hogy a reakció gyökerei mélyebbek, mint azt előre láttuk, s mint ahogy arra felkészültünk.

Munkánk folyamán hamarosan meg kellett győződni róla, hogy a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front legtöbbször nem vált a demokratikus tömegek széles népi szervévé, hanem csak a pártok helyi, vagy országos vezetőinek bizottságává. Az a szándékunk, hogy a fasiszta mótely által legjobban befolyásolt ifjak és nők átnevelésére egységes demokratikus tömegszervezetet hozunk létre, kezdettől fogva sikertelen maradt. Ez a kudarc nemcsak a horthysta reakció megmaradt erőit mutatta, de egyúttal a szociáldemokrata jobboldal sikere is volt. Ez a jobboldal az ország talpraállításával párhuzamosan erősödött. Kihasználta a munkásegység jelszavát csakúgy, mint a pártsovinizmust arra, hogy megghiúsítsa a szerves munkásegység, az egységes munkáspárt létrejöttét. A magyar munkások egészséges osztályösztönén múlt, hogy

¹² Az MKP és a SzDP egyesülési kongresszusának jegyzőkönyve, Szikra, Budapest 1948. 347. oldal

aknamunkájuk nem járt több sikerrel. De a jobboldal áskálódása természetesen bátorítólag hatott a magyar reakcióra is. A fasiszta hatalmak leverésével a nyugati imperialisták is frontot alkottak a Szovjetunió és a kommunista pártok ellen. Ennek a frontnak a hatása természetesen nálunk is mutatkozott. Mi magunk is tapasztalatlanok voltunk az osztályerőviszonyok lemérésében. Ezt mutatja az 1945-ös választások megtartása.

A választások eredménye rávilágított a magyar reakció egész stratégiájára. A magyar reakció egységesen felsorakozott a Kisgazda Párt mögé, megkapta a parlamentben a többséget s egyszerű szavazás útján akart visszakerülni a nyeregbe.

Ezekben a hetekben úgy látszott, hogy a történelem ismétlődik és mint az első világháború után, ezúttal is Magyarország lesz az első, ahol a reakció vissza tudja állítani uralmát. Tetézte nehézségeinket a pénzromlás, az infláció, melyet a reakció tudatosan táplált és mellyel szemben mi, akiknek az állami pénzügyek vezetésében úgyszólván semmi tapasztalatunk nem volt, az első időkben szinte védtelenül állottunk.

De most mutatkozott meg a marxista-leninista nevelés hatása. Pártunk ezekben a nehéz hónapokban nem vesztette el a fejét. Nem engedte, hogy soraiban és a munkásosztály soraiban csüggedés vagy pánik keletkezzék és nem engedte meg a magyar reakciónak, hogy választási sikereit kihasználja. Ellenkezőleg, ellentámadásba mentünk át, kikényszerítettük a köztársaság létrehozását. *(Taps és éljenzés.)* A dolgozó tömegek mozgósításával nemcsak visszavertük a reakció támadásait, hanem leraktuk a szocialista építkezés első alapköveit, a bányák, a nehézipar államosítását. A nemzeti demokratikus erők összefogását egyre kevésbé támogató Magyar Nemzeti Függetlenségi Front mellett új szervezet hoztunk létre: a Baloldali Blokkot. S egyben hosszú hónapok előkészítő munkája után megállítottuk az inflációt, megteremtettük a jó pénzt, mellyel rátértünk a demokrácia gazdasági stabilitásának útjára. A jó pénz megteremtése a magyar demokrácia életképességét, a Magyar Kommunista Párt tudását igazolta. Így a reakció súlyos gazdasági vereséget szenvedett és lehetővé vált, hogy megkezdjük a tervgazdálkodás kiépítését.

A gazdasági fronton elért győzelmet betetőzte az, hogy a demokrácia ellenségeire sikerült politikai téren is döntő csapást mérni, amikor lelepleztük, a Kisgazdapárt reakciós vezetőinek összeesküvését. Az egész dolgozó nép előtt világossá vált, hogy a régi rend hogyan akarta az áruló Nagy Ferencen és társain keresztül a Kisgazdapárt megnyerésével megdönteni a demokráciát, visszahozni a nagybirtokosok és nagytőkések uralmát és megsemmisíteni a demokrácia minden vívmányát. Ez a leleplezés, az összeesküvés szégyenletes részleteinek nyilvánosságra kerülése halomra döntötte a reakció minden tervét. Nagy Ferencék bukásával eldőlt a két esztendeje folyó harc. A reakció ugyan megpróbálta új pártszervezkedéssel, erőinek új átcsoportosításával a vereséget feltartóztatni, de a magyar demokrácia Pártunk vezetésével erre nem adott neki időt. Új választást írtunk ki, hogy a dolgozó nép hallathassa véleményét és kinyilatkoztassa akaratát. Az új választások tavaly megmutatták, hogy a Kommunista Párt - helyes politikájának eredményeképpen - a legnagyobb politikai erővé fejlődött az országban. *(Nagy taps.)* Megmutatták azt is, hogy a demokrácia felé megindult a középparasztok áramlása. Végül a reakció ereje, mely 1945-ben egységesen a Kisgazdapárt mögött sorakozott fel, most már darabokra töredezett.

A magyar demokrácia, Pártunk vezetésével ebben a helyzetben azonnal levonta a választás tanulságait. Tíz héttel a választások után megsemmisítette a fasiszmus politikai szervét, a Pfeiffer-pártot. Utána rámentünk - szorosan együttműködve a szociáldemokrata baloldallal - a jobboldali szociáldemokrácia alattomos, munkásmezbe öltözött és éppen ezért fokozottan veszedelmes néparuló politikájának leleplezésére. Háromhónapi munka után megindult a Szociáldemokrata Pártban is a tisztulási folyamat. Ebben a folyamatban elévülhetetlen érdemeket

szerzett a szociáldemokrata baloldal. (Marosán elvtársat éltetik.) A jobboldal teljes vereséget szenvedett, reakciós szerepe, az imperialistákkal való titkos szövetsége lelepleződött. E küzdelem eredményeképpen indult meg a szociáldemokrata munkások átáramlása a Kommunista Pártba és megérték a szerves munkásegység előfeltételei. Megszűnhetett végre a munkáosztály két pártra szakadása. Egyesíteni lehetett a magyar dolgozók egész teremtő erejét a demokrácia megerősítésére, a szocializmus építésére. A Magyar Dolgozók Pártjának létrejötte, a kommunista és szociáldemokrata párt egyesülése betetőzte a magyar demokrácia megerősödését. Nem lehet megdönteni többé a demokráciát ott, ahol a munkáosztály, a marx-lenini párttal az élen és a vele szövetségben álló dolgozó parasztság, egységesen és szilárdan áll ki mellette. *(Hatalmas ünneplés.)*

A munkásegység megvalósulása fordulópontot jelent nemcsak a magyar munkásmozgásban, de az egész magyar demokrácia fejlődésében. Mikor ezt megállapítjuk, még egyszer alá kell húznunk a szociáldemokrata balszárny elévülhetetlen érdemeit. *(A hallgatóság hosszasan ünnepli Szakasits és Marosán elvtársakat.)* Az egységes munkáspárt történelmi jelentősége még csak a jövőben fog teljes egészében mutatkozni. Ez a jelentőség azonnal nemzetközi méretekben is mutatkozott s meggyorsította más országokban a munkásegység megvalósulását.

A magyar reakció sorozatos vereségei balra tolták szövetségeseinket is. Náluk is megindult a reakciós jobboldali elemek kiszorítása és a dolgozó, demokratikus elemek előtérbe állítása. Ez a változás azonnal megjavította a szövetségeseinkhez való viszonyt és megnyitotta a lehetőséget egy új Magyar Nemzeti Függetlenségi Front létrehozására, olyan szervezet megteremtésére, mely most már, a megváltozott viszonyok közt, a demokrácia és a szocializmus építésének tapasztalatai alapján széles népi tömegekre támaszkodhat. Megszűntek az egységes nő- és ifjúsági szervezetek létrejöttét gátló akadályok. A dolgozó parasztság is irányt vehetett egy hatalmas, egységes tömegszervezet megteremtésére.

A munkásegység szerves megvalósítása minden téren éreztette hatását. Most már meggyorsulhatott a szocializmus építésének irama is. Sor került a nagyüzemek és az iskolák államosítására: a megerősödött és szilárdná vált magyar demokráciát most már nyugodtan fogadhatták szövetségeseül a szomszéd népi demokráciák. Sor kerülhetett a falun arra, hogy előkészítsük a szocializmus építésének előfeltételeit. Napirendre került a reakció maradványainak felszámolása, különösen az egyház mögé húzódott reakció elleni harc. *(„Vesszen Mindszenty!” - kiáltja a hallgatóság.)*

Végül a demokrácia megerősítése módot adott arra, hogy körülnézhessünk a saját házuk-táján. Csak most jutott időnk és energiánk arra, hogy szemügyre vegyünk és kiküszöböljük azokat a hibákat, amelyek az elmúlt esztendőik harcai közepette Pártunkban mutatkoztak. Megvizsgálhatjuk párttagságunk szociális összetételét, ideológiai felkészültségét, rátérhetünk a hozzánk beszivárgott osztályidegen és ellenséges elemek eltávolítására. S ami még fontosabb: napirendre tűzhetjük végre Pártunk elméleti színvonalának emelését. Mert bár a demokrácia elmúlt négy esztendeje alatt Pártunk tudásban, tapasztalatban megnőtt és jobban megtanulta Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanításait a magyar viszonyokra alkalmazni, e téren mégis alaposan lemaradtunk. Lemaradtunk, mert megnöttek velünk szemben a követelmények is. A magyar dolgozó nép ma már nagyobb teljesítményeket vár tőlünk és egyre kevésbé bocsátja meg nekünk, ha hibáinkat tapasztalatlanságunkkal vagy gyakorlatlanságunkkal akarjuk menteni.

A kommunista elmélet és gyakorlat kiművelésében nagy segítségünkre van a kommunista és munkáspártok Tájékoztató Irodájának létrejötte. *(A hallgatóság hosszan élteti a közben megérkezett Judin elvtársat.)* Ez az iroda nemcsak egyeztetési és összhangba hozza a

Kommunista Pártok működését, hanem kicseréli tapasztalataikat és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjával az élen értékes útmutatásokkal is szolgál. Tavaly a kommunista Tájékoztató Iroda mutatott rá arra, hogy eljött az idő a jobboldali szociáldemokratákkal való leszámolásra. Az idén a jugoszláv kommunista vezetők árulásával kapcsolatban ugyancsak a Tájékoztató Iroda hívta fel a figyelmet arra, hogy mennyire elhanyagoltuk a falun a szocializmus építésének kérdéseit. A Tájékoztató Iroda a legnagyobb szolgálatot a kommunista mozgalomnak azáltal tette, hogy élesen felrajzolta az imperialista veszélyt, segítette szorosabbra fogni az imperialisták új világháborút előkészítő, a faszizmust újjászervező politikájával szemben a demokrácia, a béke és az emberi haladás megőrzésének frontját.

Mi, magyar kommunisták készségesen csatlakoztunk a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájához, mert tudatában voltunk annak, hogy békénk, demokráciánk jövője, hazánk függetlensége és önállósága elválaszthatatlanul összeforrt a világ demokratikus és szabadságszerető népeinek küzdelmével. (*Nagy taps, helyeslés.*) Tisztában vagyunk azzal, hogy az imperialista reakció, melynek élén az Amerikai Egyesült Államok áll, a magyar dolgozó nép, a magyar demokrácia minden vívmányát is veszélyezteti s éppen ezért rajta leszünk, hogy a magyar munkások és parasztok teljes erejükkel támogassák és erősítsék az imperialistaellenes tábor frontját. Azzal is tisztában vagyunk, hogy ezt a küzdelmet össze kell kapcsolni világszerte a munkásosztály árulói, a jobboldali szociáldemokraták elleni harccal s biztosak vagyunk benne, hogy a demokratikus erők, élükön a hatalmas Szovjetunióval erősebbek és nagyobbak, mint a reakció, a haladás ellenségeinek erői.

A magyar kommunisták 30 esztendő küzdelmeinek eredményeképpen tudatosítottuk a magyar dolgozók előtt az 1917-es nagy szocialista forradalom világtörténelmi jelentőségét, belevittük és meggyökereztettük a magyar munkásmozgalomban a marxista-leninista forradalmi tanokat, létrehoztuk az új típusú forradalmi pártot, amely megvalósította a munkásegységet és győzelemre tudta vezetni a magyar dolgozókat a hatalomért folyó harcban. Ez a harc, amelynek folyamán fokozatosan kiszorítottuk a hatalomból a tőkésosztály különböző képviselőit, azt eredményezte, hogy az ország kormányzása a munkásság és a vele szövetséges dolgozó parasztság kezébe került. E sikeres küzdelmek eredményeképpen a dolgozó magyar nép nagy többsége az elvégzett jó munka alapján a mi Pártunkat és rajta keresztül a munkásosztályt ismerte el önként az ország vezető erejének. (*Nagy taps.*) E küzdelmek közepette lényegesen megváltozott az ipari munkásság, a parasztság és az értelmiség. Az ipari munkásság, amelynek zöme az államosított üzemekben dolgozik, nem kizsákmányolt proletár többé. Amióta tudja, hogy övé az ország, magának dolgozik, megváltozott a viszonya a munkához. A munkát nem nyűgnek és kínos kötelezettségnek, hanem egyre inkább „becsület és dicsőség” ügyének tekinti, amint ezt az élmunkásmozgalom, a munkaverseny mutatja. Amilyen mértékben résztvesz az ország kormányzásában, úgy nő felelősségtudata a nemzetvezetésben és a termelésben egyaránt.

Megváltozott parasztságunk zöme is. Felszabadult az ezerholdak szörnyű nyomása alól, felismerte a munkás-paraszt szövetség óriási jelentőségét s egyre inkább átmegy tudatába, hogy a munkássággal együtt ő is részese a politikai hatalomnak és a kormányzásnak. A szövetkezeti mozgalom, mely most száz és száz faluban megindul, gyökeres szakítás a multtal: a parasztság, a falu megindulása a föld kollektív, közös megmunkálása felé és ezzel együtt, új fokozott bekapcsolódás a nemzet gazdasági és politikai életébe.

A kulákok ellen megindult harc is mutatja, hogy a dolgozó parasztság a munkássággal karöltve szembeszáll a falu kizsákmányoló elemeivel. Megújodik az értelmiség is. Fel-frissültek sorai a munkások és a parasztok legtehetségesebb fiaiból, gyökerei többé nem egy szűk felső rétegbe, hanem az egész népbe nyúlnak. Az értelmiség egyre jobban érzi, hogy nem

egy kizsákmányoló szűk réteg kizsákmányoltja többé, hanem megbecsült, egyenrangú munkatárs a nemzet felemelkedésében és talpra állításában. Ezek a társadalmi változások külön-külön mutatják, hogy a magyar szocialisták, a magyar kommunisták küzdelmei nyomán gyökerében megváltozott maga az állam is. Nem a kizsákmányolók erőszakszervezete többé, - mint volt Horthyék alatt - hanem a dolgozók bástyája, védője és támasza. *(Taps.)*

Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának e küzdelmei és sikerei lehetővé tették, hogy hazánk most még következetesebben léphetett a népi demokrácia útjára, a szocializmusba való viszonylagosan békés átmenet útjára. A felszabadulás utáni első két esztendőben helyenként lemaradtunk a szomszédos országokhoz képest, de most e szakaszon is kezdünk felnyomulni a többi népi demokráciák színvonalára s utól is érjük őket, ha nem csinálunk súlyos hibákat, ha nem szédülünk meg sikereinktől, vagy ha nem becsüljük túl az ellenség erőit és nem becsüljük alá a dolgozók erejét. Ha kommunista önkritikával nyíltan feltárjuk hibáinkat, hogy gyökeresen kijavítsuk őket s el tudjuk kerülni megismétlődésüket, ha hűen és szilárdan kitartunk a béke megvédésének, a haladásnak frontján, a proletár nemzetköziség frontján, akkor meggyorsul a szocializmus építésének útja, meggyorsul nemzetünk felemelkedése és felvirágzása, azon a fronton, amelynek megdönthetetlen, szilárd pillére felszabadítónk: a hatalmas Szovjetunió. („Éljen a Szovjetunió!” „Éljen Sztálin!” - kiáltja ütemesen a hallgatóság.) S mi híven kitartunk a nemzetközi proletárszolidaritás frontján abban a küzdelemben, amelynek katonái mindenütt ott harcolnak győzelmesen, ahol a népszabadság ügye forog kockán. Ott küzdenek a kínai néphadsereg soraiban és most mérnek végzetes csapásokat az imperialisták, a reakció ázsiai segédcsapataira, *(A hallgatóság felállva, hosszasan ünnepli a Nőkongresszusra érkezett kínai küldötteket.)* Ott küzdenek az indiai, a jávai gyarmati és félgyarmati országokban. A görög szabadságharcosok *(Nagy éljenzés.)* ennek a frontnak katonái és ezt az ügyet védik a francia bányászok *(A hallgatóság Thorez-t és a francia bányászokat élteti.)*, az amerikai kikötőmunkások hősi sztrájkjaikkal. Harcuk újból megmutatja azt, hogy a haladás, a szocializmus erői milyen hatalmasak és mindenütt sikerrel tudnak szembeszállni az imperialista háború gyújtogatóival. Ma - a jugoszláv kommunista vezetők árulása után - inkább, mint valaha, alá kell húzni és ki kell hangsúlyozni minden szocialistának, minden kommunistának a proletár nemzetköziséghez való tántoríthatatlan hűségét és demonstrálni azt, hogy egységesen és elszántan kész felvenni a harcot az imperialista háború előkészítőivel. Ez ma békéik, függetlenségünk és önállóságunk megvédésének legbiztosabb módja. A demokrácia és a szocializmus híveinek a nemzetköziséghez való félreérthetetlen, megtörhetetlen ragaszkodása, új erőforrás, a béke és az emberi haladás megvédésének legbiztosabb módja.

Ezt ma, a kardcsörtető imperializmussal szemben nem lehet eléggé aláhúzni. Minél szilárdabb a proletár nemzetköziség frontja, annál kevésbé merik háborús fenyegetésüket valóra váltani. De az imperialisták egyben kalandorok is, még sok szenvedést tudnak zúdíttani az emberiségre.

Csak egyet nem tudnak: a kapitalizmust többé meg nem menthetik és a kommunizmus ügyének győzelmét többé meg nem akadályozhatják. Az emberi haladás útja ma feltartóztathatatlanul a szocializmus, a kommunizmus felé vezet. *(Hatalmas taps.)*

Ha visszatekintünk az elmúlt harminc esztendőre, elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy Pártunk a negyedszázados elnyomatás szörnyű szenvedései között gyűjtött tőkével hazánk javára és boldogulására nem rosszul gazdálkodott. Négy évvel ezelőtt országunk még Hitler utolsó csatlósa volt. A felszabadulás után, mikor számbavettük a romokat, melyeket a demokrácia örökölt, a legoptimistábbak sem merték remélni az újjáépítésnek és a felemelkedésnek azt a szédítő iramát, melyet a magyar nép pártunk vezetése alatt elért. *(Hosszan, ütemesen tapsolva éljenzik Gerő elvtársat.)* Még emlékszünk azokra a csüggeteg jósokra, akik megjövendölték,

hogy idegen segítség - értsd amerikai kölcsön - nélkül negyven esztendő alatt sem tudjuk eltakarítani a romokat. S pártunk vezetése és útmutatása alapján hazánk alig négy év alatt Hitler utolsó, megvetett csatlósából a népi demokráciák megbecsült, egyenrangú tagja lett. Visszatérhetett a haladó népek családjába s hazaszeretetével, szorgalmával, az újjáépítés terén elért sikereivel s a demokrácia kifejlesztésével még ellenségeink elismerését is kivívta.

És ez még csak a kezdet. A magyar demokrácia, mely alig másfél éve törte meg a belső reakció gerincét, csak most kezdi bontogatni szárnyait. Az igazi fejlődés majd az új öt éves tervünkkel indul meg, hogy valóban virágzóvá, boldoggá tegye hazánkat.

A magyar kommunistáknak, a Magyar Dolgozók Pártjának jutott az a történelmi feladat, hogy annyit szenvedett hazánkat a népi demokrácia útján a szocializmushoz vezesse. Nekünk jutott az a történelmi feladat, hogy valóra váltsuk és továbbvigyük a magyarság legjobbjainak álmát: Kossuthét, Petőfiét, aki száz évvel ezelőtt mint kommunista agitátor bukott el a választáson és aki hirdette, hogy eljön az idő, amikor nem lesznek többé kiváltságok kevély nagy tornyai: amikor a bőség szarujából mindenki egyformán vehet és a tudás napvilága ragyog be minden ház ablakán. Mi vagyunk tetteváltói mindannak a reménynek, amelyekért Táncsics Mihály annyit szenvedett, amit Ady Endre megénekelt, amiért József Attila küzdött és gyötrődött. Valóráváltói mindannak, ami újra erőssé, virágzóvá, szabadabbá teszi a magyar népet.

Az út, mely előttünk áll, még göröngyös. Gondban, nehézségben a jövőben sem lesz hiány, de akik mint mi, 30 esztendővel ezelőtt ott voltunk az ifjú kommunista párt bölcsőjénél és akik átvészeltük három évtized rengeteg viharát, tudjuk, hogy a nehezén már túl vagyunk. *(Nagy taps. „Éljen Rákosi!”)* ügyünk: a szocializmus, a kommunizmus, amelynek zászlaját hazánkban 30 évvel ezelőtt kibontottuk s amelyhez annyi mártírunk vére, annyi jó elvtársunk szenvedése tapad, győzelmesen halad előre. A 30 éves kommunista mult, a magyar dolgozók hatalmas pártja kezesség arra, hogy szilárdan és keményen haladunk tovább a megkezdett úton a magyar dolgozó nép, a nemzetközi proletár felszabadulás szolgálatában, az emberiség jobb jövője, a szocializmus, a kommunizmus felé. *(Óriási taps.)* Pártunk minden tagja legyen büszke arra, hogy öntudatos, harcos katonája lehet a világot felszabadító kommunista mozgalomnak, legyen büszke arra, hogy harcos katonája annak a nagy ügynek, amely az egész földgömböt átfogja s annak a hadseregnek, amelynek élén az emberiség üdvére és megváltására ott halad a hatalmas Szovjetunió és mindannyiunk bölcs, szeretett vezére: a nagy Sztálin! *(A hallgatóság helyéről feláll és hatalmas lelkesedéssel élteti Sztálint és Rákosi elvtársat.)*

(Beszéd a nagybudapesti pártfunkcionáriusok
ünnepi értekezletén, 1948. november 20-án.)

A NÉPI DEMOKRÁCIA NÉHÁNY PROBLÉMÁJÁRÓL

A népi demokráciák fejlődése, megerősödése, rátérésük a szocializmus építésének útjára, szükségessé és egyben lehetővé tette, hogy tisztázzuk a népi demokrácia államának néhány alapvető kérdését. A népi demokrácia, mint államtípus, csak a második világháború után keletkezett, új jelenség volt, jellegének, funkciójának, fejlődési irányának megállapítása körül gyakran voltak tévedések, vagy nem pontos megállapítások. Nagy tanítónk, Sztálin elvtárs útmutatásai alapján ezeknek a problémáknak a lényege tisztázódott s most világosan állnak előttünk. Eljött az ideje, hogy Pártunk széles tömegei is megismerjék őket.

E kérdések felvetése más népi demokráciák kommunista pártjaiban is megérett s mind Dimitrov elvtárs, a Bolgár Munkás (kommunista) Párt legutóbbi kongresszusán, mind egyidejűleg Bierut elvtárs, a Lengyel Munkáspárt kongresszusán behatóan foglalkoztak vele. Dimitrov elvtárs megállapította,¹³ hogy a népi demokráciák a Szovjetuniónak a második világháborúban elért világtörténelmi jelentőségű győzelme eredményeképpen jöttek létre. A népi demokráciák államának jellegét az határozza meg, hogy a nép óriási többségének, a munkásosztályvezette dolgozóknak hatalma s hogy ez az állam fegyverül szolgál a kizsákmányolók, a kapitalisták, a nagybirtokosok elleni harcban. A népi demokrácia a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet állama, mely csak úgy teljesítheti történelmi hivatását, ha következetesen halad a szocializmus felé vivő úton. Végül a népi demokratikus állam a Szovjetunióval, a szocializmus országával való szoros együttműködés és barátság alapján épül és ahhoz az egységes, demokratikus, antiimperialista táborhoz tartozik, melynek élén a Szovjetunió áll.

Dimitrov elvtárs azt is leszegezte, hogy a Szovjetunió és a népi demokráciák segítségével szovjet rendszer nélkül, a népi demokrácia rendszere útján lehetővé vált a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet. És hozzá tette: „A népi demokrácia uralmi rendszere az adott történelmi helyzetben... sikeresen teljesítheti és kell is teljesítenie a proletárdiktatúra funkcióit...”¹⁴

Ezt a gondolatot Dimitrov elvtárs kongresszusi zárószavában még élesebben így fogalmazta:

„A marxista-leninista álláspontnak megfelelően, a szovjet rezsim és a népi demokrácia rendszere egy és ugyanazon hatalomnak két formája: annak a hatalomnak, amelyet a munkásosztály a város és falu dolgozóival szövetségben gyakorol. Mindkét rendszer: a proletárdiktatúra két formája.”

Hasonló megállapításokat tett Bierut elvtárs:

„A lengyel népi demokrácia - mondta - a szocializmushoz vezető közös marxista-leninista út egyik változata.”

Ő is megállapítja:

„Mindkét népi demokráciának alapját a Szovjetunió önfeláldozó, hősi segítsége alkotja, ugyanúgy a szovjet úthoz viszonyítva némileg eltérő útunk alapját a Szovjetunió sokoldalú segítsége, a diadalmas proletárdiktatúra tapasztalatainak és eredményeinek felhasználása alkotja, aminek eredményeképpen a népi demokrácia keretén belül más módon el tudjuk végezni a proletariátus diktatúrájának funkcióit.”

¹³ G. Dimitrov: Bulgária a szocializmus útján, Szikra, Budapest 1949. 85-92. oldal.

¹⁴ U. o. 88. oldal

S hozzáteszi:

„A népi demokrácia, mint a munkásosztály vezette dolgozók politikai hatalmának új formája, a jelenlegi történelmi viszonyok között legjobban biztosítja fejlődésünket a szocializmushoz vezető úton.”

Ilyen irányba mutattak pártunk szeptemberi oktatási konferenciájának megállapításai is.

Összefoglalva: a népi demokrácia olyan állam, amelynek segítségével a Szovjetunió győzelmének eredményeként, és a Szovjetunióra támaszkodva, a dolgozó nép a munkásosztály vezetésével halad a kapitalizmusból a szocializmus felé. A népi demokrácia funkciójára nézve proletárdiktatúra szovjet forma nélkül.

A mi pártunk zöme elméleti kérdésekben járatlan. A proletárdiktatúra hallatára a Szovjetunió elkeseredett polgárháborújára vagy a Magyar Tanácsköztársaság véres ellenforradalmi felkeléseire gondol és nem érti, hogy a mi demokratikus államunk hogyan teljesítheti a proletárdiktatúra funkcióit. A kapitalizmusból a szocializmusba vezető utat is jelentékeny részük csak úgy tudja elképzelni, ahogy azt a Szovjetunió példáján látta. Nem árt tehát, ha nagy tanítóink: Marx, Engels, Lenin, Sztálin példáin rávilágítunk a diktatúra és a szocializmushoz vezető út kérdéseire.

Marx és Engels mutattak rá, hogy az állam: gépezet, melyet az uralkodó osztály az elnyomott osztályok fékentartására használ fel. Ezt magyarázta Marx 1875-ben, a góthai program kritikájában a német szociáldemokratáknak. Ezt ismételte Engels 1891-ben ugyancsak a német szociáldemokratáknak, akik közt elterjedt az a nézet, hogy az állam csak a monarchiában, a császárság, vagy a királyság alatt a burzsoá diktatúra eszköze, de nem az a demokrata köztársaságban. Engels azt mondta nekik: „Egy demokrata köztársaságban az állam nem kevésbé »egyik osztálynak a másik által való elnyomására készült gépezet«, mint a monarchiában.”

Ez a kérdés külön jelentőséget nyert 1917-ben, az orosz forradalom kitörése után és méginkább a szovjet köztársaság létrejöttével. A szocializmus árulói Kautskyval az élükön, tagadták, hogy a demokratikus polgári köztársaság is a burzsoázia elnyomó szerve, melyet a dolgozó népnek meg kell döntenie, ha fel akar szabadulni. Lenin ellenük írta még a proletárforradalom győzelme előtt az „Állam és forradalom” című könyvét, melyben szinte újra kiásta Marx és Engelsnek az államra vonatkozó azokat a megállapításait, melyeket az elpolgáriásodott reformisták tudatosan eltemettek. Lenin a fenti könyvében leszegezi: „A polgári államformák rendkívül változatosak, de lényegük egy: ezek az államok így, vagy amúgy, de végeredményben mind feltétlenül burzsoá diktatúrák.”

Lenin nagy súlyt helyezett arra, hogy a legdemokratikusabb polgári köztársaság diktatúra jellegét is világosan lássák a dolgozók. Például 1919-ben, a moszkvai egyetem hallgatóinak előadást tartott az államról.

Ebben azt mondta:

„...amíg magántulajdon van, addig... államotok, legyen az bár demokratikus köztársaság, nem más, mint a munkások elnyomására szolgáló gépezet a kapitalisták kezében és minél szabadabb az állam, annál inkább jut ez kifejezésre. Példa erre - Európában Svájc, Amerikában az Északamerikai Egyesült Államok. Sehol nem uralkodik a tőke olyan cinikusan

és kegyetlenül és sehol sem látható ez oly világosan, mint éppen ezekben az országokban, noha ezek demokratikus köztársaságok...”¹⁵

S Lenin részletesen vázolta, hogy amint ezekben az országokban a munkások csak valamennyire komolyan is megkísérlik megjavítani a helyzetüket, rögtön mozgósítják a fegyveres erőt s a kísérlet polgárháborúra vezet.

A marxista-leninista számára világos, hogy a legdemokratikusabb polgári köztársaság is diktatúra a dolgozó néppel szemben. Mi történik azonban, ha egy demokratikus köztársaság vezetése a dolgozó nép kezébe kerül? A dolgozó nép vezetése alatt álló demokratikus köztársaság is diktatúra? A válasz csak egy lehet: feltétlenül diktatúra.

Sztálin elvtárs egy negyedszázad előtt mondotta:

„Az államgépezet az uralkodó osztály kezében, hogy vele osztályellenségei ellenállását elnyomja. *Ebben a tekintetben* (Sztálin elvtárs kiemelése) a proletariátus diktatúrája lényegében semmiben sem különbözik bármely más osztály diktatúrájától, mert a proletár állam: gépezet a burzsoázia elnyomására. De van egy lényeges különbség. És pedig az, hogy minden eddigi osztályállam a kizsákmányoló kisebbség diktatúrája volt a kizsákmányolt többség felett, míg a proletariátus diktatúrája a kizsákmányolt többség diktatúrája a kizsákmányoló kisebbség fölött.”¹⁶

És Lenin, mikor a polgári államformák változatosságáról beszélt, hozzátette: „A kapitalizmusnak kommunizmusba való átmenete természetesen szintén a politikai formák hatalmas tömegét és változatosságát kell, hogy nyújtsa, *de a lényeg mindnyájukban elkerülhetetlenül egy lesz: a proletariátus diktatúrája.*” (Kiemelés tőlem. - R. M.)

A kérdés világos: a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet változatos: egyik formája lehet a szovjet forma, a másik a népi demokrácia. Ez a kérdés felmerült a Szovjetunió létrejöttékor, amikor a mensevikek és reformista szociáldemokraták tagadták, hogy a szovjet köztársaság és a párisi kommün lényege azonos. Rámutattak arra, hogy a párisi kommün formája a demokratikus köztársaság, minden tartozékával, az általános választójoggal, stb. Világos, hogy a párisi kommün demokratikus köztársasága a népi demokráciákhoz hasonlított, ami nem változtatott diktatúra jellegén. Ennek megfelelően a párisi kommün tapasztalatai alapján dolgozta ki Marx és Engels a proletárdiktatúra államának azokat a jellegzetességeit, melyeket Lenin és Sztálin a szovjetforradalomban felhasznált s továbbfejlesztett.

A Magyar Tanácsköztársaság is létrejöttékor demokratikus köztársasághoz volt sokban hasonló: nem fegyveres forradalomban keletkezett, megtartotta az általános, titkos választójogot, stb. Ennek megfelelően Lenin azonnal, már 1919. március 25-én felhívta a figyelmünket arra, hogy: „Teljesen kétségtelen, hogy a magyar forradalom sajátos feltételei között hibás lenne a mi orosz taktikánk minden részleteiben való puszta utánzása.”

Mi az oka annak, hogy a népi demokráciák a proletárdiktatúra szovjet formája nélkül építhetik a szocializmust?

A választ erre a kérdésre a Szovjetunió keletkezése adja. A Szovjetunió a belső forradalmi erők hatására, külső segítség nélkül jött létre. Első ilyen állam volt a világon: az orosz burzsoázia nem hitt tartósságában. Ellenkezőleg, kizártnak tartotta életképességét. Ezért helyén maradt, fegyveres felkeléseket szervezett, az utolsó csepp vérig menő harcban, külföldi

¹⁵ Lenin: Az államról, Marx, Engels, marxizmus, Szikra, Budapest 1948. 398-399. oldal.

¹⁶ Sztálin: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 39. oldal.

segítséget is igénybe véve próbálta visszaszerezni az elvesztett hatalmat és megfojtani a fiatal szovjet köztársaságot, mely megfelelően védekezett. Ez az életre-halálra menő küzdelem kényszerítette ki azt a kíméletlen terrort, mellyel a Szovjet védekezett.

Erről írta Lenin:

„Az átmenet a kapitalizmusból a kommunizmusba egész történelmi korszak. Míg ez a korszak be nem fejeződik, a kizsákmányolók okvetlenül megőrzik reményüket a restaurációra és ez a remény restaurációs kísérletekké változik. S az első komoly vereség után a megdöntött kizsákmányolók, kik megdöntésüket nem várták, abban nem hittek, arra még csak gondolni se akartak, tízszeres energiával, dühödt szenvedéllyel, százszorosra felfokozott gyűlölettel vetik magukat a harcba a tőlük elvett „paradicsom” visszaszerzéséért, családjaikért, melyek oly édesdeden éltek és amelyeket most a „csőcselék” pusztulásra és nyomorra (vagy pedig „közönséges” munkára...) ítélte.”¹⁷

Ugyanakkor Lenin éppen a magyar munkásokhoz írt üdvözlétében mondta: „Nem egyedül az erőszak a proletárdiktatúra lényege és nem elsősorban az erőszak.” Maxim Gorkijhoz írt leveleiben is nem egyszer visszatért arra a kérdésre, hogy a szovjet terror iramát az ellenforradalom veszett, vérengző támadásai indokolták.

S ha szabad a kicsit összehasonlítani a naggyal, a Magyar Tanácsköztársaság első hetei is minden terror, egyetlen kivégzés nélkül múltak el. A helyzet csak akkor változott, amikor az imperialisták minden oldalról ránk rohantak s belső segítőik is a fegyverhez nyúltak. Mikor 1935-ben a magyar reakció bírósága számonkérte tőlem a kommún tetteit, nem védekezés, de magyarázatképen nyugodtan elmondhattam: „A terror számunkra nem volt sport, vagy öncél, de az ellenség által ránkényszerített szükségesség.”

Egészen más a népi demokráciák helyzete. A felszabadító szovjet hadsereg nemcsak a német fasizmust zúzta szét, hanem világtörténelmi győzelmének egyik melléktermékeként szétesett Hitler vazallusainak államgépezete, vagy az az állami szervezet, amelyet a német nácik a megszállás alatt létrehoztak. Ez az államgépezet többé vagy kevésbé, de mindenütt megnyerte magának a kizsákmányoló osztályok támogatását. A nácik veresége őket is magával rántotta. Azok a földbirtokosok, tőkések, csendőrök, katonatisztek, magas államhivatalnokok, akik a Szovjetunióban ottmaradtak és Kolcsák, Denikin, meg a többi ellenforradalmár hadseregében három éven át elkeseredetten harcoltak a Tanácsköztársaság ellen, nálunk Hitler hordáival, vagy még előbb nyugatra szöktek. Aki itt maradt, az nem tudta megakadályozni, hogy a munkásosztállyal az élén, a dolgozó nép vegye kezébe a hatalmat s a dolgozó néppel szemben a szovjet hadsereg jelenléte miatt eleve kilátástalannak ítélte s ezért lemondott az olyan nyílt, fegyveres felkelések szervezéséről, amilyenek 1917-21-ben a Szovjetunióban voltak. Minél jobban megerősödött a népi demokrácia, annál kilátástalanabb lett a megtizedelt burzsoáziának minden ilyen, belső erőkre támaszkodó kísérlete.

Ez a körülmény tette lehetővé, hogy a népi demokrácia állama viszonylag békésen, véres polgárháborúk nélkül el tudja végezni a proletárdiktatúra funkcióit, anélkül, hogy a proletárdiktatúra szovjet formáját öltené.

Mik ezek a funkciók? Sztálin elvtárs három főfeladatban látja őket:

„a) meg kell törni a forradalom által megdöntött és kisajátított kapitalisták és földbirtokosok ellenállását, meg kell semmisíteni a tőke hatalmának visszaállítására irányuló minden néven nevezendő kísérletüket;

¹⁷ Lenin: A proletárforradalom és a renegát Kautsky, Szikra, Budapest 1948. 30-31. oldal.

b) szervezni kell az építőmunkát abban a szellemben, hogy az összes dolgozók a proletariátus körül tömörüljenek és ezt a munkát abban az irányban kell vinni, hogy az osztályok felszámolása, megszüntetése előkészítettessék;

c) fel kell fegyverezni a forradalmat, meg kell szervezni a forradalom hadseregét, a külső ellenség, az imperializmus elleni harcra.”¹⁸

Amilyen mértékben erősödnek a népi demokráciák, olyan mértékben hajtják végre e feladatokat. S mert kölcsönhatás van köztük, a fordítottja is áll: minél jobban hajtják végre e feladatokat, annál inkább erősödnek.

A népi demokráciák közül a magyar a legfiatalabb. Lényegében azon okok miatt, amik Magyarországot Hitler utolsó csatlósává tették, de azért is, mert a felszabadulás után sokáig lebecsültük az ellenség erejét. Nálunk a Kommunista Pártnak csak két és fél évi kemény munka után sikerült maga mögé felsorakoztatnia nemcsak az ipari munkásságot, de a dolgozó parasztság, a haladó értelmiség és kisemberek zömét. Amíg mi majdnem három év nehéz, keserves munkájával meg nem győztük a dolgozó népet ügyünk igazáról, amíg le nem lepleztük a régi kapitalista rend kísérleteit, melyekkel vissza akart ülni a nyeregbe, addig nálunk még nem dőlt el, hogy a népi demokrácia vagy a polgári demokrácia útjára tér-e az ország. A szovjet nép felszabadító, támogató karja magában véve nem elég: ehhez az is kell - mint a proletárdiktatúrához - hogy a kommunista pártot vezetőjéül ismerje el nemcsak az ipari munkások osztálya, hanem szövetségesei, a dolgozó parasztok, kisiparosok, kiskereskedők, haladó értelmiségiek. Mi ezt annak idején úgy fejeztük ki, hogy a szovjethadsereg leverte kezeinkről a bilincset, de a demokráciát nem építheti fel helyettünk, ezt nekünk kell elvégezni. S amíg meg nem nyertük a dolgozó nép nagy többségét, addig a mi országunkban is olyan „kettős hatalom”-féle volt, mint 1917-ben Kerenszkij idején: egymás mellett, egymásba fonódva fennállott és küzdött egymással a régi, amely a kapitalizmus felé húzott és az új, mely a szocializmus felé tört. A küzdelem a szocializmus, a népi demokrácia javára dőlt el, de még hosszú esztendők nehéz munkája, a Szovjetunió és a népi demokráciák sok segítsége és kölcsönös munkája kell ahhoz, hogy a kivívott eredményeket végleg megszilárdítsuk.

A népi demokráciák a Szovjetunió segítségével és támogatásával jöttek létre; erejüket fokozta a kölcsönös segítség. A fenyegető, kardcsörtető imperializmussal szemben csak úgy biztosíthatják fennmaradásukat és további fejlődésüket, ha a Szovjetunióra és egymásra támaszkodnak. Aki ebből a közösségből kiválik, az ezzel a lépésével magával, megszünt a népi demokráciák állama, a szocializmus építője lenni és menthetetlenül visszazuhan a kapitalisták, az imperialisták táborába. A jugoszláv vezetők árulásának féléves története ezt mindenki számára szemléltetően bizonyítja.

Mi, magyar kommunisták nem vetettük fel a maga egészében népi demokráciánk jellegének, szerepének és fejlődésének kérdéseit. Ez a mulasztásunk részben népi demokráciánk kései fejlődésével is összefügg s elkerülhetetlenül odavezetett, hogy egyes kérdésekben hibás nézetek keletkezettek. Azt az álláspontot, mely kétségbe vonta, hogy a népi demokrácia a szocializmust építi, keletkezésekor elutasítottuk. De kérdéseik felvetésénél egyes elvtársak, annak kihangsúlyozása mellett, hogy mi azonos, túlságosan kihangsúlyozták azt, ami megkülönböztet a diktatúra szovjet formájától.

Végül még egy szempontra kell rámutatni: a népi demokráciák a Szovjetunió győzelmével és a fasiszmus vereségével kialakult nemzetközi új osztályerőviszonyok eredményei. Erre hívja fel a figyelmet Bierut elvtárs: „A népi demokrácia a mai kor új történelmi viszonyai között

¹⁸ *Sztálin: A leninizmus kérdései*, Szikra, Budapest 1948. 35-38. oldal.

keletkezett forradalmi hatalom különleges formája, a nemzetközi viszonylatban kialakult új osztályerőviszonyok kifejeződése.”

Ezek az erőviszonyok a háború befejezése óta egyre inkább a szocializmus javára tolódnak el: a gyarmati népek szabadságharcai, a kínai dolgozó nép küszöbön álló győzelme, a görög kommunisták sikerei, a francia, az olasz kommunista párt mögött szilárdan felsorakozott munkásosztály ennek a mutatói. Egyben új erőforrásai annak a szocialista világot építő proletárnemzetköziségnek, melynek győzelméért annyi vér és verejték hullott s amelyet megvalósítani a mi nemzedékünk történelmi feladata. Rajta leszünk, hogy ezt a feladatot a mi hazánkban, a magyar dolgozó nép üdvére és felvirágoztatására sikerrel és becsülettel elvégezzük.

(Megjelent a „Szabad Nép”
1949. január 16-i számában)

ÉPÍTJÜK A NÉP ORSZÁGÁT

A 48-AS ÖRÖKSÉG

„Vannak helyzetek, midőn egy nemzetnél... semmi sem fontosabb, mint az emlékezet.” Engedjék meg, hogy Kossuth Lajosnak e szavait idézzem, mikor az egész magyar néppel együtt a százesztendő előtt megindult forradalomról emlékezem és összevetem a népi demokrácia mai problémáit az 1848-as nagy történelmi év kérdéseivel.

Hogy a magyar népi demokrácia a negyvennyolc eszméit magáénak vallja, hogy célkitűzéseit meg akarja valósítani és tovább akarja fejleszteni, arra legjobb bizonyíték ez a lelkes, többszázezer-főnyi nagygyűlés, s az ország összes városaiban, községeiben hasonlóan megnyilvánuló megemlékezés a 100 év előtti forradalmi eseményekre. Ilyen általános népi megmozdulást, az emlékezésnek ezt a mélységét és őszinteségét csak olyan eszmék válthatják ki, melyekben ma is változatlanul hisz a nemzet, melyeket ma is magáénak vall és hirdet.

A magyar demokrácia azonban józan és kritikus. Ahogy az egyes pártoknál nemcsak azt tekinti, amit az illető vall vagy hirdet magáról, hanem elsősorban arra néz, amit az művel és cselekszik, úgy saját érzéseit és célkitűzéseit is bíráltnak veti alá, szembesíti a száz év előtti mult és a jelen tényeivel. A felszabadulásunkat megelőző negyedszázados népellenes uralomban a hirdetett szó és a megvalósult tett közt olyan nagy volt a különbség, hogy csak demokráciánk hitelét emeljük, ha szembeállítjuk a 48-as forradalom tényeit és tapasztalatait a mi működésünkkel.

Mi volt a száz év előtti haladó magyarság legfontosabb célkitűzése? „Állami függetlenség a hazának s önkormányzat, szabad nép a független hazában” - feleli erre Kossuth. Az állami függetlenséget Ausztriával szemben kellett kiharcolni, mely gyarmati sorban tartotta hazánkat. A független haza csak úgy biztosíthatta a szabadságot, ha megdöntik a magyar nép zömét jobbagyi szolgaságban tartó feudális nemesi uralmat. Ezt a kettős célt tűzte ki maga elé a 48-as polgári forradalom s e cél elérésére hirdette s valósította meg Kossuth Lajos a nemzetegységet, a liberális középnemességet, a parasztságot és a városi dolgozók összefogását. Az ország függetlensége és a belső felszabadulás elválaszthatatlanul összefüggtek egymással. Amíg a nemzet nem vívta ki a Habsburgokkal szemben függetlenségét, addig a jobbagy nem lehetett szabad paraszt, a mesterember tovább vergődött a céhrendszer béklyóiban.

A nemzeti és társadalmi céloknak ez az egybeesése erősítette a magyarság összefogását, ez adott a szabadságharcnak olyan lendületet és egységet, amelyet a többi országok forradalmában hiába keresünk. Ez tette lehetővé azokat a győzelmes harcokat, melyekre méltán büszke ma is a magyarság, s amelyeknek csak a két reakciós nagyhatalom összefogása tudott véget vetni. A forradalom elbukásához nemcsak a cár és az osztrák császár együttes erőfölénye, de az akkori nemzeti összefogás belső gyengesége is hozzájárult. A városi dolgozók jelentékeny része magyarul sem tudott; az ipari munkásság kisszámú és politikailag fejletlen s nem tudta megtalálni az utat a parasztsággal való összefogáshoz. A parasztság lendületét fékezte az, hogy a forradalom vívmányai nem egyszer papíron maradtak, a jobbagyfelszabadítás vontatottan haladt, mert az országgyűlésbe bekerült földesurakat inkább érdekelte a megváltás összege, és az, hogy a régi előjogaikból minél többet megtartsanak. Ezek voltak részben az okai annak, hogy Petőfi és Táncsics, e népi rétegek radikális, demokratikus képviselői, a forradalom menetét egyre kevésbé tudták befolyásolni.

Mi, a népi köztársaságok demokratái, tanultunk az 1848-as forradalom eseményeiből, amikor Hitler rablőháborújának legsötétebb éveiben Kossuth hagyományainak megfelelően újra felvetettük hazánk függetlenségének és talpra állításának érdekében a nemzeti összefogás kérdését. A nemzeti összefogásban döntő szerep jutott annak az 1848-as

leggyengébb osztálynak, a közben nagyra nőtt ipari munkásságnak, mely központi helyzeténél, szervezettségénél és politikai iskolázottságánál fogva meg tudott felelni a reá háruló történelmi feladatoknak. A munkás-paraszt összefogás most már megvalósulhatott s a parasztság végre megkapta az ipari munkásság segítségével azt a földet, melytől 1849-ben, a forradalom bukásával elűtötték. Az 1945-ös földosztás ténye minden szónál ékeesebben bizonyítja, hogy a népi demokrácia nemcsak örököse, de továbbfolytatása és befejezése mindannak, amit a 48 hősei, Kossuth, Petőfi, Táncsics célul tűztek ki.

S a 48-as szabadságeszmék továbbfejlesztését jelenti a nagyüzemek, bányák, bankok államosítása, melynek eredményeképpen a munka termelvénye nem kapzsi tőkések profitját növeli többé, hanem a közösség érdekeit szolgálja. S a 48 nagy hőseinek szellemében cselekszünk, amikor szélesre tárjuk a középiskolák, egyetemek kapuit a kultúrából eddig szinte teljesen kizárt munkások és parasztok gyermekei előtt, amikor a hadseregbe, a rendőrségbe, a közigazgatásba, az ország gazdasági és politikai kulcsállásaiba egyre nagyobb számban és egyre eredményesebben helyezzük be a dolgozó nép fiait. *(Taps.)*

Ezek és hasonló, a 48-as forradalom szellemében végrehajtott tettek eredményezték az újjáépítés csodáit, a romba dőlt ország gyors talpra állítását. Ezek szilárdították meg az igazi nemzeti összefogást, mely magához vonzotta nemcsak a munkásság és parasztság színe-javát, de a haladó értelmiséget, a nélkülözhetetlen kisiparost, a szorgalmas kiskereskedőt. Ez a nemzeti összefogás tette lehetővé, hogy fokozatosan, nagyobb válságok és megrázkódtatások nélkül sorra verjük ki a nép ellenségeit nyílt és titkos állásaiból. A reakció veresége meggyorsította az újjáépítés iramát, lehetővé tette a hároméves tervet, még szorosabbá tette a nemzeti összefogást. Van valami jelképes abban, hogy éppen az 1848-as március százéves évfordulóján történt a magyar demokrácia felmérhetetlen megerősödése, a döntő lépés a két munkáspárt egyesülésére. Azt hiszem, itt nem kell magyaráznom, mit jelent a népi demokrácia számára a szerves munkásegység. S ugyancsak a nagy márciusi napok centenáriumán vagyunk tanúi annak, hogy létrejön az ifjúsági egység, a demokratikus nők egysége. *(Nagy taps.)*

A magyar dolgozó nép a demokrácia három esztendei munkájából egyre világosabban látja, hogy helyes az az út, melyre a felszabadulás után léptünk. Ennek egyik megnyilvánulása az az áramlás, mely falun és városban egyaránt megindult a magyar újjászületés motorja, a Magyar Kommunista Párt felé. És megnyilvánul abban a felismerésben, hogy az eddiginél szorosabbra kell venni a nemzeti erők összefogását, szélesebb, népi alapokon, újjá kell szervezni a nemzeti függetlenség frontját, hogy eredményesebbé tegye és meggyorsítsa hazánk talpraállításának nagy munkáját.

A magyar demokrácia büszkén és joggal hirdetheti tehát magáról, hogy örököse, végrehajtója s továbbfejlesztője a nagy negyvennyolcas hagyományoknak. S ezeknek a hagyományoknak a szellemében cselekszik a magyar dolgozó nép, amikor hatalmas termelési versenyét a március 15. százszázéves évfordulóján kezdi meg. A termelési versenybe a város és a falu sokszázezer dolgozója kapcsolódott be lelkesen és önként. Mint egy hatalmas áradat önti el a munkalelkesedés a magyar földet, napról-napra nő és mélyül ez az új teremtmény mozgalom, mutatva a dolgozók áldozatkészségét, odaadását és politikai fejlettségét. Azok a nyugati kritikusok, akik fogcsikorgatva elismerik ugyan újjáépítésünk nagyszerű eredményeit, de egyébként a magyar demokrácia minden kákáján csomót találnak, tekintsenek erre a termelési versenyre és tanuljanak belőle. Száz esztendeje Kossuth azt hirdette: „Most a nép önmaga lett ura önsorsának”. Ma a magyar demokrácia jelszava: „Tiéd az ország, magadnak építéd”! S ezt a jelszót váltja most valóra a magyar munkás, a paraszt, a haladó értelmiség, a kisember. Tudja, hogy minden újabb kalapácsütése, kapavágása sajátmagának és hazájának egyszerre szolgálja

felemelkedését. Ez a felismerés, mely megmutatja a szürke, mindennapi munka és a nemzet felvirágoztatása közötti egyenes összefüggést, növeli a munkaversenyt olyan széles mozgalmá, mely bátran felér egy a demokrácia mellett megnyilvánuló népszavazással. *(Taps.)*

S a magyar demokrácia kormánya a legtisztább 48-as hagyományok szellemében cselekszik, amikor a forradalom vezérférfjáról, Kossuth Lajosról nevezi el és március 15-én osztja ki az újjáépítő munka, az egyéni kezdeményezés és közös erőfeszítés hőseinek jutalmát. Amikor a tudósok és művészek mellett széncsaták hőseit, a hídverőket, a textilmunkásnőket, a szorgalmukkal, eredményeikkel kitűnő úgazdákat, kisbirtokosokat, földművesszövetkezeteket tüntetünk ki, ezzel is tanújelét adjuk, hogy helyesen, jól alkalmazzuk napjainkra a száz év előtti nagy idők szellemét. *(Lelkes tapsvihar.)*

A magyar demokrácia gazdasági és politikai sikerei három esztendő alatt megváltoztatták külpolitikai helyzetünket. Kossuth teljes joggal állapíthatta meg, hogy „a magyar szabadságharc az első percétől... hazánk határain messze túl kiható európai érdekű volt... a mi harcunkban Európa szabadságának harca vívatott”. A magyar demokrácia sikeres harcai a magyar reakcióval szemben, ha kisebb mértékben is, mint száz évvel ezelőtt, de kihatottak arra a küzdelemre, melyet a békére, hazájuk önállóságának megvédésére törekvő népek vívnak az amerikai világuralomra törő imperialisták és európai reakciós vazallusaik ellen. Abban a mértékben, ahogy itthon leszámoltunk a régi úri rend híveivel, nőtt tekintélyünk a szabadságszerető népek között. Három esztendő alatt Hitler utolsó csatlósából a népi demokráciák nemzeteinek megbecsült tagjává küzdöttük fel magunkat, szerződésekkel megpecsételt őszinte, baráti viszony köt össze bennünket a szomszéd népekkel, köztük felszabadítónkkal, a hatalmas Szovjetunióval. *(Hatalmas éljenzés.)* S amire nem kevésbé büszkéek vagyunk, e centenáriumra nemcsak a népi demokráciák államai küldték el hivatalos delegációikat, hanem itt vannak közöttünk a hősi görög szabadságharcosok küldöttei, az olasz és a francia partizánok legjobbjai is. *(Nagy taps.)*

A magyar népi demokrácia szerencséjére a nemzetközi helyzet ma gyökerében más, mint 1848-ban, amikor szabadságharcunkkal szemben állt az európai reakció és mozgósítani tudta ellenünk szomszédainkat. Hiába írta Kossuth: „Egység, egyetértés, testvériség magyar, szláv és román között íme ez az én legforróbb vágyam.” És hiába állapította meg a dunai népek szövetségével kapcsolatban, hogy „ezek a népek nekünk sem külön-külön, sem együttvéve nem lehetnek veszélyesek, ha szabadok.” Sajnos, nem voltak szabadok. Csak azóta szabadok, mióta az orosz nép leverte a cárizmus bilincseit s amióta a hatalmas Szovjetunió megszabadította őket a német fasizmus igájától. Most valósulhatott csak meg Kossuth legforróbb vágya, a testvériség magyar, szláv és román között. Ennek a testvériségnek jele az a kölcsönös segélynyújtási szerződés, melyet most három hete írtunk alá Moszkvában, a szovjet nép nagy vezérének, Sztálin generalisszimuszának jelenlétében. *(Hatalmas, lelkes taps.)* S a száz év előtti helyzet gyökeres változását az mutatja legjobban, hogy ma Kossuth és Petőfi szobrai mellett hálásan tettük le a megemlékezés koszorúját azoknak a szovjet hősöknek az emlékére, akik magyar földön estek el s vérük hullásával segítették felszabadulásunkat.

A népi demokrácia abban is végrehajtója a 48-as forradalomnak, hogy a köztársaságot választotta államformájául s így építi békésen, szorgalmasan új életformáját, melytől sem ígéretés, sem fenyegetés nem tántorítja el. Az ígéretőknek Kossuth szavával felelünk: „Önértéses nép nem lesz második Ézsau, aki eladja atyja örökségét egy tál lencséért.” S nem felejtjük el, hogy a 48 hőstetteit Kossuth azzal magyarázta: „megvolt népünk kebelében a nagy tettek nemtője, az önfeláldozó honszeretet, mely a törpéből is óriást csinál.”

A magyar demokráciát a 48-as honvédek unokái véres verejtékükkel építették. A rombadőlt gyárakból nem egyszer életük feláldozásával távolították el a munkások az aknákat, mielőtt az újjáépítéshez foghattak volna. A felrobbantott hidakat éhesen, rongyos ruhában, faggyal és hőséggel küzdve építették fel. Minden üzem, minden tanya rendbehozása nemcsak az emberi szorgalom és leleményesség, de a nehéz szenvedések és áldozatok története is. A szabadságharc vértanúi óta száz és ezer új mártír halt kínos halált vagy senyvedt keserves esztendőket a reakció börtöneiben. A magyar demokrácia minden köve, minden eredménye drága számunkra s ennek megfelelően úgy fogjuk óvni, védeni és ápolni, ahogy a 48-as szabadságharcosok unokáitól joggal elvárhatja a történelem.

A felszabadult magyar nemzet hálás szívvel rója le ma a kegyelet és elismerés adóját azokkal a bátrakkal szemben, akik száz évvel ezelőtt kibontották és magasra emelték a haladás és népszabadság zászlaját. Azt a háromszínű lobogót, mely száz esztendő óta hirdeti, hogy hazánk ott küzdött az első sorokban, mikor életre-halálra folyt a harc a történelem sötét, rabtartó erőivel szemben. Ezt a zászlót tartjuk mi, késői unokák, kemény kezekkel, ezzel menetelnek a dolgozó milliók bizakodva, elszántan s a biztos győzelem tudatában a jobb jövő felé. *(Hatalmas taps.)*

A magyar nép útja az egyenesbe fordult. Nekünk jutott az a történelmi feladat, hogy valóra váltsuk és kiteljesítsük mindazt, amiért az 1848-as forradalom hősei Kossuth-tal, Petőfivel, Táncsicscal az élükön küzdöttek. Mi büszkén vállaljuk ezt a történelmi feladatot s el vagyunk szánva, hogy végre is hajtjuk. Nem fogunk visszarettenni az akadályoktól, nem kíméljük a verejtéket és áldozatot: megvalósítjuk végre a 48 hagyatékát: a szabad, boldog magyarok független virágzó köztársaságát! *(Kirobbanó, szűnni nem akaró tapsvihar, éljenzés.)*

(Ünnepi beszéd 1948. március 15-én)

A MAGYAR SAJTÓ SZÍNVONALÁNAK EMELÉSÉÉRT¹⁹

A magyar demokrácia megerősödésével elérkezett az ideje annak, hogy hozzáfogjunk olyan problémák megoldásához is, amelyekre eddig nem tudtunk időt szakítani. Itt az ideje, hogy foglalkozzunk a magyar sajtó kérdésével.

A demokratikus sajtó a felszabadulás után nagyjában és egészében megfelelt a várakozásnak. Lényegében teljesítette feladatát. A legdöntőbb kérdésekre szinte reflektorszerűen irányította rá a közvélemény figyelmét. A legutóbbi komoly demokratikus eredmények óta a koalíciós sajtó külpolitikai kérdésekben is a nemzet érdekében való önkéntes fegyelemről és felelősségérzetről tett bizonyosságot.

Egy komoly hiba azonban mutatkozik a magyar sajtóban: rendkívüli mértékben elharapódzott a szenzációhajhászás. Semmi köze ennek a sajtószabadsághoz, inkább visszaélés azzal. A szenzációhajhászás nem a jó értelemben vett újságírói hagyományokhoz tartozik. Ez a betegség nem egyik vagy másik párt újságjainál mutatkozik, hanem megfertőzte a magyar újságírás nagy részét.

A Szovjetunióban való tartózkodásom alkalmával egy orosz újságíró megkérdezte tőlem, - amikor az előtte fekvő magyar újságok vezércímein végignézett - hogy mit jelent az a szó oroszul: *Hekus Dönci*? Amikor megmagyaráztam neki, bizony nem valami hízelgően nyilatkozott a magyar újságírásról.

A magyar kormányküldöttség amerikai tartózkodása idején tapasztaltuk, hogy washingtoni és newyorki nagysikerű sajtófogadásaink rendkívül nagy érdeklődést keltettek, de ezeket a sajtófogadásokat a szerelmi öngyilkosságok és a gengsztertörténetek kiszorították az első oldalról és a lapok csak a hatodik oldalon hozták azokat.

Nálunk is előfordulnak hasonló esetek. Ha megnézzük a *Világ*, *Világosság*, *Magyar Nap*, *Szabadság*, *Esti Szabad Szó*, *Kossuth Népe*, *Kis Újság* egyes vezércímeit, ilyen címeket találunk közöttük: „Koporsóval együtt elrabolták a halottat.” - „Borzalmas kéjgyilkosság Budán.” - „A holttest mellett imádkozva fogták el a gyilkos férjet.” - „Tarkón lőttek egy szép fiatal asszonyt.” - „A nyertes tagadja, a család beismeri a telitalálatot.”

A napokban kezembe vettem a *Szabadság*-ot és azt olvastam benne, hogy kigyulladt a Shell olajgyár; a tűz semmiség volt, eloltották. Egy órával később azonban a *Kis Újság* hatalmas főcímében még mindig égett a csepeli Shell-gyártelep.

Ez a szenzációhajhászás, mely pártkülönbség nélkül elterjedt a sajtóban, alkalmas arra, hogy a valóban fontos kérdésekről elterelje a tömegek figyelmét. Az olvasó hamis képet kap az eseményekről és előfordul - mint például a múlt évben a taxisofőrök esetében, amikor folyton azt írták, hogy meggyilkolják őket a külvárosokban -, hogy az illetékesek kénytelenek maguk nyilatkozni a hírek valótlanágáról. Mi panaszkodunk, hogy a nyugati sajtó nem tárgyilagos velünk szemben és közben a saját sajtónk a saját viszonyainkról nem ad objektív képet, eltorzítja azokat.

Ezt a kérdést csak a demokratikus sajtó egészével együtt lehet megoldani. Nem igaz, hogy a magyar olvasóközönség nem szeret komoly dolgokról olvasni. Csak önigazolásul, vagy talán öncsalásból mondogatják ezt egyesek. Ha a komoly témákat megfelelő újságírói tálalásban, érdekes példákkal megvilágítva tárgyalják, akkor számíthatnak a legszélesebb olvasóréteg

¹⁹ Rövidített szöveg.

érdeklődésére. A március 15-i ünnepek megmutatták, hogy milyen mély és eleven az érdeklődés a történelmi kérdések iránt a magyar népben. Ugyanezt mutatta az a rendkívül nagy visszhang, amely a Kommunista Párt elméleti színvonalának emeléséről a Szabad Népből megjelent cikket fogadta.

Nem akarjuk ezzel a különböző újságokat mind egy kaptafára húzni, de a helyzeten változtatni kell. Ha az egész magyar sajtóban egyszerre fog megnyilvánulni ez a változás, akkor nem csökken a példányszám sem. A nép politikai érdeklődésének megnövekedésével párhuzamosan mutatkoznia kellene a példányszám emelkedésének is. Ha ez eddig nem következett be, annak az oka, hogy ezt a politikai érdeklődést nem elégíti ki a szenzációhajhászás. Vagyunk olyan jó véleménnyel a demokratikus újságolvasó közönségről, hogy állítsuk: a lapok színvonalának emelkedésével együtt fog emelkedni a példányszám is.

Mindez nem jelenti azt, hogy a leleplező cikkek vagy a bűnügyi riportok eltűnjenek az újságokból. Nem arról van szó, hogy mindenki mindent dicsérjen. Írjanak csak nyugodtan a hibákról és leleplezzék le a bűnösöket. Fontos és szükséges, hogy a sajtó leleplezze a korrupciót és mindazokat, akik hivatalukban nem teljesítik kötelességüket a néppel szemben. Ha ezt a feladatát felelősségteljesen betölti a magyar sajtó, akkor megnövekszik a tekintélye és komoly következményei lesznek, ha egy demokratikus újságíró tollhegyre vesz valamit.

Nemcsak a leleplezés a sajtó feladata, hanem az is, hogy ha a demokrácia lesújt valakire, akkor a sajtó ne hallgasson az ügyről és ne „falazzon” hallgatásával a bűnösnek. Ez történt például a Kelemen-féle szabotázs-ügyben, amellyel csak a kommunista sajtó foglalkozott részletesebben.

Az újságírókkal folytatott beszélgetések során kiderült: a komoly újságírók sem hívei a szenzációhajhászásnak és csak kényszerből csinálják azt. El kell érünk a demokrácia negyedik évében, hogy a demokrácia sajtója a tömegnevelés, a nemzetnevelés egyik legfontosabb eszközévé váljék. Csak a régi rendszer akarta a tömeg figyelmét elterelni az állam döntő fontosságú ügyeiről. Ma megváltozott a helyzet, van lehetőség arra, hogy a sajtó teljesítse nemzetnevelő feladatát. Mi a magunk részéről minden segítséget megadunk ahhoz, hogy a magyar újságírás erre a színvonalra emelkedhessen és így újabb hatalmas pillérrel támassza alá a magyar demokrácia épületét. *(Lelkes taps.)*

(A Párt Akadémia-utcai székházában tartott
sajtófogadáson elmondott beszéd,
1948. március 23-án.)

A NÉP ÉLÉN A JOBB JÖVŐÉRT

Tisztelt Nagygyűlés! Kedves Elvtársak!

Pártunk, a Magyar Kommunista Párt nevében melegen üdvözlöm Zemplén, Borsod, Abaúj megye itt megjelent dolgozó népét. Külön üdvözlöm a paraszt asszonyokat és lányokat, akik megjelenésükkel bizonyítják, hogy érdeklődnek a demokrácia kérdései felől és részt kérnek maguknak azok megoldásában. Üdvözlöm az itt megjelent munkásdelegációkat, köszönöm a vasutasoknak, hogy éjt nappá téve hozzájárultak e gyűlés sikeréhez és ígérem, hogy rövid leszek, mert tudom, hogy sokan az éjszakai nyugodalmukat áldozták fel azért, hogy erre a gyűlésre eljöjjenek.

Tisztelt Nagygyűlés! Eljöttünk ide, hazánk északkeleti csücskébe, hogy számot adjunk közvetlenül arról, hogy mit tett Pártunk az utolsó időben és mit szándékozik tenni a jövőben. Mi nagy súlyt helyezünk arra, hogy minden dolgozó magyar érezze, hogy részese hazánk és a demokrácia építésének, hogy befolyása van az ország vezetésére, hogy számot adnak neki arról, ami történik és módot kap arra, hogy tetszésének vagy nem-tetszésének, helyeslésének vagy elégedetlenségének közvetlenül is kifejezést adjon. Mi meg vagyunk győződve róla, hogy ez a módszer jó és helyes, hogy ez a módszer elválaszthatatlan része a népi demokráciának és lehetőséget ad arra, hogy a dolgozó nép közvetlenül is belefolyjon saját sorsának intézésébe.

A mi nagygyűlésünk április 4-re esik, arra a napra, amely egyben harmadik évfordulója hazánk felszabadulásának. Ma három esztendeje verte ki a hatalmas Szovjetunió (*Éljen. Taps. Éljen a Vörös Hadsereg!*) hősi Vörös Hadserege a fasiszta hordák utolsó maradványait hazánkból és mi hálatelt szívvel gondolunk nemcsak a felszabadítás tényére, hanem mindarra a segítségre, amelyet azóta a nagy Szovjetunió bölcs vezére, a magyarság nagy barátja, Sztálin generalisszimusz (*Éljen. Taps.*) hazánk talpraállításához és felemelkedéséhez nyújtott. Aki visszaemlékezik a három esztendő előtti romokra és a reménytelenségre, annak meg kell vallania, hogy abban az időben bizony kevesen merték volna hinni azt a gyors újjáépítést, melynek tanúi voltunk s amelynek egyik jele, hogy az idén a Húsvét ünnepét már szinte teljesen békebeli módon ülhettük meg.

A felszabadulás évfordulója az idén külön jelentőséget kap azáltal, hogy Budapesten éppen ezekben az órákban adja át a Szovjetunió egy küldöttsége az 1848-as magyar lobogókat. (*Taps.*) A Szovjetunió ezzel a nemes gesztussal nemcsak az 1848 eszméit tiszteli meg, de egyben újabb kapoccsal erősíti meg azt a mély és őszinte barátságot, mely hazánk és a nagy Szovjetunió népei között egyre jobban elmélyül és megszilárdul.

A felszabadulás évfordulójával kapcsolatban beszéltem arról a hatalmas fejlődésről, melyet hazánk a talpraállás és felemelkedés útján megtett. Mi, kommunisták mindig vigyázunk arra, hogy el ne kapassuk magunkat a sikerektől, és ezért felfigyelünk minden bíráló szóra, gondosan megnézzük mindazt, amit az ellenségeink bennünk kifogásolnak. Engedjék meg, hogy hazánk helyzetének taglalását ezért egy ilyen ellenséges forrás idézésével kezdjem.

A legtekintélyesebb angol polgári lap, a londoni *Times*, négy nappal ezelőtt vezető helyen foglalkozott a magyar helyzettel. Természetesen ennek a lapnak elsősorban az nem tetszik nálunk, hogy a Kommunista Pártnak nagy befolyása van a kormányra. Miután ezt megállapítja, a következőket mondja: „Magyarországon az újjáépítés és az élet normális menete tűnik elsősorban a külföldi látogató szemébe és mellette az a kép, hogy a nép készül békét kötni saját kormányával... Ha az ember - mondja ez a lap - a gazdag parasztokat, jómódú közép-

osztálybelieket vagy a birtokuktól megfosztottakat hallja, azt hihetné, hogy egyáltalán senki sem áll a kormány mögött; ha azonban a szegényparasztságra, azoknak a népi kollégiumokban tanuló fiaira, leányaira, az újjáépítésben résztvevő fiatal fiúkra és lányokra vagy a munkásság zömére hallgat, akkor pedig az a benyomása, hogy az egész ország lelkesen a kormány mögött áll. Valóban - teszi hozzá a lap - a kormány támogatóinak száma az egymás-utáni három rossz termés ellenére is gyorsan növekszik és egy jó termés valószínűleg hatalmas fordulatot jelentene... Bécsen túl kevés szó esik a háborúról. A romokat eltakarították, újjáépítene és a gazdasági tervek gazdagabb jövőt ígérnek. A nép tiszteli a vezetők multját... Mert Magyarországon Rákosi és Vas együttesen vagy 30 esztendő telt el a börtönben.” (*Hatalmas taps.*)

Amint a tisztelt Nagygyűlés megállapíthatja, ez egész más hang, mint ahogy rólunk egy vagy két esztendővel ezelőtt még beszéltek. Az ellenség is kénytelen elismerni, hogy a dolgozó nép egyre erőteljesebben támogatja a magyar demokráciát és benne Pártunkat, a Magyar Kommunista Pártot. (*Éljen. - Taps.*)

Még alig két hónapja, hogy az ország arra lett figyelmes, hogy az ipari munkások között földcsuszamlásról beszéltek, mert tíz- és tízezer új tag jelentkezett felvételre Pártunkba. Olyan rohamos volt ez a folyamat, hogy februárban kénytelenek voltunk néhány hétre lezárni a Párt sorompóit és megszüntetni az új tagok felvételét. Március 15 után, amikor újra kinyitottuk a Párt kapuit, ez az áramlás tovább, teljes erővel megindult. Nemcsak a munkások, de az értelmiség részéről is. A város dolgozó népe meggyőződött róla, hogy Pártunk a felszabadulás óta minden lényeges kérdésben helyes álláspontot foglalt el, jól képviselte érdekeiket és ennek a felismerésnek következményeképpen jelentkeztek Pártunknál. Ez a folyamat sokban hozzájárult ahhoz, hogy testvérpártunk, a Szociáldemokrata Párt, március 8-i kongresszusa kimondotta, hogy egyesülni kíván a Kommunista Párttal és meg akarja teremteni az egységes pártot, a magyar munkások és parasztságot hatalmas, egységes szervezetét. (*Taps.*) Mindenki megérti, hogy a magyar demokráciának milyen felmérhetetlen erősödését jelenti az, hogy megszűnik a két munkáspárt versengése és mindazt az erőt, amit eddig ez a versengés felemésztett, most egyesítve és hatványozottan hazánk újjáépítésére és a demokrácia megerősítésére lehet felhasználni.

De nemcsak az ipari munkásság és a város dolgozói között történt földcsuszamlás, hanem a dolgozó parasztság is megindult pártunk, a Magyar Kommunista Párt felé. Erre elég, ha rátekintünk e lelkes nagygyűlésre, ahol egész falvak, a bírával és az előjárósággal az élükön megjelentek, hogy meghallgassák a Kommunista Pártot. Elég erre a több mint százezer főnyi, majdnem kizárólag paraszti hallgatóságra egy tekintetet vetni és mindenki megérti, hogy valóban ezen a téren is gyökeres változás történt. Én azért is jöttem el Zemplén megyébe, hogy felhívjam népünk figyelmét erre az új jelenségre és, hogy az egész ország lássa, hogy a parasztság megindult a Kommunista Párt felé. Szabadjon ezzel kapcsolatban Kossuth megyéjének, Zemplén megyének néhány adatát ismertetnem. Ez a megye majdnem kizárólag mezőgazdasági lakosságú. Ennek az esztendőnek első három hónapjában ezrével jelentkeztek itt Pártunkba az új tagok. Vannak olyan községek, amelyekben a felnőtt paraszti lakosság 50-80 százaléka belépett Pártunkba. Hogy csak néhány példát közöljek, Monokon, Kossuth szülőfalujában 1100 felnőtt közül 816 Pártunk tagja (*Taps.*); Taktaharkányon 1200 felnőtt közül 809 tagja Pártunknak. (*Éljen.*) Alsóbereckin 350 felnőtt közül 284 a kommunista párttag. (*Taps.*) Komlóskán községben 17 család kivételével mindenki Pártunk tagja. Makkoshotyka községben 360 felnőtt közül 292 Pártunk tagja. Tolcsván, Megyaszón, Óhután és egy sor más községben a lakosságnak több mint fele Pártunk tagja. Egy egész sor tanya-településen és majorságban az újjászervező népe kivétel nélkül Pártunk tagja. Ezzel hálálja meg azt a rengeteg munkát, melyet Pártunk a tanyák népére fordít. Abaúj megyéből, de az ország

más részéből is hasonlókat jelentenek. Hernád-Szurdokon például a lakosság többsége jelentkezett felvételre a Kommunista Pártba. Felsődobszán 300-an jelentkeztek felvételre. És ezt így folytathatnám még tovább.

Az újonnan jelentkező tagok közt egyre többen vannak az újgazdák és törpebirtokosok mellett a középparasztok, a falu legjobb gazdái, a községi bírók. Zemplénben, Abaújban az összes községi jegyzők kérték felvételüket a pártba, de persze jól meg fogjuk válogatni azokat, akiket felvesszünk közülük. Hasonló jelenségeket tapasztalunk szerte az országban. Mi az oka annak, hogy a parasztság megindult a Kommunista Párt felé? Kétségtől ugyanaz, mint ami az ipari munkásságban okozott földcsuszamlást. A falu dolgozó népe meggyőződött róla, hogy mi jól, becsületesen és sikerrel dolgozunk az érdekükben. Amikor Farkas Balázs, borsodi gazda felvételre jelentkezett Pártunknál, arra a kérdésre, hogy mi készítette őt erre, azt válaszolta: „Azelőtt ellenséget láttam a Kommunista Pártban, de most meggyőződtem, hogy a Kommunista Párt a legigazságosabban nézi a dolgozókat és legtöbbet tesz a népért.” (*Úgy van, úgy van!*)

A Kommunista Párthoz való özőnlésnek másik oka az, hogy a parasztság felismerte, hogy demokráciánk mostani rendje nemcsak hasznos és jó számára, hanem hogy szilárd és maradandó is és hogy ebben a tekintetben már változás nem lesz. Egy vagy két évvel ezelőtt, amikor a gazdákat a helyzet felől faggattam, csak úgy zuhogtak a panaszok s gyakran érezhető volt beszédükben a félelem attól, hogy a demokrácia nem tartós, a demokrácia megbukhat és visszajöhet a régi úri rend. Most pedig száz helyről kapom azt a választ, hogy hibák és bajok még vannak, de egyébként megbékéltek az új helyzettel s kíváncsúnak tartják. „Bárcsak így maradna” - ezt hallok minden oldalról. A falu dolgozó népe a Magyar Kommunista Párt munkája alapján meggyőződött róla, hogy mi biztosítani tudjuk számára a békét, a nyugalmat, a teremtő munka, a boldogulás előfeltételeit. Ezért változtatta meg álláspontját velünk szemben és ezért indult meg hatalmas tömegekben Pártunk, a Magyar Kommunista Párt felé.

A demokrácia megerősödése nemcsak Pártunk rohamos növekedésében és megszilárdulásában mutatkozik, hanem a koalíció többi pártjaihoz való viszonyunkban is. A Nemzeti Parasztpárt, a dolgozó szegényparasztság pártja éppen ma tartja nagyválasztmányi ülését, melynek napirendjén demokráciánk további megszilárdítása áll. Ez a párt a mi régi, hű szövetségeseink és biztosak vagyunk benne, hogy a jövőben még inkább az lesz. Mához két hétre tartja nagyválasztmányi ülését a Független Kisgazda Párt és ennek a nagyválasztmánynak is az lesz a központi kérdése, hogy megszilárdítsa a párt soraiban a demokrácia erőit és szorosabbra fogja a többi pártokkal az együttműködést.

A demokrácia erősödésének egyik fontos mutatója az, hogy sikerült végre megteremteni a nők, az asszonyok frontján is az egységet és a jövőben nem egymással versenyző és egymás ellen harcoló, hanem közös erővel, közös célra törekvő egységes, demokratikus női szervezet fogja vezetni a magyar nők munkáját. (*Taps.*) Ez annál is inkább örömdetes, mert eddig ez a szervezeti széthúzás lényegesen megnehezítette a dolgozó magyar asszonyok és lányok demokratikus fejlődését.

Hasonlóképpen létrejött az ifjúsági egység is és a magyar fiatalságot ezentúl egységes szervezet neveli és vezeti.

A demokrácia általános megerősödése és megszilárdulása új jelentőséget adott a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontnak. Most nyílik meg a lehetőség arra, hogy ez a nemzeti front, mely a felszabadulás első hónapjaiban olyan jelentős munkát végzett, most újult erővel élére állhasson a demokráciának és széles népi alapokon tovább folytathassa azt a munkát, amelyet a közben megvert népellenes erők aknamunkája következtében nem tudott eddig elvégezni.

Hogy a magyar nép egybeforrt és mennyire egybeforrt fiatal demokráciánkkal, annak legjobb mutatója az 1848-as szabadságharc százéves évfordulójának megünneplése volt. Az a lelkesedés és a hálás megemlékezés bensőséges szelleme, mely hazánkat március 15-én a legkisebb falutól a fővárosig elöntötte, mutatja a legjobban, hogy népünk nemcsak hódolattal emlékszik vissza nemzetünk nagyjainak, Kossuthnak, Petőfinek, Táncsicsnak a munkájára, de a mostani demokráciát a 48-as ősök jogos utódának és nagy művük becsületes folytatójának tekinti.

Most már mindenki számára világos, hogy a magyar nép a demokrácia köré tömörül és ez a felismerés egyre inkább kezd utat törni még az olyan egyházi körökben is, amelyek szinte az utolsó időkig ellenségesen álltak a népi demokráciával szemben. A hívők zöme eddig is a mi táborunkban, a demokrácia táborában állt, de most már az egyházfők közül is egyre többen kezdik belátni, hogy eddigi álláspontjuk helytelen, káros és hogy nem lehet visszafordítani a történelem kerekét és meg kell találniuk a demokráciával való békés és építő együttélés módjait. *(Taps.)*

A nagy, országos kérdések után most áttérek, tisztelt Nagygyűlés, a parasztság kérdéseire. A legdöntőbb kérdés a terméskilátás. Azt hiszem, erről nem is kell sokat beszélnem, a vetések állása országszerte jó, a tavaszi munkák sikerrel folynak és a tél úgyszólván semmi kárt az őszi vetésekben nem tett. Tegnap, tegnapelőtt országos eső is volt, aminek én, - aki most a földművelésügyi miniszter teendőit is ellátom, - még külön örülök. Ha ezután is jó idő lesz, akkor minden reményünk megvan arra, hogy az idén három száraz esztendő után, végre bő aratást kapunk. *(Taps.)*

Beszélni szeretnék a beszolgáltatásról is. Tavaly tavasszal a jó termés reményében lazítottuk a beszolgáltatási rendeleteket. Ezzel meg akartuk mutatni, hogy mihelyt lehetőség nyílik rá, enyhíteni akarunk a parasztság terhein és a beszolgáltatási kötelezettségen. Ezt a jószándékunkat, melyet akkor mindenki megértett és helyeselt, a szörnyű szárazság megghiúsította és az eredmény az lett, hogy könnyítés helyett a fejadag leszállításhoz, új elszámoltatáshoz és hasonló - általunk sem szívesen alkalmazott - rendszabályokhoz kellett nyúlnunk. Minthogy tavaly megégettük az ujjunkat, az idén már kicsit óvatosabbak vagyunk és a beszolgáltatásnál elsősorban arra vettünk irányt, hogy most jobban tekintetbe vegyük a kivetésnél a földek minőségét és a birtok nagyságát.

A magyar demokrácia megerősödésének egyik jele, hogy a munkaverseny a városról átcsapott a falura és egyre szélesebb rétegekre terjed ki. Nemcsak egyes gazdák, hanem egész falvak kezdtek egymás közt munkaversenyt. Újgazdák versenyeznek régi gazdákkal és egész falvak, sőt járások figyelik az olyan verseny kimenetelét, mint amit például L. Molnár Bálint, Szendrő legjobb gazdája kezdett egy nálánál háromszorta nagyobb birtokú gazdával. Csertő, somogy-megyei községben egy 3 holdas újgazda versenyre hívott ki egy 9 holdas régi gazdát azzal, hogy pénzértékben többet fog termelni, mint a régi gazda. Mi elhatároztuk, hogy úgy, ahogy az iparban, a mezőgazdaságban is igen jelentékeny összeggel fogjuk államilag jutalmazni a munkaversenyek győzteseit és gondoskodunk róla, hogy a mezőgazdasági munka e hőseit az egész ország dolgozó népe elé például állítsuk oda. Meg lehet állapítani, hogy a parasztság a verseny előtt is keményen neki látott a munkának. Szerte az országban hallottam például újgazdáktól olyan kijelentéseket: „Inkább rongyoskodunk, de a munkának mennie kell.” Vagy olyat: „Az állat előbbre való, mint én magam.”

A mezőgazdasági újjáépítés eredményeit pompásan mutatta a múlt hónapban a Budapesten megtartott tenyészállatkiállítás. Ennek a kiállításnak azonban az volt a hibája, hogy nagyon kevés újgazda és kisbirtokos vett rajta részt. Ezért elhatároztuk, hogy az őszre újra mezőgazdasági terménykiállítást rendezünk, amelyen be fogjuk mutatni a magyar mezőgazdaság

legjobb eredményeit. Én most innen kérem a gazdákat, hogy már most készüljenek arra, hogy ezen a mezőgazdasági kiállításon méltóan képviseljék a magyar falu munkájának eredményeit.

A sikerek mellett természetesen nem hiányoznak a bajok sem. Itt Zemplénben a hároméves aszály még jobban érezteti hatását, mint egyebütt. Emellett rengeteg a panasz az állattenyésztő egyesületekre, amelyek igazságtalan terheket rónak a község állattartó gazdáira és nem egyszer 1945-ig visszamenően, néha több ezer forintot követelnek egy-egy községtől. Közbe fogunk lépni, hogy az ilyen jogtalanságok megszűnjenek. *(Taps.)*

Hasonlóképpen rengeteg a panasz a tejbeszolgáltatás körül, és mert a TETEOSz rosszul működik, késedelmesen fizet és az ár nagy részét nem a termelő, hanem a közvetítő vágja zsebre. Sok a panasz az állami erdőigazgatás ellen, amely a legeltető gazdákat a legkisebb szabály áthágása esetén is indokolatlan magas bírsággal sújtja.

Megoldatlan a legtöbb helyen a házhelyek kérdése. Legtöbbször még a mérnöki kimérések sem történtek meg. Itt is bele kell nyúlni a demokráciának.

A munkanélküliség is, különösen a tavaszi munkák megindulása előtt, országszerte jelentkezett. Mi ezen igyekszünk közmunkákkal segíteni. Zemplén megye például az elmúlt 6 hónapban több, mint fél millió forintot kapott erre a célra. Az államépítészeti hivatal kőbányákat nyitott itt, ugyancsak a munkanélküliek foglalkoztatására. A mezőgazdasági munkanélküliség megszüntetésének egyik legfontosabb módja azonban szerintünk az, hogy a nagybérlők helyébe földmunkásokból álló bérlőszövetkezeteknek kell lépniük, hogy azok, akik a földosztásból kimaradtak, legalább ilyen módon meneküljenek meg az ideiglenes munkanélküliség csapása alól. *(Taps.)*

A demokrácia negyedik évében az eddiginél sokkal nagyobb figyelmet fordítunk a termelőszövetkezetek kérdésére. De nem fogjuk ezt elsietni. Döntőnek tartjuk, hogy az ilyen paraszti termelő szövetkezetek kizárólag az önkéntesség, az önkéntes tagság alapján jöjjenek létre és lehetőleg csak akkor, ha biztosítva van a megfelelően képzett szakerő. Mert ha ez nem történik és a termelő szövetkezet a rossz kezelés miatt tönkremegy, vagy lopások történnek benne, akkor nemcsak abban a községben, de az egész járásban rossz hírbe kerül a termelő szövetkezet egyébként annyira fontos és nagyjövőjű kérdése. Addig is, amíg a szövetkezeti mozgalom gyorsabb fejlődésének előfeltételei megérnek, az állami gépállomások szaporításával sietünk a kisbirtokosok és úgazdák segítségére. Eddig már 30 ilyen gépállomás működik és ezen túl havonta legalább 5 új állomást, később pedig többet fogunk felállítani. Az idén már módunkban állott nagyobb mennyiségű nemesített vetőmagot és tenyészállatot is juttatni a gazdákhöz és a jövőben természetesen ezt még fokozni fogjuk.

Fokozni fogjuk a sok munkát követelő mezőgazdasági növények termelését. A tisztelt Nagygyűlés tudja, hogy mi már 30.000 holdon termelünk rizst. Az idén már megpróbálunk természeteni gyapotot, jövőre gumit. Reméljük, hogy ezeket a növényeket is meghonosítjuk. Ezek újabb munkásokat követelnek, újabb jövedelmet jelentenek a gazdáknak.

Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a földreform befejezéseképpen minden úgazda megkapta telekkönyvi kivonatát. A telekkönyvezést mi kommunisták minden erővel sürgettük, mert tudtuk, hogy az úgazda csak akkor érzi magáénak a földet, ha az telekkönyvileg is be van kebelezve. Most már minden úgazda nyugodtan művelheti földjét, tudja, hogy ez a föld az ő magántulajdona, tudja, hogy a Kommunista Párt minden erővel azon munkálkodik, hogy ez a magántulajdon ne csak erősen és biztosan a kezén maradjon, de virágzó, erőteljes gazdasággá fejlődjék. *(Taps.)* A régi úri világgal szemben ma más a helyzet. Ma már nem perdül meg olyan könnyen a végrehajtó dobja az adó vagy a bankkamat miatt a gazdák vagyona felett,

mindenki érzi, hogy biztonságban, nyugodtan dolgozhat, mindaddig, amíg kötelezettségét a demokratikus állammal szemben rendesen teljesíti.

Ezzel kapcsolatban szabad legyen itt az államosításokról is beszélni. A bankok államosítását a falvak népe azért fogadta örömmel, mert megértette belőle, hogy ezek a bankok a népi állam kezében nem lesznek többé a falu dolgozóival szemben uzsoráskodó, nyúzó szervek, hanem ellenkezőleg, kölcsönökkel és egyebekkel a parasztság hóna alá nyúlnak. Ugyanez áll az ipari üzemek államosítására is. Az államosított gyárak a gépeket és a szerszámokat ezentúl elsősorban a demokrácia gazdasági megerősödésének szempontjából fogják a falu népéhez juttatni.

A száz munkásnál többet foglalkoztató gyárak államosítása óriási örömet keltett az ipari munkásság között. *(Éljen! Taps.)* A demokrácia megerősödésének és a két munkáspárt egyesülésének ez volt az első, hatalmas gyümölcse. A munkások a gyárakban kitörő örömmel fogadták a hírt. Sok helyen megható jelenetek játszódtak le. A munkások összeölelkeztek, öreg munkások könnyel a szemükben hálálkodtak azért, hogy megérhették ezt a napot. Az örömet fokozta az a körülmény, hogy a legtöbb államosított üzem élére kipróbált, munkásokból kinőtt igazgatókat állítottunk.

Az államosítás jól volt előkészítve, simán, zökkenés nélkül folyt le és eredménye mindenütt a termelés fokozása, a munkafegyelem megerősítése volt. Ma már meg lehet állapítani, hogy a demokráciának ezt a lépését a város és a falu dolgozó népe egyaránt örömmel, lelkesen helyesli és támogatja. *(Taps.)*

Sokan felvetették a kérdést, hogy miért csak a száz munkásnál többet foglalkoztató üzemeket államosítottuk és miért nem mentünk tovább, mint az a körülöttünk levő legtöbb államban megtörtént. Különösen sürgetően vetik fel ezt a kérdést a száz munkásnál kevesebbet foglalkoztató üzemek dolgozói. Mi erre azt válaszoljuk, hogy egyetlen lépéssel sem akarunk tovább menni annál, mint amit a demokrácia gazdasági érdeke és ezzel kapcsolatban a hároméves terv végrehajtása megkövetel. A mi megítélésünk szerint erre a célra lényegében elegendő volt a száz munkásnál többet foglalkoztató üzemek államosítása. És mert ez a rendszabály elég volt a magyar dolgozó nép érdekeinek védelmére, nem mentünk tovább. Ebben az elhatározásunkban szerepet játszott az is, hogy nemcsak a kiskereskedelmet és a kisipart akarjuk kímélni, hanem a középvállalatokat is és a lehető legszélesebb mértékben biztosítani akarjuk, hogy az egyéni vállalkozásnak továbbra is olyan tere nyíljon, amennyi csak a demokrácia egészséges fejlődésével összefér.

A jövőben is vigyázni fogunk arra, hogy a kisemberek nyugodtan és biztonságban dolgozhassanak tovább. Még nincs két hete, hogy Budapesten a kiskereskedők és kisiparosok előtt fejtettem ki, hogy a demokrácia mennyire megbecsüli a munkájukat s hogy esze ágában sincs velük szemben államosítást alkalmazni. És az volt a benyomásom, hogy teljesen meg is nyugodtak.

Az iparban a fejlődés egészséges és a munkaverseny gyors elterjedése új lendületet adott. Mi minden erővel, kitüntetésekkel, pénzjutalmakkal, előléptetéssel elő fogjuk segíteni a munkaversenyt, az új találmányokat és a fegyelem helyreállítását. Ezen a téren az eddiginél fokozottabb súlyt helyezünk arra, hogy az értelmiség is minél nagyobb számmal és minél eredményesebben kapcsolódjon be ebbe a munkába. A legjobb mérnököket, technikusokat és tudósokat a legnagyobb magyar kitüntetéssel, a Kossuth-díjjal jutalmaztuk és reméljük, hogy az értelmiség most már teljes szívvel-lélekkel segít nekünk az újjáépítés meggyorsításában és abban, hogy a munkássággal együtt a hároméves tervet két és fél év alatt befejezzük. *(Taps.)* A hároméves terv lendületesen folyik, hatalmas új gyártelepek épülnek és a legközelebbi két hónapban negyedmilliárd forintot fektetünk a terv megvalósításába.

Az államgazdaságunk szintén rendben van, a második államháztartási esztendő nyolc hónapja a kitűzött tervnek a megfelelően némi felesleggel zárul, a forintunk szilárd, értékálló és az is marad.

A magyar kérdések taglalását a hadifoglyok kérdésével szeretném befejezni. Köztudomású, hogy kormányunk a Szovjetuniónál felvetette hivatalosan, hogy a békeszerződésnek megfelelően a hadifoglyokat bocsássák haza. A Szovjetunió kormányától - várakozásunknak megfelelően - igenlő választ kaptunk és ennek értelmében még az idén az összes Szovjetunióban levő hadifoglyaink visszatérnek. *(Éljen! Taps.)* Reméljük, hogy a hadifogoly-vonatok még ebben a hónapban megindulnak és ebben az esztendőben mindannyiunk örömére begyógyul a háborúnak ez a súlyos sebe. Addig is arra kérem a hadifoglyok hozzátartozóit, hogy ezt a kis időt most már türelemmel és nyugalommal várják ki.

Áttérek most a külpolitikai kérdésekre. A világ egyre inkább kezd két táborra oszlani. Az egyik tábor az Amerikai Egyesült Államok vezetik. A háború következtében a vesztes Németország, Olaszország és Japán, mint versenytársak kidőlték a sorból. Franciaország, Angolország pedig annyira legyengültek, hogy gazdaságilag, katonailag ki vannak szolgáltatva Amerikának. Amerika ezt a helyzetet arra akarja felhasználni, hogy világuralmi terveit megvalósítsa. Ígéretésekkel és fenyegetésekkel, kardcsörtetéssel és háborús előkészületekkel igyekszik ezt az akaratát ráerőszakolni a népekre. Ezzel a törekvéssel természetesen szembenállnak a szabadságukat, önállóságukat és békéjüket védő népek, élükön a hatalmas Szovjetunióval. *(Éljen! Taps.)*

Amerika világuralmi terveit legtöbbször segélynyújtás ürügye alá rejti. Mindnyájan hallottak a Marshall-tervről, amely, ha az amerikaiaknak hinni lehet, Európa és a demokrácia talpraállítását célozza. A népi demokrácia államai nem engedték magukat ettől a tervtől megszédíteni, mert idejekorán átlátták, hogy ennek célja nem Európa újjáépítése, hanem a világhódító törekvések, az amerikai reakció eszköze. És hogy mennyire igazuk volt, azt mutatja az a körülmény, hogy néhány nappal ezelőtt az amerikai képviselőház nyíltan levetette az álarcot és megmutatta igazi célját, amikor megszavazta azt, hogy a Marshall-terv nyújtson segítséget a fasiszta Franco Spanyolországának is. *(Fűj!)* Ez az ön-leleplezés olyan óriási felháborodást okozott Európában, de Amerikában is, hogy két nap múlva sietve visszacsinálták. De ez nem változtat azon a tényen, hogy Amerika világuralmi törekvései céljából egyre erőszakosabb módszereket használ, egyre jobban csörteti kardját és egyre több pénzt költ fegyverkezésre. Ennek a magatartásnak következtében egyre többen vetik fel azt a kérdést, hogy lesz-e háború. A mi véleményünk az, hogy ha csak azoktól az amerikai tőkésektől és hadianyaggyárosoktól függne, akik az elmúlt világháború szörnyű szenvedéseiből és vértengeréből nehéz dollármilliárdokat kerestek, akkor a háborús veszély valóban nagy volna. De szerencsére, Amerikában is egyre inkább szaporodik azoknak a száma, akik felismerik az amerikai nagytőke céljait és el vannak szánva, hogy szembeszállnak a háborús uszítással. Ott is vannak józan, becsületes, demokratikus elemek, akik mint Wallace, felemelik figyelmeztető szavukat. Ott is tudják, hogy az amerikai hadiipar gyárosainak fái sem nőnek az égig s, hogy eddig minden világhódító története azt a magyar közmondást példázza, hogy sokat akar a szarka, de nem bírja a farka. *(Taps.)*

A békének legnagyobb biztosítója természetesen a hatalmas Szovjetunió *(Taps.)*, mely birtokában van mindazoknak a fegyvereknek, - köztük az atombombának is, - mellyel a kardcsörtető amerikai imperialisták fenyegetőznek. A Szovjetunióval vállvetve védik a békét, függetlenségüket és boldogulásukat a népi demokráciák, köztük hazánk is. A háborús uszítókkal szemben ezek a népi demokratikus államok kölcsönös segélynyújtási szerződéseket kötöttek. A magyar demokrácia megerősödésének és hazánk nemzetközi tekintélyének,

talpraállításának egyik legjobb biztosítéka az, hogy alig három esztendővel felszabadulásunk után, mint egyenrangú felek köthettünk barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést új nagy szomszédunkkal, a hatalmas Szovjetunióval (*Taps.*), az új román népi köztársasággal (*Taps.*) és rajta leszünk, hogy a többi demokratikus államokkal is hasonló szerződéseket kössünk.

Ezek a szerződések nemcsak a magyar demokrácia, a magyar népi erők megszilárdulását és növekedését jelzik, de rendkívül megerősítik a béke frontját, a béke legfontosabb biztosítékát. - Erősödik is a demokrácia világszerte. Másfél hónappal ezelőtt a csehszlovák köztársaságban verték vissza a népi erők a régi úri rend híveinek támadását. Mi örömmel üdvözljük ezt a csehszlovák fordulatot, annál is inkább, mert a megvert csehszlovák reakció volt a legnagyobb akadálya annak, hogy Magyarország és a szomszéd csehszlovák nép demokráciája között létrejöjjön olyan egészséges, baráti viszony, amilyen hazánkat például Romániával már összeköti. Ezek a megvert reakciók voltak elsősorban szószólói a szlovákiai magyarság elnyomásának. Meg vagyunk győződve róla, hogy most, amikor Csehszlovákiában végleg megszilárdult a demokrácia, megtaláljuk a módját annak, hogy ezt a számunkra olyan fájó és zavaró kérdést, mindkét ország népeinek kölcsönös meglegedésére gyorsan és véglegesen megoldjuk.

A demokrácia erősödését mutatják azok a fegyveres szabadságharcok, amelyeket a görög és a távoli kínai, indonéziai nép visz a saját fasisztái és az azokat támogató amerikai reakció ellen. A görög szabadságharcosok leverésére az Egyesült Államok eddig is rengeteg fegyvert és több, mint egymilliárd dollárt adtak a görög fasiszta kormánynak. Ennek ellenére, a görög, szabadságharc az ottani Kommunista Párt vezetésével (*Éljen, taps.*) egyre inkább erősödik. Az utóbbi időben a nemzetközi reakció azt állítja, hogy magyar önkéntes csapatok, Petőfi brigád és hasonló is küzdenek a görög szabadságharcosok oldalán. A magyar nép természetesen a legnagyobb lelkesedéssel tekint a görög szabadságharcosok felé és tudja, hogy a görög szabadság védelmével európai és a magyar szabadságot is védik azok a hősök, akik ott a fasiszták és az amerikaiak ellen is küzdenek. Ezért minden rokonszenvünk a görög szabadságharcosoké. Amikor mindezt így megállapítom, egyben kijelentem, hogy átlátszó hazugság minden olyan hír, amely arról beszél, hogy magyar önkéntesek harcolnak a görög szabadságharcosok oldalán. Ebből egyetlen szó sem igaz, az egész pusztán kitalálás és része annak a rágalom- és hazugsághadjáratnak, mellyel az amerikai reakció szolgálatában álló sajtó a saját népét és a világot szédíti. Főcélja az, hogy ürügyet szolgáltatson az amerikai imperialistáknak, hogy még szemtelenebből és fegyveres erővel támogassák a görög fasisztákat.

A demokrácia erőinek növekedését mutatja az a huzavona is, amit az olasz választásokkal kapcsolatban tapasztalunk. Mához két hétre választások lesznek Olaszországban. És mert az olasz nép többsége a kommunisták és szocialisták vezetése alatt álló népfront mögött áll, az Egyesült Államok reakciósai ígérekkel és fenyegetésekkel akarják befolyásolni a választás kimenetelét. Mi emlékszünk arra, hogy mennyi hajszálat találtak az amerikai és nyugat-európai reakciós lapok a magyar választások levezetésében és nem győztek arról beszélni, hogy a mi választásainkba a Vörös Hadsereg beleszólt. Mi mindnyájan tudjuk, hogy ez szemenszedett rágalom volt. Most azonban látjuk, hogy az Egyesült Államok fenyegető módon hatalmas tengeri flottát küldenek az olasz kikötőkbe. Hivatalosan és nem hivatalosan megfenyegetik az olasz népet, hogy nem kap több támogatást, ha nem oda szavaz, ahova az amerikai reakciók akarják és százféle módon igyekeznek megfélemlíteni, befolyásolni a demokratikus olasz választókat. Reméljük, hogy ennek ellenére az olasz nép nem engedi magát sem az amerikai fenyegetéstől, sem az amerikai dollártól megszédíteni és április 18-án határozottan és véglegesen beáll az európai demokráciák sorába.

Ha már az amerikai és európai reakció hírverésénél tartunk, engedjék meg, hogy kitérjek egy kérdésre, ez az újjáépítés kérdése. Ha kezünkbe vesszük az újságokat, akkor napról-napra olvashatjuk, hogy Angliában, Franciaországban, Ausztráliában, Olaszországban és egyebütt, ahol az amerikai befolyás érvényesül, szakadatlanok a válságok; termelési válságok, gazdasági és politikai válságok követik egymást, a bizonytalanság állandó, a népek nyugtalanul tekintenek a jövőbe. Az újjáépítés ott lassú vagy egyáltalán nem folyik. Ugyanakkor ezeknek az országoknak reakciós sajtója folyton arról beszél, hogy a népi demokráciákban - közte nálunk is, - nemcsak, hogy nincs újjáépítés, de még mi, kommunisták akadályozzuk is az európai újjáépítést. Különösen hangsúlyozzák ezt azzal kapcsolatban, hogy mi nem fogadtuk el az amerikai Marshall-tervet.

Tisztelt Nagygyűlés! Én azt hiszem, hogy itt Magyarországon mindenki a saját tapasztalatából tudja, hogy az újjáépítésnek, hazánk talpraállításának eredményesebb motorja, lelkesebb hirdetője és jobb végrehajtója, mint a mi demokráciánk és ezen belül a mi hatalmas Kommunista Pártunk, nincsen. (*Éljen! Taps.*) Mi büszkén és nyugodtan mondhatjuk, hogy helyes volt az az út, amikor 1945-ben az újjáépítést elsősorban saját erőnkre támaszkodva kezdtük meg és nem vártuk, hogy a sült galamb a szánkba repüljön, nem vártunk sem alamizsnára, sem kétes értékű olyan külföldi segítségre, amely a segítség fejében önállóságunkat és szabadságunkat, nemzeti függetlenségünket veszélyeztette volna. Ma, a felszabadulás negyedik évében büszkén állapíthatjuk meg, hogy ez az út helyes volt, ez az út a legjobb és leggyorsabb módja annak, hogy nemzetünket talpraállítsuk. És ez nemcsak miránk vonatkozik, hanem vonatkozik a szomszédos népi demokráciákra is, amelyek amerikai támogatás nélkül, sőt az amerikai fondorlatok ellenére, az újjáépítés terén messze maguk mögött hagyják azokat az országokat, amelyek abban a kétes szerencsében részesülnek, hogy amerikai segítséget kaptak és a segítséggel együtt az amerikai reakció csatlósáivá süllyedtek.

Hogy a gazdasági helyzetünk mennyit változott, arra szabadjon befejezésül egy jellemző apróságot felemlíteni.

Az idén március elseje óta megengedtük, hogy olyan drága és bőven rendelkezésre álló élelmiszerekből, mint a szalámi, libamájpástétom, cukor, külföldre 50 kg-ig postacsomagokat lehessen küldeni, afféle szeretetsomagokat, amilyeneket még tavaly, tavalyelőtt mi is kaptunk külföldről. Bár ez a kísérlet új volt, március folyamán több mint 10.000 ilyen csomag ment külföldre. Kíváncsiságból bekértem azt az összeállítást, mely megmutatja, hogy hova küldtek ilyen élelmiszercsomagokat. A válasz, amit kaptam, rendkívül jellemző. Első helyen áll az országok között nyugati szomszédunk, Ausztria. Második helyen a győztes Angolország, harmadik helyen Románia, negyedik helyen Franciaország, ötödik helyen az Amerikai Egyesült Államok, a hatodik helyen Svájc és utána jönnek a többiek, köztük Olaszország, Svédország, Hollandia, még Kanada is. Ez a sorrend, tisztelt Nagygyűlés, rendkívül érdekes. És a maga egyszerűségében mutatja, hogy valami megváltozott a világon. Azt szokták mondani, hogy néha egy cseppben visszatükröződik a tenger. Ebben a szeretetsomag-küldésben is bizonyos fokig visszatükröződik hazánk megváltozott jelentősége. És visszatükröződik az is, hogy a tőlünk nyugatra levő államokban, még az Amerikai Egyesült Államokban sem olyan rózsás a helyzet, mint amilyennek feltüntetni szeretnék, különben az ottaniak nem kérnék meg magyar ismerőseiket, hogy szeretetsomaggal segítsenek rajtuk.

Ki kell emelnem a csomagkérés terén első helyen álló Ausztria esetét. Amikor azt tapasztaltuk, hogy az osztrák sajtó - elsősorban a szociáldemokrata sajtó, mely mindenütt viszi ellenünk a rágalomhadjáratot, - konokul azt terjeszti Magyarországról, hogy itt éhínség van és az emberek az éhségtől az utcán fordulnak fel, akkor felajánlottuk az osztrák szakszervezeteknek, hogy válogassanak ki tetszésük szerint 100 munkást és munkásnőt és küldjék őket

néhány napra a mi költségünkön Magyarországra, hadd lássák saját tapasztalatukból, hogy mi itt az igazi helyzet. Mi ezt a javaslatot azért is tettük, mert a nyugati reakció azt állítja, hogy mi vasfüggönnyel vagyunk elválasztva a Nyugattól. Mi módot akartunk adni Ausztriának arra, hogy bekukucskáljon e mögé az állítólagos vasfüggöny mögé. Azok azonban, akik Ausztriában olyan bátran terjesztik rólunk a rágalmakat és az álhíreket, egyszerre nem voltak olyan kíváncsiak, nem akartak betekinteni a vasfüggöny mögé és különböző ürügyekkel elutasították azt, hogy ide 100 munkást és munkásnőt küldjenek.

Ezen a nagygyűlésen jelen vannak a nyugati államok sajtóinak képviselői is és saját szemeikkel győződhetnek meg róla, hogy mint a város dolgozói, úgy a falvak szorgalmas népe is szabadon, lelkesen, egységesen áll a magyar demokrácia és a Magyar Kommunista Párt mögött. *(Taps.)* Mögöttünk áll, mert tudja, hogy érte dolgozunk, mert immár negyedik esztendeje tapasztalja, hogy meg tudjuk védeni ellenségeitől, hogy vaskézzel tudunk szétütni a régi úri rend hívei között, akik vissza szeretnék venni az újgazdáktól a földet és újra rá szeretnék rakni népünk nyakára azt a jármot, amit egyszer és mindenkorra összetörtünk. *(Taps. Éljen Rákosi!)* A magyar dolgozó nép a falun és városban egyaránt érzi, hogy helyes az az út, amelyen a Magyar Kommunista Párt jár, s azt követeli tőlünk, hogy menjünk ezen az úton ingadozás nélkül, bátran, gyorsan tovább előre és lobogtassuk fenn, magasan a végső győzelemig a szabad, erős, békés és virágzó magyar népi demokrácia zászlaját! *(Taps. Éljen Rákosi!)*

(Beszéd a Magyar Kommunista Párt
sárospataki nagygyűlésén,
1948. április 4-én.)

A NÉPI DEMOKRÁCIA MÉRNÖKEINEK FELADATA²⁰

A régi rendszer népellenes neveléspolitikát folytatott a Műegyetemen. Ennek a neveléspolitikának a főcélja az volt, hogy a mérnök úrnak érezze magát a munkások között és a tőkés helytartójává váljék az üzemben. A reakciónak ez az igyekezete nem is volt teljesen sikertelen: 1919 után a Műegyetem lett a magyar ifjúsági reakció központja.

A mérnökök életszínvonala azonban, amelyet a tőkések diktáltak, egyáltalán nem volt olyan, hogy uraknak érezhették volna magukat. Erre világít rá az, hogy a német, angol, amerikai vegyészmérnökök 75-85%-ának jövedelme egy-egy hatalmas monopóliumtól függ. Így az az illúzió, hogy a diák elvégzi az egyetemet és utána kimegy úrnak, már nem volt fenntartható. Ennek ellenére a tőkéseknek egészen a felszabadulásig sikerült szembeállítaniuk a mérnököt a munkásokkal.

A felszabadulás után javult a helyzet. Ebben szerepet játszott, hogy a magyar demokrácia, azon belül a Kommunista Párt és a munkásság segített a Műegyetemet talpra állítani. Különösen „A munkások a tudományért”-mozgalom révén sikerült közelebb hozni a munkásságot és a mérnököket.

Megváltoztak a termelés feltételei is: régen a profit volt a termelés serkentője, ma a nép érdeke. Ezt kell szem előtt tartania a népi demokrácia mérnökének, ez a szempont érvényesül fokozottabb mértékben most, hogy a 100 munkáson felüli gyárakat államosítottuk.

A jó mérnöknek ismernie kell szakmáján kívül munkájának összefüggését az országos problémákkal, a politika és gazdaság kérdéseivel. Ez szükségessé teszi a műegyetemi oktatás kibővítését. Gondoskodni kell arról, hogy a demokrácia jövőendő mérnökei mind a fizika és kémia törvényeit, mind a társadalmi fejlődés törvényszerűségeit is megismerjék.

Itt külön szólok azokhoz a technikusokhoz, akik 82%-ban adták szavazatukat a legutóbbi választáson a demokrácia követőire: sugározzák a demokratikus szellemet tanáraik felé. A professzoroktól pedig - akiknek szaktudásához kétség nem fér, - azt kérem: legyenek „politikai emberek” is, ne csak szakemberek. Mert ha a fiatalságnak a szaktudás mellett szüksége van a társadalmi fejlődés ismeretére, akkor a professzoroknak hatványozottan szükségük van erre, ha jó munkát akarnak végezni. Törekedjenek az új viszonyok megismerésére és szeretném, ha segítenének a dolgozó népnek. Csak így tudják az egyetemi fiatalságot a nép szeretetére és felemelésére megtanítani. Ha ezt megteszik, hozzájárulnak ahhoz, hogy népünk gyorsabban haladjon a boldogulás és virágzás útján. *(Nagy taps.)*

(Felszólalás a műegyetemi Technikus Körben,
1948. április 10-én.)

²⁰ Rövidített szöveg.

ÉPÍTJÜK A NÉP ORSZÁGÁT

Tisztelt Nagygyűlés! Kedves Elvtársak!

Pártunk, a Magyar Kommunista Párt nevében üdvözlöm Csanád megye és a Viharsarok itt megjelent dolgozó népét. Régi szokásomhoz híven külön üdvözlöm az itt megjelent asszonyokat és leányokat, akik a változott demokratikus időknek megfelelően jelenlétükkel bizonyítják, hogy érdekli őket a magyar népnek minden kérdése, és hogy részt akarnak venni abban a nagy munkában, mellyel hazánkat és nemzetünket a háború elesettsége után a felemelkedés útjára visszük.

Tisztelt Nagygyűlés! Régi tartozásomat rovom le, amikor több mint kétesztendei szünet után újra eljöttem ide, Csanád megyébe, hogy számot adjak Pártunk és a magyar demokrácia működéséről. Eljöttem beszámolni a Viharsarok népének arról, hogy milyenek hazánk közállapotai, mik a sikereink és hol vannak még bajok, mit szándékozunk a legközelebbi időben tenni. Ezzel módot akarunk adni a magyar dolgozó népnek arra, hogy közvetlenül értesüljön Pártunk és a kormányzás terveiről és még idejekorán kifejezhesse helyeslését vagy nemtetszését azokkal a rendszabályokkal szemben, melyeket eddig foganatosítottunk, vagy ezután akarunk tenni.

Soronkívül, a nagygyűlés előtt, beszélni akarok a hadifoglyokról, mert sokan kérdeztek már útközben a felől, hogy hogyan áll ez a kérdés. Nem is ismertettem volna itt, az elvtársak előtt, ha nem hoztam volna ebben a kérdésben valamit a tarsolyomban. Tegnap külön telefonáltattunk Moszkvába, hogy meglássuk, hogy áll ez a kérdés. A következő választ kaptuk: az első magyar szerelvényt, amely Máramarosszigetről a hadifoglyokat Debrecenbe fogja vinni, mára, 25-re kérték Máramarosszigetre, amivel az első rész érkezik és utána május végéig 30.000 hadifogoly jön haza. Utána pedig egyenlő nagy részletekben a többiek is. Ezért arra kérem a hadifoglyok hozzátartozóit, hogy ha már ezt a hosszú időt nyugodtan kivárták, most már ezt a hátralevő néhány hetet vagy hónapot is nyugodtan várják ki. Az idén minden hadifogoly hazajön a Szovjetunióból. *(Taps.)*

Engedjék meg, hogy az ország helyzetének ismertetését az iparral kezdjem. Amint tudják, egy hónappal ezelőtt államosítottuk a 100 munkásnál többet foglalkoztató gyárakat. *(Taps. Éljen!)* Az államosított gyárak élére, ahol csak lehetett, régi, tapasztalt, megbízható, jó szaktudással rendelkező ipari munkásokat tettünk. Most, egy hónap távlatából meg lehet állapítani, hogy ez a rendszabályunk a városban és a faluban egyaránt a dolgozó nép lelkes helyeslésével találkozott. A termelésben nemcsak hogy nem állottak be zökkenők, hanem ellenkezőleg, mindenütt fellendülés tapasztalható. A munkásigazgatók, éppen mert a dolgozók teljes támogatását élvezik, nemcsak biztosítani tudják a termelés eddigi menetét, de a legtöbb helyen a termelés emelkedését is el tudják érni. Meg lehet állapítani, hogy a technikai értelmiség, a mérnökök és a tisztviselők szinte kivétel nélkül megértéssel fogadták az államosítást és teljes erővel támogatják a munkásigazgatókat.

Az államosítást nemcsak azok az ipari munkások fogadták örömmel, akik megértik, hogy ezentúl nem a tőkés gyártulajdonosnak, hanem saját népük felvirágoztatásáért dolgoznak, de a gondolkodó parasztság is helyesli, mert megérti, hogy az államosított gyárak vezetésében ezentúl a döntő szempont a falu dolgozó népének minél jobb ellátása lesz.

Az államosítás abban az időben, amikor a magyar reakciónak Nagy Ferencék és az összeesküvők révén befolyása volt még a kormányzásra, állandó támadások céltáblája volt. Különösen arra mutattak rá az államosítás ellenségei, hogy a Nehézipari Központnak, mely az

első nagy államosított gyárakat összefogta, hónapról-hónapra jelentékeny ráfizetése, deficitje volt. Tavaly ősszel, amikor a választások után a kormány programot adott, ebben a programban az az ígéret is benne volt, hogy 1948. május 1-ig meg kell szüntetni ezeknek a vállalatoknak a ráfizetését. Örömmel közölhetem, hogy a kormány ezt az ígéretét teljesítette. Április 21-én levelet kaptam a Nehézipari Központból, amely bejelenti ezt a fontos tény. A levélből a következőt idézem:

„Az állami kezelésbevétel időszakában, 1946 decemberében szervezetlen, megfelelő vezetés nélkül álló, hónapról-hónapra ráfizetést mutató, hanyatló vállalatokat vett át az állam. 65.000 munkás termelésének az értéke alig haladta meg a havi 67 millió forintot. 1948 márciusában ugyanazon árakat alapul véve, 71.000 munkással, a termelés értéke elérte a 166 milliót, magasan túlszárnyalva a hároméves terv előirányzatát. Termelésünk túlhaladta az 1938-as szintet és saját szanalási munkatervünkben a vállalatok elé tűzött előirányzatot is. 1938-ban az egy főre eső teljesítmény, adataink szerint 2280 forint volt. 1946. decemberében 1030 forint volt. 1948 márciusában pedig elérte a 2340 forintot, ami annyit jelent, hogy a termelékenység a kezelésbevétel időszakától kezdve 227%-kal emelkedett és az 1938-as termelékenységet pedig márciusban már több mint 2%-kal túl is haladta.” - A levél még hozzáteszi: „Vállaljuk, hogy a termelés értéke az 1947-es árnívó alapján az év végére el fogja érni a havi 200 millió forintot, gyakorlatilag változatlan munkáslétszám mellett. Ez további 16%-os emelkedésnek felel meg. Ezzel megteremtjük a hároméves terv két és fél év alatt való végrehajtásának lehetőségét a nehézipar vonalán.” Hozzátehetem, hogy az a szellem, ami a Nehézipari Központnak ebből a leveléből kiárad, az egész magyar ipari termelés szelleme. Mikor köszönetet mondok a Nehézipari Központ vezetőinek és munkásainak, egyben a legnagyobb dicsérettel kell megemlékeznem az egész magyar ipar munkájáról, amely lényegében hasonló képet mutat, mint a Nehézipari Központ vállalatai. Mindenütt erősödik a munkafegyelem, mindenütt lelkesen folyik a munkaverseny és szinte napról-napra érezhető ezen a téren is az egészséges javulás. A munkásság életszínvonala is emelkedik és most már általában több mint a békebelinek 90%-a. Mindjárt hozzátehetem, hogy ez több annál is, mint amit a hároméves tervünk erre az időre előrelátott. A munkaverseny és a munkafegyelem megerősítése lehetővé teszi, hogy a hároméves tervet két és fél év alatt befejezzük, és ezért már most foglalkozunk azzal a gondolattal, hogy rövid időn belül megkezdjük az új, ezúttal ötéves tervnek a kidolgozását. *(Éljen! Taps.)*

A munkaversennyel kapcsolatban helyenként hallottunk olyan panaszt, hogy a nagy sietség miatt kevesebb gondot fordítanak a gépek rendbentartására és nem takarékoskodnak eléggé az anyaggal; helyenként a selejt sem csökken megfelelő arányban. Reméljük, hogy ezek a munkaversenynek csak múló kísérői és hamarosan ezeket a hibákat is kiküszöböli a nagyszerű magyar ipari munkásság. Engedjék meg, hogy most áttérjek a mezőgazdaság helyzetére. Azt hiszem, felesleges itt arról beszélnem, hogy az őszi és tavaszi vetések állása eddig kitűnő. Én, aki az országot az egyik sarkától a másikig járom, mindenütt csak optimizmust találok. Mindenütt azt hallom: „Ha tovább is ilyen időjárás marad, akkor az idén nagyszerű aratásunk lesz.” - Hozzátehetem, hogy három esztendei szárazság után rá is fér végre a magyar népre egy jó termés. A búza és a rozs vetésterülete az idén 62.000 holddal nagyobb mint tavaly ilyenkor volt, annak ellenére, hogy a tavalyi szárazság rendkívül megnehezítette ősszel a vetést. Az árpa vetésterülete a legújabb adatok szerint már meghaladja a 800.000 holdat, ami 45.000 holddal több, mint a tavalyi vetés. Amellett az északi megyékben még most is vetik az árpát. A zabbal bevetett terület április 20-ig 392.000 hold volt, 71.000 holddal több, mint az egész tavalyi, zabbal bevetett terület. Ez az emelkedés, mely majdnem 25%-os, kétségkívül a gazdák loállományának gyors szaporodásával függ össze. A cukorrépával bevetett terület eddig 172.000 hold és máris 18.000 holddal nagyobb, mint az egész tavalyi bevetett föld. Ez a

172.000 hold mutatja, hogy a gazdák szívesen foglalkoznak cukorrépatermeléssel; mindjárt hozzátehetem, hogy ez a szám 52.000 holddal több, mint amit mi a hároméves tervben erre az esztendőre előirányoztunk. A tavalyihoz viszonyítva erősen megnövekedett a takarmányrépával, lucernával bevetett terület, ami mind azt mutatja, hogy állatállományunk további, erőteljes fejlődésével számol a parasztság. A cukorrépa magtermelésére szánt terület 1500 holdról 3300 holdra nőtt, ami azt mutatja, hogy mezőgazdaságunk cukorrépa mag-szükségletünk jelentékeny részét belföldi termeléssel fogja rövidesen biztosítani.

Ezek a számok mind azt mutatják, hogy a mezőgazdaságban nincs hiba. Túlzás nélkül el lehet mondani, hogy ha az időjárás kedvező marad, az idén már jó átlagos békebeli termésünk lesz. Különösen öröndetes ez itt Csanád megyében, mely mezőgazdasági szempontból hazánk egyik legjobb megyéje. Az itteni viszonyok csak azt mutatják, amit az egész ország, hogy a parasztság, az újjgazda csak úgy, mint a régi, fejlődik és gazdagodik. Csanád megye a hároméves tervben előirányzott mezőgazdasági - őszi és tavaszi - munkálatokat 100%-on felül teljesítette. Örömmel lehet megállapítani, hogy a gazdaság fejlesztésében az újbirtokosok semmivel sem maradtak le a régiak mögött. Elmondják például, hogy Sarus elvtárs, vég-egyházi újjgazda, aki 7 katasztrális holdon termel, tavaly 2 1/2 holdon 42 q búzát aratott, tehát holdanként 17 q-t. Egy másik újjgazda Kevermesen 1 katasztrális holdon 280 q cukorrépát termelt. Battonyán Ikládi Mihály 6 holdas újjgazda 3 katasztrális holdon 48% q búzát termelt, 2 holdon 62 q kukoricát és 1 holdon 194 q cukorrépát. Még sok ilyen adatot tudnék felmutatni.

A csanádmegyei újjgazdákat ezeknek az eredményeknek az elérésében segítette az a körülmény, hogy lényegében befejeződött a földosztással kapcsolatos telekkönyvezés. 1947 decemberéig a 19.255 csanádmegyei újjgazda közül 17.092 már megkapta a telekkönyvi kivonatát. Azóta a fennmaradó vitás ügyek jelentékeny részét is elintézték és most a kiosztott földek 98%-a már telekkönyvezve van.

Mint mindenütt az országban, Csanád megyében is a földosztás mellett nagy szerepet játszik a házhelyjuttatás. Ennek a megyének 42 községéből 20-ban már be is vannak fejezve a műszaki munkálatok és ki vannak osztva a házhelyek. 12 község van, ahol most folynak a műszaki munkálatok és azt ígérik nekünk, hogy júniusban be is fognak fejeződni. A többi 10 községben a házhelyjuttatást kicsit elhúzza az, hogy ott ki- és betelepülések vannak. Országosan a házhelyjuttatás kérdése a következőképpen áll: házhelyet igényeltek majdnem 3000 községben, összesen 414.000-en, ezek közül majdnem 600 községben 120.000 házhely birtokbaadása már megtörtént. A többiekben most folynak a műszaki munkálatok. Az Országos Földhivatal tervet dolgozott ki, melynek értelmében ez év végéig az egész országban a házhelyigénylők megkapják a házhelyeket. Csanád megye ebben a tervben október 31-ig kapja meg, Békés megye május 31-ig.

Ez a kérdés, tisztelt Nagygyűlés azért is rendkívül fontos, mert szerte az országban, mindenütt, különösen az újjgazdák, építeni szeretnének. *(Úgy van!)* Csanád megyében például közlik velem, hogy csak magában Mezöhegyesen, a felszabadulás, illetve a földreform óta 600 új ház épült, a battonyai járásban több mint 1000 új ház épült, közülük egyedül Battonyán több mint 300. Felhívják a figyelmemet arra is, hogy az újjgazdák nemcsak házat építenek már, de sokszor a meglévő mellé új földet is vásárolnak, így például azt mondják, hogy Dombegyházán az elmúlt év folyamán 40 újjgazda család vásárolt földet. A házépítések megkönnyítésére és meggyorsítására a kormányzat tervbe vette, hogy kedvezményesen juttat téglát, cserepet, épületfát, üveget, cementet az új házépítők számára. E terv szerint a házépítők, amennyiben 50%-át az építőanyagnak kifizetik, a másik 50%-ot az állam többévi törlesztésre kölcsön formájában nyújtja. Indokolt esetekben, különösen az újjgazdáknál, e terv szerint 25%

kifizetése esetén az állam a maradék 75%-ot fogja törlesztéses kölcsön formájában juttatni. Azt hiszem, tisztelt Nagygyűlés, hogy ennek a rendelkezésnek, mely hamarosan napvilágot lát, mindazok, akik építeni szándékoznak, csak örülni fognak.

Aki az országot járja, az tudja, hogy nemcsak Csanád megyében, de mindenütt, gazdagodik a parasztság, épülnek az új házak. A falu gazdasági fellendülését bizonyosan meg fogja gyorsítani a munkaverseny, amely a gyárakból a falvakba is elterjedt és amely most már nemcsak egyes gazdák, hanem egész községek között folyik. Csanád megyében pl. Battonya község paraszti lakossága termelési versenyre hívta ki Kevermes község lakosságát. Nagy örömeinkre szolgál, hogy a termelési versenybe az asszonyok és lányok is beléptek. Pl. Csanád megyében Nacsa Erzszi baromfitermelési versenyre hívta ki Höss Esztit. Máshonnan is halljuk, hogy az asszonyok és lányok, akár csak a politikában, a gazdasági életben és a termelési versenyben is egyre nagyobb részt kérnek maguknak.

A falu gazdagodását elősegíti az, hogy a hároméves tervünk haladása egyre jobban érződik. Mezőhegyesen például 200 hold földön hagymanemesítő telepet létesítenek. Csanád megyében folynak az új építések, a köz- és bekötőutak építései, az erdősítések, a villamosítási munkálatok, a növénynemesítő telepek létesítése és hasonlók.

Miután felvázoltam mezőgazdaságunk kedvező helyzetét, engedjék meg, hogy a bajokról és a panaszokról is szóljak.

Először a csanádi bajokról akarok szólni. Csanád megye termeli az ország hagymatermésének körülbelül a felét. A hagymatermelők egy része a Horthy-rendszer alatt rászokott a spekulációra, ami bizony nem mindig jól üt ki és gyakran a termelőknek csakúgy, mint a fogyasztóknak kárt okoz. Megtörténik, hogy még olyan szervezetekben is, mint amilyen a MOSzK, az oda befurakodott spekuláns elemek szövetkezetellenes politikát folytatnak. A makóiak ismerik Adler Tibor hagymás üzelveit, akinek ügyét a mi központi lapunk, a Szabad Nép nemrégiben szellőztette. Az ilyen Adler Tibor esete mutatja, hogy előbb vagy utóbb mindenkit elér a demokrácia keze, aki a dolgozó néppel szemben áll. Mi üdvözljük a hagymatermelőknek azt a tervét, hogy a földművesszövetkezetekkel együtt szövetkezeti úton és spekulációmentesen biztosítják ezentúl hagymatermelésük értékesítését. Csanád megye adja a hagyma mellett az ország ciroktermésének háromnegyed részét. Különösen Mezőkovácsházán és környékén van ez elterjedve. Tavaly ott a ciroktermelő gazdákat nagy sérelem érte, mert a magán-nagykereskedők a cirokmagot a betakarítás után 50 forintjával vásárolták fel és ugyanazt a magot a tél folyamán 100-120 forintért adták tovább. Mi csak helyeselhetjük, hogy Mezőkovácsházán a földművesszövetkezeten belül most ciroktermelési szakosztályt szerveznek, és hogy az ottani gazdák elhatározták, hogy saját kezükbe veszik a cirokmag értékesítését és saját kezelésükbe veszik a cirokkalász feldolgozását is. Rajta leszünk, hogy ezek a szövetkezetek megfelelő hitelek is kapjanak a hároméves terv beruházásával kapcsolatban, hogy ne legyenek kénytelenek a nagykereskedőknek áruikat olcsón eladni.

Csanád megye adja az ország cukorrépa termésének több mint egynolcadát. A tavalyi cukorrépa-átvételnél a gazdák arról panaszkodtak, hogy a mázsálásnál nem egyszer becsapták őket és nem egyszer kevesebbet mértek, mint amennyit valóban beszolgáltattak. Ez a panasz bizonyára alapos. Mert amint utólag utánanéztünk, az derült ki, hogy a cukorgyárak vezetősége a kampány alatt nyugatos katonatiszteket, csendőröket és ezek hozzátartozóit alkalmazta az üzemben és a cukorrépa-átvevésnél. Reméljük, hogy a mezőhegyesi cukorgyár új munkásigazgatója, Pataki József elvtárs (*Éljen!*) személye biztosíték arra, hogy a gazdák részéről ez a sérelem megszűnjék. A gyárak államosításával kapcsolatban most már nincs akadálya annak, hogy teljesüljön a gazdák régi követelése, hogy a cukorrépa átvételénél az őszele a gazdák maguk is ellenőrzést gyakorolhassanak.

Három héttel ezelőtt Abaúj megyében szóvátették előttem, hogy a fajállattenyésztő egyesületek nagyon nyúzzák a parasztságot. Panaszkodtak a TETEOSz-ra is, hogy zaklatják a termelőket és hogy az erdőigazgatóságok nagyon szigorúan büntetik a legkisebb kihágásnál is a gazdákat. Utánezttünk mind a három területnek. Megállapítottuk, hogy a tenyészállat kérdéssel jó 480 hivatalnok, ellenőr stb. foglalkozik és hogy a panaszok jelentékeny része jogos. Hasonlóképpen megállapítottuk, hogy a TETEOSz, mely minden tehén után havi 40 fillér adót szed, szintén rossz kezekben van. Még benne vannak a régi kupeckodó zsíros parasztok, akiknek zöme Nagy Ferenc idején került oda. Itt is rendet fogunk teremteni. Az erdőigazgatósággal kapcsolatos panaszok egy része szintén alapos. Tényleg a kirótt büntetések helyenként nincsenek arányban az okozott kárral. Az erdőigazgatóság azonban azzal védekezik, hogy a felszabadulás utáni időkben az állami kézbe átment erdők egy kicsit csáki szalmájává váltak és bizony máma sem megy különösebb bünszámba a falopás. Az erdőigazgatóság ezért kénytelen kemény kézzel gátat vetni a falopásnak, vagy az olyan legeltetésnek, amely tönkre teszi a csemetefákat. Itt is rajta leszünk, hogy azon az alapon, hogy a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon, a parasztság és az erdőigazgatóság érdekeit egyaránt megvédjük.

Sok a panasz az elszámoltatásra és a fejadag-leszállításra. *(Helyeslés.)* Ezek a panaszok annyiban jogosak, hogy valóban helyesebb lett volna tavaly a beszolgáltatást inkább keményebbre fogni, hogy utána ne kelljen a gazdákat a beszolgáltatás további elszámoltatásával, további fejadag-lecsökkentéssel zaklatni. Erre nem is került volna sor, ha a beszolgáltatási rendelet kiadásakor előre nem látható rendkívüli szárazság minden tervünket keresztül nem húzta volna. Az idén a tavalyi tapasztalatok alapján olyan beszolgáltatási tervet dolgoztunk ki, hogy többé ne kelljen a tavalyihoz hasonló rendszabályokhoz nyúlni. Nem szorul magyarázatra, hogy sem az elszámoltatást, sem a fejadag leszorítását nem foganatosítottuk volna, ha a szárazság keresztül nem húzza számításainkat.

A régi úri rend hívei természetesen belekapcsolódnak a beszolgáltatás okozta elégedetlenségbe és azt terjesztik, hogy a beszolgáltatott búzát Görögországnak szállítják ki. Hallom, hogy itt Csanád megyében ez az álhírterjesztés még azt is tudja, hogy a Földközi-tenger partján megtalálták a szlovákkomlói Pipis-malom zsákjait. Mondanom sem kell, hogy ezek az álhírek szemenszedett hazugságok.

Most, miután a régi reakciós rendet egy sor ütközetben megvertük és nyílt csatában nem tudnak velünk szembeszállni, az álhírterjesztés az egyik főfegyverük. Különösen a gyárak államosítása után engedték szabadjára fantáziájukat az álhírterjesztők. A gazdákat pl. azzal ijesztgették, hogy a gyárak államosítása után a földek államosítására kerül a sor. Innen figyelmeztetem a csanádi gazdákat, hogy ne üljenek fel az ilyen híreszteléseknek. A magyar demokrácia a dolgozók állama és minden intézkedése oda irányul, hogy a parasztok és munkások, a dolgozó kisemberek sorsát javítsa és tulajdonukat biztosítsa. A régi úri rend hívei csak azért terjesztenek ilyen álhíreket, hogy a parasztságot nyugtalanítsák, megijesszék. Én úgy is, mint a Magyar Kommunista Párt főtitkára *(Éljen! Taps.)* felhasználok ezt az alkalmat, hogy elutasítsam ezeket az álhíreket és megnyugtassak mindenkit, hogy mi teljes erővel a jövőben is megvédjük a dolgozó parasztság földjét és magántulajdonát. *(Éljen! Taps.)*

Ugyanezt mondhatom a cséplőgép- és traktortulajdonosok felé. Felhívták a figyelmemet arra, hogy országszerte elterjedt annak a híre, hogy az állam megvárja, amíg a cséplőgép- és traktortulajdonosok kijavítják a gépüket és utána, közvetlenül az aratás előtt hirtelen államosítani akarják őket. Sajnos, ennek az álhírnek sok cséplőgép- és traktortulajdonos hitelt adott és most nem meri ezeket a gépeket kijavítani. Ezeknek a cséplőgép- és traktortulajdono-

soknak üzenem, hogy ne engedjék magukat ilyen álhírek által megzavarni, nyugodtan javítsák ki gépeiket és traktoraikat, mert az államnak esze ágában sincsen tőlük ezeket elvenni.

A dolgozó nép ellenségei újabban a szövetkezéstől óvják a falut. Az idősebb gazdák még emlékeznek az 1930-as esztendők elejére, amikor 6-7 pengő volt a búza múzsája, mert annyira nyomta le az árakat a modern gépekkel termelt amerikai búza versenye. Előre kell látni, hogy néhány esztendő múlva, de talán már jövőre ez a verseny újra jelentkezni fog és érezteti nálunk is hatását. - Ha a mi 5 meg 10 meg 12 holdon termelő gazdáink versenyezni akarnak velük, akkor szükségük lesz a modern gépekre, különben ebben a versenyben ugyanúgy alulmaradnak, mint 16-18 évvel ezelőtt. Az olyan mezőgazdasági gépeket, mint a traktor, a cséplőgép, amelyeket az egyes gazda nem szerezhethet be magának, mi állami gépüzemekkel fogjuk rendelkezésükre bocsátani.

Ez azonban nem elég, erősíteni kell a földművesszövetkezeteket, melyeknek módjukban van a megfelelő gépesítést létrehozni. A reakció azonban éppen azért, mert tudja, hogy a szövetkezés milyen fontos fegyver a parasztság felemelésében, már úgy beszél nemcsak a termelőszövetkezetekről, de a beszerző- és értékesítő-szövetkezetekről is, hogy azok a kolhózik és így akarják elijeszteni tőlük a parasztságot. Emlékszem, hogy fél esztendővel ezelőtt az őszi vetések idején rádióbeszédben kellett kérni a gazdákat, hogy vessenek nyugodtan a száraz, poros földbe és ne adjanak hitelt azoknak az álhírterjesztőknek, akik azt állítják, hogy nem érdemes a száraz földbe vetni, mert a mag kipusztul benne. Most, amikor az őszi búza már Szt. György napjára a térdig ér, mindenki láthatja, hogy kinek lett igaza. És azok a gazdák, akik az ősszel bedőltek az ellenséges hírverésnek, most tanuljanak belőle. Ne engedjük, hogy a szövetkezés gondolatát, amely a magyar parasztságnak ugyanolyan fontos fegyvere lesz a felemelkedésben, mint más országok, például Dánia parasztjainak, rossz hírbe hozzák és elijesszék tőle a gazdákat.

Legyenek meggyőződve róla, hogy nincs a magyar dolgozó népnek olyan gondja, amire a magyar demokrácia és benne pártunk, a Magyar Kommunista Párt (*Éljen! Taps.*) fel ne figyelne. Az utóbbi időben pl. gyakran hallani panaszokat, hogy a forgalomba kerülő mezőgazdasági gépek és szerszámok minősége rossz. Békésben, Csanádban a gazdák panaszoik azt, hogy az új gyártású ekék és boronák az itteni erős, kötött talajon gyakran nem válnak be. Letörik az eke feje, elhajlanak a kormánylemezek. Panasz van az ásókra és a kapákra, hogy könnyen görbülnek, gyakran letörik a fejük, újabban kifogytak a könnyen kezelhető háromkapás lókapák és csak ötkapás kapható, és egy sor más hasonló panasz is érkezett hozzánk. Ezekre a panaszokra mi már felhívtuk a Tervhivatal figyelmét, azonkívül elhatároztuk, hogy a Szabad Föld című földműves lapunk május 10-re „Kasza-kapa”-értekezletet hoz létre, ahol a gazdákat és a mezőgazdasági gépeket, szerszámokat gyártó üzemek munkásait és mérnökeit összehozzák és így módot adnak a gazdáknak, hogy panaszait és kívánságait közvetlenül is adják elő. Az ilyen értekezleteket a jövőben fokozni fogjuk, hogy ezzel is könnyítsünk a gazdák sorsán és erősítsük a munkás-paraszt összefogást.

Nagyon sok a panasz a bérletek körül. Sok helyen a legkülönbözőbb módon zaklatják a bérlőket és minden eszközt felhasználnak arra, hogy a haszonbérleti szerződéseket felmondják és a bérlőket kitegyék. A leggyakoribb módja a zaklatásnak, hogy most követelik be rajtuk a 45-46-os évek haszonbérét vagy hasonlót. Ezért a kormány elhatározta, hogy itt közbelép s rendeletet adtunk ki a kishaszonbérlok védelmére. A rendelet, mely a múlt héten a hivatalos lapban is megjelent, kimondja, hogy az 1945-46-os esztendő haszonbérleti jogviszonyából eredő követeléseket bírói, azaz peres úton érvényesíteni nem lehet, ha a haszonbérleti ingatlan területe a 30 katasztrális holdnál kisebb. A rendelet azt is kimondja, hogy az ilyen pereket meg kell szüntetni, sőt ha a bérlőt ilyen perek alapján tavaly karácsony óta kitették a haszon-

bérletből, úgy most az illetőt az ingatlan birtokába vissza kell helyezni. Azt hiszem, tisztelt Nagygyűlés, hogy nemcsak Csanád megye kisbérloi, de az ország összes kisbérloi örömmel fogadják ezt a rendeletet, amely megakadályozza, hogy őket régi követelések címén zaklassák.

Csanád megyében is, de egyebütt is a földosztásból kimaradt parasztság követeli, hogy a nagybérleteket ne egyes gazdag nagybérlok kapják, hanem a földmunkások bérlőszövetkezetei. Mi ezt a követelést helyesnek tartjuk és támogatjuk, mert meg vagyunk győződve róla, hogy ilyen módon munkához juttatjuk azokat, akik valamilyen okból kimaradtak a föld-reformból és arról is meg vagyunk győződve, hogy az ilyen bérlőszövetkezetek gazdaságilag is hasznosabbak, mint a nagybérlo rendszer.

Sorba vettem, tisztelt Nagygyűlés, a bajokat is, hogy lássák, hogy mi nemcsak a napos oldalán tekintjük a kérdéseket, de az árnyakat is figyelembe vesszük. A bajok ellenére mindenki a saját tapasztalatából tudja, hogy hazánk gazdasági és politikai megerősödése gyors ütemben folyik. A magyar dolgozó nép érzi, hogy a demokrácia mindenütt a hóna alá nyúl és támogatja. Érzi, hogy a kormányzás biztosítani tudja számára azt a rendet és nyugalmat, amely elengedhetetlen feltétele a termelő munkának és a boldogulásnak. A magyar dolgozó nép és nem utolsó sorban a magyar parasztság egyre kevésbé hisz a régi úri rend híveinek. Annyi álhírt látott már feltűnni és letűnni, hogy nem egykönnyen dől már be nekik. Eddig minden három hónapban megjósolták a régi úri rend hívei, hogy az amerikaiak vagy az angolok atombombával vagy anélkül megdöntik a magyar demokráciát és helyreállítják a régi reakciót, a nagytőkések és ezerholdasok uralmát. Ma már a parasztság zöme kezdi belátni, hogy ez a demokrácia tartós és maradandó. *(Taps.)* Ennek a felismerésnek százféle módon ad kifejezést. Számunkra a legjelentősebb az a tény, hogy megindult pártunk, a Magyar Kommunista Párt felé *(Éljen! Taps.)* a parasztság áramlása.

És itt engedjék meg, hogy szóljak pártunkról, a Magyar Kommunista Pártról is. Amint tudják, testvérpártunkkal, a Szociáldemokrata Párttal való egyesülés *(Éljen! Taps.)* simán és zökkenés nélkül folyik.

A tegnapi nap folyamán Budapesten a két munkáspárt hat nagyüzemi szervezete már egyesült. *(Taps.)* Utána következni fognak a többiek. Az egyesülés a dolgozók közt mindenütt a legnagyobb lelkesedést váltja ki. Minden üzem, minden gyár dolgozói érzik, hogy milyen hallatlan erőgyarapodást jelent az a körülmény, hogy megszűnt a versengés és megszűnt a demokrácia ellenségeinek az a lehetősége, hogy a két párt veszekedéséből hasznot húzzanak. Az egyesülés óta más a szellem az üzemekben, más a munkafegyelem és a munka lendülete. Az egyesülés lehetővé tette, hogy a magyar demokrácia az egyes üzemek államosításával újra hatalmas lépést tegyen előre. Az államosítás viszont megváltoztatta a munkás beállítottságát a munkához. Most már minden dolgozó érzi, hogy megvalósulás útjára lépett a Pártunk által kitűzött jelszó: „Tiéd az ország, magadnak építéd”. *(Éljen! Taps.)* A magyar dolgozók lelkesen készülődnek a május elseje, a munkásság seregszemléjének megünneplésére. A munkásegység megvalósításának nagy ünnepe lesz az idén május elseje. És ez a munkásegység a falun a munkás-paraszt szövetség megszilárdulásának jegyében ünnepel.

Tisztelt Nagygyűlés! Engedjék meg, hogy ezzel kapcsolatban néhány szót mondjak az egyesült Párt nevérol. Hosszas tanácskozás után megegyeztünk a szociáldemokrata elvtársainkkal abban, hogy az egyesült Pártot a Magyar Dolgozók Pártjának fogjuk elnevezni. *(Éljen! Taps.)* A Magyar Kommunista Párt eddig is az ország legnagyobb munkás- és legnagyobb parasztpártja volt. A két párt egyesülése után nyugodtan elmondhatjuk, hogy az egyesült Pártban lesz az ipari munkásság zöme és a dolgozó, demokratikus parasztság élcsapata. Az egyesült Pártban foglalnak azonkívül helyet a haladó értelmiség, a mérnökök, az orvosok, a tanárok legjobbjai, azonkívül a dolgozó kisemberek, kisiparosok, kiskereskedők öntudatos, a

demokráciát támogató része. Ha azt akarjuk, hogy az egyesült Párt a nevében is kifejezze azt, hogy a város és falu dolgozóinak pártja, akkor erre a legjobb név a Magyar Dolgozók Pártja. Ezért választottuk ezt a nevet és kérem a Viharsarok dolgozóit, hogy az egyesült Pártra vigyék át mindazt a szeretetet és áldozatkészséget, valamint támogatást, amit eddig Pártunknak, a Magyar Kommunista Pártnak és a szociáldemokrata testvérpártnak adtak. Mi pedig ígérjük, hogy az egyesült Párt erőben, egységben, számban és súlyban meggyarapodva még jobban fogja képviselni a magyar dolgozó nép, a magyar demokrácia, a magyar nemzet érdekeit. *(Éljen! Taps.)* Biztosak vagyunk a felől, hogy ezt a Pártot magáénak vallja és követi a nemzet zöme, s hogy a magyar demokrácia, a Magyar Dolgozók Pártja vezetése alatt minden célját sikerrel és győzelmesen megvalósítja.

A Magyar Kommunista Párt jó munkájának elismeréseképpen ez év elején megindult feléje az ipari munkásság áramlása. Ezt az áramlást néhány héttel később a dolgozó parasztság áramlása követte. Három héttel ezelőtt én Észak-Magyarországon, Sárospatakon számoltam be arról, hogy ez az áramlás Abaúj, Borsod és Zemplén megyében milyen nagyfokú; most engedjék meg, hogy itt, hazánk déli határán beszéljek arról, hogy itt is megindult a parasztság áramlása Pártunk felé. A Viharsarok és azon belül Csanád megye kezdettől fogva Pártunk fellegrárai közé számított. A tavalyi, augusztusi választáson Csanád megyében Pártunk a szavazatoknak körülbelül 30%-át kapta és túlnyomó többségében ez a dolgozó parasztok és parasztasszonyok szavazata volt. Azóta a helyzet ezen a téren is kezd megváltozni és helyenként a Pártunkba való belépés valóságos tömegmozgalom jellegét öltötte. Itten, Mezőhegyesen pl. az utolsó két hónapban Pártunkba 900 új tag lépett be és itt a felnőtt lakosság többsége Pártunk tagja. Battonyán több mint 300 új tag lépett be. Ezek a számok azt mutatják, hogy Csanád megyében, hazánk e gazdaságilag annyira vezető megyéjében, Pártunk befolyása rohamosan nő. Három héttel ezelőtt Észak-Magyarországon mutattam rá erre a jelenségre, most itt, hazánk délkeleti sarkában beszélhetek róla és hozzátehetem, hogy az ország legtöbb megyéjében kezd hasonló helyzet kialakulni. A dolgozó parasztság, a középparasztság, amelyik eddig várakozva, vizsgálódva nézte Pártunk működését, most kezdi feladni várakozó álláspontját és a jó, a nemzet érdekében kifejtett munkánk elismeréseképpen tömegesen lép be Pártunk soraiba. Hozzátehetem még, hogy az értelmiség körében is hasonló tapasztalunk.

Újabban az a benyomásunk, hogy nemcsak azok jönnek az értelmiség köreiből hozzánk, akik meg vannak győződve Pártunk jó munkájáról, hanem olyanok is, akik attól félnek, hogyha nem lépnek be hozzánk, akkor előbb-utóbb afféle másodosztályú állampolgárok lesznek, akik kinnrekedtek a Párt kapuin. Ezért innen szeretném felhívni az ilyen értelmiségi elemek figyelmét, hogy természetesen senkinek a világon abból semmi hátránya nem származik, ha nem lép be Pártunkba és a mi Pártunkba csak olyan új tagokat kívánunk felvenni, akiket valóban a meggyőződésük és nem valami más ok, például állásféltség vagy állásvadászat hoz he. Mi örömmel vesszük fel a meggyőződéses munkást vagy parasztot, de a karrieristákat, az álláshajhászokat akkor is el fogjuk távolítani a soraink közül, ha véletlenül már becsúsztak Pártunkba. *(Éljen! Taps.)*

A magyar demokrácia megerősödésének természetesen nemcsak a Kommunista Párt növekedése a jele. Április folyamán kongresszust tartott a koalíció másik két pártja, a Nemzeti Parasztpárt és a Független Kisgazdapárt. Mind a két párt kongresszusát az jellemezte, hogy megerősödtek benne a demokrácia őszinte hívei és az új vezetőségekből jórészt kimaradtak az ingadozók és a jobboldaliak. Ezzel kapcsolatban mind a két párt az eddiginél sokkal határozottabban és következetesebben lép fel a magyar demokrácia mellett. Azelőtt különösen a Kisgazdapárt vidéki szónokai a demokráciáról valami mentegetődző hangon beszéltek. Valahogy úgy magyarázták a demokrácia melletti kiállásukat, hogy az ember a jelen

helyzetben jobb híján úgysem tehet egyebet. Most ez a hang kezd megváltozni, helyébe a meggyőződöttség lép és annak a felismerése, hogy a népi demokrácia útját nem kényszerből, vagy a viszonyok hatása alatt vagy a Szovjetunió közelsége miatt választottuk, hanem azért, mert ez felel meg legjobban a magyar dolgozó nép jelenének és jövőjének. *(Taps.)*

A magyar demokrácia erősödésének jele az, hogy megvalósult az ifjúsági egység és a női egység. A magyar demokrácia gyengesége volt az, hogy a felszabadulás után nem tudtuk egységes szervezetbe összefogni az ifjúságot, amelybe legmélyebben hatolt bele a leventezés szelleme és a nyilas mótó. Az egymással versengő és gyakran egymás ellen küzdő ifjúsági szervezetek egy része jó táptalajt nyújtott minden reakciós és fasiszta agitációra. Most, hogy az egység létrejött, megvan a lehetősége annak, hogy az ifjúság minden erejét népi demokráciánk megerősítésére és demokratikus nevelésére fordítsa.

Az ifjúsági egységnél is fontosabb a női szervezetek egységének létrehozása. A magyar reakció, különösen a Dunántúl, nem utolsó sorban a politikailag elmaradt parasztasszonyokra és leányokra támaszkodott. A Magyar Nők Demokratikus Szövetségében most egyesültek az összes női szervezetek és ez az egyesülés módot ad arra, hogy végre, felszabadulásunk utáni negyedik esztendőben, teljes erővel belevonjuk a nőket is a demokrácia építésébe és hogy a magyar dolgozó nők megkapják végre demokráciánkban is azt a helyet, amelyet jelentőségük és számuk alapján joggal kiérdemelnek. Mi, magyar kommunisták, melegen üdvözljük az ifjak és a nők egységét, mint a magyar demokrácia megerősödésének egyik legjobb mutatóját. *(Éljen! Taps.)*

A magyar demokrácia megerősödésének következménye az, hogy nemcsak mi, de a koalíció többi pártjai is úgy érzik, hogy elérkezett az idő, amikor új tartalommal lehet megtölteni és szélesebb népi alapokra lehet állítani a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontot, a magyar nemzeti összefogásnak ezt a szervét, amely felszabadulásunk első hónapjaiban nagy szolgáltatásokat tett az országnak. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front működését később fékeztek és megállították azok, akik Nagy Ferencék vezetésével ellene voltak a nemzeti erők összefogásának. Most, amikor a demokrácia minden tekintetben erősödik és izmosodik, megnőtt a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front szerepe és legjobb kilátásai vannak arra, hogy a magyar dolgozó nép hatalmas, széles tömegszervévé váljék.

Amikor így aláhúzzuk a magyar demokrácia általános megerősödését, ugyanakkor nem hunyhatunk szemet azzal a ténnyel szemben, hogy a reakció, a régi úri rend híveinek garázdálkodása helyenként, különösen az elmaradt falvakban, tovább folyik. Egy-egy elvtársunk, amikor ilyen faluból visszaérkezik és beszámol, elmondja, hogy úgy érzi magát, mintha 1945 tavasza óta az ilyen faluban semmi a világon meg nem változott volna. És hasonló híreket kapunk közvetlenül az egyes falvakból is. Somogyviszlóból pl. a párttitkárunk, akit felszólítottunk arra, hogy szervezze meg a Szabad Föld Tavaszi Vásárnapot, azt írja: „mi itt ilyesmire nem is gondolhatunk, mert nálunk olyan erős a reakció, hogy mindenben megakadályoznak. A falu egész vezető rétege mind ellenségünk és ezen nem is tudunk változtatni, amíg nem kapunk fentről segítséget”. Szentersébethegyről, Zala megyéből ugyancsak a Szabad Föld Tavaszi Vásárnapok megszervezésével kapcsolatban azt írja az ottani elvtársunk: „nálunk ez lehetetlen, itt a demokrácia gyűlöletétől sorvadnak el az emberek. Nálunk a tanító kezében van a népnevelés és rá lehetne bízni a fasiszta sátánfiókákat, de nem a magyar nép fiait”. A somogy megyei Potonyból azt írják: „A Szabad Föld Tavaszi Vásárnapokat nem bírjuk megszervezni, mert a kisbirtokosokon felül mindenki reakciós, mindig fenyegetnek bennünket, hogy lesz ez még másképpen is.”

A mi Pártunk, tisztelt Nagygyűlés, szeret szembenézni a dolgokkal és nem engedi el a füle mellett az ilyen megnyilvánulásokat sem, amelyek azt bizonyítják, hogy a régi úri rend hívei,

különösen a falvakban, még nem adták fel a harcot. Mi rajta leszünk, hogy az utolsó faluban is érezze barát és ellenség egyaránt, hogy megváltoztak az idők és megváltoztak a viszonyok. El fogunk menni ezekbe a falvakba, ahol a dolgozó népet, a demokrácia híveit még fenyegetéssel, lelki terrorral próbálják fékentartani és meg fogjuk értetni mindenkivel, akit illet, hogy 1948-at írunk és nem 1945-öt. *(Taps. Éljen!)* És engedjék meg, tisztelt Nagygyűlés, hogy ezzel kapcsolatban rátérjek a magyar demokráciának egy még meg nem oldott kérdésére, a demokrácia és az egyházak viszonyára. A magyar demokrácia, mint ezt mindenki tudja, a legteltesebb vallásszabadság híve. Ezt különösen mi, kommunisták hangoztattuk a felszabadulás első percétől fogva. És természetesen nemcsak hangoztattuk, hanem tartottuk is magunkat hozzá. És hogy ma sem gondolkozunk máskép, arra nézve legyen szabad megemlítenem, hogy ez év május elsejére az ország 278 egyházközségének juttatunk harangbronzot. A kormány megígérte, hogy az 1848-as esztendő 100 éves évfordulóján azok az egyházközségek, amelyek harang nélkül állnak, megkapják a harang öntéséhez szükséges anyagot. Közölhetem, hogy ezek közt a községek között van pl. Csanád megyéből Medgyesegyháza, Csanádpalota is. A hároméves terv végrehajtásánál ezt az 500 mázsa harangbronzot egészen jól fel lehetett volna használni más célokra is. Mi azonban - annak igazolására, hogy nemcsak szóval, de tettel is segítünk az egyházakon - ezt a bronzot az egyházközségeknek juttattuk.

A magyar demokrácia jó munkájának eredményeképpen a hívők között is egyre többen fordulnak felénk. Tudvalevőleg nemrégiben az evangélikus egyház hivatalos képviselői kiállottak a népi köztársaság mellett és javasolták, hogy kezdődjenek meg a tárgyalások az egyház és a köztársaság között. Hasonló magatartást tanúsít a református egyház is és egyre több jel mutat arra, hogy a katolikus egyház kebelében is szaporodik azoknak a száma, akik az egészséges jóviszonyt szeretnék helyreállítani a népi köztársasággal. Meg kell mondani azonban, hogy ezeknek a száma, legalább is a katolikus egyház vezetői között, még nem a többség. Azt is meg kell állapítani, hogy a katolikus egyház kebelén belül, különösen a felekezeti iskolákban, gyakran tapasztalható nemcsak uszítás a demokrácia ellen, hanem annak rendje-módja szerint üldözik a demokrácia híveit. Szakadatlanul érkeznek hozzánk panaszok arról, hogy a felekezeti iskolák demokratikus tanítóit és tanárait meggyőződésük miatt üldözik és ami talán még súlyosabb, üldözik a demokratikus diákokat. Egyre több olyan panaszt hallunk, hogy a népi kollégiumok paraszt- és munkásdiákjait a felekezeti iskolákban üldözik és visszaszorítják. A magyar demokrácia egyik legnagyobb vívmánya az, hogy első kezdet gyanánt sikerült 10.000 olyan munkás- és parasztfiút a népi kollégiumokon keresztül bejuttatni a középiskolákba és az egyetemekre, akik a felszabadulás előtt nem juthattak volna iskoláztatáshoz. Mindenki tudja, hogy milyen nehéz és keserves volt a régi úri világban egy parasztyereknek a sorsa a középiskolában. Annál felháborítóbb az, hogy most, a demokrácia negyedik esztendejében, nemcsak hogy előfordul, de fokozódik a paraszt- és munkásgyerekek üldözése a felekezeti iskolákban.

Azt hiszem, tisztelt Nagygyűlés, hogy mindannyiunk véleményét fejezem ki, amikor kijelentem, hogy a magyar demokrácia nem fogja törni, hogy a munkások és parasztszerek gyermekeit a felekezeti iskolákban demokratikus meggyőződésük vagy származásuk miatt üldözzék. *(Taps.)*

A magyar demokrácia eddig a legtöbb állásából kiverte a reakciót és biztosak vagyunk abban, hogy ki fogjuk verni abból az állásból is, amelyet most a római katolikus egyház palástja mögött próbál magának kiépíteni. És ebben a harcban nem utolsó szövetségeseink lesznek azok a katolikus demokraták, akik a magyar dolgozó néppel együtt az egyház és a népi demokrácia viszonyának egészséges, demokratikus rendezését követelik.

Befejezésül a nemzetközi helyzetről szeretnék röviden beszámolni. Az elmúlt hét legfontosabb eseményeit kétségtelenül az olasz választások képezték. Az olasz választások nekünk, magyaroknak, akiket tavaly annyit támadott a választások idején a nyugati reakció, rendkívül tanulságosak. Olaszország viszonyai sokban hasonlítanak ahhoz a helyzethez, amelyben hazánk volt a felszabadulás előtt. A nagybirtok Olaszországban még nincs felosztva és a római katolikus egyháznak nemcsak óriási birtokai, de hatalmas bank- és iparvállalatai is vannak. A nyugati reakció, elsősorban az Egyesült Államok reakciója, mindent megtesz, hogy a népi erőket visszaszorítsa és megfélemlítse. Olvashattuk, hogy a választásokba százféle módon belenyúltak. Amerikai hadihajókat küldtek az olasz kikötőkbe, megfenyegették az olasz népet, hogy megvonják tőlük az élelmiszersegítséget, ha a demokrácia igazi híveire mernek szavazni. Mozgósították a papok és apácák tízezreit, akik különösen a babonás asszonyokra voltak nagy hatással és végül, de nem utolsósorban mozgósították az állam erőszakszerveit. A választások előtt hatalmas katonai és csendőri felvonulásokat rendeztek a munkások megfélemlítésére, tankok és ágyúk dühöngtek Milánó, Nápoly munkásnegyedében. És természetesen egy kis hamisítástól sem riadtak vissza. Mindezekkel az eszközökkel meg tudták szerezni a reakció számára a többséget. De hogy ez a sikerük nem fenékig tejfel, arra vonatkozólag engedjék meg, hogy egyetlen idézetet olvassak fel; a *Daily Mail* című jobboldali angol lap római tudósítójának jelentését: „Az olasz választások eredményét - mondja brutális őszinteséggel ez a jobboldali lap - csak külső nyomás tette lehetővé. Szó sincs kommunista vereségről. Lényegében az történt, hogy az olasz szavazók milliói a rendkívüli nagy külföldi nyomás és a soha nem látott belföldi propaganda hatása alatt félelmükben a Keresztény Demokrata Pártra szavaztak. De Gasperi újabb szavazói csaknem kizárólag a jobboldali pártok híveinek sorából kerültek ki. Ezek a kis pártok most mind a Keresztény Demokrata Párthoz csatlakoztak, mely nem más, mint egy zűrzavaros keverék, melyet csak a szocializmustól való félelem tart össze.” A lap tudósítója végül megállapítja, hogy „külföldi nyomás nélkül, csupán a belső programok alapján a Népfront győzött volna a választásokon.”

Az angol lap tudósítójának teljesen igaza van. A Népfront így is nyolcmillió szavazatot kapott és a Népfronton belül a Kommunista Párt egy sor jelentős sikert könyvelhet el. A Népfront és benne az Olasz Kommunista Párt változatlan erővel harcol az olasz reakcióval és az azt támogató amerikai imperialistákkal szemben.

Az olasz választások a maguk meztelenségében mutatták, hogy az amerikai imperialisták milyen nyíltan és brutálisan avatkoznak be azoknak az államoknak a belügyeibe, ahol meg tudták vetni a lábukat. Az olasz választásokat gazdasági ígéretekkal és fenyegetésekkel, hadihajókkal és kardcsörtetéssel befolyásolták. Politikájuk más országokkal szemben is az, hogy gazdasági függőségbe hozzák őket s utána rájuk kényszerítik akarataikat. Jellemző erre Anglia esete, amely az elmúlt két esztendő alatt majdnem négymilliárd dollár amerikai kölcsönt kapott és most a kölcsön elköltése után nehezebb helyzetben van, mint két évvel ezelőtt.

A *Manchester Guardian* nevű nagy angol lap erről így ír: „Ez év júniusa után is minden az Egyesült Államok kongresszusától függ nálunk. Amerikai segítség nélkül kíméletlenül csökkentenünk kell anyagbehozatalunkat. Sokan közülünk anyagihiány miatt nem tudnak dolgozni. Sok gyárat be kell zárni és az életszínvonalunk lényegesen csökkenni fog. Az angol kormány nem túloz, amikor nagyarányú munkanélküliségről, nyomorúságról és eltolódásokról beszél. Olyan mélyen sülyedünk majd az iszapba, hogy a magunk erejéből évekig sem tudunk belőle kikászálódni. Még a legbőkezűbb és a lehető legnagyobb amerikai segély sem fog bennünket talpraállítani. Bármit is kapunk most, egy év múlva megint csak az amerikai kongresszustól várunk segítséget. És ha a nyomorúság akkor terít le bennünket, aligha járunk jobban, mintha ez már most megtörténék.” Amint a tisztelt Nagygyűlés hallja, Anglia az

amerikai segítség ellenére nyomorúságnak és bizonytalanságnak néz elébe, ahogy az angol lap mondja: „süllyed az iszapba”, ez a győztes birodalom. Ezt az idézetet azért olvasom fel, mert őszintén és tömören mutatja azt a hangulatot, ami az Amerikai Egyesült Államok által befolyásolt országokat, a népi demokráciákkal ellentétben, eltölti.

Mi magyarok és a mi demokratikus szomszédaink nem vártunk idegen segítségre és felemelkedésünket nem tettük függővé külföldi dollárkölsönöktől, amelyek - mint az angol példa mutatja - az iszapba húzzák le azt, aki igénybe veszi őket. Mi elsősorban a saját munkánkra, saját erőnkre és demokratikus szomszédainkkal való együttműködésre alapítottuk újjáépítésünket. Segíts magadon, az Isten is megsegít, - ez volt a jelszavunk és ennek köszönhető, hogy nálunk egész más a helyzet, mint ezekben a nyugati országokban. (*Taps.*) A nyugati sajtókban és a nyilvánosság előtt persze azért tovább rágalmaznak bennünket és megjelenhetnek még olyan nyilatkozatok, mint amilyent nemrég Lodge amerikai szenátor mondott Magyarországgal kapcsolatban, amikor csak úgy kapásból kijelentette, hogy nálunk és a többi népi demokráciákban a kommunisták ellenzik az újjáépítést, mert szerinte a kommunisták eleme az éhség és a zűrzavar. Az ilyen reakciós hangok mellett azonban egyre több az a külföldi megállapítás, amely kénytelen elismerni eredményeinket és sikereinket. Engedjék meg, hogy ezekből is felolvassak három különböző, hazánkra vonatkozó megállapítást:

Az egyik az *Action* nevű francia lapban jelent meg, a lap Magyarországon járt tudósítójától, aki a következőket írja: „A magyar nemzet hatalmas életkedvről tesz tanúbizonyságot. A munka különösen nehéz körülmények között kezdődött meg a harcok befejezése után. Elkezdtek a javítást, az újjáépítési és ezt mindenütt folytatják. Budapest élénk város, mely csodálatba ejti az idegen látogatót sokszínű kivilágításával, kirakataival és nyüzsgésével. A légkör itten teljesen más, mint nálunk nyugaton, ahol állandóan a polgárháború rémképe lebeg. Mindenütt kerestem azt a híres terrort, amelyről a mi újságjaink beszélnek, de sehol sem találtam még a nyomát sem. A népi demokrácia győzött, ezért a magyar nép, mely erősnek érzi magát és meg van győződve róla, hogy a régi rendszer többé nem térhet vissza, mindenekelőtt a nemzeti újjáépítés kérdésével tud foglalkozni.” Amint látják, ez már egészen más hang.

Budapesten járt Georges Rév, aki az amerikai Columbia-egyetem tanára. Az amerikai tanár a következőket mondotta: „Szavakkal alig kifejezhető érzés fogott el, amikor azt az óriási különbséget láttam, ami Magyarország elért eredményei és a világ bármely más országának eredményei között fennáll az újjáépítés és az élet megindítása tekintetében. A különbség, bármely háború sújtotta országot figyelembe véve, óriási. Amikor látom a pezsgő munkát, a tiszteletreméltó buzgalmat, az életkedvet, amely a társadalom dolgozó rétegei között megnyilvánul, azt kell mondanom: jó amerikai polgár vagyok, de büszke vagyok arra, hogy Magyarországról származom.”

Befejezésül még felolvassom Christiansen, a norvég *Friehten* című lap Budapesten járt tudósítójának nyilatkozatát, aki a következőket mondja: „A jobboldali norvég lapokból az az érzése támad az olvasónak, hogy Magyarországon minden utcasarkon géppisztolyos rendőrök állnak. Pedig ott béke és nyugalom van. Az emberek bíznak önmagukban, bíznak vezetőikben. Lenn voltam Salgótarjánban, ahol a munkaversenyben kitűnt bányászok közt kiosztották a díjakat. Megkapott a bányamunkások, a mérnökök és igazgatók baráti, testvéri együttműködése. Az egész ünnepség alatt éreztem: ezek az emberek tudják, hogy munkájukkal önmaguk országát építik. A háború óta jártam Lengyelországban, Csehszlovákiában, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Svédországban és Dániában - fejezte be nyilatkozatát Christiansen -, de meg kell állapítanom, hogy Magyarország a rend helyreállítása, az újjáépítés, az életszínvonal emelése terén az élen halad.”

A mezőhegyesi nagygyűlés soktízezer munkás- és paraszthallgatójának nem nehéz saját tapasztalata alapján megállapítani, hogy nem azoknak az ellenséges külföldieknek van igazuk, akik a magyar demokráciát és benne a Magyar Kommunista Párt működését rágalmazzák, hanem azoknak, akik itt-jártukban saját szemeikkel győződtek meg arról, hogy a magyar nép lelkesen, eredményesen, a jövőbe vetett bizalommal építi újra hazáját. És nemcsak gazdaságilag építi hazáját, hanem gondoskodik róla, hogy a demokrácia minden politikai intézménye is erősödjék. Ennek a gazdasági és politikai megerősödésnek egyik mutatója az a szerződéssorozat, melyet demokratikus szomszédainkkal, elsősorban felszabadítónkkal, a hatalmas Szovjetunióval kötünk. *(Éljen! Nagy taps.)* Ezek a szerződések a béke hatalmas eszközei és nemcsak arról beszélnek, hogy a magyar dolgozó nép azok oldalán van, akik a népek békéjét és barátságát védik, hanem mutatják azt is, hogy megnőtt a magyar nép nemzetközi tekintélye is.

A világ két táborra oszlik. Az egyik tábor, amelyet az amerikai világuralomra törő imperialisták vezetnek, ellensége a népek szabadságának, az országok önállóságának és függetlenségének. Ezzel a fenyegetőző, kardcsörtető táborral szembenáll a másik, melyet a hatalmas Szovjetunió és bölcs, nagy vezére, Sztálin generalisszimusz vezet *(Lelkes taps.)* és amely köré felsorakoznak a népi demokráciák, köztük hazánk, a román *(Taps.)*, a bolgár *(Taps.)*, a lengyel *(Taps.)*, a cseh *(Taps.)* népi köztársaságok. Ehhez a fronthoz tartoznak a görög szabadságharcosok *(Éljen! Taps.)*, akik immár negyedik éve védik népük önállóságát és szabadságát, nemcsak saját fasisztáik, de az angol-amerikai imperialisták egyesült erejével szemben is. Ehhez a fronthoz tartoznak a kínai népfelszabadító mozgalom harcosai *(Taps.)* és szerte a világon mindenki, aki nemzetének önállóságát, függetlenségét és jövőjét a világuralomra törő imperialistákkal szemben meg akarja védeni.

A két világháború szörnyű pusztításai után a sokat szenvedett magyar nép végre megtalálta helyét. Végre olyan kül- és belpolitikát folytathat, mely egyenes folyománya az évszázados szabadságharcoknak, olyan eszményekért küzd, melyeket száz esztendővel ezelőtt hazánk legjobbjai, Kossuth, Petőfi, Táncsics tűztek zászlaikra. A magyar nép most modern történelmében először szabadon és függetlenül építheti jövőjét. Országát a munkások, a parasztok, a haladó értelmiség legjobbjai vezetik. A nemzett erők összefogásának élén egy olyan viharezzett, kipróbált párt áll, mint a mi Pártunk, a Magyar Kommunista Párt. *(Éljen! Nagy taps.)* Ezért szilárdan és tántoríthatatlanul megyünk előre a megkezdett úton és magasra tartjuk azt a nemzeti zászlót, melyet száz évvel ezelőtt a 48-as szabadságharc hősei lobogtattak s amelyet mi győzelmesen fogunk kitűzni a szabad, erős, független és virágzó magyar népi köztársaság ormára. *(Éljen! Nagy taps. Éljen Rákosi!)*

(Beszéd a mezőhegyesi nagygyűlésen,
1948. április 25-én.)

EGYESÜLÉSI KONGRESSZUS

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT ÉS A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT EGYESÜLÉSE

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

A Magyar Kommunista Párt IV. Kongresszusa mérföldkövet jelent a magyar munkásmozgalom és a demokrácia történetében. Harmincesztendőszakadás után új fejezet nyílik meg, a szervesen megvalósult munkásegység fejezete. Lezárult az a három nehéz évtized, amikor a munkásosztály megosztottsága megnehezítette és nem egyszer megbénította a dolgozók felszabadításáért vívott harcot és lehetőséget adott a reakciónak arra, hogy a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyán keresztül befolyását kiterjessze a dolgozók jelentékeny részére is.

Pártunknak, a Magyar Kommunista Pártnak a munkásegységért vívott sokesztendőszűz küzdelme nyert az egyesüléssel szerencsés befejezést. A Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesülését előkészítette az az együttműködés, melyet a kommunisták és baloldali szociáldemokraták már a Horthy-rendszer alatt és különösen a második világháború nehéz esztendeiben kiépítettek. A felszabadulás után elmélyítette az egyesülés szükségességének gondolatát a két munkáspárt egységfrontja, a reakció ellen vívott közös harc és az új Magyarország felépítése érdekében kifejtett közös munka, valamint a munkásosztály jobboldali szociáldemokrata árulói ellen vívott közös fellépés.

Az egységes munkáspárt gondolata különösen azokban a hónapokban izmosodott meg, amikor 1944-ben hazánk német fasiszta megszállás alá került. A Szociáldemokrata Párt is a föld alá kényszerült. Az egységes munkáspárt szükségessége annyira világos volt ezekben a hónapokban - 1944 őszén - hogy a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt vezetői írásos megegyezést kötöttek, mely az egységes munkáspártról a következőket mondotta:

„A Szociáldemokrata Párt és a Magyar Kommunista Párt megállapítja, hogy a magyar munkásosztály harcoss forradalmi egységének továbbfejlesztése szükségessé teszi a két párt egyesítésével az egységes és egyetlen forradalmi szocialista munkáspárt megalakítását. A jelenlegi viszonyok közt azonban a két párt egyesülési feltételeinek kidolgozása csak gátolná a két pártot a közös feladatok elvégzésében, ezért a két párt egyesülése kérdésének megoldását a háború utáni időre halasztja.”

A magyar munkásmozgalom és a magyar demokrácia nagy kárára ez a megállapodás a felszabadulás után nem válhatott azonnal valóra, sőt hamarosan tapasztalhattuk, hogy az egységes munkáspárt gondolata egyre inkább háttérbe szorult. A megállapodást Szakasits Árpád elvtársunk, azaz a Szociáldemokrata Párt halszárnya írta alá. Azonban olyan mértékben, amint a felszabadító Vörös Hadsereg csapásai alatt összeomlott a német fasizmus, halványodtak el azok a szempontok, amelyeket a Szociáldemokrata Párt balszárnyának vezetői 1944 októberében az egységes munkáspárttal kapcsolatban olyan helyesen megláttak.

Amikor mi, kommunisták 1945 elején ezt a kérdést - az egységes munkáspárt kérdését - a szociáldemokrata vezetők előtt felvetettük, azonnal tapasztalnunk kellett, hogy jelentékeny részük ellenezte. Ez az ellenzés kétségkívül következménye volt a 25 esztendőszűz peyerista nevelésnek és mutatja, hogy a kommunistaelenességnek sokkal mélyebb gyökerei voltak, mint ahogy ezt az 1944. októberi egyezmény aláírói akkor gondolták. Ezt mutatta az is, hogy ugyanakkor, amikor az osztályöntudatos munkások és szegényparasztsok tízezrei özönlöttek Pártunkba, egyetlen, valóban vezető szociáldemokrata sem jött át hozzánk. Ez a jelenség kezdettől fogva azt mutatta, hogy a szociáldemokrata vezető réteg zöme nem változott meg,

jelentékeny részüknél legfeljebb az történt, hogy szóval elismerte a Szovjetuniónak, vagy a Magyar Kommunista Pártnak érdemeit, szíve mélyén azonban megtartotta régi ellenszenvét vagy legalább is kételyeit.

A mi hibánk - magyar kommunistáké - ebben a helyzetben az volt, hogy nem vetettük fel elég következetesen a szociáldemokrata jobboldal kérdését, bízunk megjavulásukban, hogy az 1944-es szörnyű esztendő hatása alatt megjön az eszük. Amint a demokrácia nehézségei jelentkeztek és amint kiderült, hogy a reakció a fasizmus összezúzása ellenére hazánkban erős és mély gyökerű, úgy erősödött a jobboldali befolyás a Szociáldemokrata Pártban.

A felszabadulás és a demokrácia megkövetelte a Szociáldemokrata Párttól, hogy kormánypárti legyen, igenlően foglaljon állást a népszerűtlen vagy áldozatokat követelő kérdésekben is. De a Szociáldemokrata Párt funkcionáriusainak jelentékeny része a 25 esztendőes jobboldali beidegződés alapján nem tudta vállalni ezt a pozitív szerepet, jobban értett az ellenzékihez, ami a kommunistákkal szemben - különösen az elmaradt vagy reakciós munkás- és kispolgári tömegekben - azonnal helyzeti előnyhöz juttatta őket. Amikor pedig Peyer elkezdett működni és olyan tanácsokat osztogatott, hogy a munkások követeljenek többet, dolgozzanak kevesebbet, akkor ennek a nézetnek a dolgozók elmaradt rétegeiben természetesen megfelelő visszhangja támadt. Hiszen mi magunk is nem egyszer hallottuk az 1945-46-os esztendőkben egyébként jóindulatú munkásoktól azt a nézetet, hogy a „kapitalizmus alatt eleget nyúztak bennünket, most a demokráciában egy kicsit pihenni akarunk”.

Mindezek a tényezők a szociáldemokrata jobbszárny malmára hajtották a vizet. Minket, kommunistákat, kezdetben megnyugtatott az a körülmény, hogy a Szociáldemokrata Párt vezetése Szakasits elvtárs és más rendes baloldaliak kezében volt, hogy a szociáldemokrata munkások őszintén rokonszenveztek a Szovjetunióval, tisztelték, szerették Sztálin elvtársat. *(Nagy taps, a Kongresszus felállva élteti Sztálin elvtársat.)* A Kommunista Párt javaslatait lényegében elfogadták és így a jobboldal fejlődésével járó egyre növekvő ingadozás ellenére a döntő kérdésekben magunkkal tudtuk vinni a Szociáldemokrata Pártot. A jobboldal elleni erőteljesebb fellépéstől bizonyos fokig visszatartott bennünket az a meggondolás, hogy az ilyen harc az egységfrontot veszélyezteti.

A szociáldemokrata jobboldal előretörése 1945 őszén már olyan jelentékeny volt, hogy kezdte komolyan fenyegetni a munkásegység frontját. Tudvalevő, hogy az 1945-ös augusztusi szociáldemokrata kongresszuson Peyert kis híján beválasztották a vezetőségbe és 1945 október-novemberében nem egyszer az volt a benyomásunk, hogy a további demokratikus fejlődés főellensége nem annyira a még bizonytalanul, tapogatózva működő kisgazdapárti jobbszárny, hanem Széligék. Amikor pl. a reakció választási taktikáját - mely abban állott, hogy minden erejét a Kisgazda Pártra összpontosította - felismertük, és 1945 októberében közös listát ajánlottunk, ez az ajánlatunk nem annyira a Kisgazda Párt, mint Széligék és a szociáldemokrata jobboldal ellenállásán hiúsult meg. Hasonlót kellett tapasztalnunk a választások után, amikor a Belügyminisztériumot magunknak követeltük. Miután a Kisgazda Párt megfelelő harc után ebbe beleegyezett, még külön küzdelmünk volt a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyával, amely ezt a fontos posztot el akarta tőlünk venni.

A Szociáldemokrata Párt jobbrafordulása nemcsak a magyar reakciós erők újjászerveződésével függött össze, hanem azzal is, hogy az Egyesült Államokban Roosevelttel demokratikus politikája helyébe Truman imperialista vonala került és ez csakhamar éreztette hatását a nyugati szociáldemokrata pártokon keresztül nálunk is. 1945 októberében már sok elveszett abból a szellemből, amely a Szociáldemokrata Párton belül egy évvel ezelőtt olyan világosan követelte a két munkáspárt egyesülését. A szociáldemokrata jobbszárny ellenzése miatt nem lehetett megvalósítani a demokrácia fejlődése szempontjából annyira fontos ifjúsági egységet

és női egységet sem. Még az volt a szerencse, hogy a kár haszonnal járt. A Kisgazda Pártban gyülekező reakció előretörése megnövelte a szociáldemokrata munkásokban az egységfront szükségességének érzetét és megnehezítette, meglassította a szociáldemokrata jobboldal egységfrontellenes manővereit.

Ebben a helyzetben a mi Pártunk arra vett irányt, hogy jól átgondolt, szívós kommunista munkával a nagy országos kérdések és a mindennapi feladatok jó megoldásával meggyőzze a magyar dolgozó nép zömét arról, hogy a kommunisták útja helyes, ezzel kiszélesítette a Párt tömegbázisát és szűkítette, elszigetelte a dolgozó népen belül a reakció alapjait.

Az egységfrontot természetesen változatlanul hirdettük és vittük, bár gyakorlati végrehajtása egyre nagyobb nehézségekbe ütközött. Ahogy a magyar reakció szerveződött és felvette az összeköttetést az angolszász imperializmussal, úgy nehezültek meg az együttműködés előfeltételei a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyával. Mindannyian emlékezünk rá, hogy 1946 márciusában a reakciós köztisztviselők ellen indított népmozgalmak nem egyszer a Szociáldemokrata Pártban meghúzódó reakciósok elleni mozgalmakká változtak át. A B-listázásoknál, az összeesküvők felgöngyölítésénél is lépten-nyomon tapasztaltuk a Szociáldemokrata Párt kettősségét. Míg a baloldal rendesen támogatott bennünket, addig a jobboldal gyakran szekundált az összeesküvőknek, sőt az üzemi bizottsági választások felvetésével valóságos mentőexpedíciót szerveztek számukra. A szociáldemokrata baloldal következetes harcát ebben az időben azonban erősen gátolta az, hogy nem merték nyíltan igénybe venni a kommunista segítséget, hogy engedtek a jobboldaliak pártsovinizmus mögé megbúvó sérelmi politikájának és túrték, hogy a munkásegység gondolatával szemben a jobboldal a párt függetlenségének, „külön arculatának” hangoztatásával lépjen fel.

Az egységfrontellenes és a reakciós szociáldemokrata jobbszárny elleni nyílt küzdelem akkor került napirendre, akkor vált elkerülhetlenné, amikor tavaly nyáron a Kisgazda Párt mögött megbúvó reakció vereséget szenvedett. Ez a reakció a vereség hatása alatt kénytelen volt minden tartalékát egy frontra vetni és ezért túlságosan előtérbe tolta a szociáldemokrata jobboldalt. A tavalyi választások előkészítése közben már észrevehettük azt a tendenciát, hogy a reakció a Kisgazda Párt leálcázott jobboldala helyett elsősorban a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyát próbálja velünk szemben felvonultatni. Ez a körülmény nemcsak lehetőséget adott a Magyar Kommunista Pártnak arra, hogy most már nyíltabban lépjen fel a szociáldemokrata jobboldal ellen, de egyenesen rákényszerített bennünket arra, hogy ezt a küzdelmet felvegyük. A Kisgazda Párt mögött megbúvó reakció volt természetesen a demokrácia ellenségeinek derékhada. Ennek a vereségével lényegében a szociáldemokrata jobbszárny is meg volt verve, de annyi ereje még volt, hogy a választások idején meg tudta akadályozni a közös listát és gondoskodni tudott arról, hogy a Szociáldemokrata Párt jelöltjeinek zöme az ő soraiból kerüljön ki. A választási agitációra is a kommunista- és egységfrontellenes jobboldal nyomta rá bélyegét.

Pártunk szívós, helyes munkája következtében a választások nemcsak kommunista győzelmet adtak, de egyben a szociáldemokrata jobboldal politikai vereségét is hozták. Ezt a vereséget Széligék megtették azzal, hogy a kudarc miatt támadt elégedetlenséget felhasználva teljesen ki akarták szorítani pártjuk vezetéséből a baloldalt és a munkásegység becsületes híveit és hogy a választások után élére álltak annak a reakciós kísérletnek, mely a Kommunista Pártot el akarta szigetelni a demokrácia többi pártjaitól és a nemzeti összefogás, a koalíció széttröszölésére vett irányt. Ez a kísérletünk Pártunk szilárdságán nemcsak megdőlt, de visszajára fordult és tavaly októberben a fasiszta Pfeiffer-párt likvidálása mellett irányt vehettünk a baloldallal vállalva a szociáldemokrata jobboldal kiküszöbölésére is. A Pfeiffer-pártot az egész magyar demokrácia helyeslése mellett szétzúztuk.

A Pfeiffer-párt likvidálását a szociáldemokrata jobboldal minden erejével meg akarta gátolni, de ezzel csak elősegítette saját vereségét. Mi feleletül még szorosabbra fogtuk az együttműködést a baloldali szociáldemokrata elvtársakkal, tervszerűen kidolgoztuk a jobbszárny elleni harc részleteit, megjavítottuk az egységfront módszereit. Irányt vettünk arra, hogy a munkásegység ne csak a vezetőségekre, hanem a legkisebb szervekre és az üzemek munkásaira is kiterjedjen. A szociáldemokrata jobbszárny elleni küzdelmet nekünk is és a baloldali szociáldemokrata elvtársaknak is megkönnyítette az a sorozatos árulás, melyet Angliában és Franciaországban az ottani jobboldali szociáldemokraták elkövettek. Különösen az október-novemberi francia sztrájkok, ahol a szociáldemokrata belügyminiszter tankokkal és könnyeztető gázokkal lépett fel a munkások ellen, gyakoroltak mély benyomást a magyar szociáldemokrata munkásokra.

Tízheti rendszeres és átgondolt küzdelem, amit a szociáldemokrata baloldali elvtársakkal válllvetve vívtunk, meghozta az eredményét. December 31-én a szociáldemokrata székesfővárosi végrehajtóbizottság határozatával nyíltan megkezdődött az ütközet. A szociáldemokrata jobbszárny egyre inkább védekezésre szorult és amikor március 6-ra kitűzték a szociáldemokrata kongresszust, a baloldal a mi nagy örömünkre lényegében már megnyerte a csatát.

A szociáldemokrata baloldali elvtársak harca velünk együtt nemcsak arról győzte meg a szociáldemokrata tömegeket, hogy helytelen és áruló volt Széligék politikája, de egyben meggyőzte őket Pártunk politikájának helyességéről is. A viták és küzdelmek során győződött csak meg a szociáldemokrata munkásság arról, hogy milyen mérhetetlen károkat okozott és milyen veszélyeket rejtegetett magában a két munkáspárt versengése, hogy mennyire megkönnyítette a reakció működését és mennyire megnehezítette a demokrácia fejlődésének menetét. Ennek a felismerésnek hatása alatt a szociáldemokrata munkástömegek áramlása megindult a Magyar Kommunista Párt felé. Ez az áramlás olyan méreteket öltött, hogy az idén, február 22-én Pártunk kénytelen volt három hétre tagzárlatot elrendelni, különben nem tudtuk volna megakadályozni, hogy nemkívánatos elemek is bekerüljenek Pártunkba. Hogy ez az áramlás milyen nagyszabású volt, arra elég megállapítani, hogy az idén négy hónap alatt több mint 200.000 új tag lépett he Pártunkba és ennek több, mint egyharmada magában Nagybudapesten. Nemcsak a szociáldemokrata és pártonkívüli ipari munkások jöttek, de jött az értelmiség és megindult a középparasztság is Pártunk felé.

A szociáldemokrata tömegeknek Pártunk felé áramlása azt jelentette, hogy sikerült elszigetelnünk a szociáldemokrata reakciós jobbszárnyat a munkástömegektől és ezeket a szociáldemokrata munkástömegeket végre megnyertük a Magyar Kommunista Párt és az általa képviselt marxista-leninista politika számára. *(Taps.)* Pártunk három és félesztendő szívós, átgondolt és következetes munkájának eredményeképpen megérlelődtek a munkásegység szerves megvalósulásának előfeltételei. Ezt felismerte a szociáldemokrata testvérpárt is, melynek XXXVI. Kongresszusa megállapította, hogy „azok a feltételek, melyeket a két munkáspárt földalatti vezetősége 1944-ben körvonalazott, mint az egységes munkáspárt megteremtésének feltételeit, nagyrészt bekövetkeztek.” A XXXVI. pártgyűlés attól a vágytól vezettetve, hogy három évtizedes kettészakadás után az egy és oszthatatlan munkásosztály politikai és szervezeti egysége is helyreálljon, felhatalmazta az új pártvezetőséget arra, „hogy haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a Magyar Kommunista Párt vezetőségével az egységes munkáspárt megalakításához még szükséges ideológiai, politikai, szervezeti feltételek megteremtése céljából”.

Egyben a Kommunista Párt ideológiáját is elfogadta ez a határozat, amennyiben megállapította, hogy a XXXVI. pártgyűlés „magáénak vallja a marxizmus és leninizmus, Lenin, Sztálin nagy tanításait”.

A pártgyűlés előadója Szakasits Árpád elvtárs ennek a határozatnak indokolásánál még hozzátette: „ne vonakodjunk elismerni azt sem és kimondani még kevésbé, hogy a kommunisták útja jó út volt, jól politizáltak és jól dolgoztak”.

Bizonyos, kedves elvtársaim, hogy ebben a megállapításban osztozott a Szociáldemokrata Párt zöme. Ez a vélemény nyugtázza és elismeri Pártunk három és fél éves szívós, jól átgondolt, lenini-sztálini elmélettől vezetett munkájának eredményeit.

Amikor mindezt megállapítom, újra le kell szegezmem azt a történelmi szerepet, melyet a munkásegység - a jobboldal árulása ellenére - a magyar demokráciában betöltött. Túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy a munkásegység volt a magyar demokrácia legfontosabb pillére, mely a döntő pillanatokban mindig szilárdnak bizonyult. És amikor aláhúzom a kommunisták érdemeit az egységfront megteremtésében, a meleg elismerés hangján kell megemlékezmem a baloldali szociáldemokrata elvtársak: Szakasits Árpád (*Taps.*), Marosán György (*Taps.*), Rónai Sándor (*Taps.*) és a többiek munkájáról, akik nem egyszer a mieinknél sokkal nehezebb körülmények közt, néha még a kommunisták türelmetlenségétől vagy merevségétől is gátolva következetesen vitték és védték a munkásegység nagy ügyét. Ha ma a magyar dolgozó nép erőben és bizalomban megnövekedve áll a hazában, ha a munkásegység harmincesztendő szakadás után újra létrejöhetett, ebben elévülhetetlen érdemei vannak a baloldali szociáldemokratáknak is, a vezetőknek és a tömegeknek egyaránt. (*Taps.*) És én szívesen ragadom meg az alkalmat arra, hogy ezzel az elismeréssel a Magyar Kommunista Párt háláját és köszönetét tolmácsoljam a munkásegység szociáldemokrata katonáinak. (*Taps.*)

A mi véleményünk az volt, hogy miután a magyar demokrácia és a Magyar Kommunista Párt sikeres fejlődése következtében napirendre kerültek a szocializmushoz való fejlődés feladatai és amikor a kiélesedő nemzetközi helyzetben az imperialista támadással szemben való védekezés a munkásság erőinek szervezeti egyesítését és az imperializmus munkásmozgalmi ügynökeinek felszámolását követelte meg és a szociáldemokrata munkások zöme három esztendő tapasztalat alapján meggyőződött igazunkról, akkor helyes volt elfogadni a szociáldemokrata testvérpárt egyesülési javaslatát. Ezért március 10-én már megállapodtunk a szociáldemokrata elvtársakkal abban, hogy a két párt egyesülésének előkészítésére állandó közös Politikai Bizottságot és közös Szervező Bizottságot létesítünk és az egyes szervezetekben egységbizottságok jönnek létre, melyek többek között gondoskodnak arról, hogy a jobboldali szociáldemokrata elemeket közösen eltávolítsák. Március 19-én kitűztük az egyesülés időpontját és egyben elhatároztuk, hogy kidolgozzuk az egyesülési kongresszusra a két párt marxista-leninista programnyilatkozatának tervét, valamint szervezeti szabályait.

A két párt egyesülése simán és egészségesen történt. Gondoskodni kellett arról, hogy az egyesült Pártba ne csúszhassanak be hirtelen baloldalra változott konjunktúra-lovagok, karrieristák, álcázott jobboldaliak. Az 1945-ös tapasztalatok, amikor a jobboldaliak minden kritika nélkül munkásegység-ellenes beállítottságukkal beépülhettek a Pártba és három esztendőn át felmérhetetlen károkat okoztak a munkásosztálynak és a demokráciának, arra intettek bennünket, hogy alapos munkát végezzünk, viszont arra is vigyázni kellett, hogy a tisztogatás hevében ne maradjanak ki használható, rendes szociáldemokraták. Ahol szükség volt, mi magunk léptünk fel mindkét irányban és most, amikor az egyesülés lényegében be van fejezve, meg lehet állapítani, hogy nagyban és egészben jól folyt a munka.

A Szociáldemokrata Pártból kb. 25.000 tagot zártak ki. Aki ezt a számot soknak találja, annak figyelmebe ajánlom, hogy az egyesülés előtti hetekben folyt le a mi pártunk tagkönyvcseréje és ezzel kapcsolatban tíezrével hagytuk ki a pártból minden különösebb zaj nélkül az oda nem való elemeket. Ismétlem, a két párt egyesülése sikeresen be van fejezve. A reakciós szociáldemokrata jobbszárny leleplezése és likvidálása lehetővé tette a magyar demokrácia

számára, hogy azonnal újabb hatalmas lépést tegyen előre a szocializmushoz vezető úton. A száznál több munkást foglalkoztató üzemek államosítása az első eredménye a munkásegység megvalósulásának és ha szabad így kifejezni magam, ez a hozomány, amit az Egyesületi Kongresszusnak adunk. *(Nagy taps.)* De ez csak az első eredmény. Mindenki tudja saját tapasztalatából, hogy a jobboldal eltávolítása az üzemekből, hivatalokból milyen hatással járt. A demokráciát építő munkaverseny, a munkához való beállítottság új szelleme, mind a munkásegység megvalósulásának új eredménye.

Nem szükséges sokat bizonyítani, hogy a magyar demokráciának milyen hallatlan megerősödését jelenti a két munkáspárt egyesülése. Az egyesülés nem egyszerűen a két munkáspárt erőinek összeadása, hanem ennél sokkal több: megsokszorozása, hatványozása annak, amit külön-külön képviseltünk. A munkásegység szerves megvalósulása óriási lépés előre, amely hatalmasan megnöveli a magyar dolgozók öntudatát, biztonságát és jövőbe vetett hitét. A munkásosztály egysége a demokrácia eddig elért eredményeinek betetőzése és meggyorsítja azt a folyamatot, mellyel a magyar demokrácia felnyomul a szomszéd népek demokráciái mellé.

Most tárulnak ki előttünk a magyar demokrácia, a magyar munkásosztály fejlődésének igazi lehetőségei. Most térhetünk nyugodtan, egyenesen a szocializmus építésének útjára. *(Lelkes taps.)* Most érlelődtek meg az előfeltételei olyan feladatok megoldásának, mint az egyház palástja mögött megbúvó reakció likvidálása, a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front széles népi tömegekre alapított megújulása, a szövetkezeti mozgalom kiszélesítése és sok más egyéb. Minden feladatot, amit a fejlődés elénk állít, meg fogunk oldani, ha az egyesült Párt húsává, vérévé válik a marxista-leninista elmélet és gyakorlat, ha a sikertől nem kaptjuk el magunkat, a kudarcok miatt nem veszítjük el fejünket, ha nem csinálunk nagyon súlyos hibákat és amiket elkövetünk, azt bolsevik önkritikával és a kritika megszívlelésével gyorsan kijavítjuk. Kérem a Magyar Kommunista Párt IV. Kongresszusát, hogy adja jóváhagyását mindazokhoz a lépésekhez, melyeket a Központi Vezetőség és a Politikai Bizottság a munkásegység szerves megteremtése érdekében tett. Kérem, erősítse meg a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesülésének tényét és mi fogadjuk, hogy az egyesült Pártban még törhetetlenebbül, még eredményesebben mint eddig, folytatjuk útunkat nagy tanítóink Marx, Engels, Lenin és Sztálin szellemében a szocializmus megvalósítása, győzelme felé. *(Hosszantartó, ütemes taps. A Kongresszus felállva éljenzi Rákosi elvtársat.)*

Válasz a felszólalásokra

Tisztelt Kongresszus!

Zárszavamat rövidre foghatom, amennyiben örömmel állapíthatom meg, hogy valamennyi hozzászóló helyeselte a két munkáspárt egyesülését. Nehéz is ilyesmit nem helyeselni. *(Derültség.)* És reméljük, hogy hamarosan tőlünk nyugatra a Kommunista Pártok előtt is az a feladat fog állni, hogy helyeseljék a munkásosztály szerves egységének megvalósítását. Nálunk történelmileg erre megérett a helyzet és én csak aláhúzhatom azt, amit Apró elvtárs pompás hozzászólásában mondott, hogy az egész munkásosztály örömmel és lelkesedéssel fogadta az egyesülést, hogy optimizmus, reménykedés, bizalom töltötte el mindenütt a dolgozók szívét, amikor rájöttek arra, hogy milyen hatalmas lépést jelent előre a szervezett munkásegység megvalósulása nálunk Magyarországon. A Magyar Kommunista Párt a múltban egybeforrott a néppel és ugyanakkor nem ismert megalkuvást az ellenséggel szemben. Ezt a tulajdonságunkat az egyesült Párton belül fokozottan meg akarjuk tartani. És erőben, önbizalomban megnövekedve tovább akarjuk fejleszteni a magyar dolgozó nép megerősítésére és felvirágoztatására. Mi úgy gondoljuk, hogyha nem dolgoztunk rosszul akkor, amikor meg

voltunk osztva, amikor a munkásosztály egységének hiánya óriási akadályokat jelentett, úgy most, amikor egységesek vagyunk, óriási lehetőségek állnak előttünk és rajta leszünk, hogy ezeket a lehetőségeket ki is használjuk. Még lelkesebben, még bizakodóbban fogunk küzdeni és még öntudatosabban fogunk haladni új harcok közepette népünk boldogulásáért, felvirágoztatásáért, a béke megerősítéséért és a szocialista Magyarország megteremtéséért.
(Hosszantartó, lelkes, nagy taps.)

(Beszámoló a Magyar Kommunista Párt
IV. kongresszusán, 1948. június 12-én.)

VÉGZETT MUNKÁNK ÉS ÚJ FELADATAINK AZ EGYESÜLÉS UTÁN

Kedves Elvtársak! Nagybudapest dolgozó népe!

Háromnegyed évvel ezelőtt közvetlenül a választások után gyűltünk össze a Hősök-terén, hogy megtárgyaljuk a tennivalókat. Most a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesülésének napján újra idekérettük önöket, hogy a csepeli WM, a MÁVAG, a BSzKRT, a Ganz-gyárak, a villamosművek, a textilgyárak, a vasútak kézi és szellemi munkásai előtt beszámoljunk arról, hogy mit végeztünk, mik a legközelebbi céljaink és módot adjunk önöknek arra, hogy kifejezzék helyeslésüket vagy nemtetszésüket és közvetlen véleménynyilvánításukkal támogassanak bennünket az előttünk álló feladatok, elsősorban a munkásegység szerves megvalósításának elvégzésében.

Ha visszatekintünk, kedves elvtársak, az elmúlt háromnegyed évre, elmondhatjuk, hogy a demokrácia politikai és gazdasági megerősítése terén egyet-mást elvégeztünk. Létrehoztunk egy dolgozni tudó, demokratikus kormányt és megtisztítottuk politikai életünket az olyan fasiszta fekélytől, mint amilyen a Pfeiffer-párt volt. *(Pfüj.)* Azt hiszem, Nagybudapest dolgozó népének nincsen kifogása az ellen az alapos és gyors munka ellen, mint amilyent Pfeifferékkal kapcsolatban végeztünk. Most egy félév távlatából meg lehet állapítani, hogy bár annakidején a külföldi reakciós sajtó nagy hűhót csapott Pfeifferék körül, nálunk már egy kutya sem ugat utána, nem hiányzik senkinek és szívesen engedjük át őt az amerikai reakció számára. *(Pfüj! Úgy van!)*

Ahogy Pfeifferéktől megtisztítottuk a politikai levegőt, mindjárt egy lépéssel továbbmentünk, államosítottuk a nagybankokat és a Nemzeti Bankot. Feltételezem, hogy ez a lépésünk is Nagybudapest dolgozóinak teljes helyeslésével találkozott. *(Úgy van! Taps.)* Ezek a bankok nem nyúzzák többé a falu szorgalmas népét, nem szivattyúzzák a gyári munkás termelvényének gyümölcsét a nagytőkések zsebébe.

Alig, hogy ezt a feladatot megoldottuk, sorra vettük a következőt és a baloldali szociáldemokrata elvtársakkal válllvetve leszámoltunk a munkásegység árulóival, a Széligekkel, Szederekkel és a többiekkel, akik a munkásság soraiban szabotálták az egységet, akik folyton dohogtak, a kákán is csomót kerestek s ahol lehetett, segítették az ellenséget. Ahogy ezeket a jobboldaliakat a Szociáldemokrata Pártból és az üzemekből eltávolítottuk, egycsapásra megváltozott a hangulat. Megszűntek az üzemekben a torzsalkodások, megszűnt a két párt versengése, minden erőt a közös célra, a demokrácia erősítésére, a termelés fokozására, a munkaversenyre, a hároméves terv meggyorsítására lehetett fordítani. Azt hiszem, Nagybudapest dolgozói ezzel a lépésünkkel is egyetértenek. *(Úgy van!)*

Amint a munkásárulók eltávolítása megerősítette a demokráciát, mehettünk egy nagy lépéssel tovább. Államosítottuk a száz munkásnál többet foglalkoztató ipari üzemeket és az államosított üzemek élére munkásigazgatókat állítottunk. *(Éljen. Taps.)* Az elvtársak tudják, hogy ez a jól előkészített intézkedés simán, zökkenésmentesen ment végbe és okom van hinni, hogy Nagybudapest dolgozói ezt az intézkedésünket is egyhangúlag helyeslik. *(Taps.)*

E munkák közepette megerősödött demokráciánk külpolitikai vonalon sem maradt tétlen. Egymásután kötöttük meg szomszédainkkal, elsősorban a hatalmas Szovjetunióval *(Éljen! Taps. Éljen Sztálin! Huzamos taps.)* a barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződéseket. Ezek a szerződések az egész magyar dolgozó nép helyeslésével találkoztak és úgy hiszem azt is mindenki helyesli, hogy nyolc nappal ezelőtt a Szovjetunióhoz fordultunk azzal a kéréssel,

hogy csökkentse jótételi terheinket. Nem kellett csalódnunk és mint felszabadulásunk óta minden alkalommal, ha a Szovjetunió és bölcs vezérének, a magyarság nagy barátjának, Sztálin generalisszimuszának *(Éljen! Viharos taps. Éljen Sztálin!)* megértésére és méltanyosságára apelláltunk, - most is meghallgatásra találtunk. A hátralévő jótételi összeg felének elengedésével ugrásszerűen meggyorsul hazánk talpraállása, a hároméves terv befejezése és a magyar dolgozó nép életszínvonalának emelkedése. És itt mindjárt hozzátehetem, hogy ez az életszínvonal a tavalyi szokatlan szárazság és rossz termés ellenére az utolsó háromnegyed évben 25%-kal emelkedett. *(Taps.)*

Most két nagy kérdés áll előttünk: az egyik a két munkáspárt egyesülése, a másik az állam és az egyház viszonyának rendezése és ami ezzel összefügg, az iskolák államosítása. *(Éljen! Viharos taps. Államosítsuk az iskolát!)*

Engedjék meg, kedves elvtársaim, hogy először az utóbbiról beszéljek és ismertessem a mi álláspontunkat ebben a kérdésben. A mi álláspontunk világos. Mi szerintünk a tanítás az állam feladata. *(Úgy van! Úgy van! Taps.)* Az iskolákban - a magyar nép zöme vallásos - az államosítás után is folytatódnia kell a hitoktatásnak. Az állam - addig is, amíg az egyházak anyagilag a saját lábukra tudnak állni - húsz esztendőn keresztül hajlandó Őket támogatni. Ezeknek az elveknek alapján tárgyaltunk a református és evangélikus egyházakkal és a tárgyalások, úgy tudom, két napon belül, ebben a szellemben és ilyen megegyezéssel be is fejeződnek. Hozzátehetem még, hogy ez az álláspont nem valami különös kommunista álláspont. Ilyen alapon jött létre éppen az utolsó hetekben egy megegyezés a csehszlovák állam és az ottani római katolikus egyház között. Még csak nem is új ez az álláspont. Ez volt a nézete Kossuthnak, Petőfinek, Eötvös Józsefnek, azoknak a 48-as nagy magyaroknak, akiknek emlékét épp az idén ünnepelte olyan bensőségesen a magyar nép. Kossuth Lajos az oktatás kérdéséről 80 évvel ezelőtt azt mondta:

„Meg vagyok győződve, hogy az államot a közoktatási ügy körüli közvetlen gondoskodás elengedhetetlen kötelességétől, sem a vallásfelekezetek működése, sem általában semmi társadalmi működés fel nem mentheti... Hogy az államnak magának kell minden vallásfelekezeti színezet mellőzésével közös nemzeti tanodákat állítani, fenntartani... mert csak ilyen tanodák felelhetnek meg azon sokoldalú politikai, polgári közgazdasági, haladási és kulturális igényeknek, melyektől az államtest egésze függ.”

Amint kedves elvtársaink hallják, mi ezen a téren is az 1848-as forradalom hőseinek eszméit visszük tovább és hajtjuk végre. Miért mégis a nagy lármá, a nagy izgalom a reakció részéről?

A felelet egyszerű. Mielőtt a magyar kormány képviselői leültek volna a református és evangélikus egyház képviselőivel tárgyalni, ezek az egyházak előzőleg egy nyilatkozatban leszögezték, hogy ők a köztársaság hívei és helyeslik a demokrácia intézkedéseit, a földosztást és az államosítást. A katolikus egyház vezetőinek többsége - elsősorban Mindszenty *(Pfűj, le vele, fűty, hosszú tüntetés.)* esztergomi prímás - hallani sem akar egy ilyen nyilatkozat kiadásáról. Ők ma is Habsburg-pártiak, királpártiak s ezért gyűlölik a köztársaságot és a demokratikus népuralmat. *(Ki velük!)* Ők nem akarják elismerni a földosztást, amely nemcsak a hercegek és grófok, de az érsekek és püspökök ezer és tízezer holdjait is odaadta a parasztnak és hasonló az álláspontjuk az államosítással szemben is. Ezért nem hajlandók olyan nyilatkozatot adni, mint amit a többi egyházak önként már megtettek. Mindjárt hozzátehetem, hogy a Horthy-rendszer idején nem kellett őket hűségnyilatkozatokra nógatni. Amikor Mindszenty, illetve akkor még Pehm József *(Le vele, pfűj.)* Zalaegerszegen Imrédyt díszpolgárrá választotta, beszéde csak úgy zengte Hitler, Mussolini, Horthy dicséretét. *(Pfűj, le vele, fűty.)* Ma nincs egy elismerő szava az újjáépítés kiváló munkás hőseiről, azokról a hallatlan erőfeszítésekről, amellyel a földművesek, az újgazdák, a falu szorgalmas földműves

népe begyógyította a háború sebeit, ellenkezőleg mindent megtesz, hogy eltávolítsa őket a demokráciától, - de tíz évvel ezelőtt külön erre a célra összehívott papi értekezleten nyugtatta meg a nyilasokat, hogy nincs mit tartaniuk az olyan papoktól, mint amilyen ő. *(Füty, le vele.)*

Hasonló szellem fűti a katolikus egyházfők zömét. Ezek az urak most is arról álmodoznak, hogy a külső és belső reakció segítségével megdönthetik a köztársaságot, visszaveszik a paraszttól a földet, visszaadják a grófoknak, a hercegeknek és persze önmaguknak is. *(Füty.)* Elveszik a gyárat az államtól, a munkásigazgatóktól és visszaadják a Fellnernek, az Ullmannak, meg a többieknek. *(Gyárat vissza nem adunk!)* És ezeknek a kezében van a magyar iskolák zöme. E népellenes beállítottságuknak megfelelően ezekben az iskolákban üldözik a demokratikus tanítókat és üldözik a demokratikus diákokat is. Nem fogadják el a demokrácia tankönyveit és minden módon meggátolják, hogy a felszabadulás, az új idők szelleme bevonuljon az iskolákba.

A magyar demokrácia fejlődése folyamán most érkezett oda, hogy ezen a téren is rendet csináljon. Mi már megmondtuk, hogy a reakciót, a nép ellenségeit minden állásukból ki fogjuk verni. *(Úgy van, taps.)* Azokból is, amelyeket az egyház palástja mögé építettek ki maguknak. *(Úgy van, le velük!)* Mi az iskola kérdésében, mint minden kérdésben, igyekeztünk kölcsönös megegyezés és engedékenységre alapon megoldáshoz jutni, ahogy ezt a reformátusokkal és az evangélikusokkal is tettük. De ha úgy tapasztaljuk, hogy az egyház palástja mögé húzódó reakció nem hajlandó megegyezni, akkor természetesen a demokrácia érdekeit megegyezés nélkül is meg fogjuk védeni. *(Úgy van! Viharos taps.)* És különösen meg fogjuk védeni a demokrácia érdekeit akkor, ha azt tapasztaljuk, hogy a reakció olyan galád eszközöket használ velünk szemben, mint amilyenek Pócsperin voltunk néhány nappal ezelőtt tanúi. *(Füty. Vesszen Mindszenty!)*

Az országot újra elönti az egyházi reakció által terjesztett álhír-áradat. Az ember már azt sem tudja, hogy nevéss-e vagy pedig mérgelődjék, amikor hallja, hogy miket terjesztenek az államosítással kapcsolatban. Szabolcsból pl. a titkáraink azt jelentik, hogy a reakció elhíresztelte, hogy négy gyerekből kettőt, hat gyerekből hármat elvisznek Szibériába. *(Nagy nevetés; vesszenek a felbujtók, éljen Rajk, taps.)* Zalából viszont azt hallom, hogy ott a reakció minden gyereket hat éven felül az államosítással kapcsolatban már Szibériába küldött. Újfehértón elhíresztelték, hogy csak az úttörőket viszik el *(Nevetés)* és ezért a szülők egy kirándulásra csak a gyerekek felét engedték el, hogy kitapasztalják, mi igaz az álhírekből. Pécsről, Békés megyéből olyan álhíreket kapunk, hogy az államosítás után az iskolákba bevezetik a szabad szerelmet. *(Nagy nevetés.)* És ezt így folytathatnám még hosszú ideig. Az elvtársak emlékeznek rá, hogy jó hét hónappal ezelőtt, október végén, a nép ellenségei olyan háborús pánikot keltettek az országban, hogy kénytelen voltam vele szemben rádióan fellépni.

Most arra szólítok fel minden elvtársat és minden rendes demokratát, hogy ezekkel a bárgyú, rosszindulatú, aljas álhírekkel szemben kíméletlenül lépjenek fel és ne engedjék, hogy a félreeső falvak hiszékeny népét, különösen az asszonynépet megszádják, megvadítsák és beugrassák úgy, ahogy az Pócsperin és helyenként máshol is előfordult. Azoknak pedig, akiket az egyházi reakció most ellenállásra buzdít, vagy kiátkozással fenyeget, javasolom, hogy vessék fel a kérdést, hol voltak ezek a buzdító és fenyegetődző urak 1944-ben, amikor a magyar munkásság színe-javát büntető századokban gyilkolták, amikor zsúfolt vonatok vitték Auschwitzba az emberek százezreit, amikor az ország nácik és nyilasok közprédája volt. Miért nem tiltakoztak akkor? Miért nem akkor tüntettek?

Miért nem akkor hívták kaszára-kapára, bunkóra a népet? Akkor helyeseltek vagy meglapultak. A bátorságuk most jött meg, amikor a demokrácia türelmét és önmérsékletét gyengeségnek nézték. Ezért itt az ideje aláhúzni mindenkivel szemben, akit illet, hogy a demokrácia

türelmének vége (*Éljen Rajk, úgy van, viharos taps! Éljen.*) és aki szembeszáll a demokrácia törvényeivel, arra gyorsan lesújt a demokrácia ökle. (*Úgy van, éljen Rajk!*) A pócspetri esetnek ez is az egyik tanulsága.

Egy régi magyar közmondás szerint nem akarásnak nyögés a vége. (*Nagy nevetés.*) Aki a demokráciával nem akar összeférni, szembeszáll vele, az nyögni fog. Mi tartjuk magunkat ebben a kérdésben is ahhoz a régi latin közmondáshoz, hogy a köztársaság üdve a legfőbb törvény. A köztársaság üdve ma az iskolák államosítását követeli meg és azt, hogy ne ismerjünk kíméletet a reakcióval szemben, amely e kérdés kapcsán a demokrácia vívmányait veszélyezteti.

Fel kell hívnom ezzel kapcsolatban azonban az elvtársak figyelmét arra, hogy Pócspetri nemcsak Szabolcsban van, hanem sajnos Budapesten és egyebütt is, és nem mindig a XIV. vagy a XII. kerületben, hanem ha jól körülnézünk, még az Angyalföldön is (*Majd kiírtjuk őket!*) akadnak olyanok, akik bedőlnek a reakció álhíreinek, hiszékeny asszonyok, akiket a nép ellenségei meg tudnak szédíteni. Ezért ha azt akarjuk, hogy demokráciánk kevesebb zökkenővel, kevesebb nehézséggel, gyorsabban fejlődjék, akkor egy pillanatig se elégedjünk meg az elért eredményekkel. Ne higgyük, hogy most már nálunk minden fenékig tejfel és ne engedjük, hogy a sikerek elkapassanak bennünket. Mi sok csapást mértünk a reakcióra, de még nem végeztünk vele. (*De nem ám!*) Gondoljunk csak a spekulációra, amely most demokráciánk negyedik évében egy jó termés küszöbén még mindig el tudja érni, hogy a munkásember vegetáriánus kosztra szorul, asztalán a disznóhús, a szalonna, a disznózsír még mindig ritka vendég, hogy egy pár gyerekcipő megszerzése még mindig olyan nagy gond, amilyenek nem szabadna lennie. Még mindig vannak olyan munkáskategóriák, akiknek bére messze elmarad az átlagostól és a köztisztviselők fizetése is olyan, hogy rövidesen feltétlenül javítani kell rajta. (*Éljen, helyes!*) Ezért ne bízzuk el magunkat és legyünk éberek, legyünk résen.

Azon az alapon, hogy végén csattan az ostor, én is a végére hagytam, kedves elvtársaim, a legfontosabb kérdést, a két munkáspárt egyesülését. Azt már meg se kérdem, hogy ezzel egyetértenek-e, mert hol volna az a magyar dolgozó, aki ezzel nem ért egyet. Itt csak alá akarom húzni a korszakalkotó jelentőségét annak a ténynek, hogy 30 esztendei megosztottság és szétszakítottság után újra egységes pártban egyesül a dolgozó magyar nép. Még pedig olyan egységes Pártban, amelyet a szocializmus nagyjainak, Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanai vezetnek. (*Taps, éljen!*) Hogy a Magyar Dolgozók Pártja élenjáró párt lesz, annak az a biztosítéka, hogy élenjáró elmélet, a marxi-lenini elmélet vezeti.

Ma délelőtt Pártunk, a Magyar Kommunista Párt Kongresszusa hozzájárult az egyesüléshez. Ugyancsak hozzájárult az egyesüléshez a szociáldemokrata testvérpárt Kongresszusa is. (*Éljen.*) Mától kezdve egy pártban fogunk menetelni. (*Éljen! Viharos taps. Munkás-paraszt szövetség, éljen az egységes munkáspárt.*) Ebből az alkalomból engedjék meg, hogy melegen megköszönjem minden kommunistának, minden szociáldemokratának, a munkásegység minden hívének, azt a három és félesztendős fáradozást, melynek eredményeképpen erőben, súlyban és tekintélyben meggyarapodva, egységesen folytathatjuk munkánkat a magyar demokrácia, a magyar nép felemelésére és felvirágzására. Az egyesülés után egyenesebb lesz az út, gyorsabban fogjuk leküzdeni a nehézségeket és megoldani az előttünk álló nagy feladatokat, az ötéves tervet, mely hivatva van hazánk felvirágoztatására, a tízéves öntözési tervet, mely hadat üzen a szárazságnak, a tízéves országos villamosítási tervet, mely az utolsó faluba is beviszi a fényt és a kultúrát és megoldja mindazokat a feladatokat, melyekkel hazánkat naggyá, erőssé, szabaddá és boldoggá tehetjük.

Tisztelt Nagygyűlés! Azt mondtam, egyenesebb lett az út, Hozzátehetem: világosabbak lettek a célok. A népi demokrácia sikereinek titka, hogy szívósan, következetesen, céltudatosan harcolt a kapitalista kizsákmányolás minden fajtája ellen és ugyanilyen szívósan, következetesen, céltudatosan fog haladni a magyar nép megújulására és újjászületésére a szocializmus felé!

Ismétlem, elvtársak, úgy érezzük, hogy most már túl vagyunk a nehezén, hogy az út már egyenesebb, a cél már világosabb: a szocializmus világítja meg. Ezen az úton, e cél felé menetel most elszántan, győzelmében biztosan, a vöröscsillagos, aranykalászos nemzeti lobogó alatt a bizakodóan öntudatos, szabad magyar nép és élén a magyar dolgozók hatalmas egyesült Pártja. *(Percekig tartó viharos, tomboló éljenzés.)*

Éljen a munkásság győzelmes egysége! *(Éljenzés. Taps.)*

Éljen a magyar dolgozók hatalmas, harcos, egyesült Pártja! *(Éljenzés, taps, a nagygyűlés hosszú ideig lelkesen éljenzi Rákosi elvtársat!)*

(Beszéd a két munkáspárt egyesülési kongresszusa alkalmával a Hősök-terén tartott nagygyűlésen, 1948. június 12-én.)

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁVAL ERŐS, VIRÁGZÓ MAGYARORSZÁGÉRT

Tisztelt Egyesülési Kongresszus! Kedves Elvtársak!

A két munkáspárt, a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt Kongresszusa örömteli lelkesedéssel tegnap elhatározta az egyesülést. Ebben a lelkesedésben osztozik nemcsak a magyar dolgozó nép, helyesli és velünk örvend világszerte a demokratikus haladás minden híve.

Ennek, a hazánk történetében korszakalkotó határozatnak megfelelően ma már együtt folytatjuk tárgyalásainkat, hogy közösen is kimondjuk a két testvérpárt egyesülését, hogy megvitassuk az új Párt problémáit, a Kongresszus előtt lévő programnyilatkozatot és a pártszervezeti szabályzatot.

E kérdésekkel kapcsolatban számot kell vetnünk a nemzetközi helyzettel, a magyar demokrácia gazdasági helyzetével, a magyar belpolitikai helyzettel, benne pártunk, illetve az egyesült Magyar Dolgozók Pártjának kérdéseivel és az előttünk álló feladatokkal.

A nemzetközi politikában a második világháború után két tábor alakult ki.

A demokratikus tábor, élén a Szovjetunióval, a népi demokratikus államok és a haladás, nemzeti függetlenség és a béke minden hívei világszerte.

Szemben áll vele az imperialista, demokráciaellenes tábor, élén a világuralomra törő amerikai imperializmussal, az angol, a francia imperialisták és a demokráciának, a társadalmi haladásnak az ellenségei.

Az amerikai imperializmus világuralmi törekvéseinek megvalósítására akarja felhasználni azt, hogy versenytársai a világháború során tönkrementek vagy legyengültek.

Az amerikai imperializmus világuralmi céljait szolgálja az annyit emlegetett Marshall-terv. Ez a terv - az amerikai hírverés szerint - egyedül a gazdasági nehézségekkel küzdő államok megsegítésére irányuló jótékonyági akció. Ennek az ellenkezője igaz. A Marshall-terv az amerikai tőke terjeszkedését szolgálja. A segély feltételei között első helyen szerepel, hogy a segély legalább 50%-át amerikai hajókon kell szállítani. Ez módot ad az amerikai hajószállítóvállalatoknak, hogy monopolhelyzetüket kihasználva, felemeljék a szállítási díjtételeket s egyúttal angol és egyéb versenytársaikat a falhoz szorítsák. A segélyért a Marshall-tervben résztvevő államok kötelesek a gyártás, értékesítés titkaiba betekintést engedni. A segély bármely pillanatban megvonható, szóval zsarolásra használható. A Marshall-terv áruit és nyersanyagait csak azokba az államokba szabad exportálni, ahova az Egyesült Államok megengedi. A tervben résztvevő államoknak nem szabad újabb államosítást végrehajtani. A terv feltételei között szerepel bizonyos iparok fejlesztésének korlátozása. Például a terv értelmében Anglia köteles korlátozni az egyik legnagyobb angol ipart, a hajóépítést, hogy ezáltal az amerikai kereskedelmi flotta fölénye még jobban növekedjék. Olaszországnak például a műselyemgyártást kell korlátoznia.

A segélyben részesülő államoknak elsősorban olyan fogyasztási cikkeket és készárukat küld, amelyek tönkreteszik a „segélyezett” államok iparát, vagy olyat, amit az Egyesült Államokban senki meg nem venne. Ennek megfelelően a segélyezett államok például hús helyett csak amerikai lóhúskonzervet kaphatnak, vagy olyan kávé, amelyet Brazíliában egyébként eltűzelnének. Nemrég hallottuk, hogy Ausztria nagymennyiségű szúnyoghálót, melltartót és hasonló

értékes árut kapott. Mindezek következtében a Marshall-terv „áldásaiban” részesülő államok között egyre nagyobb az elégedetlenség és a kiábrándulás.

A háborús uszítás mögött elsősorban az amerikai nagytőkések és nagybirtokosok állnak, akik a második világháború vértengeréből nehéz dollármilliárdos hasznot merítettek. Az ő uszításuk hatására az amerikai szenátus egyre-másra szavazza meg az újabb hadikiadásokat, az újabb hadikiadás pedig újabb hadinyereség a trösztvezéreknek. A repülőgépiparnak például sikerült elérnie, hogy jövőre már háromszor annyi repülőgépet gyárt az amerikai hadseregnek, mint az idén. Természetes, hogy ezek az intézkedések az amerikai munkások, parasztok és nők között megfelelő ellenhatást váltanak ki, annál is inkább, mert a hadsereg felszerelése természetesen a polgári lakosság életszínvonalának rovására megy és inflációs jelenségeket, drágulást okoz.

Az árak emelkedésére a munkások sztrájkokkal válaszolnak és ezért az Egyesült Államokban egymást érik a nagy sztrájkok. Aki az amerikai lapokat olvassa, meglepődik, hogy mennyire mindennapos bennük az olyan fénykép, amelyen a rendőrök munkásokat vernek, taposnak rajtuk, könnyeztető gázzal vagy gumibotokkal lépnek fel a sztrájkolók ellen, belelovagolnak a munkástömegekbe és a mi reakciósaink által oly nagyratartott amerikai demokrácia egyéb eszközeivel igyekeznek letörni a sztrájkokat.

Az amerikai demokrácia természetesen nem nézi tétlenül a reakció garázdálkodását, a szakszervezetek, a Kommunista Párt, a demokrata szervezetek elleni sorozatos támadásokat. Wallace fellépése, bátor harca, az a nagy visszhang, amelyet küzdelme okoz és az amerikai reakció tajtékzó támadásai ellene, mutatják, hogy az Egyesült Államokban is szervezkedik, növekvőben van a népellenes erőkkal szemben a demokratikus mozgalom.

Az amerikai világuralomra való törekvés természetesen megfelelő ellenhatást vált ki még azokban az elgyengült államokban is, - mint Anglia vagy Franciaország - amelyek gazdaságilag rá vannak szorulva az Egyesült Államokra. Anglia egyre nyugtalanabban nézi, hogyan szorítja ki az amerikai versenytárs a világpiacokról, hogyan fészkel be magát olyan régi angol érdekerőlekre, mint Görögország, Egyiptom, India. Az ellentétek már nyíltan megmutatkoznak. Abban a körülményben például, hogy az Egyesült Államok azonnal elismerték az új zsidó államot, Anglia és Franciaország pedig nem ismeri el, ez az ellentét és benne a közeli olaj fölötti marakodás nyilvánul meg. Hogy a palesztinai krízis milyen ellentéteket rejt magában, arra vonatkozólag legyen szabad a legtekintélyesebb angol közgazdasági lap, a *The Economist* május 29-i számából idézni a következőt:

„Semmi kétségünk ne legyen a jelenlegi válság következményei felől. Ha ez tovább gátlás nélkül fejlődik és az amerikaiak megszüntetik a fegyver kiviteli tilalmat, hogy a zsidókat fegyverekkel lássák el, és ha Anglia tartja szerződéseit az arabokkal és fenntartja speciális kapcsolatait Abdullah király katonai erejével, úgy Anglia és Amerika már a valóságban, közvetítők útján, de egymás ellen harcol a Közel-Keleten.”

A francia közvélemény egyre nagyobb nyugtalansággal tekint arra az amerikai tervre, amely Nyugat-Németországot új-fasiszta alapon talpra akarja állítani, hogy ugródeszkául szolgáljon a Szovjetunió ellen. A franciák még nem felejtették el, hogy annakidején Hitler-Németország felfegyverkezését a Szovjetunió elleni érvekkel kezdte meg. A franciák külön nehezményezik azt, hogy a Marshall-terv segélye ellenében le kell mondaniuk a német jóvátételről. S hogy mennyire kíméletlenül él az amerikai imperializmus a Marshall-terv zsarolási lehetőségeivel, azt mutatja, hogy az óvatos formában megnyilvánuló angol és francia dohogásra egyszerűen 25%-kal csökkentették a segély összegét, mire a brit oroszlan csak úgy, mint a francia kakas, egyformán megszeliült.

Az amerikai világhódító törekvéseknek hű székértelői a jobboldali szociáldemokraták, mint Bevin, Blum, Saragat és nálunk azok, akiket a szociáldemokrata testvérpártból kizártak s akik feladata, hogy a demokrácia főerejének, a munkásosztálynak egységét megbontsák, öntudatát elhomályosítsák és a harmadik út megtévesztő hirdetésével tisztánlátását megzavarják. Nem véletlen, hogy azokban az országokban, amelyekben az amerikai imperializmus befolyása érvényesült, állandó a bizonytalanság, a pesszimizmus, a csüggedés, szakadatlanok a válságok, lassan megy, stagnál, vagy éppen visszaesik a termelés és a gazdasági fejlődés. Minél nagyobb és minél tartósabb a bizonytalanság ezekben az országokban, annál nagyobb lehetőségei nyílnak az amerikai imperializmusnak, hogy gazdasági és katonai erejét tovább növelje és újabb piacok meghódítására használja fel.

A viláგuralomra törő, kardcsörtető, atomháborúval fenyegető imperialista táborral szemben áll a demokrácia tábor, a Szovjetunióval az élen. Ez a tábor a demokratikus haladást, a békés fejlődést és a nemzetek önállóságát védi, szemben áll minden háborús uszítással és minden erejét népei felvirágoztatására fordítja. (*Nagy taps.*) Ebben a békéért folyó küzdelemben az élen jár a Szovjetunió, mely békés szándékainak demonstrálására éppen akkor csökkentette hadseregét, amikor az amerikai imperialisták a legféktelenebbül követelték a fegyverkezés újratekésztését. A Szovjetunió gyorsan kiheveri a világháború okozta sebeket és az ötéves tervnek négy év alatt való befejezésével túlhaladja a békebeli termelést. Gazdasági megerősödését mutatja, hogy elsőnek törölte el a jegyrendszert s nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag is egyre jelentősebb támogatást tud nyújtani a népi demokráciáknak.

Ezért összefoglalóan az amerikai imperializmus dühe a Szovjetunió ellen: érzi, hogy ezen a szilárd bástyán megtörik minden rabló szándéka. Viszont a népi demokráciák, de az egész haladó emberiség is azért támogatja, azért sorakozik fel mögéje, mert tudja, hogy mint a fasiszta barbárság elleni harcban, most a viláგuralomra törő imperialistákkal szemben a Szovjetunió a biztos, az áttörhetetlen gát. A népi demokráciák a Szovjetunió segítségével egészséges, gyors fejlődést mutatnak, tervszerűen fejlesztik gazdaságukat és a Szovjetunióra támaszkodva, egymással megbékélve, szilárdan állnak az imperialista törekvésekkel szemben. Ebben a tekintetben a világ valóban két táborra van szakadva: a népi demokráciák, a haladásért küzdők táborára, ahol egészséges a fejlődés, a jövőbe vetett bizalom és béke honol és az amerikai imperialisták táborára, ahol elégedetlenség, félelem, válságok, bizonytalanság uralkodik.

Az amerikai háborús uszítók terveire hatalmas csapást mért Sztálin generalisszimusz (*Ütemes, percekig tartó taps.*) békeoffenzívája, amely nemcsak leleplezte az amerikai reakció viláგuralmi terveit, hanem megmutatta azokat az utakat és módokat, melyek a béke biztosításához vezetnek. Sztálin fellépését az egész békét követelő, haladó világ nagy örömmel és megkönnyebbüléssel fogadta. Ez a hatás különösen az Egyesült Államokban mutatkozott, ahol fellelkesítette az imperialisták ellenségeit és leleplezte, megzavarta a reakció terveit. Bár a hivatalos amerikai körök igyekeztek jelentőségét lekicsinyelni, hatása világszerte érezhető és mindenütt a feszültség csökkenéséhez vezetett. Sztálin fellépésnek hatása azt mutatja, hogy az amerikai erők politikai befolyása távolról sem olyan szilárd és megingathatatlan, mint ahogy azt nálunk sokan szeretnék elhithetni.

A demokrácia fejlődő erőinek bizonyítékai azok a fegyveres szabadságharcok, amelyeket Görögországban, Hátsó-Indiában, Kínában s egyebütt az ottani kommunista pártok vezetése alatt vívnak az imperialistákkal szemben az elnyomott népek. A kínai népfelszabadító hadsereg a fasisztáknak nyújtott amerikai segítség ellenére napról-napra nagyobb területeket szabadít fel. A görög partizánok, (*Óriási taps, ütemes éljenzés.*) az amerikai-angol beavat-

kozás ellenére egyre sikeresebben küzdenek a monarcho-fasiszták ellen. Fellángol a partizán-harc, a dolgozó nép önvédelmi szabadságharca magában Spanyolországban is.

Franciaországban a Kommunista Párt maga mögött tudja az ipari munkásság zömét, a francia nép 30%-át. A reakció minden támadási kísérletével szemben elszántan védelmezi a dolgozó nép érdekeit. Az olasz választások megmutatták, hogy a Kommunista Párt két év alatt több mint 50%-kal emelte szavazóinak számát. Finnországban, ahol a reakció közvetlenül a választások előtt ki akarta szorítani a kommunistákat a kormányból, a munkástömegek talpraszöktek és ezt a reakciós kísérletet sikerrel visszaverték.

A demokráciák erősödését mutatja a kilenc Kommunista Párt összefogása. Ezek a pártok azzal, hogy tapasztalataikat kicserélik, működésüket egybehangolják, egyre eredményesebben folytatják a küzdelmet a béke megvédéséért, népeik függetlenségének és önállóságának biztosításáért. A Magyar Kommunista Párt büszke arra, hogy háromesztendős harcainak és eredményeinek következtében őt is meghívták a kilenc párt közé. A kilenc kommunista párt kötelékébe való tartozás természetesen megnöveli nemzetközi felelősségünket a békéért és az emberi haladásért vívott küzdelemben s mi rajta leszünk, hogy ennek a felelősségnek a tudatában a munka ránk eső részét jól el is végezzük. *(Taps.)* Mi tudjuk, hogy a demokratikus tábor erői ha összefognak, hatalmasabbak, mint az imperialisták. Azt is tudjuk, hogy békénk, demokráciánk, függetlenségünk és felvirágzásunk elválaszthatatlanul összefügg a világ haladó, imperialista-ellenes erőinek összefogásával és győzelmével. Ezért vetjük latba a magyar dolgozó nép minden erejét e küzdelem győzelmes megvívására.

A magyar demokrácia külpolitikai célkitűzései ennek megfelelően, a békének, a népi demokrácia vívmányainak, a magyar nemzeti függetlenségnek védelme és biztosítása. Ezért kötötünk szövetséget demokratikus szomszédainkkal, elsősorban a Szovjetunióval, *(Lelkes, hosszantartó taps.)* a nemzeti függetlenség és társadalmi haladás örével. Ezért törekszünk a legszorosabb együttműködésre és barátságra a népi demokráciákkal és mindent megteszünk arra, hogy a szlovákiai magyarság helyzetét a megerősödött csehszlovák népi demokráciával a lenini-sztálini nemzetiségi politika elveinek megfelelően rendezzük. *(Viharos taps.)*

A magyar demokrácia ugyanakkor rendezett és békés gazdasági és politikai kapcsolatok szükségességét vallja minden országgal, ha azok nem avatkoznak belső ügyeinkbe és nem támogatják demokratikus rendünk ellenségeit. Ennek bizonyítására hivatkozom az Egyesült Államokhoz való viszonyunkra. Az Egyesült Államok részéről néhány héttel ezelőtt felvetődött az az óhaj, hogy rendezzük a két ország közötti vitás kérdéseket. Ennek nyomatékául egy-két konciliáns gesztus is történt. Mi természetesen hajlandók vagyunk tárgyalásra, de szóvá kell tennünk, hogy az ilyen javaslatok értékéből nagyon sokat levon az, hogy az Egyesült Államok minden rendelkezésükre álló eszközzel hátráltatják újjáépítésünket, visszatartják a németek által az amerikai zónába hurcolt magyar értékeket és hivatalosan is támogatják a magyar demokrácia reakciós és fasiszta ellenségeit.

Engedjék meg, hogy a világhelyzet ismertetése után áttérjek gazdasági helyzetünk ismertetésére. Nagyban és egészben meg lehet állapítani, hogy mezőgazdasági ipari termelésünk a nyár folyamán eléri a békebelit. *(Taps.)* Terméskilátásaink a háromesztendős szárazság után végre jók. Vetésterületünk az idén nagyobb, mint bármikor a trianoni Magyarországon volt. *(Taps.)* Ugaron nem egészen 1/2 %-a maradt a földnek. Fokozza a vetésterület nagyságának jelentőségét az a körülmény, hogy a földek jól meg vannak művelve és egyre nő a belterjes munkát megkövetelő termények - mint a cukorrépa, dohány, rizs, stb. - vetésterülete. A cukorrépa területe pl. 170.000 hold, nagyobb, mint bármikor eddig az országban s átlagtermés esetén egy-egy főre 20 kg cukor jut, ez 50%-kal több, mint a legjobb békeévben. *(Taps.)* Gazdasági fejlődésünkre jellemző például a cigarettafogyasztás. Az utolsó békeévben 2.2

milliárd darabot szívtak el. Az idén a május 1-én végződő évben két és félszer ennyit, 5.3 milliárd darabot. Mezőgazdaságunk helyzete három évvel a földosztás után fényesen bizonyítja, hogy mennyire hamisak voltak azok a vádak, melyek szerint a föld nem jó kezekbe jutott és bizonyítja egyben útgazdáink szaktudását és szorgalmát is.

Ipari termelésünk áprilisban elérte az utolsó békeesztendő 97%-át. Ezen belül a szénbányászat, az acél, vas, alumínium, gépgyártás, a papír, vegyi anyagok, cipő gyártása és az utolsó hónapban a textil elérte, sőt túlhaladta a békebelit. (*Taps.*) A szénbányászat például ennek az esztendőnek első öt hónapjában 15%-kal többet termelt, mint az utolsó békeévben. Ez mutatja, hogy derék bányászaink, akik a felszabadulás óta a termelésben mindig első sorban állottak, ma is megteszik kötelességüket. (*Taps.*) A békebelinél már 12%-kal nagyobb az acél, 5%-kal nagyobb a vastermelés és ami nem kevésbé fontos, nő a munkások egyéni teljesítménye, nő a munkafegyelem.

A munkaverseny új lendületet adott a termelésnek. Új a szellem az üzemekben és hozzátehetjük: újak a munkásigazgatók, akik megfelelnek a hozzájuk fűzött reményeknek.

Az állam pénzügyei rendben vannak. Költségvetésünk első 10 hónapja majdnem 100 millió forint felesleggel zárult (*Taps.*) és most már bizonyosra vehető, hogy a szilárd pénz alapján összeállított második évi költségvetés felesleggel fog végződni. Államháztartásunkat az jellemzi, hogy szociális és kulturális kiadásai aránylag már most is messze meghaladják a békebelit. 1937-38-ban a szociális és kulturális kiadások összege a büdzsé 19%-a volt. Az idén már elérték a 26%-ot, amellett, hogy az állam adópolitikáját egész más szellem hatja át, mint azelőtt. Megnéztem a békebeli évek árverési statisztikáját. 1931-től 33-ig, 3 esztendő alatt 31.000 árverés volt közterhek, azaz adóhátralékok miatt. A magyar népi demokrácia büszke arra, hogy míg Horthy idején évente csak az adók miatt 10.000 háznál perdült meg a dob, addig nálunk a végrehajtó ritka jelenség és rajta leszünk, hogy az is maradjon. (*Taps.*)

A háborús károkat tervszerűen kiküszöböljük. Vasutaink és hidjaink - hála Gerő (*Lelkes taps, ütemesen éljenzik Gerő elvtársat.*) elvtárs és munkatársai nagyszerű erőfeszítéseinek - gyors tempóban jönnek rendbe. Ez mindenki előtt ismeretes. Kevésbé ismeretes, hogy a házakban és lakásokban okozott háborús károk kétharmad részét már rendbehoztuk és közben hozzávetőleges becslés szerint az utolsó két évben már 50.000 új ház épült. Aki a vidéket járja, az örömmel láthatja, hogy a falvak szélén milyen gyorsan és milyen nagy számban épülnek a házak. Pedig a tervszerű és nagyarányú lakásépítés Budapesten és vidéken tulajdonképpen csak az idén kezdődik és most jött lendületbe.

A hároméves tervnek megvalósítása sikeresen folyik és most már biztosra vehető, hogy a jövő év decemberéig be is fogjuk fejezni. Az első tervév eredményei 2%-kal meghaladják az eredeti előirányzatot. Az eredmény sokkal jobb lett volna, ha kezdetben a tavalyi szárazság nem gátolta volna a hároméves terv begyűjtését. Ha ezt a tényt figyelembe vesszük, úgy a hároméves terv fejlődésével minden tekintetben meg lehetünk elégedve.

Hároméves tervünknek és az egész magyar gazdasági fejlődésnek hatalmas lökést ad az a nagyszerű gesztus, amellyel a Szovjetunió és bölcs vezére, Sztálin (*Tomboló taps.*) generálisizmus elengedte a jóvátétel hátralévő összegének a felét. (*Nagy taps.*) Újra bebizonyosodott, mint annyiszor felszabadulásunk óta, hogy a magyar nép mindig bizton számíthat nehéz helyzetében a Szovjetunió megértésére és támogatására. Az így felszabadult anyagi erők kétségkívül hatalmas új lendületet fognak adni egész gazdasági életünk fejlődésének.

A gazdasági fejlődés következtében az ipari munkásság életszínvonala májusban 2-3% híján elérte a békebelit, sőt egyes szakmákban - mint bányászat, nehézipar, textil, stb. - túl is haladta. A bányászok reálbére majdnem 30%-kal magasabb már, mint 1938-ban. Csak az a

kár, hogy ez a fejlődés nem egyenletesen oszlik meg, s egyes munkáskategóriák még elég messze vannak a békebeli színvonalától. Különösen áll ez a közalkalmazottakra is, akik erősen lemaradtak s akiknek életszínvonalát most fogjuk megemelni. *(Taps.)* Büszkén jelenthetjük, hogy ezen a téren túlteljesítettük a tervet és a munkásság életszínvonala már az idén eléri azt a nívót, amelyre csak jövőre, a terv harmadik évére számítottunk. *(Taps.)*

Az életszínvonal emelése még gyorsabb lett volna, ha pártszervezeteink jobban értették volna és konkrétebben foglalkoztak volna a termelés kérdéseivel. Mi ezen a téren gyakran abba a hibába estünk, hogy a termelés problémáit agitáció kérdésének tekintettük. Általánosságban beszéltünk a termelés emelésének szükségességéről, a munkaverseny helyességéről. Gyakran nem úgy nyúltunk ehhez a kérdéshez, hogy a gyárak, üzemek és munkások helyi viszonyait figyelembe vettük volna. Változás ezen a téren csak újabban tapasztalható, de itt is elsősorban még csak az üzemi szervezeteknél. A többi szervezeteink jó része még mindig nem konkrétan, hanem általános agitáció sormájában foglalkozik fejlődésünk és életszínvonalunk emelésének a fontos kérdésével.

Hogy a magyar fejlődés mit jelent, erre nézve legyen szabad rámutatnom arra, hogy az első világháború befejezése után, amikor tudvalevőleg az ország hasonlíthatatlanul kevesebb kárt szenvedett gazdaságilag és háborús rombolásokban, mint a második világháborúban, ezeket az eredményeket csak hét-nyolc esztendővel az 1918-as háború befejezése után és akkor is csak nagy külföldi segítséggel értük el. És legyen szabad összehasonlításként rámutatnom, hogy a dolgozó nép életszínvonala olyan győztes és Amerika által állítólag olyan bőkezűen támogatott országokban, mint Anglia, vagy Franciaország, még messze van a békebelitől.

Ezekben az adatokban tükröződik vissza, kedves elvtársaim, a népi demokrácia rendszerének gazdasági fölénye.

Nem tudtuk volna elérni ezeket az eredményeket, ha nem gondoskodunk idejekorán és tervszerűen arról, hogy felosszuk a nagybirtokot, hogy gátak közé szorítsuk a tőkés kizsákmányolást és profithajhászást, hogy szilárd pénzt hozzunk létre, hogy megerősítsük a munkafegyelmet, hogy felszítsuk a munkaversenyt s ami a döntő, hogy államosítsuk a nagyipart, hogy az államosítással minden dolgozó érezze: övé az ország, magának épít. *(Lelkes taps.)* A magyar demokrácia a munkáspártokkal az élen, három és fél esztendő alatt gyökerében átalakította gazdasági rendszerünket. Tervszerűséget vitt be gazdasági életünkbe. E tervszerűségnek vezető elve - melyet mindenütt igyekeztünk érvényre juttatni - a dolgozó nép érdekeinek védelme, a magánprofit vadászterületének csökkentése. Tervszerűen egyre szűkebb korlátok közé szorítottuk a kapitalista kizsákmányolást. Ennek az átalakításnak a következménye az, hogy a magyar ipar, bányászat, közlekedés túlnyomó többsége az állam és a közületek kezébe ment át, a köz érdekét, nem a tőkés kizsákmányolást szolgálja.

A magyar gazdasági élet igen jelentékeny frontján vereséget szenvedett a kapitalizmus, győzött a szocializmus. *(Taps.)* Számokban ez úgy fejeződik ki, hogy a gyáripar, a bányászat és a közlekedés kerekén 550.000 dolgozójából 472.000, azaz 86%-a az államosított, vagy egyéb - nem a tőkések profitjára dolgozó - üzemekre jut. Ez a kulcsa a magyar demokrácia gazdasági sikerének. Ezek a számok egyben mutatják, hogy a népi demokrácián belül dolgozó nép irányt vett a szocializmus felépítésére. *(Nagy taps.)*

Mik a további teendők? Gazdasági téren a dolgozó nép életszínvonalának további állandó és rendszeres emelése céljából fokozni kell az ország termelő erőinek fejlődését, a munka termelékenységét, az ipari és mezőgazdasági termelést növelni kell, tovább kell csökkenteni a kizsákmányolásból eredő jövedelmet. Ebből a célból tovább kell fejleszteni a tervgazdál-

kodást, összhangba kell hozni a szomszéd baráti népek terveivel, elő kell készíteni az új öt éves tervet, az ország villamosításának és öntözésének tízéves tervét. (*Viharos taps.*)

Ezeknek a terveknek már egészen más lesz a jellegük, mint a hároméves tervnek. Itt már nem a háborús károk helyreállításáról és a békebeli termelés eléréséről lesz szó, hanem egész gazdasági életünk új alapokra fektetéséről és átszervezéséről, fejlődésének meggyorsításáról és biztosításáról, arról, hogy a magyar dolgozó nép boldogulása, gazdasági és kulturális életszínvonalának emelkedése végre olyan mértékben és olyan iramban fejlődjék, ahogy ezt a demokráciától el lehet várni. A tízéves öntözési terv meg fogja szabadítani elsősorban a Tiszántúlon dolgozó, régi demokratikus hagyományokkal rendelkező földműves népét a szárazság szinte állandósult csapásaitól.

Ezekkel a feladatokkal elválaszthatatlanul összefügg a mezőgazdasági termelés korszerű reformja. Biztosítani kell a paraszti kisbirtokon épülő mezőgazdaság számára a modern technika és tudomány eszközeit. Csak így valósítható meg az ipar és a mezőgazdaság közötti aránytalanság kiküszöbölése. Ezért meg kell gyorsítani az állami mezőgazdasági gépüzemek széles hálózatának létesítését. Minden erővel fokozni kell a falu beszerzési, értékesítési, termelő- és egyéb szövetkezeteinek fejlesztését.

A demokrácia gazdasági megerősödésével gondoskodnunk kell a dolgozók életszínvonalának emeléséről. A dolgozók életszínvonalának emeléséhez hozzátartozik szociálpolitikánk nagyarányú fejlesztése, a munkásság egészségvédelmének és szociális biztonságának fokozása. Eddig sikerült jelentékeny részben megvalósítani a munkásság évtizedes szociálpolitikai programjának legtöbb követelését. De most tovább kell mennünk. Az eddiginél sokkal nagyobb arányban kell megvalósítani például a dolgozók üdültetését, gyermekeik állami segítséggel történő nyaraltatását. A balatoni üdülőket, a Mátra és Mecsek, valamint a budai hegyek üdülőhelyeit és más gyógy- és üdülőhelyeket elsősorban erre a célra kell felhasználni. (*Nagy taps.*) Irányt kell venni arra, hogy a dolgozók lakásviszonyai gyökeresen megjavuljanak, hogy a nyomornegyedek megszűnjenek és hogy az állami, községi lakásépítési akciókhoz szükséges anyagi alapokat biztosítsuk. Végül a termelőerők fejlesztése, a tervgazdálkodás és a kapitalista elemek kiszorításának útján teljesen likvidálni kell a még meglévő munkanélküliséget.

Napirendre kell tűznünk a demokratikus néphadsereg kiépítését és korszerű felszerelését. (*Nagy taps.*) Az új magyar honvédségből természetesen ki kell irtani a régi hadsereg népellenes szellemét. A katonai kiképzést az állampolgári neveléssel kell összekötni. A honvédséget a demokrácia iskolájává kell fejleszteni.

A honvédség tiszti kádereit elsősorban az új, demokratikus elemekből, a munkásokból és parasztokból kell venni. (*Nagy taps.*)

A magyar demokrácia megszilárdulása lehetővé teszi, hogy a köznevelés terén az eddiginél gyorsabb léptekkel haladjunk. Meg kell szüntetni végre a vagyonos osztályok műveltségi monopóliumát és az általános műveltség, a szaktudás, a haladó nemzeti és emberi kultúra kincseit hozzáférhetővé kell tenni a dolgozó nép legszélesebb rétegei számára. (*Nagy taps.*) Különösen lehetővé kell tenni, hogy a dolgozók iskoláinak széleskörű kiépítése útján a dolgozók a termelőmunka megszakítása nélkül közép- és főiskolai végzettséghez jussanak. (*Taps.*)

Ezzel kapcsolatban, tisztelt Kongresszus, engedjék meg, hogy ismertessem az iskolák államosításának és ami ezzel egybefügg, a demokrácia és az egyház viszonya rendezésének kérdését. A szocialista nem a vallás, hanem a kapitalizmus ellen küzd. Marx és Engels is élesen szemben álltak például annakidején Bismarck-nak, a német kancellárnak a katolikus

egyház ellen folytatott, úgynevezett kultúrharccal. Kimutatták, hogy Bismarck az egész kultúrharcot azért provokálta, hogy az öntudatra ébredő német munkástömegek figyelmét elterelje a szocializmusról. A vallásos munkásokról Lenin azt mondta negyven évvel ezelőtt: „Minden munkást, aki Istenbe vetett hitét megtartotta, nemcsak be kell engednünk a Szociáldemokrata Pártba, hanem fokozottabb erővel be is kell vonnunk. Feltétlenül ellenezzük, hogy ezeket a munkásokat vallásos meggyőződésükben csak a legkevésbé is megbántsák. Mi azért vonjuk be ezeket az embereket a pártba, hogy programunk szellemében neveljük őket.” Hasonlóképpen nyilatkozott Lenin a pártba belépő papokról is.

Mi ennek a marxista-leninista szellemnek megfelelően nyúltunk a vallás kérdéseihez, felszabadulásunk első pillanatától kezdve. Minden tárgyilagos ember egyetért velünk abban, hogy mi 1945 tavaszán, minden ellenállás nélkül végrehajthattuk volna az állam és az egyház szétválasztását és azokat az intézkedéseket, amelyeket a nyugati demokráciák előttünk évtizedekkel vagy egy-két évszázaddal már előbb megtettek. Mi nem éltünk ezzel az alkalommal akkor, mert előre láttuk, hogy a demokrácia egészséges fejlődése és megerősödése során eljön az idő, amikor a magyar nép zöme e kérdések rendezését politikai érettségének eredményeképpen maga fogja követelni. Addig is mi gondosan vigyáztunk nemcsak arra, hogy a nép vallásos érzését ne sértsük, hanem mindenütt segítő kezet nyújtottunk az egyházak talpraállításához is. Az egyházak százezer holdjait a földreform elvette ugyan, ez az intézkedés azonban nem a vallás, hanem a nagybirtok ellen irányult. Ennek demonstrálására történt gondoskodás arról, hogy a földreformból a szegény papok is részt kapjanak, ami a földreformban érintett községek egyharmadában meg is történt.

A romadólt templomok építését a Kommunista Párt kezdte meg. Az első köszönőlevél, amelyet ezért kaptunk, az esztergomi bazilika helyreállításával kapcsolatban Drahos vikáriustól érkezett. A püspökök, kanonokok gazdasági ellátását - amely a földreform következtében megnehezült - a demokrácia bőkezűen magára vállalta.

Egyetlen vallásos intézmény meg nem szűnt azért, mert a demokrácia megvonta volna tőle az anyagi támogatását. És ezt a politikát változatlanul folytattuk mind a mai napig.

Május elsejére több mint 270 egyházközségnek juttattunk harangbronzot. Még csak egy hónapja, hogy magam jártam közben a pálosok templomának kijavításáért. Hozzám fordultak a Bazilika újjáépítői és nem múlik el hét, hogy pártunkhoz valamely egyházközség segítségért ne fordulna.

Ennek a mi helyes politikánknak az eredménye volt, hogy a magyar nép vallásos rétegei egyre nagyobb megértéssel fordulnak a demokrácia felé. Egyre kevésbé hisznek azoknak a rágalmaknak, melyeket a 25 éves népellenes Horthy-uralom terjesztett pártunkról. Egyre többen látják, hogy a demokrácia útja helyes, hogy ez az út a dolgozó nép talpraállítására, megsegítésére és boldogulására vezet. Ennek a felismerésnek a hatása alatt a protestáns egyházakban megindult az az egységes folyamat, mely követeli, hogy az egyház álljon be a demokrácia építő erői közé. Hogy az egyházak nálunk miért álltak ellenségesen a demokráciával szemben, arra legyen szabad a legilletékesebbnek, Ravasz László református püspöknek a megállapítását idéznem:

„Az egyház - mondotta Ravasz László - százados fejlődése során az uralkodó osztály társadalmával összenőtt, viszont a szociális forradalom az uralkodó osztály keretein kívül támadt. Ennélfogva az egyház és a szocialista forradalom kölcsönösen ellenségnek tartották egymást. Az a nagy szociális forradalom, amely most átalakítja Magyarországot és lassanként átalakítja az egész világot, elsöpörte a megelőző államrendet, annak az osztálynak uralmával együtt, amelyen ez a rend felépült, sőt pelyvaként elsöpörte magát az illető

osztályt is. Ilyen helyzetben kísértése az egyháznak, hogy azonosítsa magát a letűnt osztály-uralommal és az új államrendben ellenséget lásson... Ha az egyházat megejti ez a kísértés, az a végzetes szerep vár rá, hogy átalakul egy illegális politikai párttá. A maga táborába gyűjti az elégedetlen és ellenzéki elemeket. A hozzá való tartozás nem a hitnek, hanem a politikának lesz az állásfoglalása.”

Azt hiszem, tisztelt Kongresszus, hogy Ravasz László püspöknek ezt a megállapítását minden további nélkül aláírhatjuk. A 25 esztendő Horthy-rezsim alatt - de hozzátehetjük, azelőtt is - az egyházak az uralkodó osztállyal össze voltak növe és azt az egyházat, amely most a demokráciával nem fér össze, az a veszély fenyegeti, hogy egy illegális politikai párttá, a régi reakciós rend politikai pártjává alakul át. Ez az a kérdés, amelynek egészséges megoldása a református egyházzal mostan folyik és amelynek megoldására a demokrácia a katolikus egyházzal is tárgyalásokat javasolt. Bizonyos, hogy ezeknek a kérdéseknek a megoldására az idő megérett. Bizonyos, hogy a katolikus vallásos tömegek zöme és vele az alsópapságnak a hívőkkel összenőtt része egyre sürgetőbben követeli ennek a kérdésnek a megoldását. Ugyanakkor azonban meg kell állapítani, hogy a megoldás - a demokrácia és az egyház viszonyának rendezése - ellen minden erővel szembeszáll a katolikus egyház főpapjainak jelentékeny része.

Ennek az ellenállásnak politikai és nem vallási okai vannak. A mi ellentétünk Mindszentyékkel szemben abból származik, hogy mi kiosztottuk 700.000 földnélküli között a grófok és püspökök földjét, ők pedig el szeretnék kergetni az úrgazdákat, megint béreseket és zselléreket csinálna belőlük s a földet visszaadnák Eszterházy hercegnek, meg önmaguknak is. Mi a gyárakat, bányákat átadtuk az államnak, ők a régi tőkéseknek szeretnék visszaadni. Mi védjük a népköztársaságot, ők meg a Habsburgokat sírják vissza. Mindszenty Horthy idejében fajvédő volt és a nyilasokat támogatta, most pedig a sváb volksbundistákat. Ezek érdekében még az amerikaiaknál és az angoloknál is közbelépett s minden követ megmozgatott azért, hogy ezek a svábok itt maradjanak és így földjük ne jusson a magyar nincstelenek kezére. Mindszenty, Shvoy és a többiek magasztalták Hitlert, Mussolinit, Horthyt, dicshimnuszokat zengtek Imrédyről vagy Hómanról, míg a demokráciáról, arról a hősi, áldozatos munkáról, melyet a paraszt, a munkás, az értelmiség hazánk újjáépítéséért kifejtett, egy jó szavuk nincs. Most tüntetnek, most buzdítanak ellenállásra, most fenyegetnek kiátkozással, de amikor az országot a németek és a nyilasok rabolták, amikor a büntetőszázadokban, muszokban és egyéb mozgó vesztőhelyeken százezerrel gyilkolták az embereket, amikor tízezerrel hajtották el a levente-gyerekeket, akkor ezek az urak helyeselték, vagy meglapultak. Helyeselt és meglapult Mindszenty is, aki utólag nem átalította egy másik nyilassal történt személyi torzsalkodását nemzeti ellenállássá áthamisítani. S helyeselt az iskolák államosításának tíz évvel ezelőtt Pehm József plébános korában a mostani Mindszenty, amikor egyházi iskolák helyett Zalaegerszegen államiakat létesítettek. Persze Horthy reakciós államáról volt szó, nem a mostani népi demokrácia államáról.

Ez a magyar demokrácia ellentéte a klerikális reakcióval: politikai, nem vallási ellentét. Az egyház palástja mögé megbúvó reakció, hogy újra Ravasz László püspök szavaival éljek, „a maga táborába gyűjti az elégedetlen és ellenzéki embereket s a hozzá való tartozás nem a hitnek, hanem a politikának lesz az állásfoglalása”. És hozzátehetjük, a reakciós, népellenes politikának lesz az állásfoglalása. Ezt jegyezze meg jól magának minden demokratikus, jóhiszemű katolikus.

A magyar demokrácia nagy önmérséklettel tűrte Mindszentyék garázdálkodásait, tűrte abban a tudatban, hogy a dolgozó nép érdekében kifejtett jó és eredményes munkája lassan és biztosan mindenütt - a katolikus hívők között is - megérleli azokat a feltételeket, amelyek lehetetlenné

teszik a reakció működését és megindítják azt a demokratizáló folyamatot, amely - ha vontatottan is, de - a protestáns egyházakban már megindult és amelynek jelei a katolikus hívők között is egyre inkább szaporodnak.

Mi ezt a türelmes politikát a jövőben is folytatni akarjuk, mert biztosak vagyunk benne, hogy ennek a politikának az eredménye el nem maradhat, hogy a magyar nép minket fog követni, akik boldogulásán, nyugalmán fáradozunk s nem azokat, akik az ezerholdasokat, szolgabírákat, csendőröket akarják visszahozni. De hozzátehetjük, a demokrácia türelmének is van határa és aki ezt a határt átlépi s a demokrácia mértéktartását gyengeségnek magyarázza, az hamarosan tapasztalni fogja és nemcsak Pócspetrin, hogy aki a magyar dolgozó nép érdekei ellen vét, arra a demokrácia lesújt, még ha papi talárt visel is. *(Viharos taps.)*

A Mindszenty-féle reakciós politika eredményeképpen a felekezeti iskolákban törhetetlenné vált a helyzet. Egyre-másra kaptuk a jelentéseket, hogy nemcsak tanítókat, tanárokat, vagy papokat üldöznek a katolikus felekezeti iskolákban demokratikus meggyőződésük miatt, hanem a népi származású diákokat, a népi kollégiumok tanulóit, a munkások és parasztok gyermekeit is, akiket a demokrácia végre kultúrához juttatott. Ma már az a helyzet, hogy a római katolikus felekezeti iskolák jelentékeny részében inkább iskolakönyvek nélkül tanítanak, vagy előkeresik a régi horthysta rendszer népbútító, demokráciaellenes tankönyveit. Ezért maguk a felekezeti iskolák tanítói, tanárai is egyre fokozódó mértékben követelik: a demokratikus köztársaság - mely a felekezeti iskolák összes kiadását fedezi - védje meg őket a Mindszenty-féle reakcióval szemben. A magyar demokrácia ennek megfelelően napirendre tűzte az iskolák államosítását. *(Taps.)*

Ezt a rendszabályt, mint a demokrácia legtöbb intézkedését, az érdekelt felek meghallgatásával és lehetőleg kölcsönös megegyezés és engedékenység szellemében akarjuk végrehajtani. Ezért kezdett a kormány tárgyalásokat az egyházakkal. A tárgyalások első alapelve, hogy a vallásoktatás az államosított iskolákban is kötelező marad. Ezt azért kell aláhúzni, mert a reakció azt terjeszti, különösen az elmaradt falvakban, hogy az államosított iskolákban nem lesz vallásoktatás. Az államosítás alól kivételek az olyan történelmi multtal bíró iskolák, mint például a reformátusoknál a pápai, debreceni, sárospataki kollégium. Hogy az egyházaknak módjuk legyen anyagilag átépülni, az állam 20 esztendeig vállalja anyagi támogatásukat. Ezek a megállapodás főbb pontjai és ezek mutatják, hogy a magyar demokrácia valóban a megegyezés és a kölcsönös megértés szellemében igyekszik eljárni.

Hozzátehetjük, hogy lényegében hasonló megállapodás történt az elmúlt napokban a csehszlovák köztársaság és az ottani római katolikus egyház között is. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert, ha a csehszlovák római katolikus egyház elfogadta, ez azt bizonyítja, hogy az ilyen megegyezésnek nincsenek vallási akadályai. Ha tehát nálunk a római katolikus egyház vezetői hallani sem akarnak erről a mindkét felet kielégítő megegyezésről, úgy ennek nem vallásos okai, hanem politikai, reakciós okai vannak. *(Taps.)*

Ebben a kérdésben a magyar demokrácia nem engedhet. Felszabadulásunk negyedik esztendejében eljött az ideje annak, hogy gondoskodjunk arról, hogy a demokrácia iskoláiban ne reakciós, népellenes, a nagybirtokot és a Habsburg-királyság uralmát visszasíró szellem terpeszkedjen el, hanem a demokrácia friss, egészséges, a dolgozó nép jövőjét előkészítő és megalapozó szelleme. Az a szellem, melyet az iskolák államosításának első hirdetői, Kossuth, Petőfi, Táncsics és Eötvös József képviseltek s melyet mi, hű utódaik valóra is váltunk. *(Taps.)* Ez az iskolák államosítása körüli vitának a lényege. Innen, a Kongresszus tribünjéről kérek minden dolgozó magyart, minden öntudatos demokratát - különösen a falvak népét és az asszonyokat - hogy ne engedjék magukat a reakciós álhírektől, szólamoktól vagy vallásos érzületre való hivatkozással megtéveszteni. Tekintsék az iskolák államosítását azon politika

szerves részének, mely a dolgozó parasztnak adta a földet, mely az iparbárok gyárait államosította s amely minden téren becsületesen és eredménnyel védi sokat szenvedett, dolgozó népünk érdekeit. Külön felhívom a kommunistákat, a szociáldemokratákat, a Magyar Dolgozók Pártjának minden egyes tagját, hogy e kérdésben megalkuvást, ingadozást nem ismerve, álljon az élen s járuljon hozzá, hogy a nép ellenségeit itt is megverjük. Aki ebben a kérdésben meglapul, vagy ingadozik, aki most nem mer kiállni, annak nincs helye soraink között. *(Nagy taps.)*

Az iskola kérdése mellett a magyar demokrácia másik kérdése, mely az esztendő őszén kerül napirendre, a Magyar Függetlenségi Front újjászervezése, széles népi alapokra való helyezése. A népi demokrácia kétségkívül megszilárdult és kifejlődött, de a nagybirtokos, nagytőkés és klerikális reakció, valamint a fasiszta maradványok elleni harc és a magyar függetlenség megvédése változatlanul megköveteli a demokratikus erők tömegének szorosabbra fűzését. Megköveteli ezt a nemzetközi reakció aknamunkája is. Mi felszabadulásunk első idejében a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban láttuk a demokratikus erők összefogását. Az elmúlt három és félesztendő megmutatta, hogy a demokratikus pártoknak ez a többé-kevésbé laza koalíciója nem felel meg a kitűzött feladatoknak és hogy a népi egység újabb, szorosabb tömegszervezetére van szükség. Az elmúlt három és fél esztendő bebizonyította, hogy az egymással versenyző pártok laza koalíciójának rendszere a népellenes erőknek kedvez, amelyek a pártversengést az egyes demokratikus pártokba való behatolásra használják fel és ezzel hátráltatják a demokratikus együttműködést, az építő munkát.

Demokráciánk e három és fél éves tapasztalata alapján megérték a feltételek a Függetlenségi Front, mint egységes tömegszervezet újjáalakítására. Az új Függetlenségi Front a munkásság, a parasztság, az értelmiség, a dolgozó kisemberek harci szövetségének egységes tömegszervezete lesz. Ezért benne nemcsak a demokratikus politikai pártoknak, hanem a magyar nép nagy társadalmi szervezeteinek - szakszervezeteknek, szövetkezeteknek, a nők és ifjúság egységes szerveinek - méltó helyet kell biztosítani.

Ha végigtekintünk, tisztelt Kongresszus, az elmúlt három és fél esztendő eredményein és kudarcain, meg kell állapítanunk, hogy országunk gazdasági, politikai és társadalmi struktúrájában gyökerekig menő, alapvető változások történtek. Ezeknek a változásoknak eredményeképpen új munkásosztály, új parasztság, új értelmiség van kialakulóban. A munkásság nem elnyomott osztály többé és többsége, mely állami üzemekben dolgozik, nincs többé kizsákmányolva. Ezért viszonya a termeléshez és az államhoz megváltozott. A munkát egyre inkább népe, a demokratikus állam iránti becsületbeli kötelességnek, saját életszínvonala emelkedése feltételének tekinti. A munkásigazgatók, üzemi bizottságok, szakszervezetek és a Magyar Dolgozók Pártja révén egyre fokozottabb részt kap a gazdasági élet irányításában és kormányzásában. Egyre inkább tudatában van vezető szerepének, ezzel együtt fokozott felelősségének is a gazdasági és politikai életben, az egész nemzet fejlődésében és jövőjében. Megváltozott a magyar parasztság is. A földreform eltüntette a falu nincstelenjeinek zömét, akikből kis- és középparasztok lettek. A dolgozó parasztságban egyre mélyebb gyökeret ver az a felismerés, hogy a demokrácia nemcsak az ő államformája, de hogy a demokrácia és vívmányai, a földreform, az államosítás, a köztársaság nem átmeneti jelenségek, hanem szilárdak, tartósak, megingathatatlanok. Ezzel a felismeréssel párhuzamosan nő annak is a tudata, hogy a munkássággal szövetségben a parasztság is részes a politikai hatalomban. Ennek a felismerésnek egyik mutatója az, hogy az utolsó hónapokban a középparasztság áramlása is megindult pártunk felé. Ezt az egészséges folyamatot a Magyar Dolgozók Pártjának megfelelő kiválogatással, továbbra is elő kell segítenie. Az értelmiség zömében is a demokrácia sikereinek hatása alatt végre fordulat tapasztalható. Kezd megszűnni köztük a kritikus várakozás és egyre többüknél tapasztaljuk, hogy rátért a munkássággal és

paraszsággal való együttműködés útjára. Segíteni akar a demokráciának, részt akar venni az új Magyarország felépítésében, szolgálni akarja a nemzetet. Elősegíti és meggyorsítja ezt a folyamatot, hogy az értelmiség sorai kezdenek felfrissülni a munkásságból és parasztságból származó új elemekkel.

Áttérek most tisztelt Kongresszus, a munkáspártok problémáira. Engedjék meg, hogy röviden vázoljam az eddig megtett utunkat. Az ország felszabadulásával és a demokrácia győzelmével megbukott a nagybirtok és a nagytőke osztályszövetségének régi, hatalmi rendszere. A Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egységfrontja lehetővé tette, hogy hatalomra került a munkásosztály, az egész parasztság, valamint a polgárságnak az a része, mely a német imperializmus ellen foglalt állást és hajlandó volt közreműködni velünk együtt a feudális maradványok bizonyos fokig terjedő felszámolásában és a demokratikus intézmények megvalósításában. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban a felszabadulás kezdetén mindezek az osztályok és rétegek ott voltak, mert pártunk - nagyon helyesen - a fejlődésnek ezen a fokán szükségesnek tartotta, hogy a nemzeti összefogásban kivétel nélkül mindenki helyet foglaljon, aki a német fasizmus ellen kész volt küzdeni. Ebben az időben még saját táborunkban, a kommunisták közt is kételyek mutatkoztak arra vonatkozóan: helyes-e az ilyen széles nemzeti összefogás, helyes-e együtt haladni olyan bizonytalan szövetségesekkel, amilyenek például az első nemzeti kormányban Horthy tábornokai, vagy Teleki gróf közoktatásügyi miniszter voltak. Ezek az elvtársak elfelejtették, vagy talán meg sem tanulták Leninnek azt a tanítását: „Háborút folytatni... és emellett előre lemondani a lavírozásról, az ellenségek közötti érdekellentétek (hacsak ideiglenes) kihasználásáról, a lehetséges, bár esetleg csak ideiglenes, megbízhatatlan, ingadozó, feltételes szövetségesekkel való egyességekről és kompromisszumokról, - vajon nem határtalanul nevetséges dolog-e ez?”

Mi nem mondtunk le ezekről a megbízhatatlan, ingadozó, ideiglenes szövetségesekről. Mi lehetőséget nyújtottunk nekik arra, hogy résztvegyenek hazánk talpraállításában. Nemcsak rajtunk múlt, hogy ezek az elemek lemaradtak, amikor a német veszedelem háttérbe szorulásával a feudális maradványok felszámolása, elsősorban a földosztás, a nagytőke elleni küzdelem feladatai kerültek előtérbe. E feladatokat lépésről-lépésre oldottuk meg s közben, a reakció elleni harc során kiszorultak a hatalomból és kormányzatból a tőkés osztály képviselői, valamint jórészt a falu kizsákmányoló rétegeinek, a kulákoknak képviselői.

Amikor a tábornokok, Teleki gróf vagy Vásári pénzügyminiszter kikerültek a kormányból, a tőkések és a nem-demokratikus polgárság befolyása csökkent. Varga Béláék eltávolítása, Sulyok szökése, B. Szabó kiszorítása a koalícióból a katolikus reakció és a kulákság veresége volt. Pfeifferék kiküszöbölése ezt a vereséget tetézte.

Ezekben a harcokban a Kommunista Párt mindenütt a lenini-sztálini stratégiát igyekezett alkalmazni. Stratégiai célja a tőkés, nagybirtokos kizsákmányolás megszüntetése és a népi demokrácia megteremtésével a szocializmus építésének megkezdése volt. E stratégia megvalósítására gondosan kiválogattuk a legfontosabb feladatokat, kidolgoztuk a megoldásához szükséges taktikai lépéseket és utána céltudatosan, szívósan végre is hajtottuk.

Taktikailag mindenekelőtt a döntő kérdésre, a középkori feudális maradványok felszámolására, a nagybirtok felosztására vettük az irányt. Ez megerősítette a munkásság és a parasztság szövetségét. A zsírosparasztság semlegesítésére - és ezzel a döntő feladat megkönnyítésére - mentesítettük 200 holdig a paraszt birtokokat. Hasonló célt szolgált az eklézsiáknak juttatott föld is. Amikor az újjáépítés kérdése került napirendre, nem féltünk bizonyos hallgatólagos megegyezést kötni a kapitalistákkal, akiknek nemcsak lehetőséget adtunk, hogy résztvegyenek az újjáépítésben, de még jelentékeny támogatáshoz is juttattuk őket. Elvtársaink közül sokan

kifogásolták ezt a lépést, holott ma visszatekintve, kétségkívül helyes volt a szándékunk; nem rajtunk múlt, hogy a tőkések nem éltek ezzel a lehetőséggel.

Ugyancsak a lenini-sztálini taktika szellemében dolgoztunk, amikor pontosan kikerestük, kimunkáltuk céljainkban a mindenkori legfontosabb feladatot, azt a bizonyos legközelebbi láncszemet. A földosztás után azonnal az újjáépítést vettük kézbe. Utána a demokrácia és a köztársaság intézményeinek kiépítését, majd rendet teremtettünk a pénzügyi terén, utána leszámoltunk a demokráciát aláásó összeesküvőkkel s rögtön irányt vettünk a hároméves tervre. A választásokkal megszilárdítottuk a demokrácia alapjait, utána megsemmisítettük a reakció legfontosabb politikai szervezetét, a Pfeiffer-pártot és likvidáltuk a nemzetközi imperializmus és a magyar reakció veszedelmes segédcsoportját, a szociáldemokrata jobbszárnyat.

Amint egy-egy feladatot magunk elé tűztünk, gondoskodtunk róla, hogy a kitűzött célt szem elől ne veszítsük. Következésképpen és szívósan küzdöttünk érte, s nem engedték, hogy az ellenség eltérítse róla a figyelmünket. A megvert ellenséget gyorsan és erélyesen üldöztük, nem adtunk rá időt, hogy sorait rendbehozhassa, reorganizálhassa erőit. Az összeesküvők leleplezését gyorsan követték a választások, mielőtt még az ellenség összeszedhette volna magát. A reakció választási vereségét tíz hét múlva a Pfeiffer-párt megsemmisítése követte. Ezt a politikai győzelmet azonnal gazdasági téren értékesítettük, kiszélesítettük a nagybankok államosításával, újabb tíz hét múlva megsemmisült a szociáldemokrata jobbszárny és ezt azonnal követte a 100 munkásnál többet foglalkoztatott üzemek államosítása. Ugyanezt a taktikát folytattuk előzőleg is, amikor például 1946 márciusában a tömegek mozgósításával nemcsak visszavertük a reakció előretörési kísérletét, hanem utána rögtön kiharcoltuk a bányák államosítását és a nehézipari nagyüzemek állami kezelésbe vételét, a földreform vívmányainak biztosítását.

Vigyáztunk arra, hogy leghűbb szövetségesünk, a dolgozó parasztság érdekeit minden körülmények között megvédjük és nem felejtettük el a lenini tanítást, hogy a nagy országos kérdések mellett minél több egyszerű, hétköznapi tettet követel, minél több figyelmet a kommunista építőmunka legegyszerűbb, de eleven tényeihez. Nem felejtettük el egy pillanatra sem a nehéz, lassú, nagy kitartást és türelmet követelő aprómunkát és az aprómunka szerves összefüggését a nagy országos feladatokkal. A harc közben megerősödött pártunk, kifejlődtek káderei, tapasztalatokat gyűjtöttünk, megnőtt összekovácsoltságunk és önbizalmunk. A magyar dolgozó nép saját tapasztalata alapján egyre nagyobb bizalommal támogatott és követett bennünket. Ránk is áll az, amit nagy tanítónk, Sztálin a bolsevik párt fejlődéséről mondott: „Míg a katonai vezetőség akkor kezdi el a háborút, amikor már kész hadsereg van a kezében, addig a Párt a maga hadseregét a harc folyamán, az osztályok összeütközései folyamán teremti meg, abban a mértékben, ahogy maguk a tömegek saját tapasztalatukból meggyőződnek a párt jelszavainak helyességéről, politikájának helyességéről.”

Három és fél éves nehéz és átgondolt küzdelem, fáradságos, önfeláldozó, példamutató munka alapján nemcsak a magyar ipari munkásság, de az egész dolgozó magyar nép meggyőződött róla, hogy helyes az az út, melyet a munkáspártok mutattak és, hogy már nemcsak a célokat ismerjük, de ki tudjuk építeni az utat, mely hozzá vezet. Ennek a három és fél éves küzdelemnek lett az eredménye az, hogy ma Magyarországon a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság van hatalmon. *(Nagy taps.)*

A munkásosztály - pártunkkal az élén - három és fél évtized mérföldjei között bebizonyította képességét a kormányzásra, a nép nagy többsége által elismert vezető és döntő erő lett.

Ennek a fejlődésnek, mely hazánkban az egységfrontban küzdő munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztságot szilárdan a hatalomba ültette, a mi pártunk volt a motorja és lendítő ereje. A munkás- és paraszttömegek, a haladó értelmiség, az egész nép, saját tapasztalatából, mindennapi munkánk hatása alatt győződött meg jelszavaink és politikánk helyességéről. Ez a felismerés hozta felénk ez év tavaszán a szociáldemokrata munkások tízezreit és ezt a felismerést szögezte le Szakasits Árpád elvtárs (*Taps.*) a Szociáldemokrata Párt XXXVI. Kongresszusán, amikor megállapította: „Ne vonakodjunk elismerni azt sem és kimondani még kevésbé, hogy a kommunisták útja jó út volt. Jól politizáltak, jól dolgoztak.”

A jó munka és a jó politika szorította ki lépésről-lépésre állásaiból a nép ellenségeit, ez szigetelte el a jobboldali szociáldemokratákat, ez húzta ki lábuk alól a talajt és ez teremtette meg a szerves munkásegység, a két munkáspárt egyesülésének egészséges feltételeit. A jó politika és a jó munka segítette a harc folyamán létrehozni a Párt hadseregét, a Párt kádereit, azt a tisztikart, mely három és fél év alatt megszervezte és majdnem egymillióra növelte pártunk katonáinak számát; azt a kádert, melyre nyugodtan bízhatjuk hazánk újjáépítésének és jövőjének bármely feladatát. E káderek megmutatták, hogy a feladatokat - melyeket a fejlődés eléjük állított - sikerrel, a magyar nép talpraállítására és boldogulására meg tudták oldani. Demokráciánk eredményeit elsősorban ezeknek a pompás kádereknek köszönheti. (*Taps.*)

Mikor mindezeket a sikereket megállapítjuk, ugyanakkor kommunista önkritikával le kell szögeznünk, hogy követtünk el mi jócskán hibákat is. Legsúlyosabb hibánk rendszerint az volt, hogy nem becsültük fel reálisan az osztály-erőviszonyokat, lebecsültük a magyar reakció erejét, mély gyökereit és szívósságát. Lebecsültük az ellenséget a 45-ös választások előtt és nem vigasz számunkra, hogy a szociáldemokrata jobbszárny ezen a téren még súlyosabb hibákat csinált és emiatt nem egyszer majdnem válságos helyzetbe hozta demokráciánkat. Most, amikor a két munkáspárt egyesülése következtében a magyar demokrácia erői hatványozottan megnőttek, újra fenyeget az a veszedelem, hogy a siker a fejünkbe száll és azt hisszük, hogy most már minden a zsebünkben van és hogy az ellenség már végleg meg van verve. Ezzel kapcsolatban azt tapasztaljuk, hogy elvtársaink helyenként újra basáskodnak, ahelyett, hogy a meggyőzés fegyveréhez nyúlának és nem egy helyen tapasztaljuk az elbizakodottságot. Pedig az ellenség még erős és éppen most, az iskolák államosításával kapcsolatban tapasztalhatjuk, hogy még milyen komoly küzdelmek vannak előttünk. Ezért mindenütt keményen fel kell lépnünk az elvtársak elbizakodottságával vagy önhittségével szemben és nem szabad megengednünk, hogy a sikerek elkapassanak bennünket.

Külön szeretnék néhány komoly szót szólni a kommunista elvtársak felé, akik között néha azt tapasztalom, hogy a demokrácia sikereivel kapcsolatban nem értékelik eléggé a szociáldemokrata testvérpárt és az egységfront jelentőségét. Az egységfronttal olyan mértékben voltak nehézségeink, ahogy a Szociáldemokrata Párton belül a jobboldal tért nyert. De ennek ellenére a legtöbb fontos kérdésben az egységfrontnak, a szociáldemokrata elvtársakkal való egységfrontunknak köszönhetjük, amit elértünk. Ahol az egységfront nem működött - mint a választásokon a közös listák kérdésében vagy az ifjúsági és női egységszervezetek létrehozásában - ott ezért a szociáldemokrata jobbszárny volt felelős. Ennek az egységnek hiánya elég volt arra, hogy a női, ifjúsági szervezetek nem tudták az átvívó szíj, a transzmisszió szerepét játszani, nem tudták a szocialista politikát átvinni a női és az ifjúsági tömegekre. Még rengeteg munkánkba fog kerülni, amíg ezt a kárt rendbehozzuk és az egységes munkás-, ifjúsági és egyéb tömegszervezeteken keresztül biztosítani tudjuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának céljait a tömegekre simán átvihetjük.

Ma már mindenki előtt világos, hogy a jobbszárnynak ez a működése milyen súlyos károkat okozott a magyar demokráciának, de ettől eltekintve, a magyar Szociáldemokrata Párt az

egységfrontban teljesítette történelmi szerepét. *(Taps.)* Külön hálával kell megemlékeznünk a szociáldemokrata baloldali elvtársakról, elsősorban Szakasits Árpád *(Nagy, ütemes taps.)*, Marosán György *(Ütemes, nagy taps.)* Rónai Sándor *(Nagy taps.)* és a többi elvtársakról, akik nem egyszer a legnehezebb helyzetekben, saját jobbszárnyuktól és az imperialisták szolgálatában levő nyugati szociáldemokratáktól szorongatva, állták a harcot és végül is legyőzték a soraikban levő munkásárulókat és megoldották a szerves munkásegység megvalósítása történelmi feladatának rájuk eső részét. Ezzel soha el nem múló érdemeket szereztek maguknak és én örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ezeket az érdemeket itt, a Kongresszus színe előtt teljes egészükben elismerjem, leszögezzem és még hozzátegyem, hogy ezek az érdemek annál jelentősebbek, mert nem egyszer megtörtént, hogy a kommunista elvtársak türelmetlensége, vagy merevsége nem könnyítette meg küzdelmüket. Összefoglalva: csak a munkásegység tette lehetővé, hogy ilyen irányban és ilyen eredménnyel törhetett előre a magyar demokrácia. *(Nagy taps.)*

Legyen szabad most itt, az Egyesülési Kongresszuson néhány számot elmondanom a Kommunista Párt fejlődéséről és erejéről. Közvetlenül a felszabadulás után alig néhány ezren voltunk. 1945. február végén 30.000 tagja volt a Kommunista Pártnak. Ez a szám május végére 150.000-re növekedett s utána egyenletesen, egészségesen fejlődött. Az idén, közvetlenül az egyesülés előtt fejeztük be az új tagsági könyvek kiadását. Ez év májusának elején 6242 alapszervezetünk volt 884.000 taggal. *(Taps.)* Ehhez még tudni kell, hogy a tagsági könyvek kicserélésével kapcsolatban tízezzrel hagytunk ki olyan tagokat, akiket nem tartottunk alkalmasnak arra, hogy pártunk tagjai legyenek. Pártunk növekedésére jellemző, hogy ez év első négy hónapjában több mint 200.000 új tag lépett be hozzánk. Ennek több mint egyharmada Nagybudapesten. Az egyesülés előtt a legnagyobb budapesti üzemek munkásságának abszolút többsége - kb. 60%-a - volt pártunk tagja. Az újonnan belépők valamivel több mint a fele a Szociáldemokrata Pártból lépett át hozzánk, a többi jelentékeny részben középparaszt és értelmiségi. Pártsajtónk csak Budapesten hétköznapon 340.000, vasárnap félmillió példányban jelenik meg. *(Nagy taps.)* A Szikra könyvkiadó a felszabadulás óta több mint 2.000.000 példány marxista irodalmi terméket adott ki. *(Taps.)* A pártoktatás új lendületet vett: az idén tavasszal egyszerre 38.000 elvtárs volt pártiskolán vagy volt valamely szeminárium hallgatója. *(Taps.)*

Pártunk szociális összetétele: 45% ipari munkás, 32% paraszt, a többi értelmiségi és egyéb; a nők száma 30%. Ez az a kommunista hadsereg, tisztelt Kongresszus, amely a szociáldemokrata testvérpárttal egyesült s amely egyesülést ennek a Kongresszusnak most formálisan meg kell erősítenie és ki kell mondania.

Tegnap, a Magyar Kommunista Párt Kongresszusán részletesen beszámoltam azokról a lépésekről, melyeket a szociáldemokrata elvtársakkal közösen az egyesülés érdekében tettünk. Hadd szóljak itt a legfontosabb közös munkánkról, a pártprogram kidolgozásáról. Az egyesülés legfontosabb feltétele az volt, hogy a szociáldemokrata elvtársak helyezkedjenek a marxista-leninista elmélet, azaz lényegében a Kommunista Párt elvi alapjára. Ezeket az elvi alapokat fektettük le programnyilatkozatunkban, mely marxi-lenini módszerekkel foglalkozik külpolitikai helyzetünkkel, felvázolja az utolsó évtizedek fejlődését és benne a munkáspártok működését. Megállapítja azokat az alapvető politikai és gazdasági változásokat, melyek a felszabadulás óta hazánkban végbementek. Részletesen kidolgozza azokat az alapelveket és célokat, melyekre a magyar népi demokrácia politikai és gazdasági megszilárdítására, a dolgozó nép életszínvonalának emelésére, a szocializmushoz való fejlődés érdekében szükség van. Végül kijelöli a Magyar Dolgozók Pártjának helyét és történelmi szerepét a népi demokráciáért és a szocializmusért vívott harcban.

A program hetek óta az elvtársak rendelkezésére állott és azt a szervezetek megvitatták. A Kongresszus minden tagja ismeri. Ezért én belőle csak egy kérdést ragadok ki. Ez a népi demokrácia kérdése. A program marxista-leninista módon határozza meg a magyar népi demokrácia fogalmát és ismérveit s utána a következő megállapításra jut:

„A Magyar Dolgozók Pártja a magyar népi demokráciát sajátos, viszonylag békés átmenetnek tekinti a szocializmusba. Ugyanakkor a Párt tudatában van annak, hogy a tőkés elemek belenövése a szocializmusba lehetetlen, hogy a kizsákmányolók korlátozása, kiszorítása és fokozatos felszámolása múlhatatlanul kiváltja és fokozza ellenállásukat, tehát kielezi az osztályharcot. Minél inkább vesztik el a nagybirtokosok és nagytőkések gazdasági erőforrásaikat, társadalmi és politikai hátvédjüket, annál inkább nyúlnak a szabotázs, a kémkedés, a földalatti összeesküvés, a demokrácia elleni fegyveres fellépés eszközeihez. A dolgozó nép, a munkásosztály vezetésével, a népellenes reakció elleni harcot az államhatalom birtokában vívhatja meg.

A Magyar Dolgozók Pártja tudatában van annak, hogy a küzdelem a szocializmus felé fejlődő népi demokrácia erői és a tőkés rend visszaállítására törekvő reakciós erők között nem tekinthető végleg eldöntöttnek addig, amíg a tőkés elemek gazdasági és politikai felszámolása meg nem történt és amíg a nemzetközi imperializmus erői segítséget nyújthatnak a belső reakciónak.

Ezért a népi demokrácia biztonsága érdekében az államvédelmi szervek erősítésére, a nép, a munkásosztály, a Párt állandó éberségére és harci készenlétére van szükség.”²¹

E megállapításoknak minden szavát meg kell szívlelnünk. Különösen óvakodnunk kell attól a leegyszerűsítéstől, amely a szocializmusba való békés belenövést valami sima, zökkenésmentes fejlődésnek tekinti.

A kizsákmányoló osztályok soha, semmi körülmények között a szocializmusba belenőni nem fognak és utolsó lehetőségükig elkeseredett harcot fognak vívni ellenünk. És ebben a harcban a reakciót támogatja a régihez való ragaszkodás, a falu elmaradottsága, az egyházi reakció és végül, de nem utolsósorban a nemzetközi imperializmus. A Magyar Dolgozók Pártja egy pillanatra sem tévesztheti szem elől ezeket a tényezőket.

A szerves munkásegység megvalósítása ennek a programnak alapján jelenti egyben a leninista elvek diadalát a magyar munkásmozgalmon belül, jelenti a jobboldali szociáldemokrácia teljes ideológiai csődjét. *(Taps.)*

Mi, marxisták azonban tudjuk, hogy minden program annyit ér, amennyit belőle az életben megvalósítanak. Az egyesült Párt döntő feladata lesz, hogy ezt a programot megvalósítsa és szellemét, a marxi-leninista tanítások szellemét az egyesült Párt minden tagja magáévá tegye. Ez vonatkozik a kommunista elvtársakra is, akiknek elméleti elmaradottságát mi magunk, őszinte önkritikával, nem egyszer feltártuk. De természetesen még inkább vonatkozik ez a szociáldemokrata elvtársakra.

Az egyesülés elengedhetetlen feltétele volt, hogy a szociáldemokrata elvtársak kizárják soraik közül azokat az elemeket, akik multjukkal és jelenükkel, egész működésükkel bebizonyították, hogy a munkásegység, a Kommunista Párt, a Szovjetunió ellenségei. Ezt a munkát a szociáldemokrata elvtársaink velünk közösen végezték.

²¹ A MKP és a SzDP egyesülési kongresszusának jegyzőkönyve, Szikra, Budapest 1948. 398-399. oldal.

Mi rajta voltunk egyrészt, hogy lehetőleg ne kerüljenek be az egyesült pártba olyan elemek, akikről előre látható volt, hogy ott csak kárt fognak okozni. Ugyanakkor azonban mi magunk léptünk fel olyan esetekben, amikor azt tapasztaltuk, hogy szociáldemokrata, vagy kommunista elvtársaink túlbuzgóságból olyanokat is ki akartak zárni, akik megfelelő átnevelés után reményt nyújtanak arra, hogy hasznos tagjai lesznek az egyesült pártnak.

A Programnyilatkozatot kiegészíti az a Szervezeti Szabályzat, mely ugyancsak az elvtársak előtt fekszik és amelynek végrehajtása elősegíti, hogy a program elvi céljait az új párt szervezete alátámassza és megerősítse.

Mielőtt rátérnénk az egyesült párt problémáira, legyen szabad néhány szót szólnom az egyesült párt nevééről. Mi hosszú meggondolás és megfontolás után választottuk a Magyar Dolgozók Pártja nevet. Voltak, akik azt szerették volna, hogy az egyesült pártot egyszerűen Magyar Munkáspártnak nevezzük. Ez a név kifejezte volna ugyan az új párton belül az ipari munkásság vezető szerepét, hegemoniáját, de túlságosan háttérbe szorította volna a dolgozó parasztságot és a haladó értelmiséget.

Ezért ezt a nevet nem fogadtuk el. Felvetődött az a javaslat is, hogy az egyesült párt a Magyar Munkások és Parasztok Pártja nevet (*Nagy taps.*) viselje. Ez a név már szélesebb dolgozó tömegekre utal, de túlságosan egyenlősíti a munkásság és a parasztság szerepét, nem húzza alá a munkásság vezető jelentőségét. Ezért választottuk névül a Magyar Dolgozók Pártját, mert ez nevében összefoglalja az egész magyar dolgozó népet, a munkásokat, parasztokat, a haladó értelmiséget, a dolgozók mindenrétegét. Azóta tapasztaltuk, hogy ez a név megnyerte a magyar dolgozók tetszését és megkönnyíti az egyesült párt haladását a középparaszti tömegek közt is. Azt hiszem, hogy az Egyesülési Kongresszus hozzájárul ehhez a névhez és hogy a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesült szervezete ezentúl büszkén viseli a Magyar Dolgozók Pártja nevet és diadalmasan viszi előre a párt nemzetiszínű, vöröscsillagos, aranykalászos lobogóját. (*Nagy taps.*)

A két munkáspárt egyesülésével hatalmas új erő jelenik meg a magyar demokráciában, a magyar dolgozó népben. Mindenkinek meg kell értenie, hogy a munkásegység szerves megvalósítása, a két párt egyesülése, nem egyszerű összeadási művelet. Nem a két párt eddigi erejének összesítése, hanem megsokszorozása, meghatványozása. Az egyesült párt hasonlíthatatlanul erősebb lesz, mint ahogy a két párt külön-külön volt. És ez az erő, amelyet a két párt erejének mennyiségi növekvéséből eredő minőségi változás jelent a magyar demokrácia, a magyar nép fejlődésének minden vonalán, hamarosan éreztetni fogja hatását. A magyar demokrácia alapjai az egyesüléssel felmérhetetlenül megszilárdultak. Kevesebb lesz az ingadozás, biztosabb a fejlődés, meggyorsul hazánk talpraállása és felvirágzása.

Legyen szabad itt, tisztelt Kongresszus, a Magyar Dolgozók Pártja néhány problémájára rámutatnom. Még nem tudjuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának mennyi tagja lesz, de azt már előre lehet látni, hogy jóval meg fogja haladni az egymilliót. Ezzel kapcsolatban azonnal meg kell állapítani, hogy az egyesült pártba már eddig is ezrével csúsztak be nemkívánatos elemek. Ezt fokozza az a veszedelem, hogyha válogatás nélkül veszünk fel tovább is a Magyar Dolgozók Pártjába új tagokat, úgy ez a Párt annyira megduzzad, hogy határai összeolvadnak az egész munkásosztállyal, a dolgozó néppel. Ez az elmosódottság viszont megakadályozza, hogy meg tudjon felelni azoknak a feladatoknak, amelyek egy marxista-leninista párt előtt állnak. A Magyar Dolgozók Pártja elválaszthatatlan része, élcsapata a dolgozó népnek, de nem olvadhat fel benne. Ezért tartottuk szükségesnek, hogy a Magyar Dolgozók Pártjába megszigorítsuk a felvételt, bevezessük a tagjelöltséget, tagokat szükség esetén tagjelöltté változtassunk és ilyen módon is gondoskodjunk arról, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának

növekedése egészséges legyen. A Magyar Dolgozók Pártja csak úgy tudja történelmi feladatát teljesíteni, ha a dolgozó nép élcsapata marad.

A marxista-leninista párt szervezete a demokratikus centralizáción épül fel. Ez a centralizáció biztosítja a párton belül a demokráciát és a fegyelmet is, de ugyanakkor kizár minden katonai módszert, parancsolgatást és a párttag demokratikus jogainak bármilyen csorbitását. A demokratikus centralizáció biztosítja azt, hogy pártunkban minden helyes építő kritika meghallgatásra talál és mi rajta leszünk, hogy mint a múltban, a jövőben is alkalmazzuk önmagunkkal szemben azt a bolsevik önkritikát, melyről Lenin azt mondta: „A politikai pártnak saját hibáihoz való viszonya egyik legfontosabb és legbiztosabb kritériuma a párt komolyságának és annak, hogy miként teljesíti a valóságban kötelességét osztályával és a dolgozók tömegével szemben. A hibát nyíltan elismerni, annak okait felfedni, kielemezni a körülményeket, melyek a hibát létrehozták, gondosan mérlegelni, hogy milyen eszközökkel lehet kijavítani: íme, ez jellemez egy komoly pártot, ily módon teljesíti a párt kötelességét, így neveli és tanítja az osztályt és azután a tömegeket is.”

A mi pártunk eredményeinek egyik titka az, hogy nem szédültünk meg soha a sikerektől és nem engedjük, hogy a kudarcok nyomán csüggedés vagy fejvesztettség álljon be soraink között. Mi büszkék vagyunk azokra az eredményekre, melyeket a magyar demokrácia az elmúlt három és fél esztendő alatt, rengeteg nehézség közepette pártunk vezetésével elért. De ugyanakkor egy pillanatra sem felejtjük el, hogy mindezeknek az eredményeknek az alapja és kiindulópontja az volt, hogy a Szovjetunió és a Szovjet Hadsereg leverte kezünkről a fasiszta bilincset, hogy a Szovjetunió felszabadító műve nyomán roppant össze a magyar reakció fegyveres ereje és államgépezete és hogy ezt a nehéz, véres, keserves, munkát, sikereink és fejlődésünk alapját a Szovjetunió végezte el helyettünk. *(Taps.)* Mint ahogy a Szovjetunió gazdasági támogatása és segítsége felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar demokráciának azokban a nehéz hónapokban, amikor új államiságunk első lépéseit tettük. Ezért mi óvakodunk attól, hogy túlbecsüljük saját sikereinket, hogy megszedüljünk az eredményeinktől, hogy elfelejtsük fejlődésünk kiindulási pontját.

De nem pihenünk babérainkon azért sem, mert hiszen van még előttünk munka elég és nehéz, fáradságos, áldozatos munka. Még rengeteg küzdelem, hosszú évek és évtizedek szívós, keserves munkája kell ahhoz, hogy elmondhassuk: célhoz értünk. Aki ezt túlzásnak tekinti, az gondoljon arra, hogy valahányszor nehéz politikai kérdéssel vagyunk elfoglalva, a reakciónak, a spekulációnak mindig sikerül gazdasági helyzetünket megrontani, sikerül előretörnie. Mi még ma sem vagyunk elég erősek ahhoz, hogy minden fronton egyformán tudjunk küzdeni. Így állhat elő például az, hogy a reakció spekulációja és a saját gyengeségünk következtében a munkásosztályt az utolsó hónapokban a hús és zsír drágulása szinte újra vegetáriánus kosztra szorítja. Ezért még egyszer ismétlem: ne pihenjünk babérainkon, hanem fogjuk meg továbbra is a munka vastagabb végét.

A legsürgősebb feladat számunkra most az, hogy a Magyar Dolgozók Pártjában egységes tömbbé kovácsolódjanak össze a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt tagjai, hogy a szociáldemokrata elvtársak minél gyorsabban elsajátítsák a marxi-lenini-sztálini elméletet, megtanulják és gyakorolják azt a vasfegyelmet, amelynek nem utolsósorban a Kommunista Pártok eddigi sikereiket köszönhetik. Minél gyorsabban történik ez a szerves egybeolvadás, annál hamarabb és annál sikeresebben tudunk hozzáfogni az előttünk álló nagy feladatok megoldásának. A kommunista elvtársak a maguk részéről azzal gyorsíthatják meg ezt a feltétlenül szükséges szerves egybeolvadást, hogy türelmesen, megértéssel, fennhőzódás nélkül segítenek a szociáldemokrata elvtársaknak. Nem fölényeskednek velük, nem akarják őket kiszorítani a felelős munkából, hanem ellenkezőleg, igyekeznek őket mindenhol bevonni,

segíteni nekik ott, ahol a terep vagy a feladat számukra még új, vagy szokatlan és minden módon kezükre járnak abban, hogy az új pártban a marxista-leninista, azaz kommunista párt módszereit, munkastílusát, levegőjét megszokják és elsajátítsák.

Ha helyesen dolgoznak, akkor a Magyar Dolgozók Pártja a szociáldemokrata káderekkel gazdagodva gyorsan fogja megoldani azokat a feladatokat, melyek megoldását eddig erőink hiánya gátolta. A szociáldemokrata elvtársakat pedig arra kérjük, hogy gyorsan állítsák át magukat a kommunista módszerekre, ne érezzék magukat a párton belül másodrendű párttagoknak, ne dohogjanak, ne zsörtölődjenek, ha nem kapják meg az egyesült pártban azonnal azt a munkakört, amelyet a Szociáldemokrata Pártban betöltöttek. Sajátítsák el gyorsan a marxista-leninista elméletet, vetkezzék le a Szociáldemokrata Párt kissé laza, pontatlan munkastílusát, ne vitatkozzon, hanem cselekvő pártnak tekintsék a Magyar Dolgozók Pártját. Semmi kétség, hogy ezeket a feladatokat a Szociáldemokrata Pártból jött elvtársak többsége gyorsan és eredményesen fogja elsajátítani és hamarosan el fog mosódni az a különbség, mely az első hetekben és hónapokban elkerülhetetlenül meg fog mutatkozni a két párt tagjai között.

Legyen szabad felhívnom a Kongresszus figyelmét arra, hogy háromesztendős ismételt erőlködés ellenére, a munkáspártokban a nők még mindig nem jutottak ahhoz a szerephez, amely őket joggal megilleti. A Kommunista Párt tagjainak 30%-a nő. Ez a szám magában véve mutatja, hogy a nők, különösen a munkásnők és parasztasszonyok között erőteljesen növekszik a politikai érdeklődés és a demokrácia felé való fejlődés. Annál sajnálatosabb, hogy amikor megnéztük a pártstatisztikát, akkor kiderült, hogy a több mint 6000 különböző titkárunknak mindössze 3.1%-a nő, ami azt mutatja, hogy a férfi elvtársak még mindig nem értették meg ennek a kérdésnek a jelentőségét. A tagkönyvcseréje alkalmával általános országos jelenség volt az, hogy a női pártmunkások sokkal jobban, lelkiismeretesebben és eredményesebben végezték ezt a feladatot, mint a férfiak. A konferenciák, értekezletek százai bizonyítják, hogy a női elvtársak felszólalásai alaposabbak, jobban előkészítettek és találékosabbak voltak, mint a férfiaké, és ennek ellenére nem tudunk ezen a téren, a nők foglalkoztatása kérdésében, a Pártban az egészséges kommunista szellemnek érvényt szerezni. Reméljük, hogy a Magyar Dolgozók Pártja ezen a téren is változást fog hozni. Erre annál nagyobb szükség van, mert három és félévi szétszaggatottság és egyenetlenség után létrejött végre a női szervezetek egysége és a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége révén demokráciánknak végre alkalma nyílik arra, hogy a nők energiáját, munkaszeretetét és szorgalmát az eddiginél hasonlíthatatlanul fokozottabb mértékben állítsuk az ország újjáépítése és felvirágoztatása szolgálatába. *(Taps.)* Egyben-másban hasonló a helyzet az ifjakkal is, akiknek egymással versengő szervezeteit a demokrácia győzelmének hatása alatt végre sikerült összefogni. Pártunkban az ifjúság még távolról sem kapta meg azt a szerepet, amelyet adnunk kell neki, ha azt akarjuk, hogy utánpótlásunk gyors és egészséges legyen. Kétségtelenül még mindig van ellenállás e téren, tehetséges, fiatal munkásokat és parasztokat a koruk miatt háttérbe szorítanak és ezzel meglassítják pártunk és a demokrácia fejlődését. Itt is változást kell létrehozni és erre a változásra annál is nagyobb a szükség, mert mint mondtam, a feltételek az ifjúsági egység létrehozásával adva vannak. Bizonyos, hogy ha a Magyar Dolgozók Pártja ezt a kérdést keményen kézbe veszi, akkor a magyar ifjúság gyorsan felfejlődik a többi népi demokráciák ifjúságának országépítő színvonalára.

A két munkáspárt egyesülésével a szakszervezetek lehetőségei is nagyon megnöttek. Ahogy a demokrácia építőerőiből a munkáspártok egymásközi versengése rengeteg energiát elvont, úgy a szakszervezeten belül a munkának nem jelentéktelen részét arra kellett fordítani, hogy kivédjük a jobboldali szociáldemokraták fondorlatait és áskálódásait. Elég ebben a tekintetben arra utalni, hogy amikor tavaly a legforróbban tombolt a harc az összeesküvők ellen, a jobboldali szociáldemokrata szakszervezeti vezetők ki tudták erőszakolni az üzemi bizottsági

választásokat. Ezek a harcok most le vannak zárva, bár mindjárt hozzá kell tennem, hogy a jobboldali szociáldemokráciának még éppen elég gyökere maradt a szakszervezetekben, de egybeült és tovább is éberén kell őrködni, hogy ne támadjanak fel, amikor a demokráciánknak, vagy a munkástömegeknek a helyzete valamilyen okból újra megnehezül. Ennek figyelembevételével azonban meg lehet állapítani, hogy a szakszervezetek előtt is most, a szerves munkásegység megvalósítása után, új óriási lehetőségek nyílnak. Most fogja tudni a munkásság érdekeinek védelme mellett teljes erejét latbavetni az újjáépítésért, a munkaversenyért és most tudja korlátok nélkül játszani azt a szerepet, amely a munkásság szakszervezeteit hazánk politikai életének vezető tényezőjévé teszi.

Befejezésül hadd mutassak rá a Magyar Dolgozók Pártjának össznemzeti jellegére. Ebben a pártban nemcsak folytatódnak a Magyar Kommunista Párt régi, harcos forradalmi tradíciói, a 75 éves Szociáldemokrata Párt minden jó akkumulált tapasztalata, hanem folytatódnak és beteljesednek a magyarság legjobbjainak, a régi szabadságharcosoknak: Kossuthnak, Petőfi-nek, Táncsicsnak céljai is.

Ebben az évben már két alkalommal tapasztalhattuk, hogy a munkáspártok és a nemzet mennyire egybeforrottak. Először március 15-én, amikor az egész dolgozó nép párt- és valláskülönbség nélkül lelkesen és bensőségesen ünnepelte az 1848-as forradalom százéves évfordulóját és ezzel az ünnepléssel adta tanújelét annak, hogy fiatal népi demokráciánkat, e nagy eszmék jogutódjának, megvalósítójának és továbbfolytatójának tekinti. Másodszor május elseje ünnepelésénél tapasztalhattuk, amikor mindenki számára világos volt, hogy a munkásságnak ezt a régi ünnepét az egész dolgozó nép, a falu parasztsága is magáénak tekinti és ennek megfelelő lelkesedéssel és örömmel vesz benne részt.

Mi emelt fővel állíthatjuk, hogy azt, amit a felszabadulás óta tettünk és amit a jövőben tenni szándékozunk, minden becsületes, demokratikus, hazáját szerető magyar ember vállalhatja és aláírhatja. Bennünket, minden tettünkben nemzetünk felemelése, népünk alázatos szolgálata vezetett, ebben van erőnk és ez biztosítja számunkra a jövő sikereket is. *(Nagy taps.)*

És még egy titka van a mi eredményeinknek: az, hogy amit megígérünk, be is tartjuk. *(Taps.)*

És, hogy a jövőben is ezt fogjuk tenni, arra biztosíték ez a Kongresszus, biztosíték a két munkáspárt egyesülése, az a hatványozott új erő, melyet ez az egyesülés a magyar nép életében jelent és amely szilárd alapja annak, hogy most már egyenesen, tántoríthatatlanul és győzelmesen haladhatunk tovább a népi demokrácia útján a szocializmus felé. *(Rákosi elvtárs referátuma után a Kongresszus résztvevői felállva éljeneznek, tapsolnak és ütemesen éltetik Rákosi elvtársat. A Kongresszus elénekli az Internacionálét.)*

Válasz a felszólalásokra

Kedves Elvtársak!

Megegyeztem Szakasits elvtársammal, hogy kettőnk beszámolójára én fogok válaszolni, tekintettel arra, hogy a hozzászólások úgysem tettek kivételt a két referátum között. Már ebből a tényből magából kitűnik, hogy az Egyesülési Kongresszus szellemében is kétségkívül már egyesült. Aki nem tudta, hogy az egyes felszólalók azelőtt különböző párthoz tartoztak, nehezen állapíthatta meg a felszólalások szellemének alapján, hogy itt tulajdonképpen két párt felszólalóiról volt szó. Ebben a tekintetben a Kongresszus teljes marxista-leninista egységet tükrözött vissza. És visszatükrözte a politikai érettségnek azt a vonalát, amely a három és félesztendő felszabadulásnak egészséges eredménye.

Ezért nekem nem kell hosszan vitatkozni az elhangzottakkal, csak röviden egyik-másik fel-szólalásra térek ki. Elsősorban Szakasits elvtárs referátumára akarok rámutatni, aki rendkívül fontos anyagot szolgáltatott, nemcsak a magyar demokrácia és a magyar munkásmozgalom számára, de azt hiszem, az egész világ munkásmozgalmának és demokráciájának, amikor megmutatta, leleplezte a nyugati jobboldali szociáldemokratáknak nemzetközi intrikáit.

Ezek az urak nyílt színen még most is csak úgy foghegyről oktatják ki különösen Kelet-Európa népi demokráciáit és magyarázzák nekünk a demokrácia kezdő alapelemeit. Ugyanakkor pedig a színfalak mögött leplezetlenül, mint a nemzetközi imperializmus ügynökei lépnek fel. A magyar szociáldemokrata elvtársaktól például azt követelték, hogy a kommunistákkal szemben lépjenek szövetségbe a magyar reakcióval, szükség esetén Mindszentyvel személyesen is. Azt hiszem, hogy az ilyen leleplezések Angliában és az egész világon is megfelelő visszhangra fognak találni.

Ezzel kapcsolatban legyen szabad rámutatnom arra, hogy mi, különösen a régi évjáráthoz tartozók, akik a reformizmus és a munkásárulás elleni harcot még Bernsteinék példáján tanultuk meg, néha abba a hibába esünk, hogy Bernsteinéket a mostani Attleével, Blummal, meg Bevinnel azonosítjuk, holott az az érzésem, hogy túlságos nagy tisztesség Attlee, Bevin meg Blum számára, ha Bernsteinnel egy napon emlegetjük. (*Derűlttség, nagy taps.*) Bernstein egy reformista szocialista volt, aki még marxista érveket használt, miközben rossz útra kezdte terelni a német és nemzetközi munkásmozgalmat. Éppen Sztálin mutatott rá, hogy ez a formája a reformista szociáldemokráciának megszűnt 1917-tel, amikor az út kérdése az orosz proletariátus győzelmével, a Szovjetunió megvalósulásával olyan élessé vált, hogy ezt semmiféle marxista frazeológiával többé elkenni nem lehetett. A mostani árulók, Attlee és Bevin már nem is fektetnek súlyt arra, hogy őket szocialistáknak, marxistáknak tekintsük, sőt újabban büszkén verik a mellüket és hangsúlyozzák, hogy semmi közük sincs a szocializmushoz. Ők most az imperializmusnak egyszerű, minden kendőzés nélküli ügynökei és így is kell velük bánni. (*Taps.*)

Marosán elvtárs felvázolta azokat a veszélyeket, amelyek az egész magyar munkásmozgalmat, de az egész magyar demokráciát fenyegették, ha nem sikerült volna idejekorán leleplezni és kiküszöbölni a jobboldali veszélyt. Miközben beszélt, néha magam is arra gondoltam, hogy milyen óriási veszteség lett volna, ha ezen a téren nem végzünk alapos munkát. Ezért még egyszer megköszönöm a baloldali szociáldemokrata elvtársaknak azt a nagy segítséget, amelyet ennek a fontos munkának elvégzése közben nekünk, a magyar demokráciának és az egész magyar jövőnek nyújtottak. (*Nagy taps.*)

Teljesen egyetértek Révai elvtárral abban, hogyha csak tőlünk függne, mi az újjáépítést úgy végeznők, hogy mind a két kezünkben kalapács vagy szerszám volna. Sajnos, a magyar reakció rákényszerít bennünket arra, hogy csak az egyik kezünkben legyen építő szerszám és a másik kezünkben kardot, vagy egyéb védő - és ha szükséges - támadó fegyvert tartsunk a magyar reakció ellen. (*Taps.*) Ebből a tekintetből nagyon helyes, hogy Rajk elvtárstól kezdve annyian aláhúzták a demokratikus rendőrség jelentőségét a demokrácia építésében. (*Nagy taps.*)

Most, amikor az iskola kérdésével kapcsolatban látjuk, hogy a reakció a demokrácia legelemibb követelésével szemben milyen ellenállást igyekszik szervezni, akkor az az érzésünk, hogy mi ezeket az urakat egy kicsit elkapattuk. Elkényeztette őket a demokrácia és elfelejtettük velük, hogy a magyar demokráciának van foga, van ökle és ha kell, gépfegyvere is van. (*Nagy taps.*)

Gerő elvtárs felszólalása rendkívül fontos volt abból a szempontból, hogy konkrét anyag alapján megmutatta, hogy milyen óriási tartalékai vannak még gazdasági téren a magyar demokráciának. Rajta leszünk, hogy nemzetünk felvirágoztatására ezeket a tartalékokat maradék nélkül mozgósítsuk. Ugyanakkor azzal a tárgyilagossággal, amit a kommunistáktól el kell várni, megmutatta a gyengeségeinket is. Itt is rajta kell lennünk, hogy ezeket a gyengeségeket, amilyen gyorsan csak lehet, levetkezzük.

Az a tétele, hogy a kapitalista elemek nem nőhetnek bele békésen a szocializmusba, különösen fontos. Ezt nekünk szakadatlanul szem előtt kell tartanunk, különben az emberek elfelejtik, hogy a kutyából nem lesz szalonna. *(Derültség.)* Ha pedig ezt elfelejtjük, ebből óriási károk származhatnak, ha nem vigyázunk, mert az ellenség szakadatlanul ugrásra kész és ki fogja használni a mi éberségünk hiányát.

Az államrendőrség mellett természetesen fejleszteni kell a hadsereget is. A honvédség fejlesztése tekintetében aláírom azt a szellemet és azokat a terveket, amelyeket itt Pálffy elvtárs olyan helyesen f elvázolt.

Rendkívül értékesnek tartom azokat a felszólalásokat, amelyekben az elvtársak, mint Benkovich elvtárs a Ganz-gyárból, Dusek elvtárs Diósgyőrből megmutatták, hogy hogyan viszik keresztül a demokrácia és a Párt vonalát az üzemekben. Nagyon örülök, amikor olyan eredeti ötleteket és javaslatokat hallok, hogy a selejtből mintacsomagot készítenek, amit az illető gyárnak „szerelmes levél” kíséretében visszaküldenek, hogy hadd lássák, mit jelent a termelés szempontjából a selejt. Az ilyen levelezés és csomagküldés kétségtelenül emelni fogja az egyes üzemek felelősségérzetét az ország gazdaságával szemben. Megmutatja az összefüggést az egyes üzemek munkája és az országos termelési kérdések között; kétségtelenül serkentőleg fog hatni a termelésre.

Több elvtárs, így Balogné Nógrád megyéből, Molnár Somogy megyéből rámutattak arra, hogy a paraszttömegek között, a falu egyszerű népe között erősödik a hangulat - ahogy ők mondják - a pártoskodás ellen, a pártok civakodásával szemben. Egyben nő a követelés, hogy alakuljon végre egy egységes, összeforrott, hatalmas összdemokratikus népi szervezet. Ezzel kapcsolatban önként elismerik és hangoztatják, hogy az ilyen szervezetet pártunk tudja legjobban vezetni. Mi tucatszámra kaptunk már ilyen értesítést a vidékről, ami mutatja, hogy a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front megteremtésének előfeltételei lent a nép méhében egyre jobban érnek. Az őszre kétségtelenül az lesz egyik legfontosabb feladatunk, hogy megteremtsük, létrehozzuk az új, széles népi tömegekre támaszkodó Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontot.

Amit Dusek elvtárs elmondott a jobboldali szociáldemokraták kiküszöböléséről, hogy „valóságos felszabadulás érzetével fogadtuk a testvérharc megszűnését”, ezt számtalanszor hallottuk a különböző üzemekből. Hasonlóképpen azt a megállapítást is, hogy „megerősödött a dolgozók hite a demokráciában”. Való, hogy e tekintetben 3-4 hónap alatt óriási változás történt. A munkás most kezdi végre magáénak tudni a gyárat és a munkáját a közösség számára végzett munkának tekinti. Az öntudatos munkás egyre inkább a közösség képviselőjének tartja magát. Ezzel kapcsolatban megváltozik a munkájához való viszonya, amit mutat az élmunkásokkal kapcsolatban említett eset. Néhány héttel ezelőtt, amikor kint voltam Diósgyőrön, az élmunkások valóban panaszkodtak, hogy őket afféle törtetőknak, hajcsároknak nézik és egyáltalában nem népszerűek. Négy hónap elég volt arra, hogy a munkásságon belül gyökeresen megváltozzon a hangulat, hogy most maguk a munkások önkéntes gyűjtéssel jutalmazza meg a legjobb élmunkásokat. Azt hiszem, hogy ez a kép a maga egyszerűségében mutatja, hogy milyen óriási a változás a munkásság szellemében.

És nem kevésbé örvendetes, hogy a munkaverseny nemcsak a gyárakban, üzemekben folyik, hanem kikerült a falvakba, hogy Borsodban 2500 gazda versenyez, sőt a parasztasszonyok is beszálltak, azon versenyeznek, ki nevel jobb baromfit, ki hizlal jobb disznót.

A parasztasszonyokkal kapcsolatban legyen szabad még egyszer visszatérnem a nők foglalkoztatásának kérdésére. Én elmondottam beszámolómban, hogy általános tapasztalat, hogy a mi pártmunkánkban résztvevő nőelvtársaink átlag felülmúlják a férfi elvtársakat. Azt hiszem, hogy ezt az itt elhangzott női felszólalások is igazolják. Mindazok alapján, amit itt Berki Mihályné és a többiek elmondottak, újra aláhúzom, az a véleményem: adjunk több helyet a nőknek a pártban, a politikai életben és hozzátehetem, a gazdasági életben is! (*Nagy taps.*)

A magyar demokrácia egyik legbiztatóbb tünete, hogy a demokrácia be tudott hatolni a parasztasszonyok közé. Nekünk ezt a behatolást, ezt a fejlődést minden erővel támogatni és növelni kell.

Összefoglalva: minden téren megváltozott a közhangulat. A dolgozó nép sajátjának tekinti, megbecsüli és egyre jobban megvédi demokráciáját. Helyesli ennek a demokráciának munkáját a belpolitikai kérdésekben és helyesli külpolitikai kérdésekben is. Ez utóbbit igazolja az a mély és őszinte szeretet, amely minden esetben megnyilvánul a felszabadító nagy Szovjetunió és annak bölcs vezére, Sztálin elvtárs felé. (*Ütemes, óriási taps.*) A magyar dolgozó nép csak most kezdi méltányolni azt a felmérhetetlen segítséget, amelyet a Szovjetunió a magyar demokráciának nyújtott.

Hogy mennyire megváltoztak a viszonyok, azt néha az ember, mint egy cseppben a tengert, apró eseményekben látja. Nemrég a Gazdasági Főtanácsban - amelyről, mellékesen szólva, szintén alaposan megváltozott a demokrácia véleménye és most már elismerik, hogy a Gazdasági Főtanács rendkívül fontos, szinte nélkülözhetetlen szerve a magyar demokráciának - a gabona beszolgáltatásról vitatkoztunk. A vita a régi főrendiház termében folyt. Az elnöklés közben arra lettem figyelmes, hogy hirtelen parázs vita keletkezett: négyen-öten vitatkoztak egyszerre. A vitában ilyen érvek hangzottak el: „nekem mondja, aki annyszor voltam részes-arató?” A másik azzal vágott vissza: „mikor én etető voltam a cséplőgépnél...” (*Derűtség.*) Én arra gondoltam: ha öt, vagy tíz évvel ezelőtt hangzott volna el a vita ebben a teremben, akkor az érvek úgy hangzottak volna: „nekem mondja, akinek 26.000 holdja van?” (*Óriási taps.*) És a másik azt felelte volna: „én, akinek egyetlen majoromban 300 cselédem van...”

A vitát hallgatva arra is gondoltam, hogy nem üres szó a munkás-paraszt szövetség, mert most a munkások és parasztok együttesen vitatják meg, együtt munkálják ki, hogyan tudják legjobban megoldani a magyar nép, a magyar demokrácia erősödésére és alátámasztására a felmerülő kérdéseket.

A népi demokrácia három és fél esztendő alatt nagy munkát végzett, de persze munka van még előttünk éppen elég. Amire most szükség van, az elsősorban az, hogy a magyar demokrácia és a magyar fejlődés motorját, a Magyar Dolgozók Pártját, minden erővel erősítsük, szilárdítsuk, összeforasszuk a diadalra vezető marxi-lenini elvek alapján. Utána gyorsan, erélyesen megoldjuk az iskolák államosítását és rendezzük a demokrácia és az egyház viszonyát. Azután a Magyar Függetlenségi Frontot új, népi alapokra fektetve, beleillesztjük a fiatal magyar demokrácia oszlopai közé és rámegyünk az ország gazdasági átszervezésére, úgy, ahogy a dolgozók érdeke azt megköveteli. Kidolgozzuk az ötéves tervet, a tízéves öntözési és a tízéves villamosítási tervet és mindazokat a terveket, amelyekkel hazánk boldogulását, talpraállítását meg akarjuk valósítani.

A magyar nép most aratás előtt optimista, jó termést vár. Három esztendő nehézségei után végre úgy érzi, hogy kivilágosodik előtte a jövő. Ezért ne engedjük, hogy a reakció megzavarja azt az egészséges fejlődést, és optimizmust, azt a nyugalmat és azt a demokratikus rendet, ami a teremtő munka előfeltétele.

És itt idézem Révai elvtársnak azt a megállapítását, hogy nekünk nemcsak igazunk van, de erőnk is van ennek az igazságnak valóra váltásához. *(Nagy taps.)* Igazunk és erőnk tudatában, az egyesülés adta új energiával és lendülettel folytatjuk harcunkat, hogy a magyar nemzet ne csak erős legyen, ne csak szabad és független, de boldog is, s hogy kemény, biztos léptekkel haladhassunk tovább az eddigi jó úton: a népi demokrácia és a szocializmus győzelme útján! *(A küldöttek helyükről felállva, percekig ütemesen tapsolva ünneplik Rákosi elvtársat.)*

(Beszámoló az Egyesülési Kongresszuson,
1948. június 13-14-én.)

NÉPI DEMOKRÁCIÁNK PROBLÉMÁI ÉS FELADATAI

A DOLGOZÓ PARASZTSÁG A SZÖVETKEZÉS ÚTJÁN

Tisztelt Nagygyűlés! Kedves Elvtársak!

Köszönöm a meleg fogadtatást, a jókívánságokat és az ajándékokat, melyeket úgy tekintek, mint a magyar demokráciával s annak legfontosabb szervével, a Magyar Dolgozók Pártjával szemben megnyilvánuló őszinte rokonszenv és szeretet jelét. Köszöntöm Kecskemét és környékének dolgozó népét, külön köszöntöm az asszonyokat és lányokat, akiknek ilyen nagyszámú jelenléte újra bizonyítja, hogy a dolgozó parasztság női a régi időkkel szemben, most részt kérnek a magyar népi demokrácia politikai életében is és jelen akarnak lenni ott, ahol hazánk politikai és gazdasági kérdéseit megtárgyalják.

Az első magyar király, Szent István emlékét és az új kenyeret ünnepeljük ma, kedves Barátaim. Ezzel az ünneppel kapcsolatban újra számot vetünk országunk helyzetével, számbavesszük sikereinket, kudarcainkat, visszatekintünk a megtett útra és előre pillantunk a jövőre.

A magyar dolgozó nép a jól végzett munka öntudatával tekinthet vissza arra a három és félesztendőre, amely felszabadulásunk óta eltelt. Ahová csak nézünk, mindenütt egészséges, erőteljes fejlődést tapasztalhatunk. A szörnyű háború sebei kezdenek eltűnni, az élet rendes, normális mederben folytatódik és az idej jó termés három esztendei szárazság után újabb lendületet ad a magyar nép fejlődésének.

Nézzük meg, tisztelt Nagygyűlés, előbb az ország gazdasági állapotát. Azt hiszem, nem kell sokat bizonygatnom, hogy az iparunk fejlődése változatlanul jól halad. Mindenki a saját tapasztalatából tudja, hogy napról-napra szaporodnak azok az iparcikkek, amelyek a dolgozó tömegek fogyasztásának kielégítésére szolgálnak. Iparunk minden lényeges termelési ágban túlhaladta már a békebelit, még olyan ágban is, ahol a termelés külföldi nyersanyagtól függ. Például a bőrgyártásnál sikerült a nehézségeket legyűrni és az idén, a nyári hónapokban például már havi 100.000 pár cipővel többet gyártottak, mint az utolsó békeesztendőben, 1938-ban.

Mindenki tapasztalhatja, hogy mennyire megszorodtak pl. az országban a kerékpárosok. Ez annak az eredménye, hogy iparunk ma már havonta több mint 10.000 kerékpárt és 5000-nél több kerékpáralkatrészt gyárt és ezt a termelést gyors iramban fokozza. Hasonló példákat tudnék felsorolni az ipar legtöbb ágában, de elég megemlíteni, hogy a Tervhivatal közlése szerint iparunk termelése az év hátralévő 5 hónapjában 23%-kal múlja felül az utolsó békeév augusztus-decemberi termelését. Az ipari termelés fellendüléséhez hatalmas lökést adott a 100 munkásnál többet foglalkoztató gyárak államosítása. Az ipari munkásság, melynek legjobbjait állítottuk az államosított gyárak élére, most érzi csak igazán, hogy övé a gyár, hogy magának dolgozik és ez a felismerés adja azt a lendületet, mely az országos munkaversenyekben, az élmunkásmozgalmakban nyilvánul meg.

Fokozza az államosítás eredményeit a tervszerűség. Hároméves tervünk olyan sikerrel halad, hogy jövő decemberre - hét hónappal a kitűzött időpont előtt - be tudjuk fejezni. Hogy milyen óriási gazdasági erőmozgósítást jelent a hároméves terv, arra vonatkozólag elég megemlítenem, hogy ennek az esztendőnek utolsó öt hónapjában másfél milliárd forint a terv befektetése.

Alig van város és falu az országban, melynek ne jutna közvetlenül a hároméves terv gyümölcseiből és eredményeiből. Gyorsan épülnek és bővülnek a gyárak, melyek közül nem egy Európa legnagyobb üzemei közé tartozik. Az államosítással járó kezdeti nehézségeket mindenütt kezdjük legyűrni és a munkásigazgatók, akiknek munkája elé az ellenség annyi

lebecsüléssel nézett, beváltják a hozzájuk fűzött reményeket. Az államosított üzemek legtöbbje már haszonnal dolgozik és rajta leszünk, hogy az állam jövedelmének egyre fokozódó részét adják az államosított üzemek.

A jobb szervezés következtében nő a munkások keresete és ugyanakkor csökkennek a termelési költségek. A munkásság életszínvonala a jó pénz megteremtése óta eltelt két esztendőben 43%-kal nőtt. Megnőtt a közalkalmazottak életszínvonala is, mint ahogy az egész ország dolgozó népe fokozottan jobban él. Két adatot fogok ezzel kapcsolatban említeni a tisztelt Nagygyűlésnek. Az egyik az, hogy a kormány szeptember elsejétől kezdve a városban és a falun a cukorfejadagot havi másfél kilogrammra emeli és ugyanekkor a cukor árát 6 forintra csökkenti. (*Nagy taps.*) Ez a csökkentés részben azért vált lehetővé, hogy az államosított cukorgyárak most gazdaságosabban, 15%-kal olcsóbban termelnek, mint mikor a tőkések kezén voltak. A Dohányjövedék közli, hogy az elmúlt három hónapban a dohányfogyasztás 20%-kal emelkedett, ami mutatja, hogy a dolgozók jövedelméből most több telik dohányra. Ezzel kapcsolatban megemlíthetem azt a jellemző körülményt, hogy a győztes Angolországban most augusztusban újra bevezetik a dohányjegyet.

Az ipar terén, ismétlem, egészséges a fejlődés. Ez a fejlődés a népi demokrácia jó és a szocializmusra irányt vevő gazdaságpolitikájának az eredménye. Ma már mindenki előtt világos, hogy a nagybankok és gyárak, bányák államosítása nélkül az ipar terén nem tudtuk volna elérni azokat az eredményeket, melyeket még ellenségeink is kénytelenek elismerni.

Szólni kell még a forintról is, mely két esztendő óta szilárdan áll s melynek vásárlóereje az utolsó hónapokban 15%-kal megnőtt. Államháztartásunk is rendben van és az augusztus elsején lezárt esztendőben az állam bevételei 140 millió forinttal meghaladták a kiadásokat.

Most nézzük, hogy áll a helyzet a mezőgazdaságban. A termés a gabonaneműekben közepes, a kapásokban jó, néhol nagyon jó. Búzában átlag 7 q-s a termés holdanként. Ez az elmúlt három száraz év eredményeihez viszonyítva persze jó eredmény, de mindjárt hozzá kell tenni, hogy a háborút megelőző tíz év átlaga holdanként 8 q búza volt. A gabonatermés még jobb lett volna, ha tavaly ősszel jobb lett volna a vetőmag csávázása. Sok helyen elhanyagolták a vetőmag csávázását, - egy gazda elmondta nekem, hogy őt tavaly ősszel kinevették a szomszédai, amikor csávázott. Azt mondták neki: minek cifrázza, hiszen két éve alig volt üszög. Az eredmény az lett, hogy az idei búzában rengeteg az üszög és sok százezer mázsával csökkent a termésünket és károsítja a gazdákat. A tanulság belőle az, hogy az idén gondosan és lelkiismeretesen végezzük el a csávázást, nehogy újra kárt szenvedjünk. Csökkentette az idei termést az a körülmény is, hogy tavaly kevés volt a tarlóhántás. Pedig a tarlóhántás majdnem felér egy trágyázással, pusztítja a gyomot és megőrzi a talaj nedvességét, ami különösen Magyarországon, ahol az éghajlat száraz, óriási jelentőséggel bír. Úgy látom, hogy a tarlóhántás még az idén sem megy megfelelően. A hozzám jutott adatokból az derül ki, hogy augusztus 15-ig a legtöbb tarlóhántás a Dunántúl volt, szóval éppen azon a területen, amely legkevesebbet szenved a szárazságtól. Ezek a statisztikák azt is mutatják, hogy a legkevesebb a tarlóhántás Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú, Békés megyékben, szóval éppen azokon a helyeken, amelyek az idén is szenvedtek a szárazságtól és ahol a tarlóhántásra a legnagyobb szükség van.

Innen hívom fel a földműves társadalmat, hogy saját érdekében az idén gondosan csávázza a vetőmagot és mindenütt végezze el alaposan a tarlóhántást s időben végezze el az őszi szántást és vetést. És ezzel kapcsolatban most már szinte négy év tapasztalatai alapján felhívhatom a gazdák figyelmét arra is, hogy abból csak jó és haszon származott, ha elfogadták a mi tanácsainkat és csak kárát látták, ha a reakció suttogására hallgattak.

A gabonaneműektől eltekintve, mint mondtam, a termés kitűnőnek ígérkezik. A kukorica ott, ahol nem sajnálták tőle a kapálást, rekord-termést ad. Hasonlóképpen a cukorrépa és a többi kapások. A sok eső következtében a legelők jók, az állatállomány erősödik és szaporodik. Parasztságunk három rossz, száraz esztendő után örömteli hangulatban látott neki az aratásnak és nemcsak az aratásnak, hanem a beszolgáltatásnak is. Aki visszatekint a felszabadulás utáni hetekre és hónapokra és eszébe jut, hogy milyen reménytelen romhalmaznak látszott akkor a magyar ipar és a magyar mezőgazdaság, az csak a legnagyobb elismeréssel szólhat a magyar demokrácia munkájáról, mellyel ilyen rövid idő alatt begyógyította a háború szörnyű sebeit.

És itt engedjék meg, kedves Barátaim, hogy a beszolgáltatásról is szóljak. Amikor még nem volt áttekinthető a termés és azonkívül a jóvátételi gabonamennyiséget is be kellett állítani a számításainkba, a fejadagot a tavalyinál valamivel kevesebbre, 220 kg-ra szabtuk. Emiatt, különösen a szegényebb parasztok és a földmunkások között elégedetlenség támadt, amit a demokrácia ellenségei, a kulák nagygazdák és azok, akik velük szövetségesek, arra használtak fel, hogy a beszolgáltatás ellen szítottak. Itt mindjárt meg kell mondani, hogy a 220 kg-os fejadag is jóval nagyobb, mint egy sor más európai országban. A jugoszláv fejadag például 180 kg. - Minthogy közben a Szovjetunió nagylelkűen elengedte a jóvátétel felét (*Éljen! Taps. Éljen Sztálin!*) és különösen a gabonában történő jóvátétel nagy részét, fel tudtuk emelni a fejadagot 25 kg árpával. Ez a 245 kg-os fejadag, melyet a 20 holdon aluli gazdáknak adtunk, megnyugtatta és kielégítette a dolgozó parasztságot. Sok volt a morgás, különösen a zsíros nagygazdák részéről, a cséplési ellenőrök miatt is. Mi tanultunk a tavalyi tapasztalatokból, amikor a cséplés ellenőrzése laza volt és a cséplési könyveket nyakló nélkül hamisították. Emiatt egyszeri beszolgáltatás helyett négyszer voltunk kénytelenek elszámoltatással, fejadag csökkentéssel és hasonlóval zaklatni a parasztságot. Az idén ezért elhatároztuk, hogy keményebben fogjuk az ellenőrzést, viszont ezzel elérjük, hogy csak egyszer kelljen a gazdákat a beszolgáltatással foglalkoztatni. Most, amikor a cséplés lényegében be van fejezve, meg lehet állapítani, hogy ez az intézkedés is helyes volt, a dolgozó parasztság meg is értette.

Helyes volt az is, hogy a beszolgáltatásnál a módosabb, tehetősebb gazdákat, a 15 holdon felülieket a mezőgazdaság fejlesztésére nagyobb beszolgáltatásra köteleztük. A dolgozó parasztság, de az egész dolgozó nép érdekében áll, hogy aki gazdagabb, az többel járuljon a teherviseléshez. A dolgozó parasztság, melyet a kulák nagygazdák a beszolgáltatással kapcsolatban a demokrácia ellen akartak ingerelni, hamar felismerte ennek az intézkedésnek a helyességét és ennek a felismerésnek hatása alatt szívesen és gyorsan teljesítette a beszolgáltatást.

Engedjék meg, hogy a beszolgáltatás eredményeiről részletesebben beszéljek. A legfrissebb adatok szerint eddig beszolgáltatottak 4,600.000 q, azaz 46.000 vagon gabonát. Ha a mi beszolgáltatási tervünkben levonjuk a vámörlésből befolyó mennyiséget, úgy ez a 46.000 vagon az egész 1948-49-es esztendő adó- és beszolgáltatási gabonájának 90%-a. A beszolgáltatás első 4 hete alatt tehát a dolgozó parasztság több gabonát adott az államnak, mint az egész elmúlt 12 hónap alatt. Tavaly ilyenkor ennek a mennyiségnek még csak a felét szolgáltatották be. Még hozzátehetem, hogy a beszolgáltatásban természetesen előljárnak a kis- és középparasztok és elmaradnak a nagygazdák. Itt Kecskeméten és környékén is különösen el vannak maradva a zsíros nagygazdák. (*Le vele!*) A 15 holdon aluli parasztok több mint 90%-a a cséplés megkezdése után eltelt három hét alatt teljesítette a beszolgáltatást. Megmondhatom, hogy még minket is, akik pedig tudtuk, hogy a dolgozó parasztság erőteljesen a demokrácia felé fordult, váratlanul ért a beszolgáltatás nagy sikere. Emiatt nem volt elég raktár készenlétben és így kénytelenek voltunk átmenetileg pl. a cukorgyárak raktárait igénybevenni. Hasonló gondunk van most a kukoricatermessel, mert a görék jó része elpusztult. Bezzeg tavaly és tavalyelőtt egész más természetű gondjaink voltak!

A dolgozó parasztság megértette a beszolgáltatás országfenntartó, demokráciánkat erősítő jelentőségét. Ennek tulajdonítható, hogy az ipari termelés mintájára országszerte termelési és beszolgáltatási verseny keletkezett. Száz és száz faluból jelentik, hogy a dolgozó parasztság a kötelező beszolgáltatáson felül, önként is jelentékeny mennyiségű gabonát adott át. Mi javasolni fogjuk, hogy az ilyen parasztok, akik önként túlteljesítették a beszolgáltatást, utólag minden mázsa önként beadott gabona után külön jutalomban részesüljenek. *(Éljen! Taps.)*

A beszolgáltatás tényei azt mutatják, hogy gyökerében megváltozott a dolgozó parasztság viszonya a demokráciához. Ebből a szempontból a beszolgáltatás felér egy népszavazással.

A dolgozó parasztság a beszolgáltatás gyors végrehajtásával mutatta meg, hogy helyesli a magyar demokrácia politikáját, hogy megérti a beszolgáltatás országos jelentőségét és hogy a megelőző évekkel szemben most önként, lelkesen teljesíti ezt a feladatot.

Annál jelentősebb a beszolgáltatás eredménye, mert hiszen a demokrácia ellenségei nem fukarkodtak a rémhírekkel és mindent megtettek arra, hogy a beszolgáltatást elhúzzák és lassítsák. A jó beszolgáltatás lehetővé tette, hogy a falu és a város ellátatlanai számára ne csak felemeljük a kenyérfejadagot, de megjavítsuk a kenyér mennyiségét is. A beszolgáltatás sikere megkönnyíti a hároméves terv végrehajtását és lényegesen megerősíti a munkás-paraszt szövetséget. A városok és ipartelepek dolgozói abból a készségből, mellyel a parasztság a beszolgáltatást végezte, megértik, hogy fordulat történt a parasztságon belül és ez a megértés, ez a felismerés új erőt, új lendületet ad nekik a további munkában.

Sokan fordulnak hozzám azzal a kérdéssel, hogy mi történik a beszolgáltatás után fennmaradt kenyérgabonával. Erre vonatkozólag azt válaszolhatom, hogy az ilyen gabonát szabad áron, tehát a beszolgáltatásnál magasabb forgalmi áron megveszik a MOSZK bizományosai vagy vásárlási engedéllyel bíró más személyek. A termelő az ilyen gabonát bárkinek odaajándékozhatja, akinek vásárlási engedélye van. A termelő tetszés szerinti mennyiségben tartalékolhatja jövőre. Tekintettel a beszolgáltatás jó menetére, javasolni fogjuk az illetékeseknek, hogy minden gazda, aki beszolgáltatási és adókötelezettségét kenyérgabonával teljesítette, lakodalom vagy keresztelő alkalmával az eddig engedélyezett fejadagon felül még 50 kg gabona őrlésére kapjon engedélyt. *(Taps.)* Javasoljuk azonkívül az illetékeseknek, hogy a beszolgáltatást különösen jól teljesítő termelők és községek megjutalmazására 2 millió forintot fordítsanak. Természetes, hogy azok a gazdák, akik az idén a tavalyinál nagyobb területet vetnek be gabonával, azok minden hold után 110 kg búzát vagy más gabonát visszatarthatnak. Hozzátehetem, hogy ha a beszolgáltatás menete az eddigéhez hasonlóan jól fog folytatódni, akkor újabb komoly könnyítéseket javasolunk a dolgozó parasztság számára. *(Éljen! Nagy taps.)*

Most foglalkozunk pl. annak a kérdésnek megoldásával is, hogy a rozstermelőket nemesített búzavetőmaggal lássuk el és hogy részben búzalisztet is kaphassanak. *(Taps.)*

A bortermelők megriasztására a kulákok azt a hírt terjesztik, hogy a bor 70%-át új beszolgáltatással elviszik. Ez csak a reakció hazug hírverése és egy szó sem igaz belőle. *(Taps. Éljen Rákosi!)*

A csőszök és pásztorok fejadagjára is gondoltunk. Ezeket a fejadagokat a központi begyűjtött készletekből fogjuk majd kiadni.

A jó termés nemcsak haszonnal járt, hanem helyenként gondokat is okozott. Hallottunk olyan eseteket, amikor a kereskedők a termelőtől a paradicsomot 10, 6, sőt néha 4 fillérért vásárolták meg kilogrammonként. Előfordult, hogy a vasúttól messzebb eső falvakban a burgonyáért néhol csak 15 fillért fizettek a termelőnek a kereskedők. Kaptunk olyan javaslatot is, hogy a jó cukorrépatermésre való tekintettel térjünk vissza ahhoz a békebeli gyakorlathoz, hogy

holdanként 90 q-nál több cukorrépát ne vegyünk át. Mi ezt a javaslatot nem fogadtuk el. De maga az a tény, hogy felmerülhetett, mutatja, hogy vége van annak az időnek, amikor a kiéhezett város a keveset termelő falu élelmiszerét minden áron megvette. Ezek a jelenségek, még ha szörványosak is, már figyelmeztetnek bennünket arra, hogy csak a termelés fokozásával nem fogjuk tudni biztosítani a dolgozó parasztság életszínvonalának növelését. Figyelmeztetnek ezek a jelenségek bennünket arra is, hogy nem szabad megengednünk, hogy megismétlődjének a 30-as évek eseményei, amikor egyik jó termés a másikat követte, a föld ontotta a terményeket, de a mezőgazdasági árak estek és a parasztság a jó termések mellett hallatlan nyomorba zuhant.

Ezt a gondolatot nemcsak mi vetjük fel, hanem foglalkozik vele a parasztság is. Az utóbbi hónapokban egyre-másra halljuk, hogy a magyar parasztság válaszut elé került, sorsfordulóról beszélnek. Valóban itt az ideje, hogy számot vessünk azzal a kérdéssel, mi legyen a paraszti gazdaságok további fejlődésének útja.

Ezt a kérdést nemcsak a jó termés veti fel, de felvetik a falu kulák nagygazdái is, akik a demokrácia megerősödésére, a dolgozó parasztság és az ipari munkásság szövetségének megszilárdulására ellentámadással válaszolnak. Mindenki tudja, hogy az utóbbi időben egyre több földmunkásnak, cselédnek mondanak fel, sok helyen törvénytellenesen felbontják a földbérleteket és ennek következtében növekszik a mezőgazdasági munkanélküliség és ugyanakkor, amikor az ország gazdasági helyzete erősödik és javul, a falu legszegényebb munkás rétegének a helyzete rosszabbodik.

Tegnap volt nálam az ország hat megyéjéből egy földmunkás küldöttség, amely elpanaszolta, hogy a földmunkásoknak a helyzete, akik nem kaptak földet, sok tekintetben rosszabb, mint a nagybirtok idejében volt. Munkát leginkább a kulák nagygazdáknál kapnak, *(Le vele!)* akik nemcsak nyúzzák őket, de még gúnyolják is.

Azt mondják nekik: most demokrácia van és ti mégis mi ránk vagytok szorulva. Néhol az öntudatos demokrata földmunkást valósággal kiközösítik és titkos egyetértésben nem engedik munkához jutni. Hozzá kell tennem, hogy a földmunkások száma a szakszervezet adatai szerint 194.000. Ez a hatalmas tömeg nem kapott a demokrácia gazdasági ajándékaiból. És most az a veszély fenyegeti őket, hogy a zsiros nagygazdák az eddigi béreket is letörik. Ez a földmunkás tömeg, mely a demokrácia legbiztosabb oszlopa a falun, joggal követeli tőlünk, hogy foglalkozzunk az ügyeikkel és segítünk is rajtuk. Minthogy minden négy-öt esztendőben nem lehet megbolygatni a birtoklás rendjét és nem lehet új földosztást csinálni, - másképp kell gondoskodni róluk.

Két út áll a magyar dolgozó parasztság előtt. Az egyik út a régi, a megszokott, a túlzásba vitt egyéni gazdálkodás, ahol mindenki csak magával törődik, ahol az az elv uralkodik, hogy aki bírja marja. Ennek az elvnek elkerülhetetlen, törvényszerű következménye az, hogy a nagy halak megeszik a kis halakat, a nagy kulák gazdák tovább erősödnek, tovább gazdagodnak és tönkreteszik a szegényebb dolgozó parasztságot. Most is százával vannak falvak, melyekben 8-10 kulák uralkodik és basáskodik. Ha a dolgozó paraszt megszorul, a kulák hálójába kerül, aki bérbeveszi, majd később felvásárolja a kis- és középparasztok földjét. *(Le velük! Elég volt!)* A dolgozó parasztok ebben a harcban lassan, de biztosan alul maradnak, a földjük elaprózódik és hosszú, keserves küzdelem után tízezzrel mennek tönkre. A föld kicsúszik a talpuk alól és lassanként újra szolgáskorba süllyednek, - ki elmegy béresnek a nagygazdához, ki pedig a városba szorul napszámosnak és tanulatlan munkásnak. Minden dolgozó paraszt ismeri ezt a küzdelmet, ismeri ezt a sorsot, amelynek réme minden rossz terméssel, minden elhullott marhával, minden betegséggel kapcsolatban a múltban annyit gyötörte őket.

És még hozzátehetem: ezen az úton a népi demokrácia sem mehet tovább. Mi nemcsak a város, hanem a falu dolgozó népének életszínvonalát is fel akarjuk emelni. A mi célunk az, hogy ne csak a városban, de a falun is a dolgozó ember részesüljön a kultúra minden áldásában: a háza legyen egészséges, emberhez méltó, legyen benne villany, vízvezeték. A gyermekei járhassanak középiskolába vagy az egyetemre. Ha beteg, kapjon jó orvost, ha a felesége szül, álljon rendelkezésére klinika vagy szülőotthon. Olvashasson könyvet, újságot, hallgathasson rádiót, legyen a falunak mozija, - álljon a dolgozó paraszt rendelkezésére mindaz a gép, amely megkönnyíti a munkát és növeli a munka eredményét. *(Éljen! Taps.)* Egyszóval: tűnjön el lassanként a város és falu közötti különbség. *(Éljen.)* Ilyen falut és ilyen dolgozó parasztságot akar a népi demokrácia. De mindenki tudja, hogy a mai termelési módszerekkel az 5, 10, 15 holdas parcellákon ezt a kultúrát, ezt az életszínvonalat megvalósítani nem lehet: ezt csak közös összefogással, szövetkezéssel, kölcsönös segítséssel lehet.

Tudják ezt az újgazdák is, akiket a demokrácia földhöz juttatott, tudja ezt a dolgozó parasztság és ezért keresi a másik utat, az elkülönült, egyéni gazdálkodással szemben az összefogás, a szövetkezés útját. Keresi annál is inkább, mert a felszabadulás óta saját tapasztalatából tudja, hogy bármennyire is segíti őt a demokrácia, az általános fejlődésből a kulák nagygazda sokkal nagyobb hasznot húz, mint a dolgozó paraszt. Tudja azt a saját tapasztalatából, hogy a kupec-paraszt, a zsíros nagygazda százféle módon, kölcsönadott igával, szerszámmal, vagy kölcsönadott vetőmaggal újra ki tudja uzsorázni, újra hatalma alá tudja hajtani. Hiába segíti a demokrácia, a kulák módját ejti, hogy újra szolgaságba vesse. Ezt a falu dolgozó népe lépten-nyomon a saját bőrén tapasztalja. És mert a magyar dolgozó parasztság öntudata a felszabadulás óta megnőtt, politikai láthatára kiszélesedett, ezért keresi az új utat, ezért fordul a szövetkezés felé. Ezért teljesíti jól a beszolgáltatást és ezért fogja szorosabbra a szövetséget a magyar nép döntő rétegével, az ipari munkássággal.

A magyar demokrácia természetesen minden erejével azon van, hogy támogassa a dolgozó parasztságot a szövetkezésben, hogy kezükre járjon minden téren gazdasági megerősödésükben. Ezért építjük gyors ütemben az állami mezőgazdasági gépüzemeket, melyek a dolgozó parasztság számára biztosítják a modern gépek minden vívmányát, kezükre adják a legjobb traktorokat, a legjobb mezőgazdasági gépeket. Ezért támogatja a demokrácia anyagilag a szövetkezeteket. Ezért részesíti előnyben a szerződéses termelésnél, elsősorban a magnemesítő termelésnél a szövetkezett dolgozó parasztságot.

A kulák nagygazdák is megértik, hogy a szövetkezés már jelentékeny mértékben gátat vet terjeszkedésüknek, megnehezíti az uzsorát és a spekulációt és ezért igyekeznek elijeszteni a szövetkezéstől a dolgozó parasztságot. Azt mondják, hogy ez a szövetkezés a kolhóz kezdete, hogy ezzel elvesztik a földjüket és hasonlókat emlegetnek. Másutt viszont azt tapasztaljuk, hogy ezek a spekuláns és zsíros nagygazdák igyekeznek befurakodni a szövetkezetekbe. A héten itt Pest megyében a beszolgáltatással kapcsolatban végigjártam egy sor falut és meglepetéssel tapasztaltam, hogy a földművesszövetkezetekben különösen ott, ahol keresni lehet, nyüzsögnek a spekulánsok, a volt kereskedők. Az egyik földművesszövetkezetben a gabonabegyűjtést egy olyan gazda vezeti, aki a saját földjén kívül 63 hold bérleten is gazdálkodik. Világos, hogy ezek az elemek, felismerve a szövetkezés előnyeit, oda is beférkőznek és igyekeznek lefölözni a hasznot. Hallottam már olyan szövetkezetről is, amelyet kizárólag nagygazdák akarnak alapítani és 20 holdnál kisebb birtokost be se vesznek maguk közé. *(Le vele!)* Mindez azt mutatja, hogy a nagygazdák nem egyszer jobban megértették, mint a dolgozó parasztok, a szövetkezés jelentőségét.

A demokrácia nemcsak a dolgozó parasztság szövetkezését támogatja, de gondoskodik róla, hogy a kulák nagygazda fája ne nőjön az égig, hogy korlátok közé szorítsák a kulák

terjeszkedését. Ennek egyik módja a fokozatos, a progresszív adózás, azaz aki gazdagabb, az fizessen több adót, akinek erősebbek a vállalai, azokra nagyobb terhet kell rakni. *(Úgy van! Éljen! Taps.)* Gondoskodni kell arról is, hogy a nagybérletek ne a gazdag nagybérlők kezébe jussanak, hanem a dolgozó parasztság és a földmunkások bérlőszövetkezete dolgozzon rajtuk. *(Éljen! Nagy taps.)* Ebből a célból rövidesen meg fog jelenni egy rendelet, mely öszre már biztosítja, hogy a nagybérleteket a dolgozó földműves nép és a földmunkás-szövetkezetek kapják. *(Éljen! Nagy taps. Le a nagygazdákkal!)* Meg kell szüntetni azt is, hogy a földet, mint bármely más árut, tetszés szerint adják-vegyék s olyanok vásárolják meg, akik nem földművelők, akiknek a föld csak spekuláció vagy tőkebefektetés tárgya. *(Le vele!)* Az államnak eddig is bizonyos körülmények között elővételi joga volt a földre. Most tovább kell menni és gondoskodni kell arról, hogy az eladásra kerülő földeket elsősorban az államnak ajánlják fel megvásárlásra, hogy az államnak így módjában legyen a földet felvásárolni és a dolgozó parasztságnak vagy földmunkásoknak juttatni.

Ezek a rendszabályok, tisztelt Nagygyűlés, magukban véve nem oldják meg a magyar parasztság kérdéseit. De összességükben mégis elősegítik azt, hogy a dolgozó parasztság ne essen a kulák nagygazdák prédájául és legalább részben lehetővé teszik, hogy tovább menjen a dolgozó parasztság a felemelkedésnek azon az útján, melyen a felszabadulás óta jár. A népi demokráciának, mely a városban annyi sikerrel építi a szocializmust, a falun is meg kell kezdenie ezt a munkát, a dolgozó parasztság megerősítésére és felvirágoztatására.

A kérdés, hogy merre menjen a dolgozó parasztság, fel van vetve és a válasz is világos. A dolgozó parasztság a szövetkezés, a kölcsönös segítség és a közös munka útját választja. *(Éljen!)* s ebben teljes erővel támogatja őt a város dolgozó népe, az egész demokrácia. Nekem azt szokták mondani, hogy a magyar paraszt maradi, a magyar paraszt nem szereti a közös munkát, nem szereti az új termelési módokat.

Én ezt nem fogadom el, mert lépten-nyomon az ellenkezőjét tapasztaljuk. Gondoljunk csak arra, hogy milyen idegen volt a magyar paraszt számára a rizstermelés. Viszont mikor felismerte, hogy ez hasznos, hamar elterjedt a rizstermelés és mindenfelől ostromoltak bennünket vetőmagért.

Ugyanilyen gyorsan elterjedt az azelőtt ritkaságszámba menő kettős termelés. - Tudjuk, hogy a Tiszántúlon elterjedt a gyapottermelés.

Nem igaz, hogy a mi parasztságunk maradi. A mi parasztságunk fürge, eleven, gyors eszű, szorgalmas és minden termelési formát örömmel megragad, amiből úgy látja, hogy magának és az országnak haszna van. Ez vonatkozik a szövetkezeti termelésre is. *(Éljen! Taps.)* Az a nagy érdeklődés, mellyel a falu dolgozó népe a szövetkezet kérdése felé fordul, ennek egyik mutatója. De, még fontosabb mutatója a munkás-paraszt szövetség megerősödése és az a készség, mellyel a falu népe a demokrácia építésének olyan formáit, mint a munkaverseny, a beszolgáltatási verseny, átveszi és elsajátítja.

A város és falu dolgozó népének kölcsönhatása egyre erőteljesebb és egyre eredményesebb. Ez a fejlődés, ez a kölcsönhatás a jövőben még csak növekedni fog. A magyar demokrácia még csak most kezdi igazában bontogatni szárnyait. Most dolgozunk az ötéves terven, a tízéves öntözési és villamosítási terven. Ezeknek a terveknek döntő tényezője a munkáskéz. A legközelebbi öt esztendőben negyedmillió új ipari munkásra és tanoncra lesz szükségünk. Ennek a negyedmillió új munkásnak igen jelentékeny része a falu ifjúságából fog bekerülni az üzemekbe és gyárakba. *(Éljen!)* s még jobban erősíteni fogja a munkás-paraszt összefogást, a falu és a város dolgozó népe összetartozásának tudatát és egyben végleg felszámolja a

mezőgazdasági munkanélküliséget. A magyar gazdasági élet egyik legnagyobb kérdése a nem is távoli jövőben a munkáskéz hiánya lesz.

A dolgozó parasztság felismerte, hogy az ő helye a demokrácia oldalán van. Ennek a felismerésnek a hatása természetesen mutatkozik a politikai pártokban is. A mi Pártunkról, a kommunisták pártjáról (*Éljen!*), a Magyar Dolgozók Pártjáról (*Éljen! Nagy taps.*) nem kell sokat beszélnem. A felszabadulás óta eltelt idő bebizonyította, hogy helyes az az út, amelyet a magyar kommunisták mutattak. Helyes volt a nemzeti erők összefogása, a munkás-paraszt szövetség, helyes volt a földosztás, a bankok, a gyárak, a bányák államosítása. Helyes volt a Párt bel- és külpolitikája és ennek a helyes politikának következtében gyorsan, biztosan, nagy megrázkódtatások nélkül ki tudtunk jutni abból a mély szakadékból, ahova a régi reakciós úri rend háborúja taszította a nemzetet. A mi sikereinknek a titka az, hogy bennünket Marx, Engels, Lenin és Sztálin (*Éljen! Éljen Sztálin! Nagy taps.*) tanai vezérnek és a mi Pártunkban szervesen megvalósult a munkásparaszt összefogás. (*Éljen!*) Számunkra nagy elégtétel, hogy a dolgozó parasztság egyre szélesebb rétegei fordulnak felénk és jó munkánk eredményét látjuk abban, hogy nemcsak a városban, de a falun is, ma már elvitathatatlan a mi Pártunk vezető szerepe. (*Éljen! Taps.*) Rajta leszünk, hogy a jövőben is odaadóan, szorgalmasan, áldozatkészen és eredményesen szolgáljuk sokat szenvedett népünk, a magyar dolgozó nép érdekeit.

Ami koalíciós társainkat illeti, engedjék meg, hogy elsőnek a Független Kisgazda Pártról beszéljek. Ez a párt alakulásakor úgy indult, mint a nagygazdák pártja. Ebből természetesen az is következett, hogy nem a munkásokkal, hanem a tőkésekkel törekedett szövetségre. Az a vezető réteg, amelyet Nagy Ferenc, Pfeiffer, Sulyok és a hasonszőrűek képviseltek, semmi körülmények közt nem lehetett őszinte barátja a munkás-paraszt összefogásnak. A válságok, amelyeken a Kisgazda Párt keresztülment, fokozatosan kiküszöbölték azokat a vezetőket, akik a munkás-paraszt szövetség ellen voltak. Helyettük fokozatosan előtérbe kerültek a dolgozó parasztság és a demokratikus városi polgárság képviselői.

A mostani Kisgazda Párt vezetőinek zöme a koalícióban már egészen más munkatárs, mint azok, akiktől tavaly a pártot sikerült megtisztítani. Ezek a vezetők felismerték, hogy a magyar demokrácia útja csak akkor van biztosítva, ha a dolgozó parasztság a munkássággal vállelve és a munkásság vezetésével harcol mindazokkal szemben, akik vissza akarják állítani a régi világot, az ezerholdas nagybirtokosok, a falu vérét szívó nagytőkések uralmát. (*Le vele!*) Ennek megfelelően most, amikor napirendre került az a kérdés, hogy melyik útra térjen a magyar parasztság, a Kisgazda Párt mostani vezetői világosan a munkássággal való szövetség és a kulák nagygazdák elleni harc álláspontjára helyezkedtek. (*Éljen! Nagy taps.*)

A Független Kisgazda Párt vezetősége két héttel ezelőtt elfogadott egy határozati javaslatot, melyben világosan és félreérthetetlenül leszögezték, hogy magukat a kis- és középparasztok pártjának tekintik és ennek megfelelően a munkás-paraszt szövetség hívei. Ez a nyilatkozat teljes erővel támogatja a parasztság önkéntes szervezetkezését; helyesli, hogy a 15 holdon felüli gazdákat jobban megadóztatják; helyesli a földhaszonbérlo, földmunkás-szövetkezetek gondolatát; szükségesnek tartja a föld adásvételét ellenőrizni, hogy a dolgozó parasztságot megvédjék a kulák nagygazdák elnyomásával és kiszipolyozásával szemben; végül helyesli ez a nyilatkozat a falusi tervgazdálkodást.

Amint a tisztelt Nagygyűlés megállapíthatja, ez a program a mi viszonyaink között megfelel annak a pártnak, mely a dolgozó parasztság képviselőjének tekinti magát. Ez a nyilatkozat egyben mutatja, hogy a Független Kisgazdapárt vezetői is tanultak a múlt hibáiból, szakítottak azokkal, akik a kulák nagygazdákra, a régi tőkések és ezerholdasok maradványaira támasz-

kodva, alá akarták ásni a demokráciát és most ingadozás nélkül a munkásosztály oldalára állnak át.

A koalíció másik pártja, a Nemzeti Paraszt Párt ezeket az elveket már előbb is szóban hirdette s a gyakorlatban megvalósította. Ha a Nemzeti Paraszt Párt befolyása a dolgozó parasztok közt az utolsó hónapokban kétségkívül megerősödött, úgy ez a tény a helyes, következetes, a munkás-paraszt szövetség alapján álló politikájuknak volt az eredménye. A Nemzeti Paraszt Párt következetes és egyenes vonalú politikája mellett Veres Péter barátunk legutóbbi könyve jelentett bizonyos ingadozást. Veres Péternek ez a könyve, - amelyet joggal bírált meg saját pártjában Erdei Ferenc, a Kisgazda Pártban Dobi István és Bognár József - azt mutatja, hogy a Paraszt Párt elnöke nem gondolta végig elég mélyen és elég következetesen a magyar parasztság mostani kérdéseit. Nem vette tekintetbe azokat a mélyreható változásokat, melyek a felszabadulás óta a magyar dolgozó parasztságban történtek. Nem értékelte eléggé azt a felismerést, hogy a dolgozó parasztság politizáló zöme az első két esztendő ingadozásai után egyre inkább irányt vesz a munkássággal való szövetségre és szakít minden olyan vonallal, olyan külön harmadik úttal, mely végeredményében visszavezetné a régi nagytőkés, nagybirtokos világhoz. Ezeknek a hibáknak a következtében nem látta meg elég világosan, hogy a parasztság nem valami időtől és történelmi viszonyoktól független osztály, hanem szerves része a dolgozó népnek és mint ilyen, a dolgozó néppel együtt változik és fejlődik. Ezek a hibák részben abból adódnak, hogy Veres Péter elsősorban író és csak azután politikus. Éppen ezért nem veszi rossz néven, ha a politika terén elkövetett hibáit, melyeket könyvében lefektetett, barátságosan és jóindulatúan, de éppen a demokrácia és a parasztság érdekében, helyreigazítják. A Nemzeti Paraszt Párt politikája ettől függetlenül egyenes és világos maradt és nem lesznek sikerei olyan esetleges kísérleteknek, melyek Veres Péter könyvének hibáiból a Nemzeti Paraszt Párt ellen akarnak fegyvert kovácsolni.

Az elmondottakból következik, hogy a demokratikus koalíció pártjainak nézetei a tenni-valókra vonatkozólag közelebb állnak egymáshoz, mint bármikor azelőtt. A mostani koalíció sokkal egységesebb, sokkal szorosabb, mint bármikor a felszabadulás óta. Ez megmutatkozott abban is, hogy amikor Tildy Zoltán lemondott a köztársasági elnökségről, gyorsan és minden megrázkódtatás nélkül el tudtuk intézni ezt a kérdést. Megkönnyítette az elintézés az a körülmény, hogy a volt köztársasági elnök maga hangsúlyozta, hogy teljesen egyetért a magyar demokrácia eddigi helyes politikájával és azt mindenben támogatja.

A magyar demokrácia majdnem négyéves fejlődése és megerősödése, amint látjuk, egész sor új kérdést vetett fel. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, amely 1944 végén létrejött, hogy a nemzeti erők összefogásával kivezesse az országot a háború romjaiból, ezt a feladatát meglepően rövid idő alatt, - a magyar nép és a nemzetközi demokratikus közvélemény elismerésétől kísérve - megoldotta. A megváltozott viszonyok szükségessé teszik, hogy a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontot most már új viszonyok közt, új feladatokkal és új program alapján szervezzük újra. Új programra azért is szükség van, mert az 1944 őszén elfogadott program jelentékeny részét már megvalósítottuk. Most tovább kell menni, állást kell foglalni a további teendőkhöz. Ezért a jövő hónapban, szeptember folyamán a koalíciós pártok, valamint a szakszervezetek és tömegszervezetek hozzálátnak, hogy kidolgozzák közösen a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontnak új programját és új, - a változott viszonyoknak megfelelő - szervezetét. *(Taps.)* Az előzetes véleménycserék, amelyeket a Magyar Dolgozók Pártjának vezetői a Kisgazda Párt és a Paraszt Párt vezetőivel folytattak, azt mutatják, hogy minden előfeltétele megvan annak, hogy ezt a feladatot jól elvégezzük. A jövő hónapban tehát megkezdődnek az erre vonatkozó tárgyalások és hamarosan létre fog jönni az új alapokon nyugvó szoros Magyar Nemzeti Függetlenségi Front.

Felmerül ezzel kapcsolatban az a kérdés, hogy mi történjék azokkal a rétegekkel, amelyek tavaly, amikor a helyzet és a fejlődés még nem volt ennyire világos, mint ma, a demokratikus koalíció ellen szavaztak. Aki ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozott, az megállapíthatja, hogy különösen a dolgozó parasztság köréből nagyon sokan azóta rájöttek, hogy helytelen volt állást foglalni a népi demokrácia koalíciós pártjaival szemben, hogy helytelen volt a reakciós vagy félfasiszta pártokra szavazni. Azok is tévedtek, akik azt hitték, hogy a koalíción kívül lehetséges építő, teremtő munkát végezni a kormányzásban. Ennek a felismerésnek hatása alatt gyakran felvetődött a kérdés, hogy a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front újjászervezése folytán nem volna-e helyes visszavezetni a demokráciához ezeknek a tömegeknek megváltozott nézetű részét s azokat a képviselőket, akik a múlt esztendő tapasztalatai alapján belátták, hogy helytelen úton járnak, amikor terméketlen ellenzékieskedést választottak.

A mi véleményünk szerint ma is helyes az a négy évvel ezelőtt hirdetett álláspontunk, hogy sokat szenvedett hazánk talpraállítására és felvirágoztatására minden segítő kezét el kell fogadnunk. És ha azt tapasztaljuk, hogy a koalíción kívülállók közül a demokrácia eddigi sikereinek hatására jelentkeznek olyanok, akik részt kérnek a nemzetépítő munkából, mi készséggel elfogadjuk ezt a jelentkezést, de csak ha meggyőződünk róla, hogy mögötte valóban őszinte változás és az eddig elkövetett hibák belátása áll.

A demokrácia eddigi eredményeinek lerögzítését és konszolidációját fogja jelenteni az újjászervezett Magyar Nemzeti Függetlenségi Front. Ebben az új alakulásban természetesen döntő szerepe a Magyar Dolgozók Pártjának lesz, amely a felszabadulás óta eltelt időben áldozatos munkával bizonyította be, hogy megvannak benne a képességek, a tudás, a fegyelem, az erő a nemzet vezetésére. A két munkáspárt egyesülése óta eltelt idő minden téren bebizonyította, hogy ez az egyesülés meghatározta a magyar demokrácia erőit. A kommunisták és a volt szociáldemokraták az egyesült párton belül gyorsan egybeforognak, a Párt napról-napra egészségesen nő és ma nincs a magyar politikai porondon olyan „más” erő, mely Pártunk vezető szerepét kétségbe vonná. *(Taps.)* Ennek a ténynek elismerését jelenti az az egyhangúság is, amivel az országgyűlés a köztársaság elnökévé Szakasits Árpád elvtársunkat, *(Éljen! Nagy Taps.)* a jobbágyparaszt unokáját, az egyszerű kőfaragómunkást választotta. A Magyar Dolgozók Pártjának vezetése alatt biztosan és határozottan halad a magyar nép a felemelkedés útján.

A magyar demokrácia sikerei természetesen külpolitikai síkon is mutatkoznak. Az elmúlt két hónap folyamán újabb barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötöttünk a megújított Lengyelországgal és a Bolgár Népköztársasággal. *(Éljen! Taps.)* Egy sor állammal, köztük felszabadítónkkal, a hatalmas Szovjetunióval, *(Éljen a Szovjetunió! Nagy taps.)* most folynak fontos kereskedelmi tárgyalások. A magyar demokrácia nemzetközi megerősödését mutatja az a körülmény is, hogy Argentínával - a háborús megszakítás után - folytatjuk a diplomáciai viszonyt és ezzel a dél-amerikai országgal 310 millió dollárt kitevő gazdasági keretszerződést kötöttünk.

A magyar demokrácia erejét és helyes külpolitikáját még inkább mutatja északi szomszédunkkal, a csehszlovák köztársasággal való viszonyunk megjavulása. Ez a viszony nem lehetett addig jó, amíg Csehszlovákiában erősek voltak a nyugati imperialisták hívei, akik mindent megtettek arra, hogy zavarják a csehszlovák és magyar köztársaság közötti jó viszonyt. Ez év februárjában a népi demokrácia ellenségei Csehszlovákiában is vereséget szenvedtek és ezzel megnyílt az út a két szomszéd nép jó viszonyának létrehozására. A demokrácia cseh és szlovákiai következetes képviselői belátták, hogy változtatni kell azon a módszeren, mellyel eddig a szlovákiai magyarokat kezelték. Ezt a belátást elősegítették a

jugoszláv tapasztalatok is, melyek megmutatták, hogy a sovinszta nacionalizmus a béke és a haladás ellenségeinek malmára hajtja a vizet. (*Éljen a békefront! Taps.*) Néhány héttel ezelőtt örömmel hallottuk Zapotoczky elvtárs, a csehszlovák miniszterelnök szájából, hogy a két ország közötti viszony megváltozása nemsokára lehetővé tesz ugyanolyan baráti és kölcsönös segélynyújtási szerződést, mint amilyet hazánk a népi demokráciák többi államaival megkötött. Mi nagy meglepéssel vettük ezt a kijelentést, mert megértettük belőle, hogy az ilyen jó viszony magában foglalja a szlovákiai magyarság demokratikus kezelését és megváltoztatását annak a politikának, mely Benesék letűnésével végleg idejét múlta.

A legközelebbi hetek meg fogják mutatni, hogy helyes volt a magyar demokráciának és különösen a magyar kommunistáknak az a politikája, mely minden nehézség ellenére sem engedte, hogy a viszony Csehszlovákia és Magyarország között elromoljék, mert biztos volt benne, hogy az idő a demokráciának dolgozik és biztos volt a csehszlovák demokrácia életében és belátásában. A csehszlovák-magyar viszony megjavulása és egészségessé válása a magyar demokrácia legjelentékenyebb külpolitikai eredményei közé tartozik és gyümölcseit hamarosan a két egymásra utalt köztársaság minden téren érezni fogja. (*Taps*)

Szeretnék a külpolitikai kérdésekkel kapcsolatban néhány szót Jugoszláviáról is mondani. Mi, magyar kommunisták, mint ismeretes, élesen megbélyegeztük azt, hogy Jugoszlávia jelenlegi vezetői elárulták a munkás-nemzetköziséget, s a nacionalizmus útjára léptek s ezzel mérhetetlen kárt okoznak a jugoszláv dolgozó népnek, a béke és az emberi haladás ügyének. A jugoszláv vezetők szemforgatva erősítették, hogy ők változatlan hívei a Szovjetunióknak s hogy helytelen álláspontjukat egységesen támogatja az egész jugoszláv dolgozó nép. Azóta egyre-másra kapjuk a híreket, amelyek azt bizonyítják, hogy a jugoszláv vezetők népcsaló kétszínű politikájával szemben egyre erősebb az ellenszenv és az ellenállás Jugoszláviában. Arról is hallunk, hogy a következetes demokratákat, a jugoszláv felszabadító harc legismertebb hőseit, orvul meggyilkolják, a Szovjetunió és a béke híveivel szemben kíméletlen terrort alkalmaznak. Aljas gyilkosságokról, kínzásokról, bebörtönzésekről jön hír. A Szovjetunió és a munkás-nemzetköziség hívei üldözött vadak ma Jugoszláviában. Mindez azt mutatja, hogy helyes volt a mi állásfoglalásunk. És ezt mutatja az a példátlan gyilkosság is, melyet politikai és megfélemlítő céllal, a jugoszláv követség egyik tagja nálunk, Budapesten elkövetett. A magyar demokrácia ezen a téren is helyesen cselekedett, amikor ingadozás és tétovázás nélkül a Szovjetunió (*Éljen a Szovjetunió! Nagy taps.*) és a népi demokráciák oldalán fellépett azzal a bűnös, bitang, kalandor vezető csoporttal szemben, amely banditák módjára irtja a jugoszláv hazafiakat, déli szomszédunkat kiszakítva a békefrontból a romlásba, a katasztrófába viszi.

Befejezésül még két kérdést akarok érinteni. Az egyik az iskolák államosításának a kérdése. (*Éljen! Taps.*) Jó két hónappal ezelőtt a demokrácia ellenségei, különösen a katolikus egyház palástja mögé húzódtott reakciók, megpróbáltak ebből a kérdésből fegyvert kovácsolni ellenünk. Mi azonban nem engedtünk abból az álláspontunkból, hogy a demokrácia iskoláiban a demokrácia hívei és ne az ellenségei neveljék az ifjúságot. Ugyanakkor természetesen, mint minden téren, itt is kerestük a kölcsönös engedékenység alapján a megegyezést. Ezt a megegyezést a református egyház vezetőivel létre is hoztuk és ennek a megegyezésnek a végrehajtása azóta folyamatban is van. Meg akartunk egyezni a rámai katolikus egyház vezetőivel is és e célból tárgyalásokat kezdtünk a katolikus tanító rendekkel. Felajánlottuk, hogy minden paptanárt és apácát átveszünk állami szolgálatba, lehetővé tesszük nekik, hogy ügy, mint eddig, nyugodtan taníthassanak tovább. A magyar demokrácia nagyon jól ismeri azokat az értékeket, amelyeket a tanító rendek jelentenek. Nem véletlenség, hogy az idén, március 15-én, a 48-as forradalom 100 éves évfordulóján a legnagyobb magyar kitüntetést, a Kossuth-díjat két paptanár is megkapta. Felajánlottuk azt is, hogy megfelelő számú régi katolikus középiskolát nem államosítunk. Minden engedékenységünk azonban hiábavaló volt.

Hiábavaló volt a tanító rendek kísérlete is. A tanító rendek szívesen tanítottak volna tovább az államosított iskolákban is, de az erre vonatkozó tárgyalásokat nem lehetett folytatni, mert Mindszenty prímás közbelépett (*Le vele!*) és közölte, hogy a tanító rendeknek nem adott felhatalmazást a tárgyalásokra. Hiába volt a kormány jóakarata, hiába szerették volna a szerzetesek folytatni a tanítást, Mindszenty (*Le vele!*) elvakult csökönységgel megakadályozta. A jóhiszeműek számára még egyszer alá kell húzni, hogy minden engedékenységek és minden megegyezésre irányuló kísérletünk hajótörést szenvedett azon, hogy a katolikus egyház jelenlegi vezetői változatlanul a régi reakcióhoz húznak.

Még mindig azt remélik, hogy egy harmadik világháború véres borzalmai és pusztításai visszasegítik őket a nyeregbe, visszaszerezhetik az úgazdától a sok százezer holdjaikat és velük együtt politikai befolyásukat. Ez az oka annak, hogy nem tudunk velük megegyezni. A magyar demokrácia azonban erős és megegyezéssel vagy megegyezés nélkül, de szilárdan építi tovább az országot. Azt mindenki tapasztalhatja, hogy az államosítás első eredményeképpen az évek óta elhanyagolt, leromlott felekezeti iskolákat mint egy varázsütésre kezdik rendbehozni.

Befejezésül szólni akarok még egy kérdésről, melynek látszólag nincsen köze a politikához és mégis nagy politikai jelentősége van. Ez a magyar sportolók nagyszerű szereplése a londoni olimpiáson. (*Nagy taps.*) 59 nemzet sportolói mérték össze tudásukat, erejüket és kitartásukat az olimpiáson. Ebben a nemzetközi küzdelemben, az annyi vért vesztett és kárt szenvedett magyar nép fiai a harmadik helyen végeztek, (*Éljen! Nagy taps.*) megelőzve ezzel olyan hatalmas, győztes országokat, mint Anglia vagy Franciaország. Ez a sportteljesítmény nem független a magyar nép általános teljesítményeitől. Ilyen győzelmet csak úgy lehet kivívni, hogy a sportolók maguk mögött érezték a magyar dolgozó nép támogatását, erejét és biztatását. Ezek a sportolók maguk is a dolgozó nép fiai: munkások, parasztok, értelmiségiek, akik versenyzés közben tudták és győzelmükkel kapcsolatban hirdették, hogy küzdelmükben a magyar demokrácia szeretete is sarkalta és serkentette őket. Győzelmük az egész magyar demokrácia termékeny talajából táplálkozott. Pompás szereplésükből mindenki megértette, hogy egy olyan népnek a küldöttei, mely a háború szörnyű sebeit gyorsan kiheverte és most szabadon fejlődik, bizakodva és elszántan építi a jövőjét. Ezek a sportolók a magyar demokrácia öntudatos képviselői is voltak a londoni olimpiáson. Nem egyszer igyekeztek őket ott a magyar demokrácia ellenségei politikai okokból visszaszorítani, lepontozni, elütni a győzelemtől, mégis minden akadályt áttörtek és dicsőséget szereztek az egész világ előtt a magyar demokráciának, a magyar népnek. (*Éljen! Taps.*) Nem minden büszkeség nélkül tehetem hozzá, hogy a magyar egyéni világ bajnokok, egy kivételével, valamennyien Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai. (*Éljen! Nagy taps.*) Innen köszönöm meg nekik a jó munkát, melyet végeztek és kívánok nekik és az egész magyar sportnemzedéknek a jövőben is sok sikert.

Tisztelt Nagygyűlés! Beszámolómnak végére értem. Összefoglalva annyit mondhatok, hogy a magyar nép, a magyar demokrácia útja végre egyenesbe fordult. Gazdasági fejlődésünk biztató, a legnagyobb nehézségeken már túl vagyunk. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy most már azt higgyük, hogy a jövőben sima lesz az út. Az ellenség, - amely a régi reakciós rendet akarja visszaállítani - nem alszik, nem nyugszik, tovább harcol ellenünk és nem kímél semmi fegyvert, hogy aláassa a dolgozó nép uralmát. Csak nemrégiben leplezték le a földművelésügyi minisztériumban azt az összeesküvést, amely a magyar mezőgazdaság talpraállítását és megerősítését akarta aláaknázni. A bűnösök a törvény elé kerülnek és elveszik méltó büntetésüket. (*Kötelet nekik!*) Vannak, akik elégedetlenek azzal az irammal, mellyel a demokrácia ellenségeit leveri. Erre csak azt mondhatom, a demokrácia malmai néha lassan őrölnék, de azért őrölnék. Fokról-fokra megyünk előre és rendszeresen, biztosan meg

fogjuk tisztítani a demokrácia életének minden területét a kártevőktől, a szabotálóktól, az ellenségtől.

A magyar demokrácia belső sikerei külpolitikai téren is mutatkoznak. Hazánk, mely négy évvel ezelőtt Hitler utolsó csatlósa volt, a demokrácia jó és helyes munkája következtében rövid három és fél év alatt visszanyerte tekintélyét a haladó nemzetek között. Tisztelettel és elismeréssel beszél hazánkról még az ellenség is és elismeri a magyar dolgozó nép szorgalmát, eredményeit és sikereit. Mi, magyar kommunisták, rajta leszünk, hogy ez a fejlődés változatlanul, válságok és megrázkódtatások nélkül folytatódjék tovább. Rajta leszünk, hogy a belpolitikában a dolgozó nép érdekeit minden ellenséggel szemben, a régi reakciós erők minden támadásával szemben megvédjük. A külpolitikában ingadozás nélkül szilárdan visszük a béke frontját. *(Éljen a békefront! Taps.)* Egy pillanatra sem felejtjük el, hogy mit köszönhetünk a Szovjetunióknak, mely elesettségünk legsötétebb óráiban mellénk állt, mely nemrég engedte el a jóvátétel felét és ezzel meggyorsította talpraállásunkat. És hálával gondolunk a szovjetnépek és a világbéke frontjának nagy vezérére, a magyarság megértő barátjára, Sztálin generalisszimuszra, *(Éljen! Hatalmas taps. Éljen Sztálin: Percekig ünneplik Sztálint.)* akinek oly döntő része van abban, hogy a hadifoglyok végre hazatérhetnek és ezzel begyógyul a háború egyik legégetőbb sebe. Vállvetve szövetségeseinkkel, elutasítunk minden kísérletet, mely a békét meg akarja bontani és mindent megteszünk, ami erőnktől telik, hogy ezt a békét sokat szenvedett magyar népünk számára biztosítsuk és tartóssá tegyük. *(Taps.)*

Első királyunk, Szent István óta jó kilenc évszázadon át sok vihar dúlta a magyar hazát: talán egy sem sujtotta olyan mélyre, mint az a katasztrófa, mely a második világháborúban a magyar reakció, a régi rend bűnéből ránk zúdult. A magyar nép törhetetlen élni akarásának biztató megnyilvánulása, hogy még nem telt el 4 esztendő a katasztrófa óta és máris mindenki érzi, hogy végre megtaláltuk a jó utat, a népi demokrácia útját: végre beértünk az egyenesbe. Van valami jelképes abban, hogy az 1848-as forradalom százéves évfordulóján, Szent István napján, az új kenyér ünnepén újra bizalomteljesen nézhet a jövő elé a felszabadult, sokat szenvedett magyar dolgozó nép. A mi népünk a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével jó úton jár és tovább is jó úton fog járni, mert a munkásság, a dolgozó parasztság, a haladó értelmiség ügyét védi és viszi. A dolgozók támogatni fognak bennünket, mert látják, hogy minden tettünket, minden szándékunkat a magyar nép felemelésének, felvirágoztatásának gondolata vezérli. Ezért követ bennünket a magyar nép és ezért követi győzedelmes zászlónkat, az aranykalászos, vöröscsillagos nemzeti lobogót. *(Éljen! Nagy taps. Éljen Rákosi! Szűnni nem akaró ünneplés.)*

(Beszéd a kecskeméti új kenyérünnepen,
1948. augusztus 20-án.)

A FALUT IS A SZOCIALIZMUS VISZI ELŐRE²²

A mintagazda értekezlet bizonyítéka a magyar parasztság szakértelmének, munkaszeretetének és egyszersmind annak, hogy a magyar demokrácia 1945 tavaszán jó kezekbe adta a nagybirtokosok földjeit. Ez az értekezlet azt mutatja, hogy három és félével ezelőtt, a földosztás idején a kommunistáknak volt igazuk, akik bíztak a földműves nép, a magyar falu szegényeinek teremő erejében.

Örülünk annak, hogy a mintagazdák javarésze újgazdák, törpebirtokosokból került ki. Rajta leszünk, hogy a demokratikus állam a jövőben még fokozottabban segítse a dolgozó parasztokat és mindent megteszünk, amit a munkás-paraszt szövetség a falu dolgozóinak nyújthat. Ennek ellenére nem fogjuk tudni emelni a dolgozó parasztság életszínvonalát az eddigi iramban, ha nem tudunk gyökeresen változtatni az eddigi termelési módszereken.

Az *Economist* angol közgazdasági folyóirat egyik legutóbbi cikkében foglalkozik az amerikai mezőgazdaság technikai fejlettségével. A cikk elmondja, hogy például a coloradói mezőkön olyan tárcsával dolgoznak, amellyel egy ember egy nap alatt 320 holdat tárcsázhat meg. Egyik nagybirtokon egy 120 lóerős traktorhoz olyan vetőgépet csatolnak, amellyel egy ember naponta 140 holdat vet be. Ezen a nagybirtokon egy mázsa búza termelési költsége annyi, mint egy amerikai munkás 50 percnyi munkabére. Magyar viszonyokra átszámítva egy 10 holdas búzatáblát, amelyen holdanként 8 mázsa búza terem, 1 munkás 8 nap alatt munkálhatna meg ilyen adottságok mellett. Ezek a mi versenytársaink, ezekkel kell nekünk mindenütt versenyeznünk, ahová mezőgazdasági termékeink kimennek. Ha azt akarjuk, hogy mezőgazdaságunk ne kerüljön még egyszer az 1930-32-es évekhez hasonló helyzetbe, ha valóságban is jó módú, dolgozó parasztságot és virágzó mezőgazdaságot akarunk, idejében fel kell készülnünk, hogy versenytársaink le ne gyűrjenek bennünket.

Földművesszövetkezeteinknek igen nagy a jelentősége parasztságunk jövője szempontjából. Azonban a dolgozó parasztság egy része még mindig fél a szövetkezéstől, hitelt ad a régi úri rend, a papi reakció suttogásainak. A nagy magyar parasztforradalmár, Dózsa György mondotta 400 évvel ezelőtt ezeket a szavakat: „Az urak öröme a ti bánatotok, az urak ünnepe a ti gyásznapotok.” Ebből megértette akkor is a parasztság, hogy mindig az ellenkezőjét kell tennie annak, amit az urak javasolnak. Ez ma is így van. Ha a régi reakciók, urak, kulákok, meg a papi reakció valamitől el akarja ijeszteni a dolgozó parasztságot, abból kitűnik, hogy az hasznos a falusi dolgozóknak.

A falu az elmúlt négy esztendő alatt meggyőződhetett arról, hogy amit politikai és gazdasági téren ez idő alatt tettünk, helyes volt, és a dolgozó nép, a dolgozó parasztság érdekét szolgálja. Sikereink titka mindenekelőtt az, hogy nem féltünk a városban megkezdeni a szocializmus építését. Előre megmondhatom, hogy ez fogja a falut is előre vinni.

Ne féljetez ettől, mint ahogy nem féltetez 1945-ben a földosztástól. Ki fog derülni, hogy a szövetkezés, a közös munka hatalmas lépéssel viszi előbbre a dolgozó parasztság ügyét, emeli életszínvonalát, hozzájárul a művelt, jó módú, egészséges, dolgozó parasztság kialakításához.

Szálljatok szembe mindazokkal, akik vissza akarnak tartani benneteket a szövetkezéstől, elsősorban a falu kulák gazdáival, akiknek a szerepe most a falun ugyanaz, mint a városban a tőkéseké, bankároké volt, megpróbálják minden erővel a régit, a rosszat, a hárommillió koldus országát visszahozni. Kövessétek a Magyar Dolgozók Pártját, a magyar kommunistákat, akik

²² Rövidített szöveg.

eddig is biztos kézzel és jól vezettek benneteket. Harcunkban, munkánkban velünk vannak a népi demokráciák és velünk van felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió. (*Percekig tartó hatalmas taps.*) Kövessétek bátran a Magyar Dolgozók Pártja vörös csillagos, aranykalászos nemzeti lobogóját. (*Szűnni nem akaró taps.*)

(Felszólalás a mintagazda-értekezlet második napján, 1948. szeptember 9-én.)

ÜDVÖZLET AZ V. ORSZÁGOS KATONAI KONFERENCIÁNAK

A Magyar Dolgozók Pártja nevében szeretettel üdvözlöm az V. Országos Katonai Konferenciánkat.

Kedves Elvtársak! A magyar demokrácia rég esedékes tartozását rója le, amikor figyelmét a honvédség felerősítésére fordítja. Amíg demokráciánk gazdaságilag és politikailag gyenge volt és amíg a harc nem dőlt el a népi demokrácia javára, addig szó sem lehetett a honvédség megfelelő fejlesztéséről. Amint azonban a küzdelem a népi erők győzelmével végződött, azonnal hozzáfogtunk honvédségünk újjászervezéséhez. Ezt nemcsak az tette lehetővé, hogy gazdaságilag és politikailag eldőlt az ütközet, hanem parancsolóan megkövetelte az a körülmény is, hogy nemzetközi viszonylatban egyre világosabban kirajzolódott az imperialista reakció és a fasiszmus feltámasztásának veszélye. A magyar demokrácia természetesen békét akar, de egy fegyvertelen ország egyenesen bátorítás az imperialista támadók számára, s arra, hogy hazánk függetlenségét és önállóságát veszélyeztessék. Ezért is sürgősen meg kell erősítenünk a magyar honvédséget.

Ebből viszont az is következik, hogy a honvédség elsősorban a béke védője. Védi a magyar dolgozó nép érdekeit, hazánk függetlenségét és egyben megadja országunknak azt a katonai súlyt, ami hazánk nemzetközi jelentőségét fokozza.

A Magyar Dolgozók Pártja mindent megtesz azért, hogy a honvédség ne csak az elmúlt három esztendő kényszerű mulasztásait és hiányait pótolja, hanem gyorsan felnyomuljon a szomszéd népi demokráciák hadseregeinek színvonalára. Ezért mi, a Magyar Dolgozók Pártja minden lehető támogatást meg fogunk adni emberben és anyagban az új honvédségnek. Gondoskodni fogunk arról, hogy demokráciánk hadserege semmiben se szenvedjen hiányt s hogy ezt a szándékunkat valóra is váltjuk, annak egyik megnyilatkozása az a tény, hogy Pártunk legjobb erőit, elsősorban Farkas Mihály elvtársat, Pártunk főtitkárhelyettesét adtuk át a honvédség vezetésére és megerősítésére. *(Hatalmas taps.)* Biztosíthatom a magyar demokratikus honvédséget, hogy Pártunk szervezetei és tagjai mindenben segítségükre lesznek, s gondosan örködjük azon, hogy a magyar demokrácia fegyveres ereje egészségesen, gyorsan fejlődjék. Elvárjuk Pártunk minden tagjától, minden kommunistától, hogy példát mutat fegyelemben, katonai képzettségben, politikai öntudatban, hogy előljár hazaszeretetben, áldozatkészségben, a dolgozó nép érdekei védelmében.

Mi azt akarjuk, hogy a demokratikus honvédség legyen hazánk önállóságának és függetlenségének hű őre, legyen tudatában annak, hogy nemzeti önállóságunkat az imperialista reakcióval szemben csak úgy tudjuk megvédeni, ha összefogunk a többi népi demokratikus országokkal, elsősorban a hatalmas Szovjetunióval, *(Nagy taps.)* amelynek felszabadulásunkat köszönhetjük, s mely mindig segítségünkre volt fiatal államiségünk megerősítésében, mint most is, amikor a magyar demokrácia katonai fegyvereit kovácsoljuk.

A Magyar Dolgozók Pártja mindent megtesz, hogy a demokratikus honvédséget olyanná fejlessze, amely méltó a magyar nép hősi szabadságharcos hagyományaihoz. Ezzel az ígérettel kívánok sok sikert és eredményt Pártunk V. Országos Katonai Konferenciájának.

Éljen a hazánk függetlenségét, békéjét és demokratikus szabadságát védő honvédség!

Éljen nagy szövetségünk a Szovjetunió és erős, bölcs vezére, Sztálin generalisszimusz. *(Szűnni nem akaró éljenzés, taps.)*

(Üdvözlő szavak az V. Országos Katonai Konferencián, 1948. november 3-án.)

NÉPI DEMOKRÁCIÁNK ÚJ FELADATAI

Kedves Elvtársak!

A Központi Vezetőség legutóbbi ülése óta eltelt időt bel- és külpolitikai téren a demokrácia erőinek növekedése jellemezte. Ezzel az erőnövekedéssel kapcsolatban ismertetni kívánom a nemzetközi helyzetet, a magyar gazdasági és politikai problémákat s külön részletesen kitérek a szocialista építés előfeltételeinek megteremtésére a falun, a demokrácia és az egyház viszonyára, végül Pártunk problémáira.

Amikor nemzetközi méretekben megállapítjuk, hogy nőnek a demokrácia erői, elsősorban a Szovjetunió erőinek a növekedésére kell rámutatnunk. A Szovjetunió gazdasági fejlődése nagy lendülettel folyik. Az eddigi eredmények alapján nem kétséges többé, hogy a háború utáni első ötéves tervet négy esztendő alatt sikerrel fogják teljesíteni. A termés jó volt és a Szovjetunió a jegyrendszert megszüntette. A szocialista építésnek újabb és újabb forrásai nyílnak meg és a háború ütötte szörnyű sebeket a szovjet nép egyre gyorsabban tünteti el. Ismétlem, a demokrácia nemzetközi erőinek növekedésében a Szovjetunió gazdasági újjáépítésének eredményei a legfontosabbak. Ha a nyugati imperialista háborús gyűjtogatók két-három évvel ezelőtt még azzal érveltek, hogy ki kell használni azokat a gazdasági nehézségeket, amelyek a háború pusztításai következtében előállottak, most egyre inkább azt emlegetik, hogy azért van szükség a háborúra, mert a Szovjetunió jelenlegi szédítő iramú fejlődése mellett annyira megerősödik, hogy később vele szemben minden háború eleve kilátástalan.

Közismertek a népi demokráciák gazdasági és politikai sikerei is. Két-három évvel ezelőtt az imperialista hírverés még megpróbált Európáról olyan képet festeni, hogy az amerikai befolyás alatt álló rész az újjáépítés és a virágzás területe, szemben az úgynevezett „vasfüggöny” mögötti résszel, ahol gazdasági káosz és nélkülözés honol. A népi demokráciák gazdasági és politikai sikerei közben annyira köztudomásúvá váltak, hogy az imperialisták most már azt hangsúlyozzák, hogy míg a népi demokráciákban a kommunisták mindent megtesznek az újjáépítésre, addig az amerikai befolyás alatt lévő részekben mindent megtesznek az újjáépítés meggátlására. Ebben az új propagandában hallgatólag benne van a népi demokráciák sikereinek elismerése.

Más a kép nyugaton. A francia bányászsztrájk és azoknak a sztrájkoknak a sorozata, amelyekben Nyugat-Európa munkásai - köztük, mint a múlt héten láttuk, tízmillió nyugat-németországi dolgozó - vívnak, védekezés az amerikai gyarmatosítással szemben. A francia bányászok hősi harca - amely immár nyolcadik hete változatlan erővel tart - nemcsak azt mutatja, hogy a francia dolgozók életszínvonaluk megvédéséért küzdenek. Az a szimpátia, amellyel az egész francia dolgozó nép mögéjük áll, mutatja az amerikai zsoldban álló francia reakciók népszerűtlenségét is. A francia bányászsztrájk nemzetközi jelentőségét világszerte felismerték a dolgozók. Ezt bizonyítja az a segítség, amelynek anyagi jelentőségét fokozza a benne megnyilvánuló politikai szolidaritás. A francia sztrájk mutatja, hogy ott a Kommunista Párt és mögötte a francia dolgozók ereje és szervezettsége töretlen. A Marshall-tervet egyre kritikusabban és kelletlenül nézik azok is, akik kezdetben nagyon el voltak tőle ragadtatva. Egyre-másra kiderül, hogy lényege az amerikai gazdasági és politikai terjeszkedés elősegítése. Ennek megfelelően a tervnek egyik főgondja, hogy ne engedje talpra állni a segélyezett országokat, főleg azokat az iparokat, amelyek Amerika versenytársaivá lehetnek.

Ebből a szempontból például tanulságos a francia bányászsztrájk, ahol az amerikai imperialisták minden rendelkezésre álló eszközzel arra biztatják francia zsoldosaikat, elsősorban a

francia szociál-fasisztákat, hogy ne engedjenek a bányászok jogos követeléseinek. Ugyanakkor pedig azon az alapon, hogy a kis halak is jó halak, milliós dollárnyereségeket vágnak zsebre azokért a megnövekedett szénszállítmányokért, melyeket Franciaországnak most eladnak.

Mi, magyarok, saját tapasztalatunkból tudjuk, hogyan és mennyit törődik az amerikai imperializmus az újjáépítéssel. Mi nemrég a MAORT-szabotázzsal kapcsolatban megállapíthattuk, hogy amennyiben az amerikaiak befolytak a magyar gazdasági életbe, úgy ez a befolyás gazdaságunk lerontását, elszegényítését, a magyar nép életszínvonalának csökkentését tűzte ki célul. Ugyanezt tapasztalhatjuk elhurcolt javainkkal is. E javak már negyedik-ötödik éve rozsdásodnak szerte az amerikai zónában, lassanként ócskavassá változnak, de az amerikai imperialisták szívósan elvonják őket a magyar újjáépítés elől. A Marshall-terv nem Európát építi újra, hanem az amerikai kizsákmányoló tőkét akarja erősíteni. Erre törekszik Magyarországon, ezt teszi Franciaországban és egyebütt is.

Az amerikai imperializmus kezdi felismerni, hogy egy olyan népet, mint a francia, melynek ilyen harcos Kommunista Pártja és munkásosztálya van, nem könnyű egy harmadik, Szovjetunió-ellenes világháború céljaira felhasználni. Az amerikai bankárok és trösztvezérek reménysége, melyet De Gaulle-ék Franciaországába vetettek, kezd halványodni. Ehelyett egyre inkább rátérnek arra, hogy Nyugat-Németországban talpraállítják a fasisztát és az új-fasiszta nyugatnémet államot használják fel imperialista céljaikra. Ezt viszont a franciák ellenzik, akik még nem felejtették el, hogy tíz-tizenöt évvel ezelőtt Hitlert is hasonló célzattal támogatták az angol és amerikai imperialisták és utána a katonailag megerősödött fasiszta Németország Franciaországra támadt.

Jellemző, hogy még De Gaulle is, ez a tipikusan amerikai zsoldban álló neofasiszta kalandor, kénytelen volt legalább szavakban állást foglalni egy újfasiszta Nyugat-Németország megszervezése ellen.

Az Olasz Kommunista Párt és az olasz szervezett munkásság befolyása is újra gyorsan emelkedik. Az áprilisi választásokat jelentékenyen befolyásolták azok az amerikai ígéretek, melyeknek betartására természetesen a választások után senki sem gondolt. Ehelyett a munkanélküliség gyors növekedése, pénzromlás, a dolgozók életszínvonalának csökkenése következett be. Az elkeseredett olasz dolgozó nép ezért most egyre szorosabban sorakozik fel a Kommunista Párt mögé.

A gyarmati országok felszabadító harca nagy lendülettel folyik tovább és olyan óriási birodalomban, mint Kína, döntő szakaszába lépett. A kínai népfelszabadító hadsereg, a Kommunista Párt vezetése alatt, minden fronton fölénybe jutott és az amerikai imperialisták riadtan látják, hogy zsoldosuk, Csang-Kai-Sek és a korrupt, népellenes kínai uralkodó osztály alatt végzetesen megingott a talaj. Nem kell magyaráznom az elvtársaknak, hogy világviszonylatban is mit jelent az, ha egy birodalom, melynek területe és lakossága nagyobb, mint Európáé, az amerikai imperialisták gyarmatából önálló, szabad népi demokráciává fejlődik.

Az ázsiai gyarmatokon és félgyarmatokon is szinte kivétel nélkül fegyveres felszabadító háború folyik, a helyi reakciós burzsoázia és az őket támogató amerikai imperialista erőkkal szemben. És épp az utolsó hetekben voltunk tanúi annak, hogy a görög szabadságharcosok - akiknek megsemmisítését annyiszor hirdette a görög fasiszta kormány és az angolszász hírverés - újult erővel támadásba mentek át és e támadásoknak eredményeképpen recsegregopog az egész görög reakció építménye.

Az amerikai elnökválasztás azt mutatja, hogy Amerikában magában is milyen komoly az ellenállás az új háborúra uszító reakciós bankárok, imperialista trösztvezérekkel szemben. A

választást a szakszervezeti munkások döntötték el. A választásokban nagy szerepet játszott az a szakszervezet- és kommunistaellenes törvény, amelyet a köztársasági párt reakciós szenátusi és parlamenti többsége hozott létre. Ez a törvény mozgósította az amerikai szakszervezeti tömegeket a köztársasági párt ellen és ez buktatta meg minden kapitalista jövődőlés ellenére Dewey-t.

Az amerikai munkásmozgalomban az utolsó másfél évtizedben igen komoly változások álltak be. A szakszervezeti munkásoknak száma ez idő alatt három és félmillióról 17 millióra növekedett. És bár e szakszervezetek vezetőinek többsége megalkuvó vagy megvásárolható és bár az amerikai munkásmozgalom még nem termelte ki a maga hatalmas osztályharcos tömegpártját, a fejlődés Amerikában is a tőke és a munka közti harc kiéleződéséhez vezet, mint ahogy ez Európában és egyebütt történt.

Az elnökválasztás óta az amerikai munkásmozgalomban újabb fellendülés tapasztalható.

Hiba volna ugyanakkor szem elől téveszteni, hogy a választásokon győztes Demokrata Párt is imperialista és hogy azokat a radikális, nem egyszer tőkésellenes kijelentéseket, melyeket Truman korteshadjárata folyamán használt, most, újraválasztása után, nem fogja betartani. Erre is áll Lincoln elnöknek a mondása: egyeseket állandóan becsaphatsz, mindenkit becsaphatsz egyszer, de nem csaphatsz be mindenkit állandóan. A választás előtti ígéretek be nem tartása Amerika dolgozó tömegeinek radikalizálódására és demokratizálódására fog vezetni.

Bennünket az amerikai választások külön azért érdekeltek, mert tavaly augusztusban a mi országgyűlési választásunkkal kapcsolatban a hírhedt „Amerika hangja”, de az egész amerikai sajtó hetekig kritizált minket és példának az amerikai demokrácia választásait állították oda. Hát most módunk volt ezt a demokratikus amerikai választást közelebbről szemügyre venni. Ezt a választást mindenekelőtt az jellemezte, hogy a választók fele, kb. 46-47 millió ember egyáltalán nem is szavazott, illetve nem szavazhatott. Egy tekintélyes amerikai folyóirat már a választások előtt megállapította, hogy 16 millió embert különböző indokokkal elűtnek a választójogtól. 24 millió ember azért nem szavaz, mert indifferens vagy kényelmetlen neki szavazni. A kényelmetlenség alatt azt is kell érteni, hogy például a négereknek, amennyiben nincsenek a szavazatuktól megfosztottak között, nem tanácsos a választási helyiségekben mutatkozniuk. Ez vonatkozott a Wallace haladó pártjának sok szavazójára is, akiket, mint e párt elpanaszolja, százféle módon zaklatták és üttették el a szavazás lehetőségétől. Összegezve: e választás rámutat az amerikai demokrácia igazi arculatára.

Mi nem akarjuk e téren utánozni az amerikai demokráciát. És nem óhajtunk olyan politikai fejlődést, amelynek eredményeképpen a magyar szavazók fele ne tudjon vagy ne merjen elmenni szavazni. De nem árt rámutatni az amerikai demokráciának erre a „szépséghibájára”.

A közép-európai demokrácia komoly megerősödését jelenti a csehszlovákiai magyarok megváltozott kezelése is. Mi örömmel üdvözljük a csehszlovák népi demokráciának és benne a Csehszlovák Kommunista Pártnak azt az elhatározását, hogy változtat a szlovákiai magyarság eddigi kezelésén és a jövőben olyan bánásmódban részesíti őket, amilyen egy demokratikus országban nemzeti kisebbségnek kijár. Mi nem kételkedtünk abban, hogy a csehszlovák reakció vereségével változni fog a szlovákiai magyarság sorsa is. Mi, magyar kommunisták, a mi sovínisztáink uszításai ellenére nem engedjük ezt a kérdést elmérgesedni és nem engedjük, hogy megmérgezze a két egymásra utalt népi demokrácia légkörét. Azt is megértjük, hogy amíg Magyarországon nem dőlt el a demokrácia és a reakció harca, ez a körülmény kihatott a csehszlovák demokrácia politikájára is. Most, hogy a demokrácia nálunk győzött, reméljük, hogy gyorsan és a még itt-ott tapasztalható reakciós mesterkedések ellenére

helyreáll az egészséges jó viszony s utána a magyar és a csehszlovák népi demokrácia ugyanolyan kölcsönös baráti és segélynyújtási szerződésre léphet, mint ami a többi népi demokráciákkal összeköti.

Szólni akarok a Jugoszláviához való viszonyunkról is. Ez a viszony abban a mértékben romlik, ahogy a Jugoszláv Kommunista Párt vezetői nyíltan átállnak a trockista provokátorok és az imperializmus ügynökei közé. A budapesti jugoszláv követség vezetői, miután szembefordultak Titóval, közölték velünk, hogy azt az utasítást kapták Belgrádból, hogy minden erővel igyekezzenek szakadást előidézni a magyar munkásmozgalomban, szerveznek frakciókat, igyekezzenek megtörni a magyar munkásmozgalom egységét. Azt hiszem, elvtársak, hogy nincsen az a fasiszta, aki a jugoszláv vezetőknek ezt a magyar demokrácia ellen irányuló aljas mesterkedését örömmel alá ne írná. A magyar dolgozók, akik néhány hónappal ezelőtt boldog lelkesedéssel valósították meg az egységes munkáspártot, ebből az aljas aknamunkából láthatják legjobban azt a szellemet, amely Titóékat eltölti.

A legutolsó időben széleskörű, szervezett magyarellenes uszítás folyik szerte Jugoszláviában. Az ilyen magyarellenes uszítással akarják Titóék elterelni a jugoszláv nép figyelmét saját árulásukról, tehetetlenségükről, tudatlanságukról, kalandorságukról s a velük járó, egyre súlyosbodó gazdasági bajokról. Mi nem fogunk hasonlóval válaszolni. A mi népünk érzelmeit a belgrádi munkásárulók aljassága nem fogja megváltoztatni: a jugoszláv dolgozó nép felé a magyar dolgozó nép változatlan rokonszenvvel tekint.

A magyarellenes jugoszláv uszításhoz tartozik az a rágalomhadjárat is, amelyet a budapesti jugoszláv követség tagjainak Tito-ellenes állásfoglalásával kapcsolatban ránczúdítottak. Azt állítják, hogy a követség tagjai rendőri terror hatása alatt foglaltak állást Tito ellen. Az egész világ tudja, hogy Dél-Afrikától Washingtonig azok a jugoszláv hazafiak, akiket nem veszélyeztet közvetlenül Tito és Rankovics janicsárjainak töre vagy golyója, szinte egyhangúlag állást foglaltak a jugoszláv nép e megrontói ellen. Vagy ott is a rendőrség terrorizálta őket?

A Jugoszláv Kommunista Párt vezetői saját népük megtévesztésére időnként közleményeket adnak le, amelyek szerint a mostani Jugoszláviába, mint valami paradicsomba, menekülés-szerűen özönlenek a szomszéd népi demokráciák alattvalói. Mi felfigyeltünk e közlésekre és meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a fasiszták és burzsoáknak az útja, amely nyugat felé eddig Ausztrián keresztül vitt, most Jugoszlávia felé kanyarodott, ahol tárt karokkal fogadják a magyar demokrácia minden ellenségét. Éppen a napokban számolt be a magyar sajtó egy ilyen esetről. Nem kevésbé tanulságos az is, hogy nemzetközi tárgyalásaink folyamán eddig négy kapitalista állam lépett fel velünk szemben új, mértéktelen igényekkel, hivatkozva arra, hogy Jugoszlávia utolsó időben velük - persze titkosan - ilyen megegyezéseket kötött. Amikor Jugoszlávia nemrég visszakapta az aranyát, Titóék hivatkoztak arra, hogy Magyarország is visszakapta 1946-ban az aranyát. Arról azonban hallgattak, hogy Amerika ezt abban a reményben tette, hogy Nagy Ferencet és összeesküvő bandáját támogatja vele. És azt is elhallgatja, hogy Jugoszlávia nem kapta vissza az aranyat, amíg a népi demokráciák oldalán állott, de azonnal visszaadták neki, amikor az amerikai imperialisták meggyőződtek róla, hogy a jugoszláv vezetők otthagyták a proletár nemzetköziség ügyét.

A nemzetközi viszonyok áttekintésénél még egyszer leszögezzük, hogy a demokrácia erői az utolsó fél esztendő folyamán gyorsan fejlődtek és nőttek. Ugyanakkor azonban hiba volna azt képzelni, hogy a növekedés már magában véve megállította vagy kivédte volna az amerikai imperialistáknak a harmadik világháború kirobbantására irányuló törekvéseit. Az Amerikai Egyesült Államok jövőre kiadásaiuknak majdnem 40%-át hadfelszerelésre költik. 17 milliárd dollárt költenek a háború előkészítésére. Elképzelhetjük, hogy mennyit nyernek ezen a 17

milliárdon a hadianyaggyárosok. És azt is tudjuk, hogy minél többet keresnek, annál inkább megjön az étvágyuk. Már Marx rámutatott arra, hogy nincs az a bűn, amit a kapitalista megfelelő profitért el ne követne. Az amerikai muníciószállítók és bombagyárosok mindent megtesznek az új világháború kirobbantására, mert ebből még nagyobb aranyesőt remélnek, mint ami hullott rájuk az első két világháborúban. Ezért utasítanak el minden békés megegyezést, ezért félnek minden békés együttműködéstől, ezért szórnak minden rágalmat a Szovjetunióra és a népi demokráciákra és ezért üldözik otthon kérlelhetetlenül a béke és a haladás híveit.

A demokrata erők ma világszerte olyan hatalmasak, hogy nincs az az amerikai imperializmus, amely megtörheti őket. De ez magában véve egy harmadik világháború veszélyét még nem szünteti meg. Arra, hogy a nyugati imperialisták új háborút kirobbantó politikájának gátat vessünk, még szorosabbra kell fogni a proletár nemzetköziséget, a progresszív demokrácia erőit. Itthon pedig az eddiginél keményebben kell lesújtani azokra, akik az imperialisták kezére játszanak, akik demokráciánkat gyengítik és akik minden reményüket egy harmadik háború vértengerébe, pusztításaiba és szenvedéseibe vetik. A magyar dolgozó népnek, a magyar nőknek, a magyar ifjúságnak elég volt egy emberöltőn belül két szörnyű katasztrófa.

Áttérek most a magyar helyzetre. Mind gazdasági, mind politikai téren egészséges fejlődésről számolhatok itt be. Gazdasági téren a tervszerű szocialista építkezés sikere a jellemző.

Az eddigi eredmények alapján meg lehet állapítani, hogy a hároméves tervet 2 év és 5 hónap alatt, azaz a jövő év december végére be tudjuk fejezni. Egy sor fontos iparágban már messzebb tartunk, mint amit a hároméves terv előírt. A bányászat és kohászat az 1949/50-re előirányzott havi átlagnak már 102%-át adja és októberben 37%-kal volt magasabb, mint az utolsó békeévben. A vas-, fém- és gépipar, a villamosenergiatermelés, az építőanyag és üvegipar termelése szintén túlhaladták októberben a harmadik tervén havi előirányzatát. A vas-, fém- és gépipar ma 62%-kal többet termel, mint 1938 októberében, a vegyészeti ipar 23%-kal, a textilipar 10%-kal.

Nem kevésbé fontos eredmény, hogy az államosított üzemek és vállalatok a kezdeti nehézségek és átszervezés után megszűntek veszteségesek lenni s egyre több hasznot hajtanak az államnak. Most ott tartunk, hogy az államosított ipar havi 60 millió forinttal járul már az államháztartásunkhoz. És ez az összeg hónapról-hónapra emelkedik. A jövő évi költségvetésben a magyar népi demokrácia jövedelmei között az egyik legnagyobb tétel az államosított üzemek haszna lesz. Hogy milyen megtakarításokat tud létrehozni az államosítás, arra jellemző például a cukorgyártás megolcsóbbodása. Tavaly, amikor a magántőke kezében voltak a cukorgyárak, egy kg cukor előállítására 2.80 Ft-ba került. Az idén az államosítás 2.20 Ft-ra szorította le a termelési költségeket. Tekintve, hogy az idén 220 millió kg cukrot fogunk gyártani, ez a megtakarítás egyedül a cukoriparban 132 millió forint megtakarítást jelent. Ha a cukornál tartunk, közölhetem, hogy az idei őszi cukorfogyasztás azt mutatja, hogy népünk havonta 50%-kal több cukrot fogyaszt, mint a tíz utolsó békeesztendő átlagában.

Bizonyos fokig gazdasági megerősödésünk mutatója az is, hogy a cigarettafogyasztás két és félszer akkora, mint 1938-ban volt.

Iparunk fejlődésének legfontosabb eredménye azonban a reálbérek emelkedése. A legkülönbözőbb oldalról megejtett számítások mind azt mutatják, hogy a reálbér ez év októberében 15-20%-kal magasabb, mint az utolsó békeévben. Tudvalevőleg mi a harmadik tervén végén az ipari munkásság bérét a békebelinél 8%-kal magasabbra akartuk emelni. Ezt a tervünket már túlteljesítettük, a munkások bére ma már jóval magasabb, mint amennyire 1950 augusztusára terveztük. Ez a körülmény örömdetes. Mi megfeszítettük minden erőnket, hogy az életszín-

vonalat emeljük s ezzel bizonyos fokig kárpótoljuk a munkásosztályt azokért a nagy áldozatokért, melyeket az újjáépítés első hónapjaiban vagy az infláció szörnyű idején hozott.

Ugyanakkor azonban rá kell mutatni arra, hogy ha lényegesen többet költünk - és most lényegesen többet költünk - munkabérekre, mint amennyit a tervünk előrelát, akkor ennek az a következménye, hogy termelésünk nagyobb részét éljük fel és kisebb része jut befektetésekre, jövőnk kiépítésére. És valóban, már hallottunk jóindulatú figyelmeztetéseket, melyek rámutatnak, hogy a munkabérek és az életszínvonal ilyen kiugrása a tervből annyit jelent, hogy megesszük, feléljük a jövőnket. Azt csak helyeselni lehet, hogy a munkásság annyi szenvedés, nélkülözés után lakjék jól, ruházkodjék fel újra. De azt hiszem, hogy itt az ideje, hogy ezen a téren is körülnézzünk a házunk-táján és felhívjuk az ipari munkásság figyelmét arra, hogy az életszínvonal ilyen gyors ütemű emelkedését nem folytathatjuk, különben az előbb-utóbb a visszájára fordulhat és nagy károkat okozhat. Hogy a jót egyébként milyen könnyű megszokni, arra jellemző, hogy a demokrácia nem pénzben nyújtott szolgáltatait, amilyen a fizetéses szabadság, nyaraltatás, stb., sokan már számba se akarják venni az életszínvonal megállapításánál.

Ugyanakkor, amikor az élmunkásmozgalom, a munkaverseny, a brigádok, valamint a termelés átszervezése és racionalizálása egyre új és jó eredményeket adnak, helyenként megfigyelhető a munkafegyelem meglazulása is. Az államosított gyárakban a kellemetlen, de szükséges feladatokat, amilyen a munkafegyelem megerősítése, senki sem vállalja szívesen. Azt tapasztaljuk, hogy a gyári négyszögek, azaz a gyár igazgatója, a párttitkár, az üzemi bizottság elnöke és a főbizalmi közös munkája lassanként odavezet, hogy eltűnik az igazgató egyéni felelőssége. Elősegíti az egyéni felelősség csökkenését az, hogy olyan kérdésekben, ahol az igazgatónak kellene döntenie, egyre inkább az iparigazgatósághoz fordulnak, az a kérdést és a felelősséget továbbadja a minisztérium felé, stb. Egyre gyakrabban hallunk panaszt arról, hogy a gyárakban a kellemetlen feladatoknak nem akad gazdája. Egymásnak adják tovább az ilyen feladatokat, mint a labdát. És természetesen, ennek a munkafegyelem és a termelés issza meg a levét.

Ilyen kellemetlen feladat többek között a fellépés a normák lazításával szemben. A kevésbé öntudatos vagy kevésbé szakképzett munkások részéről állandó a nyomás a normák lazítására vagy az új, nagyobb teljesítménnyel járó normák ellen. Ezzel a nyomással szembeszállni nem mindig népszerű dolog s az az igazgató, aki nem száll vele szembe, hanem a dolog könnyebb végét fogja meg és enged a nyomásnak, az természetesen ezzel kárt okoz a magyar demokrácia gazdasági életének.

Itt emlékeztetem az elvtársakat arra, hogy ez év januárjában és februárjában, amikor a kollektív szerződéssel kapcsolatban, a réginél pontosabb normát vezettünk be, magam magyaráztam a nagy gyárak és üzemek gyűlésein a munkásoknak, hogy a normák helyesek. Azóta bebizonyult, hogy ezeket a normákat jó átlagmunkás 130-150 és még több százalékra tudta teljesíteni. Meg kell érteni, hogy a normák - még a legpontosabban megállapítottak is - a fejlődéssel változnak. Minden újítással, minden új gép beállításával, vagy új gyártási rendszer kidolgozásával együtt fejlődik a norma is. Sztálin elvtárs 1935-ben a sztahanovisták - az orosz élmunkások - értekezletén nemcsak arra mutatott rá, hogy „a szocializmus csak a munka magas, a kapitalizmusénál magasabb termelékenységének alapján győzhet”. De aláhúzta, hogy „a Sztahanov-mozgalom jelentősége abban áll, hogy ez a mozgalom a technika régi normáit, mint elégtelenekeket, megdönti”. Sztálin az orosz élmunkások jelentőségét abban is látta, hogy „merészen törnek előre, megdöntve az elévült technikai normákat s új, magasabb fokú normát állítanak a helyükre”. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy még a Szovjetunióban is milyen ellenállást kellett legyűrni ennek a termelést és a jólétet ugrásszerűen emelő mozgalomnak.

A mi gazdasági életünk, ismétlem, egészséges és jól fejlődik. Az államháztartás rendben van és minden hónap felesleggel záródik. De ugyanakkor rá kell mutatni arra, hogy szaporodnak a demokrácia gazdasági feladatai is. Most térünk rá a hadsereg feltétlenül szükséges újjászervezésére és mindenki tudja, hogy ez nagy anyagi eszközöket kíván. A mi államháztartásunk - amelynek tervezete most készült el - jövőre is aktív lesz, egy kis felesleggel zárul. De hozzátehetem, hogy ezt az eredményt már csak úgy tudjuk elérni, hogy minden erőnket megfeszítjük, minden vonalon rátérünk a kemény takarékosagra, fogunkhoz verjük a garast és nem engedünk e téren semmiféle lazulást.

A legnagyobb takarékosagra és gazdaságosságra kötelez bennünket az ötéves terv is, melynek részletein most dolgozunk. Az ötéves terv hazánk ipari, mezőgazdasági termelését, kulturális berendezéseit és népünk életszínvonalát hatalmas lépéssel akarja előrevinni és előre is viszi, ha megtanulunk takarékosabban, jobb beosztással gazdálkodni. Meg kell emlékezni arról is, hogy az üzemek államosításával kapcsolatban gyorsan nő az állami bürokrácia. A mi javaslatunkra a kormány elfogadott egy határozatot, melynek értelmében minden újonnan alkalmazott állami tisztviselő helyébe egy régit kell leépíteni, de ez a határozat még messze van attól, hogy minden téren érvényesüljön. Mindig szem előtt kell tartani a bürokráciát, mely ha túlteng, legjobb terveinket is zátonyra futtatja.

Gazdasági életünknek gyenge oldala még a kereskedelem, a bel- és külkereskedelem egyformán. Legközelebbi gazdasági feladataink közé tartozik a bel- és külkereskedelem megerősítése, a szocialista építésnek teljes érvényesülése gazdasági életünknek ezen a szakaszán is. Külkereskedelmi feladataink között kettő a fontos: az egyik a kivitel fokozása. Tudvalevő, hogy mezőgazdasági kivitelünk messze elmaradt a terv mögött. A másik feladat a népi demokráciákkal az eddiginél fokozottabb gazdasági forgalom kiépítése. A nemrég megkötött s számunkra rendkívül kedvező szovjet-magyar gazdasági szerződés - mely gazdaságunk nyugodt fejlődését biztosítja - mutatja, hogy e téren milyen nagyok a lehetőségek.

Ami a mezőgazdaságot illeti: az idei termés lehetővé tette, hogy a háborús gazdálkodást a minimumra csökkentsük s december elsejétől kezdve Magyarországon csak a kenyér- és a zsírjegy marad meg. A terméseredmények azt mutatják, hogy a búza kivételével az összes egyéb termékek hozama az idén már meghaladta a háború előtti tíz év átlagát. A magyar mezőgazdaság is az iparral párhuzamosan áll talpra. A magyar dolgozó parasztság egyre inkább megérti a demokrácia politikáját. Megérti, hogy ez a politika az egész dolgozó nép, tehát a parasztság felemelését is szolgálja s ennek megfelelően támogatja a demokráciát. Ennek az idén, rövid néhány hónap leforgása alatt kétszer lehattunk tanúi. Az első volt a termésbeszolgáltatás, amelyet a kulákok és a demokrácia ellenségei meg akartak zavarni. Kezdetben ez valamelyest sikerült is nekik, de amint a demokrácia ellentámadásba ment át, ez a kísérlet azonnal kudarcba fulladt és a termésbeszolgáltatás várakozáson felül jól sikerült: a dolgozó parasztság jelentékeny része egymással versenyezve teljesítette túl a beszolgáltatást.

Hasonlót tapasztaltunk most ősszel, a vetési és szántási kampány idején. A demokrácia ellenségei jól tudják, hogyha az őszi vetés nem sikerül, annak hatása rendkívül zavarja jövőre gazdasági életünket. Ezért - csakúgy, mint a beszolgáltatásnál, - megkísérelték megzavarni vetési tervünket, kezdetben nem egészen eredménytelenül. Mikor azonban a demokrácia keményebben fogta a kérdést, itt is gyors változás történt és azt a tervünket, hogy az ősszel három és félmillió holdat vessünk be kenyérmaggal, már túlteljesítettük. Az őszi vetések állása jó.

A magyar dolgozó parasztság a négyesztendős felszabadulás eredményeképpen politikailag nagyot fejlődött, egyre jobban megérti a munkás-parasztszövetség lényegét és ez a politikai fejlődés gazdasági téren a beszolgáltatásnál, a vetésnél ilyen pozitív formában nyilatkozott

meg. Összefoglalva: gazdasági életünkre a szocialista építkezés és a tervszerű gazdálkodás sikere nyomja rá bélyegét. Ezek a sikerek szerves összefüggésben és kölcsönhatásban állnak a magyar demokrácia megerősödésével. Engedjék meg, kedves Elvtársak, hogy most ezekre térjek át.

Demokráciánk megerősödését meggyorsította a munkásegység megvalósulása: a Magyar Dolgozók Pártjának létrejötte. Ez éreztette hatását a kormányzatban, ahol most már sokkal kevesebb az ingadozás és a sűrlődés, sokkal simábban és következetesebben folyik az építés. Erősödik hadseregünk demokratizálódása és fejlődése. Demokráciánk megerősödésének egyik jele az iskolák államosítása és az a kudarc, amely ezzel kapcsolatban a katolikus egyház mögé megbújt reakciót érte. Demokráciánkat erősíti a két nagy parasztszervezetnek, a FÉKOSz-nak és UFOSz-nak egyesülése. Ez az egyesülés végre a falun is egységes oszlopba fogja a reakcióval szemben a dolgozó parasztságot.

A demokrácia megerősödésének hatása alatt a koalíciós pártokban egészséges balratolódás történt. Mind a Nemzeti Paraszt Pártból, mind a Független Kisgazda Pártból fokozatosan kiszorulnak a demokrácia ellenségei. Ezek a koalíciós partnereink most már négy esztendő tapasztalatai alapján meggyőződtek róla, hogy amit Pártunk ajánl és javasol, az mindig népünk, a sokat szenvedett magyar nép felemelkedésére, és erősítésére szolgál. Ebből a felismerésből kifolyólag egyre jobban közelednek a gyakorlati tennivalók terén Pártunkhoz. Ez nemcsak a Nemzeti Paraszt Pártra vonatkozik, hanem a Kisgazda Pártra is. A Kisgazda Párt kenesei értekezlete megmutatta, hogy ez a párt is megérti a szocializmus építésének szükségességét, helyesnek tartja és a demokrácia érdekében támogatja a falu kizsákmányoló elemeinek, a kulákoknak és spekulánsoknak korlátok közé szorítását. E párt is támogatja a szövetkezeti, a közös, társas földmegművelés módját, mint az egyedüli lehetőséget arra, hogy a dolgozó parasztság életszínvonalát gyorsan és gyökeresen megjavítsuk.

A koalíciós, demokratikus pártok ez egészséges fejlődése megadta a lehetőséget arra, hogy hozzáfogjanak az új magyar nemzeti Függetlenségi Front megalkotásához. Nem új tömegszervezet alakításáról van szó, hanem az azonos célú demokratikus erők összefogásáról. A Függetlenségi Front programja természetesen sokkal messzebbmenő lesz, mint az elmúlt négy esztendővel ezelőtt megalakulté. A hangsúly a pártok azonos célkitűzésein lesz: ez biztosítja, hogy az új összefogás erősebb lesz, mint a régi volt. Az természetes, hogy ebben az új összefogásban megnő a munkásosztály és Pártunk vezető szerepe.

Szólni akarok ezzel kapcsolatban a legnagyobb ellenzéki pártról: Barankovics pártjáról. Egy évvel ezelőtt még szó lehetett a demokrácia részéről bizonyos várakozásról, mellyel ennek a pártnak működése elé tekintett. Ma azonban meg lehet állapítani, hogy Barankovicsék pártja nem tudott az egészséges, tárgyilagos, és ezért az ellenzékiességben is pozitív működés terére lépni. Ez a párt vak és süket a demokrácia minden vívmányával szemben. Sajtója, politikai megnyilvánulása minden ízében a demokrácia tagadása. Újjáépítésünkhöz, felemelkedésünkhöz a kisujjukat meg nem mozdították, egyetlen használható javaslat részükről nem hangzott el. Politikai életünknek csak negatív, káros, a csüggedést, a terméketlen kritikát terjesztő szervei ezek. A választások óta eltelt idő azt mutatja, hogy ez a párt a fasizmus legális búvóhelye, csak nyűg és felesleges teher a demokráciában.

A demokrácia politikai és gazdasági megerősödésének eredményeképpen megváltozott az állam szerepe is. A magyar népi demokrácia állama pozitív és negatív értelemben gyökeres funkcióváltozáson ment át. Az állam felszabadulásunkig a régi uralkodó osztályoknak, a nagytőkéseknek, a nagybirtokosoknak elnyomó szerve volt és működése főleg abban állott, hogy a dolgozó tömegeket gúzsban tartotta és gondoskodott róla, hogy a város és falu dolgozói munkájának gyümölcsét minél nagyobb mértékben a nemdolgozók, a tőkések és

nagybirtokosok élvezzék. A népi demokrácia államának minden tevékenységét a dolgozó nép, a munkások, a parasztok, a haladó értelmiség érdekei vezérlik.

Feladatát abban látja, hogy megakadályozza a régi kizsákmányolásnak, a régi kizsákmányoló rendnek a visszatértét és minden erejével elősegítse a dolgozó nép politikai és gazdasági fejlődését.

Természetesen az új demokratikus államnak még sok a hibája és ez az általános vonal - a dolgozó nép megsegítése és érdekeinek megvédése - nem jutott mindenütt olyan következetesen érvényre, mint ahogy azt a Magyar Dolgozók Pártja szeretné. De még így is, az állam változott szerepét egyre inkább megértik és támogatják a város és a falu dolgozói.

Rátérek most a szocializmus építésére a falun, pontosabban azoknak a feltételeknek megteremtésére, amelyek lehetővé teszik, hogy a falun is irányt vegyünk a szocializmus építésére. A mi mezőgazdasági termelésünk elaprózott paraszti birtokokon alapul. Ez a termelési mód elég volt arra, hogy mezőgazdaságunk a demokrácia segítségével négy év alatt lényegében elérje a békebeli színvonalat. Mindjárt hozzá kell tennem, hogy ez a színvonal messze elmaradt a fejlettebb mezőgazdasági államok és még inkább a Szovjetunió színvonala mögött. Mi sem a városi munkások, sem a falu dolgozó parasztságának békebeli színvonalát nem tartjuk valami példásnak. Ellenkezőleg, tűrhetetlenül alacsonynak tartjuk.

De ha nem tudunk gyorsan változtatni mezőgazdasági termelésünkön, nemcsak megáll élet-színvonalunk emelkedése, de veszélyeztetjük népi demokráciánk eddigi összes eredményeit. Hiába építjük a szocializmust a városban, ha a falun tovább él a kapitalizmus és visszahúz bennünket, meggátolja a város és falu felemelkedését egyaránt. Ha fel akarjuk emelni mezőgazdaságunk színvonalát - és vele együtt a dolgozó parasztság életszínvonalát - ehhez ugyanúgy, mint az iparban, a nagyüzemi termelési eszközök, a modern gépek, traktorok, talajmegművelő gépek, műtrágya, nemesített vetőmag, kémiai védőszerek, stb. bőséges alkalmazása szükséges. Csak a nagyüzemi termelés adhat a falunak anyagi jólétet és kultúrát: villanyt, vízvezeték, kórházat, szülőotthont, mozit, könyvtárat, jó iskoláztatást, emberi életet és mindazt a szabad fejlődési lehetőséget, amelytől ma a dolgozó paraszt és gyermeke még el van zárva. Mindenki tudja, hogy mindezt a néhányholdas, szétszórt paraszti parcellákon nem lehet megteremteni.

Mi az állami mezőgazdasági gépüzemek felállításával akarjuk a parasztság rendelkezésére adni a modern gépeket. Már az eddigi tapasztalatok alapján világos, hogy a modern gépek használatát az apró, 1-2-3 holdas földdarabok rendkívül megnehezítik. Kiderült, hogy a mezőgazdasági gépüzemeink traktorai minden hold felszántásánál egy kilométer utat tettek meg üresen, amikor az egyik parcellától a másikra mentek. Többhónapos szervezési munka eredményeképpen a traktornak ezt az üres járását sikerült holdanként 600 méterre leszorítani. De a parcellák elaprózottsága így is erősen lecsökkenti a géphasználat lehetőségét. A termelés emiatt drága és nem versenyképes. A mi külkereskedelmünk fejlődését rendkívül gátolja, hogy például a világpiacon a mezőgazdasági nagyüzemben termelt zsír, tojás, sokkal olcsóbb, mint Magyarországon. Versenytársaink a modern mezőgazdasági technika minden vívmányát igénybe veszik s ez nagy fölényt biztosít nekik.

Emiatt mezőgazdasági kivitelünk szinte minden cikke ráfizetéssel jár. A magyar ipar legtöbb terméke - a mozdonyoktól a rádiócsövekig - a világpiacon versenyképes és versenyképessége fokozódik azért, hogy államosított iparunkat modernül átszervezzük. Mezőgazdaságunk azonban e téren messze elmaradt és ez az elmaradás belső gazdasági fejlődésünket is egyre inkább hátráltatja. Ez odavezet, hogy Magyarországon a disznózsír háromszor olyan drága, mint a világpiacon és hogy a Svájcba importált francia bor literje fele annyiba kerül, mint

Budapesten a magyar boré. A majdnem kétmillió apró birtok, melynek jósésze gyakran fél- és negyedholdas darabkákból áll, rendkívül megnehezíti nemcsak az olcsó, de a tervszerű termelést is. Cukorrépatermelőink az ősszel morogtak, mert a cukrot az állam 4.80 forintban számolta el nekik. Ezek a répatermelők nem tudják, hogy a világpiacon a cukor ára a 4.80 forintnak pontosan egyharmada. Hogy milyen bajokra vezet a szervezetlenség, azt ma már éppen a legjobb földművesek kezdik tapasztalni. Már az ősszel sok volt a panasz, hogy a paradicsomtermelők egy része kárt szenvedett, mert annyit termeltek, hogy nem tudták értékesíteni vagy csak veszteséggel tudtak túladni rajta. Ugyanez ismétlődik most a káposztával. Tavaly magas volt a káposzta ára, erre az idén annyian termeltek káposztát, hogy helyenként a termelő már csak 4 fillért kap kilogrammjáért. Külön állami közbelépésre van szükség, hogy ezen a lehetetlen helyzeten valamelyest segítsünk. Egyben-másban hasonló a helyzet a hagymával és más termelvénnyel is.

A földművelésben nálunk mindeddig van egy jó adag bizonytalansági tényező: az időjárás. Ezt a bizonytalansági tényezőt fokozza mezőgazdaságunk szervezetlen és tervszerűtlen termelése, mint azt a paradicsom, vagy a káposzta példája mutatja. Pedig ma még, alig három évvel a háború befejezése után, a város még szinte korlátlanul igyekszik felvenni minden élelmiszert. De világos, hogy ez a helyzet a viszonyok megállapodottságával, a stabilizációval kapcsolatban változott.

Érzi ezt a dolgozó parasztság is és a maga számára keresi a kiutat a helyzetből. A kiút a föld közös, társas megmunkálása, melyhez a szövetkezet is tartozik. A szövetkezés ma a falu központi kérdése. Ezen rágódik ma a parasztság. A dolgozó parasztság egyre jobban megérti a szövetkezés szükségességét. A kulákság pedig ugyancsak megérti, hogy a szövetkezés, a föld közös megművelése a dolgozó parasztság életszínvonalát s ezzel egész demokráciánkat emeli. Ezért tajtékozva fordul ellene.

Hazánkban most több, mint 300 földműves termelő szövetkezet működik. Jelentékeny részük azoknak a bérlőknek a szövetkezete, akik most vették át a kulákok eddig bérletben lévő földjeit. Rizstermelésünk majdnem kizárólag szövetkezeti és hozzátehetjük, jórészt álszövetkezeti kezekben van. Emellett azonban nincsen olyan községe az országnak, ahol ne terveznének szövetkezetet, helyenként egész csomót. A szövetkezeti kérdés ott forr a faluban.

Nekünk, magyar kommunistáknak, a dolgozók pártjának az a feladata, hogy ebben az egészséges erjedésben - mely a jövő fejlődésnek jele - segítsünk rendet csinálni, segítsük a dolgozó parasztságot a helyes útra. Ezért Pártunk a földművelésügyi kormányzatnak azt javasolta, hogy mindenekelőtt nézzük át és segítsük talpraállítani a már meglévő igazi, dolgozó parasztokból alakult termelőszövetkezeteket és igyekezzünk ezeknek a szövetkezeteknek egészséges tapasztalatait az egész dolgozó parasztság elé terjeszteni. A mi véleményünk szerint nem szabad az új szövetkezeteket elsielve, megfelelő előkészület, megfelelő vezetők és káderek nélkül létrehozni. Ezért már kaptunk olyan javaslatot is, hogy az új szövetkezetek létesítését kössük engedélyhez. Ha megengedjük, vagy tétlenül nézzük, hogy megfelelő előfeltételek nélkül száz-, sőt ezerszámra jönnek létre a szövetkezetek, akkor előre kell látni, hogy ezeknek a szövetkezeteknek a zöme rossz vezetés, rossz előkészítés miatt fel fog bomlani, tönkre fog menni és ezzel a szövetkezés eszméjét rossz hírbe hozza, kompromittálja. Rendkívül vigyázni kell arra, hogy a szövetkezés önkéntes legyen. Nyomás, vagy erőltetés csak kárt okoz. Az is valószínű, hogy a demokrácia ellenségei - ahol tudják - szándékosan tönkreteszik a szövetkezeteket, hogy ezzel is ártsanak fejlődésének. Másutt egészen apró, kis szövetkezetet ajánlanak, amely eleve kizárja a nagyüzemi termelés előnyeit. A szövetkezetek létrehozásánál meg kell szívlelni a lenini tanítást: inkább kevesebbet, de

jobbat. Természetesen elkerülhetetlen, hogy a legjobb előkészület mellett is a szövetkezetek egy részével baj ne történjék. Ezt azonban előre kell látni és nem kell tőle megijedni.

A magyar termelőség szövetkezetek egyike-másika már két-hároméves multra tekinthet vissza. Én bekértem a sarkadi termelőség szövetkezet adatait. Előrebocsátom, hogy ez a szövetkezet még távolról sem mintaszerű, mégis az összes termelési ágakban messzire túlhaladja a Sarkad község nem szövetkezetben dolgozó birtokosainak eredményét. 1947-ben a szövetkezet holdanként 13.8 q búzát termelt. Ugyanakkor a községi átlag egyéni termelésben csak 6 q volt. Cukorrépát a szövetkezet 1947-ben holdanként 143 q-t termelt. A falu egyéni termelése ugyanakkor 60 q volt. Az idén is körülbelül hasonló az eredmények. A fagykár miatt a búza az idén kevesebbet fizetett, de a szövetkezet így is holdanként 938 kilogramm búzát aratott. Az egyéni termelés átlaga a községben ugyanakkor 550 kilogramm volt, holdanként majdnem 4 q-val kevesebb. Árpa a szövetkezetben 21.50 q termelt holdanként, az egyéni termelés földjein 14 q. Cukorrépa a szövetkezeti földeken majdnem kétszer akkora termést adott, mint az egyéni parasztföldeken. Meg vagyok győződve róla, hogyha nyilvánosságra hoznók a többi jól dolgozó termelőség szövetkezetek az eredményeit, nagyban és egészben hasonló képet kapnánk.

Ismétlem, a szövetkezés terén a döntő kérdés most a már működő, valóban dolgozó parasztokból álló termelő szövetkezetek erősítése, talpraállítása és eredményeinek ismertetése. A földműves nép elsősorban a közvetlen tapasztalat alapján akar meggyőződni annak helyességéről, amit mi hirdetünk. A mi sikereink alapja a dolgozó parasztság között éppen abban állott, hogy a falu népe saját tapasztalata útján tudott meggyőződni munkánk helyességéről. Ez a politika fog most is eredményre vezetni a föld közös megművelése, a társas földművelés kérdésében. Ha a dolgozó parasztság a már létező szövetkezetek példájából maga győződik meg ennek a termelési formának fölényéről és hasznosságáról, akkor önként rá fog lépni a termelésnek erre az útjára.

Mi javasoltuk a földművelésügyi kormányzatnak, hogy a szövetkezeteknek ne csak gazdaságilag menjen segítségükre, ne csak gépekkel, vetőmaggal, szerződési előnyökkel, adóztatási könnyítésekkel, hanem a szervezésben is nyúljon a hónuk alá. A meglévő és működő szövetkezetekből válassza ki azt a három vagy négy termelőség szövetkezeti típust, amely legalkalmasabb a fejlődésre és legéletképesebb. Dolgozza ki ezeknek a termelőség szövetkezeteknek a működési szabályzatát. A működési szabályzat kidolgozásánál elsősorban a tényleges helyzetből, a már meglévő tapasztalatokból induljon ki és ezeket a működési szabályzatokat bocsássa az összes szövetkezetek rendelkezésére.

Ugyanakkor gondoskodni kell arról, hogy politikailag is megvédjük a szövetkezeteket a falu kizsákmányoló elemeinek, a kulákoknak, spekulánsoknak, a demokrácia ellenségeinek áskálódásával és támadásával szemben. Ha ezen a téren jó munkát végzünk, ha a meglévő szövetkezeteket talpraállításukban és megerősödésükben megfelelően támogatjuk, ha gondoskodunk róla, hogy az új szövetkezetek számára előre vezetőket, kádereket képezzünk ki és gondoskodunk egészséges növekedésük gazdasági és politikai előfeltételeiről, úgy a magyar dolgozó parasztság maga fogja felkapni a szövetkezés gondolatát és meg is fogja valósítani. Központi Vezetőségünkől le a legkisebb falusi szervezetig ezt tartjuk szem előtt.

Ezzel kapcsolatban meg kell változtatni azt a módot, ahogy Pártunk eddig a szovjet kolhózik kérdésével kezelte. Ebben a tekintetben mi négy esztendője szakadatlanul védekezésben, defenzívában voltunk. Amikor láttuk, hogy a horthysta reakció mennyire befeketítette és megrágalmazta a Szovjetunió kollektív, közös földművelési rendszerét, elálltunk attól, hogy ezt a kérdést megvilágítsuk. Azt hittük, hogy már maga az a körülmény, hogy mi a kolhózikat ismertetjük és magyarázzuk, a parasztság körében azt a benyomást fogja kelteni, hogy mi

Magyarországra mechanikusan, gépiesen át akarjuk vinni a szovjet kolhózatokat. Ennek a magatartásnak az lett az eredménye, hogy helyettünk a magyar reakció, a kulákok, demokráciaellenes papok magyarázták a parasztoknak, hogy mi az a kolhóz. Ők terjesztették a csajka-mesét, meg a közös étkezésre szolgáló vályút és mindazt a rágalmat, amivel a tőkés reakció a szovjet kollektív mezőgazdaságot illeti.

Itt az ideje, hogy ezen a téren gyökeresen változtassunk és minden rendelkezésünkre álló erővel módot adjunk a magyar dolgozó parasztságnak, arra, hogy megismerkedjék a szovjet kollektív mezőgazdasággal. Ismerje meg és tanulja meg, hogy a kolhóz ugyanúgy magasabb mezőgazdasági termelési formát és kultúrát jelent, mint ahogy a szocializált, államosított ipar magasabb termelési forma, mint a kapitalista kizsákmányolásé. A világháború nemcsak azt bizonyította be, hogy a Szovjet Hadsereg jobb, mint a fasiszta hadsereg, hogy a szocialista ipar fölényben van a kapitalista iparral szemben, hanem azt is, hogy a szovjet győzelem a kollektív mezőgazdaság, a kolhózok győzelme is a volt szétszórt egyéni birtokon alapuló termeléssel szemben.

Módot kell adni a magyar dolgozó parasztságnak arra, hogy leírásból, könyvekből, filmből megismerte a szovjet kollektív mezőgazdaságot. Módot kell adni arra is, hogy delegációk menjenek a Szovjetunióba és ezek a küldöttségek nézzék meg a kolhózok működését és életét. Akkor saját tapasztalatukból és saját meggyőződésükből meg fogják érteni, mennyivel eredményesebb és számukra mennyivel hasznosabb a nagyobb területen folyó közös, társas földművelési forma, mint a mostani.

A Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar kommunistáknak szervezetei pedig nyúljanak bátran ehhez a kérdéshez. Ne féljenek a nehézségektől és ne féljenek az ellenséges agitációtól vagy suttogó propagandától. A dolgozó parasztság az elmúlt négy esztendő alatt megtanulta, hogy amit mi ajánlunk, az helyes és javára válik. A magyar dolgozó parasztság bízik bennünk és ez a bizalma ragaszkodássá és szeretetté növekszik, amikor saját tapasztalatai győzik meg arról, hogy újra helyeset tanácsoltunk neki, felemelkedésének és felvirágzásának útját, mely a falun csakúgy, mint a városban, a szocializmushoz vezet.

Áttérek itt a magyar demokrácia és az egyházak, pontosabban a római katolikus egyházzal való viszonyunkra. Az elvtársak tudják, hogy a többi egyházzal megállapodásra jutottunk: kölcsönös engedékenység és megegyezés alapján szabályoztuk ezeknek az egyházaknak a demokráciához való viszonyát. A Horthy-rendszer minden egyházat igyekezett saját képére és hasonlatosságára formálni. Ezért a feladat, az egyházak és a demokrácia viszonyának egészséges rendezése nem könnyű. Ennek ellenére a református, ágostai evangélikus és a többi egyházakkal létrejött a megegyezés. Minden jel arra mutat, hogy ez a megegyezés az átmeneti kisebb súrlódások és a megegyezéssel elégedetlen reakciós elemek kiküszöbölése után jól fog functionálni. E megegyezések azt igazolják, hogy demokráciánk és Pártunk helyesen járt el, hogy kivárta, míg a megoldás előfeltételei megértek.

Legnagyobb sajnálatunkra ilyen megegyezést a római katolikus egyházzal nem tudtunk eddig létrehozni. Nem azért, mintha a magyar demokrácia erre nem törekedett volna. Inkább ellenkezőleg. A magyar demokráciát most a protestáns egyházi körökből azzal a szemrehányással illetik, hogy túlságosan türelmes volt, túlságosan várakozó és ezt a türelmet, várakozást a demokráciának az egyházban meghúzódó ellenségei gyengeségnek magyarázván, megfelelően kihasználták.

Meg kell vallani, hogy ebben a szemrehányásban van egy bizonyos mag. Most már katolikus részről is hallunk ilyen hangokat.

Az a népmozgalom, amely száz és száz községben, ezer és ezer szervezeten keresztül, spontán követeli, hogy eddigi politikánkon a katolikus egyház reakciósaival szemben változtassunk, olyan figyelmeztetés, amelyet meg kell szívlelnünk. Ez a népmozgalom követeli, hogy változtassuk meg eddigi türelmes politikánkat a katolikus egyház reakciós és fasiszta vezetőivel, elsősorban Mindszentyvel szemben. Egyben ez azt is mutatja, hogy a vallásos munkások, de még inkább a parasztok, különösen azok a parasztok, akik a demokráciának földjüket és boldogulásukat köszönhetik, kezdenek rájönni arra, hogy vallásosságukat a reakció kizsákmányolja, kihasználja. A falu dolgozó népe, melynek politikai tudása és érettsége a demokrácia elmúlt négy esztendejében megnőtt, kezdi meglátni az összefüggést a papi reakció politikai célkitűzései között. Az úrgazda kezdi megérteni, hogy a papi reakció demokráciaellenes bujtogatása mögött ott leselkedik a mohó vágy, hogy az érsekek és püspökök újra visszaszerezzék maguknak és a nagybirtokosoknak a tíz- és százezer holdakat. És mert a régi nagybirtokos-világot nemcsak az úrgazdák, de a dolgozó parasztok sem kívánják vissza, egyre sürgetőbben követelik tőlünk, hogy fékezzük meg az egyházi köntösben jelentkező reakciót és fasizmust. Ezt a követelést támogatja a falu dolgozóinak az a felismerése, hogy a papi reakció és a kulákság demokráciaellenes fellépései rendszerint egységesen, karöltve jelentkeznek.

Az ipari munkások vallásos része is egyre inkább felismeri, hogy az egész magyar reakció, a római katolikus egyházat akarja a demokráciával szemben faltörő kosként felhasználni. Ezek a dolgozó rétegek rájönnek arra, hogy több következetességgel kell a demokráciát szolgálni és gondoskodni kell arról, hogy ne csak a Pártban, de otthon, a családban is keményen és szilárdan megvesse a lábát a demokrácia. Egyre több paraszt és egyre több munkás kezdi belátni, hogy csak félmunkát végzett, ha ő maga áll a demokrácia szolgálatába és ugyanakkor tétlenül nézi, ha feleségét, vagy gyermekét a klerikális reakció vonja befolyása alá. Ha ezen a téren nem történik gyors változás, és nem szűnik meg ez a politikai liberalizmus, ha nem térünk rá a politikai felvilágosító munkára a saját otthonainkban is, akkor a reakciónak ezen a téren sikerül leépíteni azt, amit mi annyi áldozattal a demokrácia erősítésére felépítettünk.

Változtatni kell tehát a magyar demokráciának és benne Pártunknak is az eddigi politikán. Továbbra is segédkezet kell nyújtani minden olyan kísérletnek, mely ennek a kérdésnek békés, kölcsönös engedekenység és megegyezés alapján való megoldását célozza vagy amely módot ad arra, hogy a katolikus egyház demokratikus elemei bírják a klérust arra, hogy megkeresse és megtalálja a demokráciával az együttélés lehetőségeit. De annak a türelmi politikának, mely elnézőbben kezelte a papi vagy bíbornoki talárban garázdálkodó kémeket, árulókat, valuta-csempészeket és a Habsburgok visszahívóit, a fasisztákat és a régi reakciós rend híveit, - ennek a politikának vége. És vége annak is, hogy a törvény csak a kis klerikális bűnösökre sújt le, a nagyhoz nem nyúl.

Ha ezt tovább folytatjuk, mérhetetlen kárt okozunk magának a demokráciának. A mi demokráciánk minden téren kezd stabilizálódni. Politikai és gazdasági berendezkedésünket az egész dolgozó nép állandónak és helyesnek ismeri el. Ezekkel a viszonyokkal összeférhetetlen, hogy a fasizmusnak és a reakciónak egy olyan szervezett rohamcsapata zavarja tovább újjáépítésünket és stabilizációnkat, mint amilyen Mindszenty mögé felsorakozott. A kíméleti idő a reakció ezen utolsó csapatával szemben lejárt. A Pártot erre át kell állítani. Minden szervezetünk, minden párttagunk, minden kommunista, de ezen túlmenőleg a demokráciának minden híve megérti és helyesli, ha változtatunk eddigi politikánkon.

Az a körülmény, hogy a protestáns egyházakkal meg tudunk egyezni, minden jóhiszeművel megérttetni, hogy itt nem vallásüldözésről van szó, hanem a demokrácia jogos és elkerülhetetlen önvédelméről. És még jobban meg fogják érteni és helyeselni fogják megváltozott politikánkat azok a katolikus demokraták, akik - mint mondtam - ezer és ezer tiltakozó

gyűlésen elfogadott határozatban követelik tőlünk, hogy védjük meg Őket végre az egyházi köntösben garázdálkodó reakcióval szemben. A fejlődés most parancsolóan követeli tőlünk, hogy e téren is stabilizáljunk, rendet teremtsünk. S ha e rendet nem tudjuk kölcsönös megegyezéssel létrehozni, akkor megteremtjük, a nép kívánságára, az állam erejével.

A stabilizáció más téren is követeli jogait. A svábkérdésre gondolok. Itt az ideje, hogy kimunkáljuk a módját annak, hogy az ittmaradt németanyanyelvűek viszonyait rendezzük s lehetővé tegyük számukra, hogy beilleszkedjenek demokráciánkba.

Áttérek most a legfontosabb kérdésre, Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjának helyzetére. Az egyesülés óta több mint öt hónap telt el. Ennek az öt hónapnak a tapasztalatai alapján meg lehet állapítani, hogy az egyesülés folyamata egészségesen fejlődött. Az egyesülés minden vonalon pozitív eredményeket adott. Mérhetetlenül megnövelte a magyar dolgozók befolyását, meggyorsította és simábbá tette a fejlődést és a szocializmus építését. Mikor ezeket megállapítom, mindjárt fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy a több tízezer jobboldali szociáldemokrata, akit az egyesülés előtt kizártak vagy aki az egyesülés után kimaradt a Magyar Dolgozók Pártjából, ezzel a ténnyel magával, nem adta fel demokrácia- és munkásegység-ellenes magatartását. És hiba volna, ha e tény felett szemethúnánk.

De ettől eltekintve, ismétlem: az egyesülés ténye, a munkásegység szerves megvalósulása meghozta mindazokat a pozitív eredményeket, amiket a demokrácia megerősítése és a szocializmus építése érdekében vártunk tőle. Az egyik legnagyobb eredménye, hogy megszűnven a két párt versengése és konkurenciája, végre nyugodtan körülnézhetünk Pártunk házatáján és megállapíthatjuk az elkövetett hibákat és hozzáfoghatunk kijavításukhoz. A legfontosabb ezen a téren Pártunk Politikai Bizottságának szeptember 2-i határozata, amely március elsejéig szünetelteti a tagfelvételt és elrendeli a tagság felülvizsgálatát.

A felülvizsgálás célja, hogy megtisztítsa a Magyar Dolgozók Pártját olyan elemektől, amelyeknek bármily okból nem lehet helye soraink között. A revízióval kapcsolatban nemcsak sorainkat fogjuk megtisztítani, de azokat az elvtársakat, akiknek tudása vagy fejlődése még nem érte el a megfelelő fokot, tagjelöltté nyilvánítjuk.

Persze fordítva is: ahol jó káderekre lelünk, ezeket felelősebb munkára javasoljuk. A revízió most van folyamatban. Végző eredményei csak március elseje után válnak ismeretessé, de az eddigi tapasztalatok szinte egyhangúan azt mutatják, hogy Pártunknak ez intézkedés következtében rendkívül megnőtt a tekintélye, nemcsak tagságunk, de az egész dolgozó nép előtt. A tagrevízió egyik hatása, hogy tagjainknak zöme komolyan nekilátott annak, hogy emelje politikai színvonalát, növelje fegyelmét és aktivitását.

A párttagság a revízió folyamán kezd tudatára ébredni annak, hogy milyen komoly felelősséggel jár a mi Pártunkhoz való tartozás.

Előre kell látni, hogy a revízió folyamán sok tízezer nem közénk való tagot fogunk eltávolítani, de ugyanakkor előre kell látni, hogy ez a tisztulási folyamat rendkívül meg fogja növelni Pártunk összekovácsoltságát, öntudatát, erkölcsi súlyát. Ezt a súlynövekedést már előre tudatosítani kell és gondoskodni kell arról, hogy revíziós bizottságaink ebben a szellemben végezzék munkájukat. A revíziót először a vezető kádereknél kezdtük és utána folytatjuk a széles párttömegek felé. Nem szabad túrni, hogy ebben a munkában ellanyhulás álljon be és vigyázni kell arra, hogy se szektáriánus merevség, se elnéző liberalizmus a bizottság munkájában kárt ne tegyen.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy rengeteg közép és alsó szervezetünk vezetőségében rossz volt a szociális összetétel, túlsúlyban voltak a nem ipari munkáselemek. Most természetesen sor kerül a proletár-elem vezető szerepének biztosítására. Az oda nem való elemek

eltávolításánál gyakran megengedhetetlen liberalizmus, elnézés uralkodik. Pártsajtónk szinte naponta hoz eseteket, melyek azt mutatják, hogy a tagság felülvizsgálását végző bizottságok nem végzik keményen feladatukat, hogy nem egyszer inkább védik, mint eltávolítják a közénk nem való, hozzánk csak érdekből, nem meggyőződésből csatlakozott elemeket. Sok baj van az „ügyesekkel”, akik „bevágódtak” egy-egy szervezetnél s most, amikor kiderül róluk egy és más, valóságos mentőexpedíció indul meg értük.

Ez a liberalizmus, mely éppen a fővárosban tapasztalható, tűrhetetlen. Tagfelülvizsgálatot nem rendelhetünk el minden félévben: négy év óta most került rá sor először, s minden bizottságtól meg kell követelni, hogy jó munkát végezzen, különben kezdhetjük mindjárt előlről. Küszöbön áll a Párt alapszerveiben dolgozó funkcionáriusaink, a pártmunkások majdnem 200.000 főnyi rétegének felülvizsgálata. Ha ezt nem tudjuk úgy elvégezni, hogy ez a döntő rétegünk minden vonatkozásban megerősödve kerüljön ki belőle, akkor nem fog sikerülni az egyszerű tagok felülvizsgálata sem.

A tagfelülvizsgálat egyik rendkívül pozitív eredménye, hogy mindenütt új, használható káderekre bukkannak, akik eddig megfelelő beosztás nélkül voltak. Különösen sok az ilyen „felfedezett” éppen ott, ahol eddig a legtöbbet panaszkodtak káderhiányra: a parasztok és a nők között.

Az eddigi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy két irányban történtek hibák. Helyenként a revíziós bizottságok kommunista tagjai a volt szociáldemokrata párttagokat vették kemény nyomás alá. Ez természetesen helytelen. A revíziós bizottságoknak a rendes szociáldemokrata munkásnál, parasztnál vagy értelmiséginél külön tekintetbe kell vennie, hogy az egyesülésig ezeknek az elvtársaknak nem volt módjukban olyan nevelést és irányítást kapni, mint amit a Kommunista Párt nyújtott. Ha ezt figyelmen kívül hagyják, akkor már súlyos hibát követnek el és azt a benyomást keltik a volt szociáldemokrata elvtársakban, hogy a Magyar Dolgozók Pártján belül nyomják őket. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy az ilyen látszat milyen károkat okozhat és mennyire megláthatja és megzavarhatja az egybenövés és összekovácsolódás egyébként egészséges folyamatát. Pártunk szervezeteinek ezért az ilyen elhajlással szemben mindenütt fel kell lépnie.

A másik tapasztalatunk, hogy a revízióval kapcsolatban helyenként értelmiségellenes tendenciák mutatkoznak. Ennek részben objektív okai vannak. Helyenként az értelmiség, különösen mikor a harc a magyar demokrácia és a reakció között az utóbbi vereségével végződött, betódult Pártunkba, de még inkább a Szociáldemokrata Pártba. Ezeknek az elemeknek egy töredéke kétségkívül azért jött a munkáspártokhoz, mert megalkuvó, vagy mert innen mintegy fedezékből tudott a demokrácia ellen harcolni. Természetes, hogy az ilyen elemeket minden eszközzel el kell távolítani a Magyar Dolgozók Pártjából.

De óvakodni kell attól, hogy a tagrevízió valami értelmiségellenes élt kapjon. Itt is szem előtt kell tartani azt, hogy a Horthy-rendszer minden eszközzel igyekezett magához láncolni és befolyása alá keríteni az értelmiséget, szembeállítani őket a dogozó néppel. Emiatt az értelmiség fejlődése a demokrácia felé módszerszerűen lassúbb, nehezebb, mint a munkásoké vagy a parasztoké. Ez a körülmény parancsolóan megköveteli, hogy a demokráciához fejlődött, vagy Pártunkba belépett becsületes értelmiségieket türelemmel és megértéssel kezeljük még akkor is, ha politikai fejlődésük nem érte el azt a fokot, amit mi szeretnénk.

Különösen őrizkedjünk attól, hogy a revízióval valami általános értelmiségellenes éle támadjon. A demokrácia kétségtelen sikerei rendkívül megnövelték a demokrácia gerincének, az ipari munkásságunk öntudatát. Helyenként ez az öntudat már túlzásba megy és az

értelmiség lebecsülésében nyilvánul meg. Nekünk éppen most, amikor demokráciánk már szilárd és biztosan áll a lábán, mindent meg kell tennünk arra, hogy az értelmiséget megnyerjük. Ha a revízió folyamán e téren hibákat követünk el, az nemcsak Pártunk értelmiségi tagjaira hat ki, de az egész értelmiségnek a demokráciához való viszonyára. Ezért innen hívom fel szervezeteinknek a figyelmét, hogy lépjenek fel keményen minden olyan jelenséggel szemben, mely a tagrevíziónak értelmiségellenes élt akar adni.

Rátérek most Pártunk egyéb problémáira.

A mi Pártunk egyik legnagyobb gyengéje az, hogy elméleti színvonala lassan fejlődik. Ez vonatkozik egész Pártunkra. A vezető rétegekre talán még jobban, mint a középkáderekre. A vezető réteg lényegében abból az elméleti tőkéből él, amelyet a felszabadulás előtti időben gyűjtött és elfoglaltságára való hivatkozással viszonylag kevesebbet tanul, mint a Párt többi része. Pártunk az idén tavasszal az oktatás megjavítását és kiszélesítését tűzte napirendre. Ennek végrehajtásaképpen állítottuk fel az egyéves pártiskolát, felemeltük hétre a háromhónapos pártiskolák számát, az egyhónapos pártiskolák száma 50-re emelkedett, ezenkívül 5 városban tízhónapos esti tanfolyamot szerveztünk. Vezetőségi szemináriumokat hoztunk létre, kiszélesítettük a kerületi és nagyüzemi iskolák és tanfolyamok hálózatát. A tanulás Pártunkban általánossá vált. Erre nézve megemlítem, hogy nyáron 130.000 szemináriumi füzet sorozatot rendeltek meg a tanulók. Az őszele ez a szám már egynegyed millió füzet sorozatra emelkedett. Gondoskodtunk az előadók számának növeléséről és minőségük színvonalának emeléséről, megjavítottuk a tananyagot, kádereink és tanulóink szociális összetételét. Gondoskodtunk az oktatás ellenőrzésének fokozottabbá tételéről; minden eszközzel forszíroztuk az egyéni tanulást; sorra vettük a pártonkívüli tömegszervezetek, ifjúsági és nőszervezetek, valamint a szakszervezetek oktatását és egy sor más rendszabályt fogantatosítottunk. És kétségtelenül minden téren jelentékeny eredményeket értünk el.

Ugyanakkor kiderült, hogy helyenként az oktatás inkább a mennyiséget, mint a minőséget nézte. Az elméletet gyakran nem tudta a mozgalommal, az élettel összekapcsolni. Oktatásunk elhanyagolta az egyházi reakció ellen irányuló világnézeti harc kérdéseit, a szovinizmus és a nacionalizmus maradványai elleni küzdelmet. A tananyag, a szemináriumi füzetek színvonala is gyakran kívánni valót hagyott maga után. Ezt fokozta az, hogy a szocializmus klasszikusait - elsősorban Lenin és Sztálin műveit, magyarul csak részben adtuk ki. Mindezek megjavítása most van folyamatban és reméljük, hogy ezen a téren az eredmény Pártunk ideológiai színvonalának emelkedésében nemsokára mutatkozni fog.

Pártunk fejlődésének és politikai befolyásának egyik biztató mutatója sajtónk fejlődése. Az elvtársak előtt ismeretes a Szabad Nép-kampány sikere. Ez a kampány a Szabad Népek eddig 195.000 új előfizetőt hozott és bár a kampány megszűnt, hatása központi pártlapunk terjesztésében - ha lassan is - de tovább mutatkozik. Ez a kampány nem egyszerű előfizetőgyűjtés volt, hanem párttagságunknak valóságos mozgósítása. Az előfizetők megnyerését helyes és sikeres politikai munkával kötöttük össze. Ennek a jó munkának - ami falun és városban egyaránt mutatkozott - az eredménye a Szabad Nép Barátainak Köre. Ez az új szervezet, központi pártlapunk további erősítését és támogatását tűzte ki célul. Demokráciánk erősödésére jellemző, hogy a Szabad Nép előfizetőinek ilyen rohamos megnövekedése egész jelentéktelen módon befolyásolta Pártunk többi lapjainak példányszámát. Amit ezek a lapok a kampány első idejében elvesztettek, azt most kezdik visszanyerni.

Mi gyakran kritizáltuk sajtónkat, különösen a Szabad Népet. Most megragadom az alkalmat, hogy aláhúzzam a Szabad Nép szerkesztőgárdájának érdemeit. Megállapíthatom, hogy jó munkájuk eredményeképpen Pártunk központi lapja nemcsak példányszámban, hanem - ami

sokkal fontosabb - politikai tudásban, színvonalban és jó újságírásban messze maga mögött hagyja a demokrácia többi sajtótermékeit. Most arról kell gondoskodni, hogy ez a színvonal tovább fejlődjék és a Szabad Nép-kampány sikerét ne csak megrögzítsük, de tovább is fejlesszük.

Elvtársaink, mint a Szakszervezeti Tanács októberben lefolyt kongresszusa mutatta, nem rosszul dolgoztak a szakszervezetek megerősítésén. Most napirendre kerül a szakszervezetek ipari szervezetekké való átalakítása. Rajta leszünk, hogy ez a munka zökkenés nélkül történjék és eredményes elvégzése új lendületet adjon a magyar szakszervezeti mozgalomnak. Az államosítás, iparunk racionalizálása, a küszöbön álló öt éves terv problémái új jelentőséget adnak a szakszervezeteknek.

Az ipari szervezetek megkönnyítik e kérdések megoldását, ezért kiépítésük minden mozzanatát figyelemmel kísérjük s minden támogatást megadunk fejlődésükhöz. A tapasztalat azt mutatja, hogy néha a szakszervezetek is húzódoznak az úgynevezett népszerűtlen feladatoktól, a termelés fokozásának, a fegyelem helyreállításának, a takarékoságnak, s hasonlóknak kérdéséről. Itt változtatni kell: a kezdetben népszerűtlen feladat ellenkezőjébe csap át, amikor a munkások meggyőződnek helyességéről.

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége most készíti elő a demokratikus nők Budapesten megtartandó világkongresszusát. Reméljük, hogy ez a világkongresszus újabb lökést ad a magyar demokratikus nők mozgalmának. Erre az impulzusra annál is nagyobb szükség van, mert a demokratikus fejlődés a nők között még mindig elmarad a demokrácia általános fejlődése mögött. Ebben az elmaradásban sajnos, hibás a saját Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja is. Négy esztendő alatt még a Pártban sem tudtuk megvalósítani a nők igazi egyenjogúsítását. Minden konferenciánkon, pártértekezletünkön, Központi Vezetőségi ülésünkön szinte ugyanazokkal a szavakkal vagyunk kénytelenek megállapítani, hogy a nők Pártunkban még mindig nem játsszák azt a szerepet, amely számuknak és a demokráciában elfoglalt jelentőségüknek megfelelne. Pártunk tagjainak több mint 30%-a nő és arányuk egészségesen fejlődött. Ez a fejlődés azonban nem mutatkozik pártszervezeteink vezetésében. Még mindig általános a panasz, hogy a nőket ezen a téren elnyomják, hogy egy nő-funkcionáriussal szemben sokkal nagyobb követelményeket állítanak fel.

Nem szűnünk meg hangoztatni, hogy ezen a helyzeten változtatni kell, hacsak nem akarjuk, hogy Pártunk és a demokrácia fejlődése súlyos kárt szenvedjen. És nem fogunk nyugodni addig, amíg Pártunkon belül és a demokrácián belül a nők meg nem kapják azt a szerepet, amely számuknak, a gazdasági életben elfoglalt jelentőségüknek megfelel.

Az egységes ifjúsági mozgalom egyes szakaszokon jól fejlődött.

Az Úttörő-mozgalom kétségkívül egészséges tömegszervezetté vált. Az utolsó időben az egyházi reakció ellentámadása helyenként némi kárt okozott fejlődésében. Ezeknek a betöréseknek kiküszöbölése most van folyamatban és utána, ha jól dolgozunk, az úttörő-mozgalom újabb lendületet nyer. Hasonlóképpen erőteljesen fejlődött a SzIT, a szakszervezeti ifjúság, mely ifjúsági mozgalmainknak kétségkívül legegészségesebb és legszilárdabb oszlopa. A népi kollégiumoknál is javulás mutatkozik, miután Pártunk fellépésére a szektáriánus és munkásellenes, valamint nacionalista tendenciákat kiküszöböltük belőle. Nehezebb helyzetben van az EPOSz, melynek a falun a kulákság és az egyházi reakció együttes támadásaival kell megküzdenie és emiatt nem tudott még elég mély gyökereket verni.

Ifjúsági mozgalmainknak az az alaphibája, hogy széles pártonkívüli, ifjúsági tömegeket még mindig nem tudott befolyása alá vonni. Ez a feladat még előttünk áll és megoldása sok erőfeszítést követel. Az ifjúság közötti nevelőmunka elmaradása kezdi már komolyan

éreztetni hatását, nemcsak politikai téren, de még a termelésben is. Pártunknak a közeljövőben egyik fontos feladata lesz, hogy az ifjúsági frontra újabb erőket összpontosítson és gondoskodjék arról, hogy ez a szakasz is felfejlődjön a demokrácia általános vonalára.

Összefoglalva: megismételhetem, hogy a Magyar Dolgozók Pártja egészségesen fejlődött. Szervezettsége, fegyelme, elméleti tudása és ennek megfelelően, befolyása nő. De most, amikor körülnézünk a házunk táján, rá kell mutatnunk egy sor hibára, mely pártmunkánkban mutatkozik. Az egyik ilyen hiba az ideológiai munka gyengesége. Pártunk ezen a téren messze elmaradt mindattól, amit nyújtania kell. Ha szem előtt tartjuk, hogy nagy tanítóink: Lenin és Sztálin nemcsak azt követelik a kommunistáktól, hogy a marxista elméletet országuk mindenkori viszonyára alkalmazzák, hanem azt is, hogy ezt az elméletet tovább vigyék, úgy meg kell állapítanom, hogy a marxizmus továbbfejlesztésével messze elmaradtunk attól, amit egyébként ideológiai erőink lehetővé tettek volna.

Ez azzal függ össze, hogy túlbecsüljük a gyakorlati eredményeket és a sikerek miatt átmenetileg nem érezzük az ideológiai munka elmaradásának hátrányait. Pedig e hátrányok előbb vagy utóbb, de kétségtelenül jelentkezni fognak. Az ideológiai munka elhanyagolásával függ össze az, hogy az ideológiai elhajlásokkal szemben bizonyos szabadelvűség mutatkozik. Olyan szabadelvűség, melynek további tűrése súlyosan fogja éreztetni hatását és egész politikai vonalunk ideológiai romlására vezethet, ha vele szemben nem vesszük fel a szükséges harcot.

Nem tudtunk még eredményesen harcolni az irodalom, színház, képzőművészet, zene terén megnyilvánuló burzsoá „nyugati” befolyással szemben.

Pedig a reakció, amilyen mértékben kiszorul a hatalomból, úgy igyekszik befolyását a dolgozó tömegek gondolkozására az irodalmon, vallási miszticizmuson, az újabban felburjánzó vallási szektákon át biztosítani. Pártunk ideológiai színvonalának emelésénél eddig nem fektettünk elég súlyt a kapitalista ideológiai maradványok elleni küzdelemre, a nacionalista maradványok kiküszöbölésére és a proletár internacionalizmus szellemének fokozására.

Hibák mutatkoznak magának a vezetőségnek munkájában is. A vezető elvtársak annyira el vannak halmozva gyakorlati munkával, hogy nem jut idejük nemcsak ideológiai továbbfejlesztésre, de meg a feltétlenül szükséges önképzésre sem. Ez az elhalmozottság magában véve mutatja, hogy hiba van a vezetés munkamódszerében. Itt is gyakran mutatkozik az a jelenség, hogy a látható eredményeket felmutató feladatok érdekében háttérbe szorítják és elhanyagolják az ideológiai munkát.

Az egész pártmunkánkat bizonyos befelé fordulás, figyelmünknek az ország gazdasági és politikai kérdéseire irányuló kizárólagossága jellemzi. Ez azt eredményezi, hogy nem tudjuk követni a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának és a szomszéd kommunista pártoknak a fejlődését. Hiányosan ismerjük tapasztalataikat és ennél fogva még hiányosabban tudjuk őket felhasználni. Ez nemcsak a közelmúltra vonatkozik. Még Sztálin klasszikus művét, a SzK(b)P történetét sem tanulmányozzuk ebből a szempontból elég figyelemmel. Ezzel a hibával függ össze, hogy a nemzetközi munkásmozgalom eseményeit és eredményeit, különösen a második világháború óta elért eredményeket nem ismertettük eléggé, ami párttagságunk szemhatárának összeszűkítését eredményezi.

Most, amikor Pártunkra az ország vezetésével egyre nagyobb felelősség hárul, gyakran tapasztalhattuk az éberség hiányát a pártmunkában, az állami munkában, a káderek alkalmazásánál és különösen a tagfelvételnél. A most folyó revízió ebben a tekintetben néha valósággal megdöbbentő eseteket tár fel. Mióta az államapparátusban fokozottabban dolgoznak Pártunk tagjai, nagyon megszaporodtak a pártszerűtlen munka esetei az állami szervekben. Ez azzal

függ össze, hogy elhanyagoltuk az államapparátusban dolgozó elvtársak megfelelő ellenőrzését. Központi Ellenőrző Bizottságunk munkája folytán javul ugyan a helyzet, de magábanvéve ezen a bajon segíteni nem tud.

Ezek a hibák külön-külön is és együttesen elég komolyak ahhoz, hogy az egyébként egészséges fejlődést meglassítsák, sőt meg is akadályozzák.

Szólni akarok végül néhány elméleti kérdésről.

Az ellenség a mezőgazdasági termelőszövetkezeteket igyekszik úgy beállítani, mintha azok már tisztára szocialista, kollektív gazdaságok lennének, amilyen a kolhóz. Ezzel akarják a dolgozó parasztságot elriasztani a termelőszövetkezetektől. Nem egyszer saját elvtársaink sem látják világosan a mai termelőszövetkezet és a szocialista kollektív gazdaságok közt a különbséget. A szocialista, kollektív mezőgazdasági üzem is szövetkezet, de olyan szövetkezet, melyben a föld és a termelőeszközök köztulajdonban vannak s a közös termelés eredményét a végzett munka arányában osztják el. A szocialista, kollektív gazdálkodás megvalósításához nemcsak a föld köztulajdonba vétele, a modern mezőgazdasági technika minden vívmánya, de a falu kizsákmányoló, kapitalista elemeinek kiküszöbölése, felszámolása is szükséges. Ezek a tényezők együtt teszik lehetővé, hogy a dolgozó parasztság munkája a legjobb eredményt adja s meggyorsítsa életszínvonalunk felemelkedését.

A mi mezőgazdasági termelőszövetkezetünk nem kolhóz, mert mindettől még messze van. A föld és a termelőeszközök nincsenek köztulajdonban, a falu kapitalista elemei még megvannak és sokféleképpen kizsákmányolják a dolgozó parasztokat, a modern technika eszközeit csak most kezdi a szövetkezetek rendelkezésére bocsájtani a népi demokrácia. A mi termelőszövetkezteink még magukon hordják a kisparaszi gazdálkodás sok terhes és hátráltató maradványát, de így is rendkívül fontos megindulást jelentenek s előkészítői a szocializmus építésének a falun. Minél gyorsabban levetkezik a kisparaszi magángazdálkodás béklyóit és rátérnek a föld közös megmunkálására, az eredménynek a végzett munka arányában történő felosztására, annál gyorsabban emelkedik a termelés és vele a falu gazdasági és kulturális életszínvonalának növekedése.

Most, amikor a szocializmus építésének kérdései nálunk is sorban napirendre kerülnek, egyre világosabb, hogy a Szovjetunió szocialista építésének lényeges alapvonalai általános érvényűek. A szocializmus építésének módjához és formájához minden nép adhat és ad a magáéból újat és sajátosat, de az alapban, a lényegben, a döntő kérdésekben nincs külön „nemzeti” út. A szocializmus építése a többi népi demokráciákban is ezt mutatja. Titóék részben a „szocializmus jugoszláv útjának” kérdésében törnek ki a nyakukat.

Mióta a népi demokráciák bizonyos speciális, viszonylag békés átmeneti lehetőséget nyújtanak a szocializmus felé való fejlődésben, szakadatlanul újra és újra fel kell hívnunk elvtársaink figyelmét, hogy ugyanezzel az osztályharc kiéleződése is jár. Pártunk programnyilatkozata erről azt mondja:

„...a Párt tudatában van annak, hogy a tőkés elemek békés belenövése a szocializmusba lehetetlen, hogy a kizsákmányolók korlátozása, kiszorítása és fokozatos felszámolása múlhatatlanul kiváltja és fokozza ellenállásukat, tehát kiélezi az osztályharcot. Minél inkább vesztik el a nagybirtokosok és nagytőkések gazdasági erőforrásaikat, társadalmi és politikai hátvédjüket, annál inkább nyúlnak a szabotázs, a kémkedés, a földalatti összeesküvés, a demokrácia elleni fegyveres fellépés eszközeihez.”²³

²³ A MKP és a SZDP egyesülési kongresszusának jegyzőkönyve, Szikra, Budapest 1948. 348. oldal.

S ne felejtsük el azt sem, hogy a régi rend elkeseredett, mindenre elszánt, vérszomjas, bosszúvágyó képviselői, akik tízezerrel élnek közöttünk, a külföldi imperialistákra is támaszkodnak. Ezért legyünk éberek és tartsuk szem előtt a békés átmenet lehetőségei közben is az osztályharcok változatlan szabályait és törvényeit.

Összefoglalva: Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja és vele az egész magyar demokrácia az utolsó hónapban gyorsan, lendületesen és egészségesen fejlődött tovább. A fejlődés olyan gyors volt, hogy nem egyszer tapasztaljuk, hogy a változás még saját Pártunk tudatába sem ment át elég mélyen. Még kevésbé tudatosodott ez a változás a munkásosztályban és a dolgozók között. Még nagyon sokan vannak Pártunkban is, akik nem értik meg, hogy az a körülmény, hogy Magyarországon a munkások és parasztok jutottak uralomra, nemcsak előnyökkel, hanem fokozott kötelezettségekkel is jár a dolgozókra. Még nem értették meg a nagy összefüggéseket. Nem értették meg, hogy nem elég, ha a gyár élén munkásigazgató van, hanem szükség van arra, hogy az államapparátus, a hadsereg, a rendőrség, a diplomácia, a bíróság, a minisztériumok, a városi önkormányzatok kulcspozícióiba mindenüvé a munkások, parasztok, a haladó értelmiség fiai kerüljenek. De elsősorban ipari munkások, annak az osztálynak képviselői, amely, mint Lenin mondotta: „a végig következetes forradalmi osztály”, amely minden helyen a legjobban tudja képviselni a dolgozó magyar nép érdekeit és biztosítani a jövő fejlődését. A dolgozók - még az ipari munkások sem érzik magukat eléggé gazdának ebben az országban. Még mindig van bennük valami kisebbségi érzés. Még mindig húzódoznak bizonyos funkciók vállalásától.

Talán a megjavult gazdasági viszonyoknak a következménye, hogy helyenként a lapos anyagiasság és kicsinyes számítás szelleme mutatkozik, amely, ha elterjed, súlyos károkat fog okozni demokráciánk növekedésében. Néhol nem engedik a gyereket a középiskolába vagy az egyetemre, mert így hamarabb kezd keresni. Sajtónk nemrégén megírta egy munkás esetét, aki nem akart elmenni katonatisztnak, mert többet keres a szakmájában, mint a hadseregben keresne. Az ilyen munkás nem érti meg, hogy jó kereseti lehetőségét, életszínvonalát és kultúráját csak akkor fogja a jövőben is megtartani és fejleszteni, ha az ország minden többé-kevésbé fontos helyén a demokráciának olyan meggyőződött hívei ülnek, akik a maguk posztján és a maguk vonalán meggyőződéssel és önfeláldozással dolgoznak érdekében.

Ezzel kapcsolatban már felmerült a hasonlat, hogy sokan egy tál lencséért eladják a jövőendő szocialista örökséget. Ezzel a szellemmel szemben fel kell venni a harcot. Változtatni kell ezen a beállítottságon. A munkásosztálynak, de a magyar dolgozóknak általában most már magasabb síkon, országos és nemzetközi összefüggésben kell látniuk a kérdéseket. Rá kell vezetni őket arra, hogy az új helyzet - előnyei mellett - milyen kötelezettségeket ró rájuk. Rá kell mutatni arra, hogy ha övék az ország, övék a nemzet-fenntartó felelősség és a vele járó áldozat is. Rá kell mutatni arra, hogy milyen gigászi feladatok állnak a közeljövőben a magyar dolgozók előtt. Hogy egyetlen egyet említsek: az ötéves tervvel kapcsolatban az eddigieken felül 300.000 új ipari munkásra van szükség. Ezen kívül a mostani dolgozók közül legalább 50.000-et ki kell emelni a közvetlen termelésből s az államapparátusba, az államosított ipar és mezőgazdaság vezetésére, a közigazgatásba, a honvédséghez, rendőrséghez, diplomáciai szolgálatra kell állítani őket, hogy erősítsék a népi demokráciát. Amíg tehát alulról szakadatlanul özönlenek a gyárakba az új, nyers erők, az ifjak, a falu fiai és leányai, akiknek átnevelése és átgúrása nem kis feladat, ugyanakkor felül egyre-másra visszük el az üzemekből a legjobb, legfejlettebb munkásokat.

E feladatokat csak úgy tudjuk eredményesen elvégezni, ha új lendületet veszünk. Az elmúlt két esztendőben kicsit kipihentük magunkat. Most újra neki kell gyürkőzni. Újra fel kell szítani a város és falu dolgozóiban azt az önfeláldozó, spártai szellemet, amely 1945 tavaszán az újjáépítés terén csodákat művelt, az országot kirántotta a szakadékból, és az infláció szörnyű hónapjaiban tartotta népünkben a lelket. Ezt újra mozgósítani kell most, amikor demokráciánk egy sor nagy feladat előtt áll. Tudatosítani kell újra, minden téren a dolgozók előtt, hogy övék az ország, maguknak építik. Érezzék át azt az új történelmi feladatot, melyet senki helyettük el nem végez s amelynek megoldása most az ő vállaira nehezedik. Ha ezt megérik és megértik, a felismerés új, hatalmas erőforrássá változik, új lendületet ad Pártunk munkájának és az egész demokráciának. Megkönnyíti számunkra az előttünk álló nehéz feladatok győzelmes megoldását, meggyorsítja célunk elérését: a diadalmas szocializmus építését.

(Beszéd a MDP Központi Vezetőségének
1948. november 27-i ülésén.)

ÜDVÖZÖLJÜK A VILÁG BÉKESZERETŐ ASSZONYAIT

Tisztelt Kongresszus!

Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja nevében, meleg szeretettel üdvözlöm a Demokratikus Nők Világszövetségének II. Kongresszusát és az egész mozgalmat, melynek zászlajára a béke, a népek barátsága, a nők egyenjogúsága és az új világháborús gyűjtogatók elleni harc van írva.

Még jóformán be sem hegedtek a második világháború szörnyű sebei és a demokrácia, a béke híveinek már újra frontot kell alkotniuk az imperialista háborús gyűjtogatók ellen, akik titokban és nyíltan izgatnak egy harmadik - a megelőzőknél még szörnyűbb - világháborúra. Ezek a háborúra uszító imperialisták minden eszközt: a sajtót, a mozit, a rádiót felhasználják arra, hogy beleszuggérálják a népekbe a harmadik világháború elkerülhetetlenségét és ugyanakkor megmozgassák a közvéleményt, a béke, a demokrácia, az emberi haladás érdekeivel szemben.

Hogy világosan lássuk a frontokat, elég felvetni a kérdést: Ki kívánja az új világháborút, kinek van belőle haszna? Talán a hadiözvegyek, hadiárvák, hadirokkantak millióinak és tízmillióinak? Nem! A megelőző világháború e szerencsétlen áldozatai a békének és a népek barátságos együttélésének hívei. A háborút azok akarják, akiknek a számára már az első világháború aranyesőt jelentett, akik a második világháború szörnyű szenvedéseiből s vértengeréből még nagyobb hasznot harácsoltak össze és akik remélik, hogy egy harmadik világháború szörnyű szenvedésein - még többet kereshetnek.

Ezeknek a bomba- és muníciógyárosoknak kezében van az imperialista országok sajtója, a mozi, a rádió, - ők irányítják a közvéleményt és a kormányt. És ők azok, akik gyűlölnék minden szabadságot, minden demokratikus fejlődést. Ők azok, akik lázasan gyűjtik a katonai bázisokat; támadó szövetségeket, blokkokat szerveznek a béke és a demokrácia hatalmas bástyája, a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen. Ők azok, akik lázasan igyekeznek talpraállítani a szétvert fasizmust s akik Kínától Görögorszáig és Spanyolországig minden reakciós, népellenes uralmat támogatnak. S ők azok, akik mindezt azzal az ürüggyel teszik, hogy „támadástól féltik Amerikát.”

Szerencsére a béke, a demokrácia, az emberi haladás erői nagyobbak, mint a reakciós imperializmus erői. És a béke erői folyton növekednek. A békefront élén a hatalmas Szovjetunió áll, *(Hatalmas taps.)* mely előharcosa a demokratikus népi haladásnak, mely legkövetkeztesebben küzd a béke megőrzéséért, a népek szabad, önálló, független fejlődéséért. A Szovjetunió a békés szocialista fejlődés hazája, ahol nincsenek a véres háború profitjára szomjazó muníció- és bombagyárosok. S mellette állnak nemcsak a népi demokráciák felszabadult nemzetei, de világszerte mindazok, akik az imperialista országokban is szívós, elkeseredett küzdelmet vívnak a béke és a népszabadság megőrzéséért.

Mi, a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai, magyar kommunisták, büszkén valljuk magunkat e békefront katonáinak. Mi nagyon örülünk, hogy e nemzetközi kongresszus résztvevői szerte a világról Budapesten gyűltek össze és lehetőséget kapnak arra, hogy itt saját szemükkel győződjenek meg arról, hogy mit tud a háború szörnyű romjain teremteni a felszabadult dolgozó nép.

Három és fél esztendővel ezelőtt még háború dúlta az országot. Magyarország volt Hitler utolsó csatlósa: mindenütt pusztulás és reménytelenség. Rövid három és fél év alatt a romok javát eltakarítottuk, a háború sebeinek legtöbbszörét behegesztettük. Termelésünket és a

dolgozók életszínvonalát felemeltük a békebeli fölé. Államgazdaságunk felesleggel zárul. Pénzünk szilárd. Tervgazdálkodásban élünk és egyenletesen építjük jövőnket, a szocializmust. *(Nagy taps.)*

Ebben az újjáépítő munkában az Amerikai Egyesült Államok imperialistái mindent megtettek, hogy hátráltassanak bennünket. A Magyarországon dolgozó amerikai vállalatok, ahol lehet, szabotálták, gátolták termelésünk fejlődését. A nyugatra elhurcolt javaink zömét, gépeink, gyáraink és mezőgazdaságunk felszerelését visszatartják az amerikai megszállási zónában. Ugyanakkor - minden eszközzel folytatják hazánkban a háborús és demokrácia ellenes uszítást. A magyar fasisztáknak és a demokrácia ellenségeinek minden támogatást és bátorítást megadnak.

Szerencsénkre mellettünk áll felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és vezére, a magyarság nagy barátja: Sztálin. *(Szűnni nem akaró éljenzés.)* Valahányszor komoly nehézségeink voltak, bizton számíthattunk a Szovjetunió nagylelkű támogatására és segítségére. Egyenletes, egészséges fejlődésünknek ez az egyik titka.

Felkérem a tisztelt Kongresszust, hogy használja fel a Magyarországon töltött időt arra, hogy bepillantást nyerjen a magyar demokrácia problémáiba, küzdelmeibe, sikereibe, és kudarcaiba. Tekintsék meg üzemünket és falvainkat, piacainkat és áruházainkat, politikai és társadalmi berendezésünket. Meg fognak győződni róla, hogy nálunk valóban egészséges népi demokrácia épül, hogy a nők egyenjogúsága nemcsak a papíron, de egyre inkább az életben is megvalósul. És győződjenek meg róla, hogy a béke, az emberi haladás megőrzésének azon a frontján, melyet a magyar demokrácia véd, erős kézzel, mély gyökerekkel, a jövőbe vetett hittel és biztosan áll őrt a magyar dolgozó nép, élén Pártunkkal, a Magyar Dolgozók Pártjával. *(Nagy taps.)*

A Demokratikus Nők Világszövetsége II. Kongresszusának kívánok minden célkitűzéséhez sok sikert és teljes eredményt. Legyen a béke, az emberi haladás, és a nők egyenjogúsításáért folytatott győzelmes küzdelem útján világító oszlop a Demokratikus Nők Világszövetségének budapesti kongresszusa. *(Éljen Rákosi! Hatalmas taps.)*

(Üdvözlő beszéd a Demokratikus
Nők Világszövetségének budapesti
kongresszusán, 1948. november 30.)

NYILATKOZAT A MAGYAR-CSEHSZLOVÁK KAPCSOLATOKBÓL

- Nézete szerint milyen jelentősége lesz Magyarországnak és Csehszlovákiának baráti kapcsolatainak kifejlődése szempontjából annak a törvénynek, amely visszaállítja a csehszlovákiai magyarok állam polgárságát?

- A Csehszlovák Köztársaságnak ez a törvénye, amely a szlovákiai magyarokra vonatkozik, kétségkívül igen jelentékenyen előmozdítja a Magyarország és Csehszlovákia közötti baráti kapcsolatot. A magyar demokrácia és mindenekelőtt a magyar kommunisták jól tudják, hogy elsősorban a februárban szétzúzott csehszlovák reakciónak fűződött érdeke a csehszlovák-magyar kapcsolatok leromlásához és ez a reakció bűnös azokért a módszerekért, amelyeket a Csehszlovákiában élő magyarokkal szemben alkalmaztak, azokkal szemben is, akik nem vétettek a csehszlovák köztársaság ellen. Mi, magyar demokraták, sohasem kételkedtünk abban, hogy a testvéri csehszlovákiai Kommunista Párt leküzdi és kiküszöböli ezt a befolyást. Minden magyar demokrata örömmel állapítja meg, hogy ez a várakozása indokolt volt. Megértettük, hogy a csehszlovák nép bizonyos várakozó tartózkodást, bizonyos jogosult aggodalmat tanúsított a magyar szovinizmussal szemben mindaddig, amíg Magyarországon nem dőlt el véglegesen a harc a népi demokrácia és a reakció között. Ez természetesen visszatükröződött a szlovákiai magyarok helyzetén is. Azok azonban, akik hittek a magyar demokrácia erejében és fejlődésében, nem csatlakoztak bizalmukban és így most megvan a lehetőség arra, hogy a szlovákiai magyarok kérdése demokratikus szellemben megoldódjék.

- A csehszlovák-magyar együttműködés a nemzetközi kapcsolatok különböző területein már is megfigyelhető. Szövetséggé fejlődhet-e ez az együttműködés?

- A két népi demokrácia jó együttműködése és a szlovákiai magyarok helyzetének javulása a Magyarország és Csehszlovákia közötti barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződés megkötéséhez vezethet. A magyar köztársaság már kötött ilyen szerződéseket a Szovjet-unióval és más népi demokratikus államokkal.

- Minden szövetség annál szilárdabb, minél inkább gazdasági együttműködésen alapul. Várható-e, hogy politikai szövetségünk gazdasági szövetséggel fog kiegészülni és megszilárdulni?

- Bizonyos, hogy a gazdasági együttműködés alátámasztja és kiegészíti az ilyen szövetséget. A Horthy-rendszer idején Magyarország és Csehszlovákia hol nyílt, hol titkos gazdasági háborút folytatott egymással. Most ennek ellenkezőjére kell törekednünk, arra, hogy elmélyítsük és megszilárdítsuk a két egymásratalált szomszéd ország gazdasági kapcsolatait.

- Mit tesz a magyar kormány a magyarországi szlovák kisebbség érdekében?

- A magyar kormány biztosítja a magyarországi szlovákok minden demokratikus jogát. Ezek között természetesen a szabad nyelvhasználat, a szabad szervezkedés, a sajtószabadság és a gazdasági tevékenység szabadságának jogát is. Kormányunk mindent elkövet, hogy ezek a jogok ne maradjanak csak a papíron, hanem, hogy a magyarországi szlovákok szabadon fejleszthessék nemzeti kultúrájukat.

- Meggyőződünk azokról a nagy eredményekről, amelyeket a magyar nép az elmúlt három esztendő alatt a munkásosztály és pártja, a MDP vezetése alatt elért. Melyek most a magyar nép feladatai a népi demokrácia kiszélesítése és szocializmussá való építése érdekében?

- A magyar demokráciának most az a feladata, hogy befejezze a hároméves tervet, megkezdje a szocializmus kiépítését a falvakban és fokozza a harcot az egyház mögé bújó reakció ellen.

- Milyen szerepet játszik Magyarország a békéért folyó küzdelemben?
- Magyarország pozitív szerepet játszik a békéért folytatott küzdelemben. Hű és cselekvő harcosa annak a tábornak, amely felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió vezetése alatt szembehelyezkedik az imperialista háborús uszítókkal és azokkal, akik újra fel akarják éleszteni a fasizmust és fenyegetik a népek békéjét, szabadságát és függetlenségét.

(Nyilatkozat a Csehszlovák Kommunista Párt lapja,
a „Rudé Právo” 1948. december 11-i számában.)

ELŐRE A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONTTAL!

Tisztelt Ideiglenes Országos Tanács!

Mielőtt a most megalakult Magyar Függetlenségi Népfront programját ismertetném, hadd vessek rövid visszapillantást az elmúlt jó négy esztendőre, amelynek fejlődését és menetét a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front 1944 telén kidolgozott programja határozta meg. Mi, magyar kommunisták, a Függetlenségi Front programját akkor dolgoztuk ki, amikor hazánk még idegen megszállás alatt állott. De bizonyosak voltunk abban, hogy ez a megszállás csak rövid átmenet s hogy a német fasisztákat és magyar csatlósait hamarosan elsepri felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió hadserege. *(Percekig tartó taps.)* Tisztában voltunk azzal is, hogy a felszabadulás végre lehetőséget nyújt a magyar dolgozó népnek arra, hogy folytassa és továbbfejlessze mindazokat a reformokat, amelyeket az 1848-49-es forradalom tűzött napirendre s amelyeket az azóta eltelt száz esztendő alatt nem sikerült megvalósítani.

Nem minden büszkeség nélkül állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt négy esztendő alatt a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártunk vezetésével programját szinte maradék nélkül megvalósította. Megvalósította elsősorban a földreformot, parasztságunknak ezt az évszázados követelését, megvalósította a szabadságjogokat, létrehozta a demokratikus köztársaságot s annak intézményeit, újjáépítette romokból az országot s újra felemelte hazánkat a mélységből a haladó népek megbecsült családjába. Aki elolvassa a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front 1944-es programját, csak meglepődéssel állapíthatja meg, hogy e célok nem maradtak papíron, hanem átmentek a dolgozó magyar nép életébe és vérébe.

Amikor az 1848-as forradalom hagyatékának végrehajtásáról és továbbfejlesztéséről van szó, rá kell mutatni arra, hogy ezeket a reformokat megvalósítani és továbbfejlesztetni 1944 után a magyar nép csak a munkásosztály vezetésével volt képes. Száz esztendővel ezelőtt, amikor Magyarországon a polgárság volt a progresszív, a haladó réteg és a munkásosztály még csak csirájában létezett, mások voltak a viszonyok. Száz esztendő fejlődése azonban odavezetett, hogy ma a dolgozó nép a munkásosztály vezetésével viszi a fejlődés, a progresszió zászlaját. A 48-as reformokat és azok továbbfejlesztését a polgárság ma már képtelen volna megvalósítani. Ezeknek a becsületes, következetes végrehajtása csak a munkásosztály vezetésével lehetséges.

Ha az elmúlt négy esztendő alatt a dolgozó nép a munkásosztállyal az élen nem tudta volna szívós, nehéz harcokban visszaszorítani a régi rend erőit, akkor nem valósultak volna meg 48 reformjai. Akkor az ország megújrodása helyett a reakciós, feudális-kapitalista rend visszaállítása, restaurációja következett volna be, mint ahogy ezt például Olaszországban látjuk. Olaszországban, amelynek 1848-49-ben szintén meg volt a maga forradalma, e forradalom minden döntő követelése - elsősorban a földreform - papíron maradt.

A mi viszonyaink között 1848-49 reformjainak végrehajtása és továbbfejlesztése elkerülhetetlenül túl vezetett a polgári demokrácián; elkerülhetetlenül a népi demokrácia útjára, a szocializmus építése felé vezetett. Itt nem lehetett félúton megállni. A félúton való megállás vaskövetkezetességgel visszavitt volna bennünket a régihez, megsemmisítette volna a demokrácia minden vívmányát; a földreformot, a demokratikus szabadságjogokat, a köztársaságot és visszavetett volna bennünket abba a helyzetbe, amelyből a szovjet hadsereg szabadított ki bennünket.

Ez a harc, amely a haladás, a népi demokrácia, a szocializmus katonái és a régi rend hívei között folyt, minden kérdésbe belejátszott. Amikor felszabadulásunk első hónapjaiban felvetődött a probléma, hogy azonnal, saját erőnkől fogjunk-e a romok eltakarításához és önmagunkra támaszkodva kezdjük az újjáépítést, vagy várjunk külföldi - értsd amerikai - segítséget, akkor ez hazánk függetlenségének, vagy függőségének kérdése volt. Aki idegen segítségre várt, az tudta jól, hogy ez a segítség hazánk függetlenségének és önállóságának feladásával is jár. Az arra számított, hogy e segítség módot nyújt a nyugati imperialistáknak arra, hogy magyarországi cselédeiket támogassák a magyar dolgozó nép ellen. És megfordítva, akik - mint mi, magyar kommunisták - a szörnyű romok közepette is azt hirdettük, hogy elsősorban saját erőnkre támaszkodjunk, hogy segítsünk magunkon s az Isten is megsegít, tudtuk, hogy ezzel hazánk önállóságának és függetlenségének biztosításáért küzdünk.

A vitát a történelem eldöntötte. Azoknak lett igazuk, akik bíztak a magyar dolgozó nép áldozatkészségében, tudásában, hazaszeretetében, s akiknek e bizalmát meghatványozta az a felismerés, hogy az önsegély, a saját erőnkre támaszkodás egyben hazánk függetlenségének, önállóságának, felemelkedésének útja is.

Mint minden téren, úgy ebben is lelkesített bennünket az a tudat, hogy mi helyesen képviseljük népünk érdekeit, hazánk jövőjét, nemzeti függetlenségünk megszilárdítását. Ez a tudat, ez a meggyőződés volt a mi erőnk forrása az 1945-46-os nehéz esztendőkhöz egyenlőtlen harcaiban. Ez tett képessé bennünket olyan, szinte megoldhatatlannak látszó feladatok elvégzésére, mint amilyen a stabilizáció volt. Ez tette lehetővé a hároméves terv megvalósítását, ez győzte meg, ez hozta át lépésről-lépésre a mi oldalunkra a dolgozó magyar népet. Tetteink és jól végzett munkánk alapján ismerték el vezető szerepünket. Elismerték önként, saját tapasztalatukból és meggyőződésükből. Ez érlelte meg és ismertetette el szövetségeseinknél a magyar munkásosztály és pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjának vezető szerepét. Ez tette lehetővé és szükségessé, hogy szövetségeseink elismerjék programunk helyességét és benne a szocialista építés helyességét és szükségességét. E felismerés viszont lehetővé teszi a pártok versenyének kiküszöbölését és egyik fő összetevőjévé válik annak, hogy most áttérhetünk egy új szervezetre, a Magyar Függetlenségi Népfront megalakítására. *(Nagy taps.)*

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front miközben elvégezte történelmi feladatát és megvalósította programját, egyben túl is élte magát. Most tovább kell mennünk, gondoskodnunk kell arról, hogy a fejlődés tovább haladjon és hogy a munkásosztály vezetésével a magyar dolgozó nép a megváltozott viszonyoknak megfelelő új célokat tűzzön maga elé.

Mik ezek a célok? Köztársaságunkat népköztársasággá kell továbbfejleszteni. *(Hosszas taps.)* Gondoskodni kell arról, hogy a reakciós maradványokat mindenünnen kiküszöböljük. Ne legyünk megelégedve az eddig elért eredményekkel. Ne higgyük, hogy az ellenség már letette a fegyvert. Gondoljunk csak arra, hogy a magyar reakciót a külföldi imperialisták táborát támogatja és akkor azonnal megértjük, mennyire fontos, hogy tovább üldözzük az ellenséget, hogy ne engedjük lélegzethez jutni, ne engedjük, hogy erőit, sorait újra rendbeszedje. E mellett gondoskodnunk kell a dolgozó nép politikai jogainak további biztosításáról és kiszélesítéséről. Gondoskodnunk kell arról, hogy dolgozó népünk birtokába kerüljenek azok az anyagi alapok, amelyek nélkül a politikai jogok megvalósítása a polgári köztársaságokban csak írott malaszt marad. Intézményesen is ki kell építenünk új népköztársasági alkotmány megteremtésével a továbbfejlődés lehetőségeit. A népi demokrácia köztársaságának olyannak kell lennie, hogy intézményesen biztosítsa és elősegítse, hogy ebben az országban a dolgozó nép, élén a munkásosztállyal nyugodtan építhesse szocialista jövőjét. *(Percekig tartó tapsvihar.)*

Ez a cél megköveteli, hogy az eddiginél szorosabbra fogjuk össze a demokrácia erőit. A pártversengésnek egyre inkább háttérbe kell szorulnia, a nemzet nagy, közös céljai mögött: Ezzel párhuzamosan el kell mélyíteni és meg kell erősíteni a demokrácia legszilárdabb pillérét, a munkás-paraszt szövetséget. *(Taps.)*

A népi demokrata erők szorosabb összefogását a munkásosztály vezetése alatt, parancsolóan megkövetelik azok a hatalmas gazdasági tervek, amelyeknek megvalósítása lesz a Magyar Függetlenségi Népfront egyik legelőkelőbb feladata. Az idén befejeződik hároméves tervünk, befejeződött a háború okozta romok eltakarítása és az újjáépítés. Most, hatalmas munka előtt állunk, - ötéves tervünket kell megkezdeni. Ez a terv hazánkat öt év alatt a mostaninál sokkal fejlettebb iparral, korszerű modern mezőgazdasággal kívánja ellátni. Új alapokra akarja helyezni nehéziparunkat, újra számbaveszi és felkutatja a magyar föld méhének kincseit és az eddiginél hasonlíthatatlanul jobban akarja kihasználni termelő energiánkat.

Még jelentősebbek azok a tennivalók, amelyek a mezőgazdaság terén ránk várnak. A modern technika és tudomány minden eszközét igénybe kell venni elmaradt mezőgazdaságunk felemelésére. Meg kell gyorsítani a gépesítést és a mezőgazdasági gépüzemek létrehozását. Tízéves öntözési tervünk, tízéves villamosítási tervünk, az ország erdősítésének terve - mind e feladatokkal függ össze. Meg kell javítanunk a falu közlekedési, egészségügyi, szociális viszonyait. Fel kell számolnunk fokozatosan a város és a falu kulturális színvonala közti különbséget.

Hatalmas lendületet kell adni a szövetkezeti mozgalomnak falun, benne külön a termelő-szövetkezeteknek. A mezőgazdaság rendelkezésére kell bocsátani a tudomány és technika minden korszerű vívmányát. Lehetővé kell tenni a szövetkezetek számára, hogy a nagyüzemi termelés minden előnyét élvezhessék. Ugyanakkor nem szabad szem elől téveszteni, hogy a jó szövetkezeti mozgalom csak akkor jöhet létre, ha alapja az önkéntesség, és a jó példák alapján kialakult az a meggyőződés, hogy a szövetkezeti termelés fölényben van az egyéni, kisparaszti gazdálkodás fölött.

Ugyanakkor nem szabad szem elől téveszteni a falu egyéni gazdálkodóinak hathatós támogatását és gondoskodni kell arról, hogy a falu kizsákmányoló elemeivel szemben védelmet nyújtsunk nekik és így is éreztessük velük a demokrácia segítő kezét.

Emellett gondot kell fordítani a nemzetgazdaságilag annyira fontos kisipar és kiskereskedelem szerepének biztosítására. A demokratikus értelmiség jelentőségének és jó munkájának anyagi ellátottságukban is az eddiginél fokozottabban kifejezésre kell jutnia.

Az ötéves tervnek döntő célja általában az összes dolgozó rétegek életszínvonalának emelése. Minél erősebb iparunk, minél modernebb mezőgazdaságunk, annál jobban tudjuk e célt elérni. A demokrácia és annak vezető szerve, a Magyar Függetlenségi Népfront a dolgozók életszínvonalának emelésében látja legnemesebb feladatát és az ötéves terv sikerét nem utolsó sorban azon méri, hogy az eddiginél mennyivel több kultúrát, üdültetést, lakást tud adni a dolgozóknak. A falu és város közti különbség megszüntetésének egyik eszköze lesz az is, hogy az aggkori ellátást fokozatosan kiterjesszük a dolgozó parasztságra is.

Ami eddig abban az irányban történt, hogy a nép fiai kerüljenek a közép- és felső iskolákba, csak a kezdet kezdete. De nem elég a dolgozó nép fiait az iskolákba juttatni. Gondoskodni kell arról, hogy a tudás, amit nekik nyújtanak, valóban a haladó kultúra és tudomány eredménye legyen. E célból fokozottan támogatni fogjuk a népet hűen szolgáló tudósokat, művészeket, s mindazokat, akik a tudomány, a művészet terén emelik népünk önbizalmát és jövőbe vetett hitét.

A Magyar Függetlenségi Népfront a teljes vallásszabadság alapján áll és rajta lesz, hogy az állam és az egyház viszonyában eddig még meg nem oldott kérdéseket e téren a kölcsönös engedékenységgel és megértéssel szellemében végre nyugvópontra juttassa. De ugyanebből az elhatározásból folyik, hogy meg nem alkuvó harcot folytat azokkal ellen, akik az egyház befolyását és nemzetközi összeköttetéseit népi demokráciánk gyengítésére akarják felhasználni.

A népi demokrácia létrejötte és fennmaradása elsősorban a Szovjetunió felszabadító művének és a többi népi demokráciával való baráti együttműködésnek az eredménye. A magyar népi demokrácia tudja, hogy felemelkedése és boldogulása elválaszthatatlanul össze van kötve a demokrácia nemzetközi haladó erőinek sorsával és hogy a demokratikus szomszédainkkal való egészséges jóviszony a jövő legbiztosabb záloga. Ebből az is következik, hogy az igazi hazafiság szellemének ápolása csak úgy történhetik, ha ugyanakkor kíméletlen harcot folytatunk mindenféle sovinizmussal és nacionalizmussal szemben. Különösen küzdünk az irredentizmus és a revizionizmus ellen, amely a múltban megmérgezte szomszédainkkal való viszonyunkat. Ugyanakkor a legteljesebb demokratikus szabadságot biztosítjuk a nálunk élő nemzetiségek számára. A magyar sovinizmus elleni harc a legjobb biztosíték arra, hogy a szomszéd országokban élő magyarságnak és népi demokráciánk kultúrájának kapcsolata eleven, egészséges és eredményes lesz.

A Magyar Függetlenségi Népfront minden imperialista törekvésnek ellensége és éppen ezért szilárdan áll azon a hatalmas békefronton, amelyet felszabadítónk, a Szovjetunió vezet s amely a népi demokráciákkal együtt az emberi haladás legnagyobb biztosítója. Ez a helytállás a béke és a haladás frontján, elengedhetetlen alapfeltétele nemcsak politikai függetlenségünknek és önállóságunknak, hanem gazdasági továbbfejlődésünknek is. Az imperialisták, Amerika vezetésével egyre jobban veszélyeztetik gazdasági fejlődésünket. Ebből a szempontból felbecsülhetetlen segítség számunkra a most megalakult Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa, amely biztosítja számunkra a Szovjetunió és a népi demokráciák gazdasági támogatását.

A Függetlenségi Népfront külpolitikáját megszabja azoknak a kölcsönös barátsági és segélynyújtási szerződéseknek a sora, amelyeket felszabadítóinkkal, a nagy Szovjetunióval és a népi demokráciákkal kötöttünk és amelyeknek betartását mindenkor a legfontosabb feladatunknak tekintjük. Éberén és elszántan fogjuk őrizni a nemzetközi békefrontnak Magyarországra eső szakaszát és éppen ezért örömmel üdvözljük s minden erőnkkel támogatjuk a béke megtartására irányuló olyan kísérleteket, mint amilyenek éppen most adta tanújelét a szovjet nép bölcs vezére, Sztálin generalisszimusz. *(A jelenlevők felállnak és viharosan ünneplik Sztálint.)*

Ugyanebből a békepolitikából folyik, hogy minden más állammal szívesen erősítjük gazdasági kapcsolatainkat, - feltéve, ha ezek a kapcsolatok nem érintik nemzeti függetlenségünket és nem jelentenek beavatkozást belügyeinkbe.

A béke és függetlenségünk biztosítását célozza az az új honvédség is, amelynek megszervezése a Függetlenségi Népfront egyik legfőbb feladata. Annyi évszázad után végre olyan hadserege lesz a magyar népnek, amely valóban a dolgozó népet, a békét és az emberi haladást fogja védeni. *(Hatalmas taps.)*

Összefoglalva: A Magyar Függetlenségi Népfront céljául tűzi ki mindazoknak az intézkedéseknek és reformoknak a megvalósítását, amelyek biztosítják, hogy dolgozó magyar népünk kizsákmányolástól mentesen, az ország minden alkotó erejének mozgósításával fejlődhesse a szocialista társadalmi átalakulás útján.

Ezeknek a céloknak a megvalósítására a Magyar Függetlenségi Népfrontnak egy sor szervezeti rendszabályra is szüksége van.

Ezúttal a Magyar Függetlenségi Népfrontnak csak ideiglenes Országos Tanácsa alakult meg, amelyet le fog váltani a rövidesen összeülő Népfront-kongresszus által megválasztandó végleges Országos Tanács.

A Népfront szervezete sokkal szélesebb alapokon nyugszik, mint a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front. Ez természetesen adódik a demokrácia növekedéséből, abból a tényből, hogy hatalmas, új demokratikus szervezetek jöttek létre, amelyek a Függetlenségi Front megalakulásakor még nem voltak meg. Ilyen szervezetek a munkásság nagy múltú szakszervezetei mellett: a Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége, a Magyar Ifjúság Népi Szövetsége. Csak természetes, hogy ezeket a szervezeteket megfelelő képviselőt illeti meg a Függetlenségi Népfrontban. De nyitva állnak a Népfront kapui mindazoknak a politikai és társadalmi szervezeteknek, amelyek magukévá teszik céljait és amelyeket a Népfront Országos Tanácsa ennek alapján felvesz. Az ilyen módon szélesebb alapokra helyezett Függetlenségi Népfront magában foglalja a nemzet összes haladó és demokratikus erőit. Ilyen módon a Magyar Függetlenségi Népfronton kívülálló demokratikus erő nem lesz az országban. Ez jogosítja fel a Népfrontot arra, hogy az ország vezető szerve legyen és ez hárítja rá a felelősséget is az ország vezetéséért.

Az elmúlt négy esztendő tapasztalatai alapján a Függetlenségi Népfront szervezete szorosabb és nagyobb fegyelmet megkövetelő lesz, mint a Függetlenségi Fronté volt. Az előttünk álló nagy feladatokat csak úgy tudjuk nemzetünk üdvére és felemelkedésére jól megoldani, ha az eddiginél szorosabb összefogást és nagyobb fegyelmet követelünk meg. Ez a fegyelem természetesen nem zárja ki, sőt egyenesen megköveteli, hogy biztosítsuk a szabad bírálat és önbírálat jogát.

Végül: a Függetlenségi Népfront csak úgy tud megfelelni feladatának, ha elismert és kifejezett vezetője a munkásosztály, amely az elmúlt négy esztendő alatt annyi áldozattal, fegyelemmel, tudással és éberséggel mutatta meg, hogy erre a vezetésre rátermett.

Ezek volnának, igen tisztelt Ideiglenes Országos Tanács, azok a feladatok, amelyek előttünk állnak. Ezeknek a feladatoknak megvalósítására hívunk fel minden demokratikus magyart, a dolgozó nép minden hű fiát. A program, amellyel a magyar nép elé lépünk, tiszta nemzeti program, amely biztosítja, hogy most már egyenesebb úton, kevesebb megrázkódtatással, kisebb áldozatokkal haladhassunk a boldogulás és a felvirágzás útján. Nem kétséges, hogy minden alkotó magyar követni fogja hívó szavunkat, táborunkba lép és segít megvalósítani azokat a célokat, amelyeket száz évvel ezelőtt Kossuth, Petőfi, Táncsics, - a magyarság legjobbjai írtak zászlajukra s amelyeknek megvalósítása, beteljesítése és továbbfejlesztése a mai magyar nemzedék történelmi feladata. És mi vállaljuk, hogy a Magyar Függetlenségi Népfront zászlaja alatt ezt a feladatot győzelmesen meg is oldjuk. *(Hatalmas éljenzés, percekig tartó taps.)*

(A Magyar Függetlenségi Népfront
Ideiglenes Országos Tanácsa
megalakulásakor mondott beszéd,
1949. február 1-én.)

PÁRTUNK FELADATAI

Tisztelt Központi Vezetőség!

Legutolsó ülésünk óta eltelt három hónapot a magyar népi demokrácia és benne a Magyar Dolgozók Pártjának további megerősödése jellemezte. Beszámolómban e megerősődéssel kapcsolatban részletesen foglalkozni akarok a Függetlenségi Népfront megalakulásával, a Mindszenty-kérdéssel, az ötéves tervünkkel, mint a fejlődés jellemzőjével és végül Pártunk problémáival.

A magyar köztársaság létrehozásának hároméves évfordulója alkalmából megalakult a Magyar Függetlenségi Népfront, megválasztotta ideiglenes Országos Tanácsát és kinyilatkoztatta azokat az elveket, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar dolgozó nép demokratikus erőinek szorosabb összefogásával továbbvigyék sokat szenvedett nemzetünket a felemelkedés és a boldogulás útján. A Függetlenségi Népfront nyilatkozata újra megerősítette azt a felismerést, hogy a magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártjának programja a legjobb útmutatás népünk felvirágoztatására.

Ezen a felismerésen alapszik az a törekvés is, mely az elmúlt négy esztendő tapasztalatai alapján ki akarja rekeszteni az idejétmúlt, a demokrácia ellenségeinek aknamunkáját megkönnyítő pártversengést. Ebből a felismerésből folyik az az egyre erősödő követelése is, hogy a demokratikus erők összefogása az eddiginél legyen nemcsak szélesebb, de szorosabb és fegyelmezettebb is. Ezért mondotta ki a Függetlenségi Népfront nyilatkozata, hogy a benne egyesülő politikai és társadalmi szervezetek, az általuk létrehozott Ideiglenes Tanács döntéseinek mindenben alávetik magukat és határozatait végrehajtják.

Az új Függetlenségi Népfront megnövekedett vonzóerejének bizonyítéka és eredménye a Független Magyar Demokrata Pártnak és a Radikális Pártnak csatlakozása. Ez a két ellenzéki párt az 1947-es választások óta eltelt időben meggyőződött róla, hogy a magyar dolgozó nép érdekében eredményes munkát csak azon az alapon lehet végezni, amelyen a Magyar Dolgozók Pártja és a Függetlenségi Népfront állnak. Ebből a meggyőződésből kifolyólag leszegezték, hogy helyeslik a Magyar Függetlenségi Népfront programját és célkitűzéseit. Egyben kérték azt is, hogy vegyék fel őket a Népfrontba, és adjuk meg nekik a lehetőséget, hogy az országépítő munkából kivegyék a részüket. Ennek a két pártnak állásfoglalásában szerepet játszott az a felismerés is, hogy a magyar népi demokrácia eddigi vezetésével szembenálló, ellenzékieskedő politika egyedül és kizárólag a nép ellenségeinek, a reakciónak, az imperialisták malmára hajtja a vizet.

A két párt csatlakozása nemcsak jelentős szellemi győzelme a Függetlenségi Népfrontnak, de egyben mutatója annak is, hogy sokan azok közül, akik 1947 nyarán még kételkedve vagy ellenzéki szemmel nézték működésünket, közben meggyőződtek álláspontjuk helytelenségéről; a magyar népi demokrácia gazdasági és politikai sikerei arra bírták őket, hogy passzív vagy ellenséges magatartásukat feladják és politikai síkon is belépjenek a demokrácia építő erői közé. Ennek a két pártnak a csatlakozása egyben a népi demokrácia tömegbázisának bizonyos kiszélesedését is jelenti.

Természetes, hogy e két párt csatlakozásának politikai és szervezeti előfeltételei is vannak. A jövőben ingadozás nélkül, fegyelmezetten kell követniük a Függetlenségi Népfront vonalát és gondoskodniuk kell arról, hogy soraikat a Népfrontba való belépésük előtt megtisztítsák.

A Függetlenségi Népfront létrejöttének pozitív eredményének tekinthető a Barankovics-féle párt feloszlása is. Ez a párt az 1947-es választásokon elsősorban a vallásos katolikus parasztok szavazatait kapta meg. Azokét a parasztokét, akik reakciós egyházi körök befolyása alatt - akkor még - ellenzéki álláspontot foglaltak el nem egy kérdésben a népi demokráciával szemben. Abban a mértékben azonban, ahogy ezek a paraszti tömegek közeledtek a demokrácia felé, megbékéltek annak intézkedéseivel, mert belátták helyességüket, olyan mértékben szűkült ennek a pártnak az alapja és létjogosultsága.

Az önkéntes feloszláshoz hozzájárult az is, hogy ez a párt fennállása óta sem kritikában, sem javaslatokban, a legparányibb hozzájárulást nem tudta adni a demokrácia építéséhez. Ezen tényezők együttes eredményeképpen, minden nyomás nélkül, annak tudatában, hogy a magyar népi demokrácia életében teljesen feleslegesek és szerepük csak káros, oszlottak fel Barankovicsék. Feloszlásuk, ismétlem, újabb bizonyíték arra, hogy hazánkban alkotni és dolgozni csak azon az alapon lehet, amelyet mi raktunk le és csak a Magyar Függetlenségi Népfront szervezetén belül, mely az egész magyar demokráciát átfogja.

A magyar demokrácia erőinek növekedését mutatja Mindszenty bíboros letartóztatása és elítélése is. A nyugati imperialisták ezzel kapcsolatban természetesen vallásüldözésről beszélnek. A magyar demokráciának nincs szüksége arra, hogy ezzel a váddal szemben védekezzék. Az összes magyar egyházak, a római katolikuson kívül, püspökeik és világi vezetőik nevében éppen a Mindszenty-üggyel kapcsolatban utasították el az ellenséges külföldnek azt a vádját, hogy Magyarországon vallásüldözés volna, hogy itt nincs vallásszabadság. A magyar demokrácia mindezekkel a vallásfelekezetekkel olyan kölcsönös megértésen és engedékenységen alapuló szerződéseket kötött, mely messze felülmúlja a vallásszabadság gyakorlása terén mindazt, amit Anglia, Amerika vagy a többi polgári állam nyújt.

Tudvalevő, hogy mi hasonló megegyezésre törekedtünk a római katolikus egyházzal is és ezt a törekvésünket négy esztendőn keresztül türelmesen és messzemenő engedékenységgel igyekeztünk érvényre juttatni. Ha ez a törekvésünk nem járt olyan sikerrel, mint a többi egyházaknál, annak oka elsősorban abban keresendő, hogy a Vatikán teljes erővel az amerikai imperializmus szolgálatára és rendelkezésére bocsátotta befolyását. Az amerikai imperializmus pedig világuralomra törekszik. Amerikának Közép-Európára vonatkozó tervei között szerepel Bajorország, Ausztria és Magyarországnak összefogása az 1918-ban elűzött Habsburg uralkodóház alatt.

Ennek a tervnek volt fanatikus előharcosa Mindszenty. Ezekért a célokért szolgálta ki Mindszenty az amerikai imperialistákat, ezért kémkedett számukra, ezért szerkesztett olyan jelentéseket, amelyek növelték amerikai gazdáinak étvágyát, ezért buzgólkodott azon, hogy a korona vissza ne kerüljön az országba, ezért szervezte Habsburg Ottó híveit, ezért sértette meg a magyar demokrácia minden törvényét, mely e tervet akadályozta. Az athéni pátriárka, mint államfő, aki népét az angolszász imperialistáknak eladja, ez volt politikai ideálja.

A katolikus reakciós államszövetség az amerikai imperialistáknak régi, dédelgetett terve. 1942-ben Habsburg Ottó ezt a tervet az előkelő amerikai „Foreign Affairs” hasábjain fejtette ki. És, hogy az Amerikai Egyesült Államok kormánya ezt a tervet helyeselte, ezt mutatja az a körülmény, hogy megengedték Habsburg Ottónak, hogy az amerikai hadseregen belül osztrák légiót szervezzon. Ennek a légióknak toborzó irodáját 1942 novemberében a newyorki Broadway-n nyitották meg. Ugyanakkor kezdték összeszedni a volt osztrák-magyar monarchia alattvalóit, akik az Egyesült Államok hadseregében szolgáltak és összegyűjtötték őket Camp Atterburyben, Indiana államban, nem messze Indianapolistól. Maga Habsburg Ottó is ebbe a városba tette át főhadiszállását. A légióknak csak az első zászlóalja alakult meg, amelyet a 101-es zászlóaljnak neveztek. Kiképzését a 92. - négerből álló - hadosztállyal együtt végezték. A

zászlójuk természetesen fekete-sárga volt és a személyi lapokon a születési helyek így voltak bejegyezve: Budapest (Ausztria), Szeged (Ausztria).

A Habsburg-légió nem volt hosszú életű. Annyira durván és otrombán csinálták, hogy minden érdekelt ország demokratikus, sőt hivatalos erői is tiltakoztak ellene, úgy, hogy végül 1943 tavaszán feloszlatták és tagjait az amerikai hadsereg többi kötelékébe küldték vissza.

Ez az epizód, mely nagy sajtó-csatározások közepette zajlott le, mutatja, hogy az amerikai imperialistáknak ez a terve nem mai keletű. És hogy a Vatikán sem csak a második világháború befejezése után kapta fel ezt a tervet, arra vonatkozólag egyetlen adatot olvasok fel. Ez az adat Ujszászy István vezérőrnagy egy jelentéséből való.

Ujszászy a honvédség vezérkari főnöksége II. osztályának, a felderítésnek volt a vezetője és mint ilyen, 1942-ben tagja volt annak a katonai küldöttségnek, amely a fasiszták meghívására Szombathelyi Ferenc vezérezredes, az akkori honvédség vezérkari főnökével Rómába utazott. A küldöttséget, - ahogy a jelentés elmondja - fogadta Mussolini és fogadta Ciano, az olasz külügyminiszter és végül - 1942. április 16-án délelőtt - XII. Pius pápa is. A pápa háromnegyed órán át négy szemközt tárgyalt Szombathelyi vezérezredessel, akit azóta, mint háborús bűnöst felakasztottak. Utána fogadta a katonai delegáció többi tagjait, köztük Ujszászy vezérőrnagyot és Vörös János vezérőrnagyot, aki később, a felszabadulás után honvédelmi miniszter lett. Ujszászy jelentése, amelyet feletteseihez erről a fogadásról írt, többek közt a következőket tartalmazza:

„Hazautazásunk alkalmából Szombathelyi vezérezredes közölte velem a pápával folytatott beszélgetésének tartalmát. A pápa kifejtette azon törekvését, amely odairányul, hogy «egy egységes nagy katolikus monarchiát teremtsen a Dunavölgyben a Szovjetunió ellen», amely monarchia Bajorországból, Ausztriából, Magyar- és Horvátországból, esetleg Csehszlovákiából állana.”

Apor Gábor szentszéki követ jelentései 1943 tavaszáról ugyancsak megemlékeztek azokról a tárgyalásokról, amelyeket Spellmann newyorki, Faulhaber müncheni, Innitzer bécsi, Rohrer salzburgi hercegérsekek egy Habsburg-vezetés alatt álló Duna-monarchia megalkotására vonatkozólag a Vatikánnal folytattak.

E terveknek később különös veszélyességet kölcsönzött az, hogy akadt rá precedens, a görög példa, ahol az angol, ú. n. munkáskormány és utána az amerikai imperializmus kényszerítette rá a görög népre az elűzött fasiszta királyt. Hasonló terveket táplálnak az Egyesült Államok Spanyolországban. A francia köztársaság éppen ezekben a napokban kísérletezik Bao-Tai-jal, az elűzött vietnami uralkodóval, akit francia szuronnal szeretnének visszaültetni a szabadságáért küzdő vietnami nép nyakára.

Ilyen tervekkel a háttérben, eleve sikertelenségre volt ítélve a magyar demokráciának minden kísérlete, hogy a többi egyházakkal kötött szerződések példájára a római katolikus egyházzal is megegyezésre jusson. A Vatikánnak nem megegyezés és béke, hanem harc és nyugtalanság kellett. A Vatikán szívesen kötött szerződést Mussolinivel vagy Hitlerrel, de a magyar népi demokráciával nem köthetett megegyezést, mert az ilyen szerződés saját nagyravágyó politikai terveibe és az amerikai imperialisták terveibe ütközött. Ezen tört meg a magyar demokrácia minden békekísérlete, ezért lökték ismételtén vissza a magyar demokrácia békére kinyújtott jobbát. Ezért támogatta a Vatikán tovább Mindszentyt akkor is, miután a magyar kormány rendelkezésére bocsátotta a Mindszentyre vonatkozó vádak és tényeket.

Két adatot kívánok ezzel kapcsolatban ismertetni. Mindkettő a magyar püspöki kar hivatalos jegyzőkönyveiből való, amely jegyzőkönyvek Mindszenty közismert fémtokjából kerültek elő.

Az 1948. november 3-i püspök-kari konferencián, amelyen Mindszenty elnökölt, dr. Czapik Gyula egri érsek beszámolt római útjáról. Közbevetőleg jegyzem meg, hogy a magyar demokrácia minden módon elősegítette, hogy a Vatikán, a magyar püspökök információja alapján, közvetlenül nyerjen betekintést ezekbe a kérdésekbe, s ezért természetesen engedélyezte a püspökök Rómába utazását. A jegyzőkönyv röviden tartalmazza Czapik beszámolóját. Czapik pápai kihallgatásáról a következő áll benne: „Pápai kihallgatáson volt; több helyen csak névjeggyel intézte el a kötelező udvariasságot. Kérdezték, hogyan látja a magyar helyzetet. Azt mondta, hogy holtponton van: megegyezés nem lehetséges, mert erre nem alkalmas sem a hercegprímás, sem a püspöki kar”.

Ez a jegyzőkönyv kereken kimondja: nem a magyar demokrácia volt alkalmatlan a megegyezésre, hanem a primás és a püspöki kar. S hogy a primás gyűlölete meddig ment a magyar demokráciával szemben, arra nézve jellemző a püspöki kar 1948. július 17-én ugyancsak Mindszenty elnöklete alatt tartott üléséről szóló jegyzőkönyv. E jegyzőkönyv 13. napirendi pontja a következőket mondja:

„A szatmári irgalmasnővérek tartományfőnöknője írja:

«Sátoraljaújhelyről kérdést intézett hozzánk a ház főnöknője, hogy a népjóléti miniszter felügyelete alá tartozó bölcsőde és napközi otthon vezetését, amelyet az MNDSz vezetősége szervez, vállalhatják-e a nővérek. A Demokratikus Nők bevallása szerint mint ápolónők és védőnők négyen, esetleg öten díjazásban részesülnének».

Határozat: Nem. A mai rezsim kreatúráival együttműködni senkinek sem szabad.”

Ez a kép is világos. Mindszenty és társai politikai elvakultságukban - és abban a reményben, hogy határozatuk nem jut nyilvánosságra - még a magyar csecsemők védelme terén sem akartak együtt dolgozni velünk.

A magyar demokrácia a jogos önvédelem eszközével élt, amikor az imperialisták zsoldjában álló és az egyház palástja mögé megbúvó magyar ügynökökről lerántotta a leplet. Mindszenty letartóztatása, leleplezése és elítélése nemcsak a magyar demokrácia, de a nemzetközi demokrácia győzelme is és nemcsak a magyar, de a nemzetközi reakció súlyos veresége is.

A reakció és a külföldi imperialisták súlyos veresége volt magának Mindszentynek letartóztatása. Ellenségeink folyton azt a nótát fűjták, hogy a magyar demokrácia túl gyenge ahhoz, hogy ilyen lépést megtegyen. Fokozódott a reakció dühe, amikor kiderült, hogy a letartóztatás egyben az egész nemzetközi reakció terveinek leleplezését jelenti. A legnagyobb dühöt azonban az váltotta ki náluk, hogy Mindszenty a tárgyaláson nem mint a reakció kemény előharcosa állt ki, hanem bevallotta bűneit, meghunyászkodott, mentegetőzött, sajnálkozott, javulást és jóvátételt ígért.

Tudvalevőleg ezt a magatartását a reakció szerte a világon különböző vegyszereknek és kínzásoknak próbálta betudni. Mi, magyar kommunisták eleget szenvedtünk a fasiszmus kínzókamráiban, és rajtunk valóban kipróbálták a fasiszta kínzási technika minden vívmányát. Ennek ellenére, huszonöt esztendő földalatti harcunk idején, soha, egyetlen esetben nem akadt olyan kommunista vezető, aki a bíróság előtt megtagadta volna elveit. Tucátjával voltak olyanok, akiket vallatás közben halálra kínoztak, vagy akik a bitófa alatt is emelt fővel, szilárdan kitartottak kommunista meggyőződésük mellett.

És ez nemcsak a magyar, de a többi országok kommunistáira és szabadságharcosaira is vonatkozik. Ha valaki, úgy mi tudjuk, hogy kínzással, fenyegetéssel, kémiai szerekkel vagy pszichikai behatással meggyőződést nem lehet megváltoztatni

Mindszenty magatartásának megváltozásában nem kell semmiféle titkot keresni. Mindszenty magatartása megváltozott, mert a letartóztatás ténye - és ahogy saját maga mondotta - a töprengésben eltöltött hosszú börtön-napok meggyőzték őt régi álláspontjának helytelenségéről. Ez nem változtat azon, hogy Mindszenty pálfordulása a magyar demokrácia óriási erkölcsi győzelme és a magyar és nemzetközi reakció súlyos ideológiai veresége.

Ezért megértjük a csalódásnak azt a dühkitörését, ami ezt a pálfordulást kísérte.

Egyébként az igazságügyminiszter módot adott még a tárgyalás előtt a magyar püspöki karnak arra, hogy Mindszenty megváltozott álláspontjának indokairól közvetlenül meggyőződést szerezhesen. Ezért egy püspöknek megengedte, hogy a primással beszéljen. Mindszenty megmagyarázta a püspöknek azokat a szempontokat, amelyeket a tárgyalás előtt az igazságügyminiszterhez írt levelében lefektetett s melyekben a magyar demokráciával való megegyezést sürgette. A püspök erről a beszélgetésről beszámolt a püspöki konferencia előtt. Ennek a beszámolónak eredményeképpen hozta a magyar püspöki kar azt a határozatot, hogy a Mindszenty-ügy elintézését a magyar kormány bölcs belátására bízta.

A magyar püspöki kar, amely a viszonyainkat mégis csak jobban ismeri, mint Newyork vagy London bértollnokai, ezzel a magatartásával már a per lefolytatása előtt kimondotta ítéletét.

Mindjárt hozzátehetem, hogy ennek a püspöki karnak a zöme távol áll attól, hogy a magyar demokráciát szeresse. Ellenkezőleg, legtöbbjük visszasírja azokat az időket, amikor - mint soktízezer hold föld ura - óriási anyagi és politikai hatalommal rendelkezett. Egy része maga is bele van keverve a Mindszenty-ügybe. Ha mégis három nappal Mindszenty letartóztatása után gazdasági egyezményt írtak alá a magyar kormánnyal és tíz nappal később tárgyalást kezdtek az egyház és az állam viszonyának rendezésére, úgy azt azért is tették, mert tudták, hogy itt nem vallásüldözésről van szó. És, mert meg voltak győződve a magyar kormány megbékélési szándékairól. A tárgyalások eredményre is vezettek volna, de éppen ezért közbelépett a Vatikán és a további tárgyalásokat „eltanácsolta”,

Szeretnék itt néhány szót szólni a Mindszenty-ügy nemzetközi visszhangjáról. Az csak természetes, hogy az amerikai imperialisták óriási lármát csaptak. Nem valami boldogok, hogy közép-európai reakciós terveikre ilyen fény derült, annak sem örülnek, hogy diplomáciájuk - enyhén szólva - szokatlan működése ilyen megvilágításba került. Mi megértjük, hogy szaladnak a pénzüik és terveik után.

A lármát tehát, amit Mindszentyért csaptak, természetesnek tartjuk. De ha a háborús uszítók vérgőzös, kardcsörtető bandája, mely a világ békéjét, családok százmillióinak nyugalmaát, egész kontinensek ártatlan gyermekeinek, asszonyainak életét fenyegeti, a vallásszabadság és az általános emberi szabadság védelmezőjének szerepében lép fel, úgy ezt megvetéssel utasítjuk vissza.

A szabadságot és annak minden fajtát nem a municiógyárosok, nagytőkések, trösztvezérek, bankárok és bérenceik szokták védelmezni, sem Amerikában, sem egyebütt a világon.

Néhány szót akarok szentelni a Mindszentyvel kapcsolatos reakciós hangverseny munkáspárti résztvevőinek. Mi már hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy ahol az imperialistáknak lakáj-szolgálatot kell teljesíteni, ott nem hiányoznak a munkásság árulói.

Ezúttal is így volt. Nem véletlen az, hogy egyetlen ország tartotta szükségesnek ezzel kapcsolatban hivatalos jegyzékben fordulni a magyar kormányhoz és ez az ország Anglia volt, amelyet az úgynevezett munkáskormány vezet. Mi tudjuk, hogy az angol munkáspártnak Mindszenty már régen gyengéje. 1947-ben Healy, az angol munkáspárt külügyi osztályának vezetője - Bevin jobb- vagy balkeze - a brünni szociáldemokrata konferencián és Magyar-

országban jártában követelte a magyar szociáldemokratáktól, hogy ne a kommunistákkal, hanem Mindszentyvel fogjanak össze. Healynek ez a felfogása nagyon hasznos volt számunkra, mert kinyitotta a tétovázó szociáldemokrata elvtársak szemét. Viszont érthetővé teszi, hogy miért éppen Bevin sietett a Mindszenty-ügyön keresztül a magyar belügyekbe beavatkozni. Erre a beavatkozásra az angol kormány megfelelő választ kapott. Bevin még külön nehezményezi, hogy őt a fasiszták között emlegették.

Mi Marx, Engels, Lenin és Sztálin követői vagyunk, akik arra tanítottak bennünket, hogy nemcsak a magánéletben, de a politikában és a pártoknál is tegyünk különbséget a között, amit egy ember, vagy egy párt hirdet magáról és amit az illető a valóságban tesz. Az angol munkáspárt hirdetheti magáról, hogy ő szocialista. De a Mindszenty-ügyben csak úgy, mint a Szovjetunió elleni politikai és rágalomhadjáratban egy sorban áll a spanyol kardinálisokkal, akik könyökig vájkáltak a spanyol munkások vérében, Pétain bíbornokaival, akik a háború alatt együttműködtek a fasisztákkal.

Azokban a napokban, amikor Bevin a magyar demokráciát kioktatta a szabadságjogok kezdő alapelemeiről, az amerikai sajtóban olvastam egy tiltakozást. E tiltakozás közli, hogy a maláj angol gyarmatokra, a népük felszabadításáért küzdő kommunista és demokratikus partizánok ellen az angol kormány Borneó-sziget belsejéből daják fejvadászokat hozatott. Ezeket a fejvadászokat, akik az őserdőben lopva közelítik meg áldozataikat és mérgezett nyilakkal ölik meg őket, hogy azután fejüket levágják, az angol kormány repülőgépekkel importálja Malájba. Minden beszolgáltatott fej után ezeket a dajákat külön jutalomban részesítik. Világos, hogy olyanoktól, akik a népek szabadsága ellen, a gyarmati kizsákmányolás érdekében ilyesmire képesek, nem fogadunk el kioktatást s magukra vessenek, ha azt a választ kapják, ami nekik kijár.

Mindszenty leleplezésének és letartóztatásának természetesen nemcsak a reakciós táborban volt visszhangja, hanem világszerte, ott is, ahol az emberi szabadságért küzdenek. Ezeknek a táborában Mindszenty elítélése és leleplezése a legnagyobb helyesléssel találkozott. Ez a tábor, amely a Szovjetunió és bölcs vezérének, Sztálin elvtársnak vezetésével fáradtságot és türelmet nem kímélve küzd a béke megtartásáért, a háborús uszítók ellen, lelkesedéssel támogatja a magyar demokrácia harcát a reakció egyházi köntös mögé bújt képviselőivel szemben. Érti és tudja, az a csapás, amelyet a magyar demokrácia ellenségeire mértek, a világ reakcióját éri.

Számunkra ebben a kérdésben a legjelentősebb volt természetesen saját népünk állásfoglalása. És itt érte a reakciót a legsúlyosabb vereség: a magyar dolgozó nép lelkes helyesléssel és megnyugvással fogadta Mindszenty letartóztatását és perét.

Hiába jártak a nyugati reakciós sajtó képviselői a tárgyalás utáni napon szerte a fővárosban és a templomokban. Semmi nyoma nem volt az általuk oly hön óhajtott izgalomnak vagy éppen elkeseredésnek. Az a nyugalom és az a helyeslés, mellyel a magyar munkások, parasztok, a haladó értelmiség az ítéletet fogadta, egyben mutatta, hogy a demokrácia négy esztendő alatt milyen mély gyökeret eresztett és mennyire megnyerte a dolgozók bizalmát és támogatását.

Mi örülünk dolgozó népünk és a haladó világ helyeslésének és újabb igazolását látjuk benne annak, hogy jó úton járunk, amikor Mindszenty garázdálkodásának gátat vetettünk. De még inkább igazolja lépésünk helyességét az imperialisták dühkitörése és gyűlölet-hulláma, amely még jobban alátámasztja bennünk azt a szilárd meggyőződést, hogy helyes volt, amit tettünk és hogy tántoríthatatlanul tovább kell mennünk a megkezdett úton. A reakció lármája és gyűlölete egy milliméterrel el nem fog téríteni bennünket attól a céltől, amelyet a magyar

dolgozó nép, a nemzetközi proletár-szolidaritás és a békefront érdekében helyesnek és követendőnek tartunk.

Áttérek most egy másik kérdésre. A demokrácia megerősödésével már jut idő és energia olyan kérdések tisztázására, amelyeket eddig elhanyagoltunk. Most tisztáztuk népi demokráciánk államának jellegét. Megállapítottuk, hogy a népi demokrácia olyan állam, melynek segítségével a Szovjetunió győzelmének eredményeként és a Szovjetunióra támaszkodva, a dolgozó nép, a munkásosztály vezetése alatt halad a kapitalizmusból a szocializmus felé. A népi demokrácia funkciójára nézve proletárdiktatúra, szovjetforma nélkül.

Nézzük meg, hogy állunk a népi demokrácia vezető osztályával, az ipari munkássággal.

Az ipari munkásság döntő része Pártunkon belül foglal helyet és teljes erővel támogatja a népi demokrácia, a szocializmus építésének célkitűzéseit. A magyar munkásosztály egyre inkább belenő a dolgozó népet vezető szerepébe. Ez a szerep nemcsak vezetést és példaadást, de rengeteg áldozatot is követel. A magyar ipari munkásság megértette nagy tanítónknak, Leninnek a szavait: „Az ipari munkások nem tudják azt a világtörténelmi küldetésüket elvégezni, mellyel megszabadítják az emberiséget a tőkés járomtól és a háborúktól, ha bezárkóznak szűk céhbeli és szakmai érdekeik körébe s önkielégülten azokra a fáradozásokra korlátozódnak, melyekkel nem egyszer túrhető kispolgári helyzetüket akarják megjavítani”.

A magyar ipari munkásság már a felszabadulás utáni nehéz hónapokban példamutató áldozatkészségével bizonyította be, hogy alkalmas ennek a történelmi szerepnek betöltésére. Ismételten bebizonyította ezt az infláció szörnyű hónapjaiban, a reakció elleni politikai harcban, de még inkább a munkapad mellett. És újra bebizonyította, éppen ezekben a napokban, amikor - az új, szorosra fogott termelési normákkal - újabb áldozatot vállalt magára, a normák több munkát követelő áldozatát. Mint az utolsó hetek mutatják, a magyar ipari munkásság az új, szigorúbb normákat nemcsak megértéssel fogadta, hanem már túl is teljesítette. Ugyanakkor új, lendületes munkaversenybe fogott és ezzel válaszolt azoknak a reakciós köröknek, amelyek az új normák megállapításától az ipari munkások elkedvetlenedését, a termelés csökkenését várták. A munkaverseny, mely az öntudatos diósgyőri munkások kezdeményezésére megindult, már majdnem ezer üzemre terjed ki. Az a körülmény, hogy e verseny közvetlenül a normák megszigorítása után keletkezett, külön csattanó bizonyítéka a magyar proletariátus erejének, áldozatkészségének és megnövekedett politikai öntudatának.

De más téren is mutatkozik, hogy ipari munkásságunk együtt nő a ráháruló szocialista feladatokkal. Ha egy fél évvel ezelőtt még magyaráznunk kellett, hogy az ország vezetése minden téren áldozatokat követel, hogy az ipari munkásság legjobb fiait adja oda az államgépezetnek, a hadseregnek, a rendőrségnek, még akkor is, ha ez számára átmenetileg anyagi hátrányokkal is jár, úgy ma már nyugodtan állíthatjuk, hogy ezen túljutottunk. A demokratikus rendőrség toborzására 26.000 munkás- és parasztfjú jelentkezett és mi rajta leszünk, hogy valamennyiüket beállítsuk a demokrácia építésének szolgálatába. A magyar ipari munkásság és a szegényparaszság egyre inkább megérti, hogy jövője és fejlődése csak akkor van biztosítva, ha az ország minden fontos pozíciójában ott állnak a dolgozók vagy gyermekeik és szocialista öntudattal végzik ott munkájukat.

Rendkívül nagy a fejlődés az ipari munkások szövetségese, a dolgozó parasztság körében is. A mostani Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetségének választásánál megmutatkozott, hogy a demokrácia mellé nemcsak a szegényparaszság, de egyre inkább a középparaszság is felsorakozott. Szerte az országban megállapítható, hogy a szövetkezeti mozgalom - a dolgozó parasztság felvirágoztatásának egyetlen útja - kezd gyökeret verni. A meglévő szövetkezetek erősödnek, gyarapodnak s az érdeklődés, a megértés egyre nő velük

szemben. Egyre több helyről halljuk, hogy ma már kinevetik azokat, akik a kolhózokkal kapcsolatban közös vályúról, meg csajkáról beszélnek.

Mikor a középparasztságban tapasztalható fordulatot aláhúzzuk, ugyanakkor rá kell mutatnunk arra, hogy Pártunk vidéki és falusi szervei sorozatosan követnek el olyan hibákat a dolgozó parasztsággal szemben, melyeknek továbbtűrése, vagy ki nem javítása komolyan veszélyezteti a falun minden eddigi sikereinket.

Hogy rávilágíthassak ezekre a hibákra, legyen szabad ezen a téren is a nagy Szovjetunió és a Bolsevik Párt tapasztalataira hivatkoznom. Lenin és Sztálin a parasztságot a munkásosztály felszabadító harcában a legfontosabb közvetlen tartaléknak tekintette. Amikor a feudális cárizmus megdöntésére kellett az erőket összpontosítani, akkor a Bolsevik Párt jelszava az volt, hogy az ipari munkásság az egész parasztsággal - a kulákokkal is - vállvetve harcoljon.

Mikor 1917 áprilisa után a szocialista forradalom előfeltételeit érlelte meg a fejlődés, Lenin és Sztálin ezen a jelszón változtattak. A jelszó ekkor az lett, hogy a munkásság és a vele szövetséges szegényparasztság együtt döntsék meg a kapitalizmust. A győzelem első esztendejében a Bolsevik Párt politikája a szegényparasztsággal való szövetség mellett, a középparasztság semlegesítése és a kulákság elleni harc lett. Mikor a szovjethatalom megerősödött, ezen is változtattak. A szegényparasztságra való támaszkodás és a kulákság elleni harc mellett irányt vettek a középparasztság megnyerésére is. Sztálin erről a következőt írta:

„Lenin jelszavának a veleje az, hogy pompásan, találó módon határozta meg a Párt falun kifejtett munkásságának hármast, de mégis egységes feladatát, melyet egy tömör formulában juttatott kifejezésre: a) támaszkodj a szegényparasztságra, b) egyezz meg a középparaszttal, c) egy pillanatra se szüntesd meg a harcot a kulák ellen”.²⁴

Mikor 1920-ban a Kommunista Internacionálé II. Kongresszusán a kommunista pártoknak meg kellett magyarázni ezt a programot, Lenin pontosan kidolgozta azt, hogy mit ért a szegényparasztság, a középparasztság és a kulák alatt. Az ipari munkásság legszorosabb szövetségesei közé sorolta a földmunkásokat, azután a félproletár paraszti elemeket, akiknek olyan kevés a földjük, hogy abból magából megélni nem tudnak s kénytelenek bér munkát is vállalni, s végül azokat a kisparasztokat, akiknek földje éppen csak arra elég, hogy családjukat eltarthassák.

A középparasztokhoz azokat számította Lenin, akik rendszerint nemcsak családjukat és gazdaságukat tudják eltartani, hanem - legalább is jó években - olyan felesleggel is rendelkeznek, melyet tőkésíteni tudnak. Ez a réteg gyakran, ha csak átmenetileg is, de idegen munkaerőt is foglalkoztat. Lenin például Németországban az 5-10 hektáros, azaz 9-19 holdig terjedő birtokokkal rendelkező parasztokat számította ebbe a kategóriába. És a statisztika alapján megmutatta, hogy az ilyen középparasztok közül, pl. Ausztriában, minden harmadik bér munkást is tartott.

A harmadik kategóriába a nagyparasztokat, a „kulákokat” sorolta és bennük látta a forradalmi munkásság legszamosabb, legközvetlenebb és legelszántabb ellenségét. Ennek megfelelően követelte a velük szemben való kíméletlen harcot is.

Lenin külön rámutatott arra, hogy a középparasztságot a munkásság a forradalom első idejében nem tudja a maga oldalára állítani és ezért semlegesíteni kell.

²⁴ Sztálin: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 209. old.

„A forradalmi proletariátus - mondotta Lenin -, legalább a legközelebbi jövőre és a proletárdiktatúra időszakának kezdetére - nem tűzheti ki feladatául azt, hogy ezt a réteget a maga oldalára vonja, hanem arra a feladatra kell szorítkoznia, hogy ezt a réteget semlegesítse, azaz a proletariátus és a burzsoázia harcában semlegessé tegye. Ennek a rétegnek ingadozásai e két erő között elkerülhetetlenek s az új korszak kezdetén ez a réteg a fejlett kapitalista országokban inkább a burzsoázia felé húzódik majd. Itt ugyanis túlteng a magántulajdonosok világszemlélete és hangulata; e réteg közvetlenül érdekelt a spekulációban, a «szabad» kereskedelemben és a tulajdonban; a bér munkásokkal szembeni ellentét nyilvánvaló.”²⁵

Ennek a középparasztságnak a magatartásáról mondotta Sztálin:

„A középparasztt sáпитozott és ingadozott a forradalom és ellenforradalom között, míg a burzsoáziát megdöntöttük, míg a szovjetek hatalma nem volt szilárd, amiértis a középparasztt semlegesíteni kellett. A középparasztt felénk kezdett fordulni, amikor kezdett meggyőződni arról, hogy a burzsoáziát «komolyan» megdöntöttük, hogy a szovjetek hatalma megszilárdul, hogy a kulákokat legyűrjük, hogy a Vörös Hadsereg győzni kezd a polgárháború frontjain. Csak ezen fordulat után vált lehetségessé pártunk harmadik stratégiai jelszava, melyet Lenin a párt VIII. kongresszusán adott ki: a szegényparasztságra támaszkodva s a középparaszttal tartós szövetséget teremtve - előre a szocialista építőmunkáért”.²⁶

Ez volt a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának a politikája a parasztkérdésben. Nézzük, hogyan alkalmaztuk mi ezt a magyar viszonyokra?

A felszabadulás utáni első hónapokban mi is az egész parasztsággal, tehát a kulákokkal is mentünk együtt a feudális nagybirtok és a Horthy-rendszer maradványainak megszüntetéséért. A kulákokkal való együttmenés megkönnyítésére álltunk meg a földosztáskor a 200 holdnál. Amikor ez a feladat megvalósult, a kulákok már ellenünk fordultak: mint a falu kapitalistái, ellenezték szocialista követeléseinket. Támaszunk és szövetségesünk a falun ekkor a földmunkásság és a szegényparaszttok, úgyszólván voltak. Az a körülmény persze, hogy valaki földmunkás, vagy úgyszólván volt, magában véve még nem tette őt a Kommunista Párt támogatójává. Ezt mi az 1945-ös választásokon, amikor e rétegeknek csak a kisebbik fele szavazott ránk, tapasztalhattuk.

A többséget csak politikai felvilágosítással, szívós aprómunkával és példaadással, valamint mindennapi érdekeik szakadatlan védelmével tudtuk megnyerni. Ennek a munkának az eredményeképpen a földmunkások, úgyszólván és szervezeteik, a FÉKOSz és az UFOSz egyre inkább és egyre biztosabban a kommunisták vezetése alá kerültek.

Azt, hogy az ingadozó középparaszttok zömét 1947. év nyaráig, a magyar reakció ellen vívott harcunk eldöntéséig a magunk oldalára vonjuk, nem tűzhattuk ki célul. Ebben az időben főtörekvésünk odairányult, hogy ha a középparasztsággal zöme minket nem támogat, legalább ellenségeinket se támogassa, szóval semleges maradjon.

Mihelyt azonban a harc eldőlt és a középparasztsággal meggyőződött róla, hogy a népi demokrácia nem átmeneti, hanem maradandó alkotás, nálunk is megváltozott a helyzet. Ennek a megváltozott helyzetnek megfelelően 1947-48 telén már irányt vehettünk arra, hogy a

²⁵ *Lenin: A Kommunista Internacionálé II. kongresszusa, Válogatott művek, II. kötet. 773. old. Szikra, Budapest 1949.*

²⁶ *Sztálin: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 174-75. old.*

középparasztságot, mint a dolgozó parasztság részét, szövetségesül megnyerjük. Ugyanakkor megkezdjük a harcot a kulákság ellen és ennek bevezetéseképpen egy sor rendszabályt foganatosítottunk, melyek a kulákság eddigi befolyásának és terjeszkedésének korlátok közé szorítását célozták.

A középparasztság megváltozott beállítottságának megfelelően irányt vettünk arra, hogy a szegényparasztságot és a középparasztságot egy olyan egységes szervezetbe vigyük be, amelyben a szegényparasztság szervezeti önállósága jórészt külön tagozat formájában megtartja. Ez az egységes szervezet a DÉFOSz, amely éppen az utolsó hónapokban alakult meg. Amint az elvtársak látják, nagyban és egészben mi a lenini-sztálini vonalat parasztpolitikánkban helyesen vittük.

Most azonban, amikor a középparasztság megnyerésének, a szövetkezeti kérdésnek és a DÉFOSz-választásoknak kapcsán közelebbről szemügyre vettük ennek a politikának végrehajtását, sok helyen súlyos hibát állapítottunk meg. Az első és legsúlyosabb hiba, hogy falusi pártszervezeteink ezt a politikát gyakran rosszul hajtják végre. Mióta kiadtuk a jelszót a középparasztság megnyerésére, gyakran előfordult, hogy ezt úgy értelmezik, hogy most már a szegényparasztságot, legmegbízhatóbb támaszunkat, elhanyagolhatjuk. Ezt számtalanszor észrevettük a DÉFOSz-választásokkal kapcsolatban, ahol emiatt a szegényparasztságot és földmunkások között elkedvetlenedés és visszahúzódnás, passzivitás mutatkozott. Nem szorul magyarázatra, hogy az ilyen visszahúzódnásnak elsősorban ellenségeink, a kulákok látják hasznát.

Ennek a visszahúzódnásnak eredménye, hogy a DÉFOSz-ba beolvadó Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége, a FÉKOSz helyébe sok helyen nem alakult meg a földmunkás-tagozat, vagy ha megalakult, nem folytat eleven életet. A legsürgősebb teendőnk ezen a vonalon, hogy újra aktivizáljuk, előtérbe helyezzük legfontosabb szövetségesünket: a szegényparasztságot és gondoskodjunk róla, hogy a DÉFOSz-on belül a földmunkás-tagozat mint külön szerv, valamint a mezőgazdasági gépiüzemek dolgozói, jelentőségüknek megfelelő vezető szerephez jussanak. Semmi körülmények között sem szabad annak előfordulni, hogy a középparasztság megnyerése céljából elhanyagoljuk, vagy éppen háttérbe szorítsuk leghűbb szövetségesünket, a szegényparasztságot.

Nem kevésbé súlyos hiba az, hogy szervezeteink a legtöbb helyen összekeverik a középparasztságot és a kulákságot. Rengeteg helyről kapjuk ezt a panaszt. Szinte minden jelentés a faluról említést tesz erről. Egy Abonyba - e kérdés megvizsgálására - küldött bizottságunk például azt mondja: „A pártvezetőség... a középparasztságot szőröstől-bőröstől kuláknak tekinti és úgy is kezeli. Általában éles határt vonnak a kis- és középparasztságot között, de elmoszák ezt a határt a középparasztságot és a kulák között.”

Dusnok községből egy hasonló bizottságunk azt jelenti: „Helyi szervezeteink a legtöbb esetben összekeverik a kulákságot a középparasztsággal”. A nagykőrösi bizottságunk jelentése hozzátéti: „A mi helyi pártszervezeteink nem tettek politikájukban különbséget a középparasztságot és a kulák között, nem szétválasztották, hanem összekovácsolták őket.”

Egy más jelentés ebben a kérdésben még tovább megy, azt mondja: „Egész határozottan lehet szegezni, hogy a középparasztságnak a húzódozásában, esetleg szembefordulásában összehasonlíthatatlanul nagyobb szerepe van a mi pártszervezetünk által diktált politikának, mint a kulákoknak vagy másfajta reakciós munkának.”

Amint az elvtársak látják, ezek a jelentések nem kevesebbet mondanak, mint azt, hogy pártszervezeteink helytelen vagy rossz munkája nemcsak az ellenkezőjére fordítja pártunk helyes vonalát, hanem egyenesen az ellenség kezére dolgozik. Hogyan történik az, hogy a mi

pártszervezeteink ahelyett, hogy a középparasztságot megnyernék és a kulákokkal szembe fordítanák, a fordítottját teszik? Erre nézve egy sor példát fogok felsorolni. Mi kulákoknak általában a 25 holdnál nagyobb birtokkal rendelkezőket tekintjük, de falusi elvtársaink a mezőgazdaságfejlesztési járulék rendelkezéseivel kapcsolatban a 15 holdon felüli gazdákat is kulákként kezelik. Magát a járulékot is általában országszerte „kulák-adónak” hívják. A kulák, akinek érdeke, hogy közte és a középparaszttal között elmosódjék a határ, hogy minden csapásunkat, amelyet neki szánunk, a középparasztra is kiterjessze, természetesen örömmel mutat rá, hogy a 15-25 holdas parasztokat is kulákokként kezelik a mi szervezeteink.

De vannak sokkal rosszabb dolgok is. Csongrádmegyei titkárunk mondja: „Itt kuláknak mondják azt is, akinek három holdja van s akinek két ló van, az már kizsákmányoló. A mi oktatási felelősünknek is ez a felfogása.” Másutt azt hallotta: „akinek jobb ruhája van, az már kulák”. Előfordult, hogy lekulákoztak egy középparaszttal, mert a favágáshoz napszámost fogadott. Jelentettek nekünk egy esetet, hogy egy 7 holdas parasztnak nem engedték át használatra a szövetkezet kanját, azzal, hogy kulákon nem segítenek. Megkérdezték egyik csongrádmegyei város 170 tisztviselőjét és egyetlenegy sem tudta megmondani, hogy ki a kulák. El lehet képzelni, hogy az ilyen tisztviselők hányszor csapják hozzá a középparaszttal a kulákhoz. Országos az a panasz, hogy a kivetésnél, a zsírbeszolgáltatásnál, a magtermelési szerződésnél teljesen egyformán kezelik a középparaszttal és a kuláktal. A napraforgót sok helyen nem szeretik termesztetni, mert a föld nem felel meg neki. A mi tisztviselőink ilyen helyen a középparaszttal és a kulák között nem tesznek különbséget. Nem termeltetnek a kulákkal több napraforgót, hanem a középparaszttal is kötelezik arra, hogy ugyanolyan 8%-os arányban vessen, mint a kulák. Előfordulhat persze ennél sokkal rosszabb is. Általános tapasztalat például, hogy a MOSzK és KÜLBART disznóhizlalási szerződéseiknél előnyben részesítik a kulákokat és ezzel módot adtak nekik, hogy a demokrácia által rendelkezésükre nyújtott milliókkal nyugodtan spekuláljanak és felferjék a disznóárakat. Sok helyről kaptuk azt az értesítést, hogy azt a kevés középparaszttal, aki már bekerült a földműves termelőszövetkezetbe, mint kuláktal kinézik, kiszorítják onnan.

Falusi elvtársaink gyakran védekeznek azzal, hogy nehéz megkülönböztetni a középparaszttal a kuláktól. Hivatkoznak arra, hogy például Nagykőrösön 10 holdon kertészkedő középparaszttal már kulák, ugyanakkor a 30-40 hold rossz, homokos földön gazdálkodó középparasztnak tekinthető. Maguk a kulákok is természetesen szívesen mossák el a határt, mely őket a középparaszttól elválasztja és mindent megtesznek arra, hogy a középparaszttal a saját befolyásuk alá vonják.

Gyakran hallom vidéki elvtársainktól, hogy nem tudják ki a kulák, mert az a meghatározás, amely a 350 aranykorona kataszteri tiszta jövedelemnél vagy a 25 hold földnél húzza meg az alsó határt, lefelé is, felfelé is kivételeket mutat. Amikor azonban nem elméletben, hanem gyakorlatban vetjük fel a kérdést, kiderül, hogy mindenki pontosan tudja, ki a kulák a falujában. Nemcsak azt tudja, hogy bérese van, hogy kupeckedik, spekulál, uzsorás, kizsákmányoló. Pontosán tudja azt is, hogy ki az, aki a lányát nem engedi középparaszttal fiához férjhezmenni, vagy fiának nem engedi meg, hogy középparaszttal leányát vegye el feleségül. Amikor egy elvtárstól, aki tagadta, hogy falujában volnának kulákok, megkérdeztem, hogy mennyi a szegényparaszttal az egyházközség vezetőségében, gondolkodás nélkül azt válaszolta: „oda szegényparaszttal be nem juthat, ott csak kulákok vannak”. A faluban mindenki tudja, hogy a kulák-bálra kiket hívnak meg és kiket nem engednek be. Megvan az előreköszönés rangsora és száz más ismertetőjel, amelyeket a mi falusi elvtársunknak szintén tudni kell, elemeznie kell és akkor nem fogja eltévesztetni, hogy ki a kulák és ki nem az.

Hogy mennyire nincsenek ennek a kérdésnek a jelentőségével tisztában, arra jellemző, hogy helyenként a DÉFOSz-szervezetbe, a szabályok ellenére, a mi elvtársaink kulákokat is beválasztottak, azzal az indokolással, hogy ez a kulák fogja magával hozni a középparasztokat. El lehet képzelni, hogy milyen középparasztokat hoz a kulák a DÉFOSz-ba. Egy más helyen elvtársaink belementek abba, hogy egy 30 holdas kulák is belépjen a termelőszövetkezetbe. Azzal érveltek, hogy szaktudását majd a szövetkezet rendelkezésére bocsátja. A kulák azonban nem szaktudását bocsátotta rendelkezésre, hanem elkezdett főzni és ma ez a szövetkezet szétesőben van.

Így azután előfordul az, amit abonyi bizottságunk jelentése kénytelen megállapítani: „Szervezeteink kiszélesítik velük szemben a frontot, felnagyítják az ellenség táborát és valóban szívós munkával taszítják el maguktól a középparasztot.”

Azt hiszem elvtársaim, hogy legfőbb ideje, hogy ezen a téren fordulatot hajtsunk végre és ne engedjük meg, hogy a csapásokat, amelyeket mi a kulákoknak szántunk, saját szervezeteink és államapparátusunk a középparasztra továbbítsa. Ilyen jelenségek a Szovjetunióban is előfordultak. Lenin a Bolsevik Párt VIII. Kongresszusán elmondotta:

„Lépten-nyomon megesett, hogy a szovjet funkcionáriusok tapasztalatlansága és a kérdés nehéz volta következtében a kulákoknak szánt ütések a középparasztságot érték. Itt rendkívül sokat hibáztunk. Az ebben a tekintetben gyűjtött tapasztalat segíteni fog nekünk abban, hogy megtegyünk mindent annak érdekében, hogy ezt a jövőben kikerüljük. Ez olyan feladat, mely nem elméletileg, hanem gyakorlatilag áll előttünk.”²⁷

Sztálin elvtárs is említést tesz erről:

„Megesik - mondja -, hogy harcolnak ugyan a kulákság ellen, de ezt a harcot olyan otromba és értelmetlen módon folytatják, hogy az ütések a középparasztot és a szegényparasztot érik. Az eredmény az, hogy a kulákság ép bőrrel ússza meg a dolgot, a középparasztsággal való szövetségen csorba esik, a szegényparasztság egy része pedig ideiglenesen a szovjet-politika ellen aknamunkát végző kulákok hálójába kerül.”²⁸

Nem csoda, ha az ilyen helytelen és rossz politika következtében nem egy helyen tapasztalhatjuk, hogy a kulák, a népi demokrácia korlátozó intézkedései ellenére, nemcsak gazdaságilag erősödik, de politikailag is támadásba megy át. Az elvtársak emlékeznek rá, hogy tavaly ősszel megtiltottuk a föld adás-vételét. Erre a lépésre az indított bennünket, hogy észrevettük, hogy a kulák gyors ütemben vásárol földet. 1948 januárjától-novemberéig például Hajdú megyében 692 adás-vételi ügylet volt, ebből 598-ban kulák volt a vevő. Baranya megyében 283 esetből 231-ben kulák volt a vevő, Szatmár megyében 290 esetből 260-ban volt a kulák a vevő, és így tovább kivétel nélkül az ország összes többi megyéjében. Hozzátehetem, hogy az eladók viszont majdnem mindig megszorult szegény- és középparasztok voltak, akik gyakran nevetséges kis összegekért vesztegették el földjüket. Hiába védi a szegény- és középparasztságot a demokrácia, a kulák száz módját találja annak, hogy igauzsorával vagy egyébként hálójába kerítse.

Amikor 1947-ben megnéztük az állattartást a magyarországi gazdaságokban, kiderült, hogy a 20 kat. holdon felüli gazdaságokban volt a lovak 18.5%-a, de a tenyészmének 36.4%-a, a 20 holdon felüli gazdaságokban volt a szarvasmarha állomány 12.1%-a, de a tenyészbikáknak 64.8%-a. Ugyanezen birtokokon volt a sertésállomány 12.4%-a, de a tenyészkanoknak 53.6%-

²⁷ A OK(b)P VIII. kongresszusa, gyorsírói jegyzőkönyv, 24-25. old. (oroszul)

²⁸ *Sztálin*: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 209. old.

a. Nem kell magyarázni, milyen hatalmat ad ez a kuláknak a dolgozó paraszttal szemben. Semmi kétség, hogy ez a fejlődés a kulákság javára és a dolgozó parasztság hátrányára még tovább folytatódott. Mindenünnen azt halljuk, hogy az eddigi korlátozás meg se kottyant a kulákoknak, hogy a kulák tovább gazdagodik, házakat vásárol, kocsmákba társul bele, magas kamatra pénzt ad és száz és száz módon tovább folytatja spekulációját, uzsoráskodását.

Ugyanazzal a törvényszerűséggel, amellyel a nagy krumpli felül kerül és a kicsi alul, ha a zsákot rázzuk, a dolgozó parasztság és kulákság közti szabad versenyben feltétlenül a kulák győz és a dolgozó paraszt marad alul. Nem hiába hirdette Lenin:

„A kulákok a legvadállatiasabb, legdurvább, legvadabb kizsákmányolók, kik a többi országokban a történelem során nem egyszer állították már vissza a földesurak, cárok, papok, kapitalisták hatalmát. A kulákok többen vannak, mint a földesurak és a kapitalisták. A népnek azonban a kulákság mégis csak kisebbsége... A háború alatt ezek a vérszopók a nép nyomorán nyereszkedtek, ezeket és százezreket harácsolnak össze a gabona és egyéb termékek árának emelése útján. Pókok a kulákok, melyek a háború tönkretette parasztok és éhező munkások vérére híztak kövérre. Piócák, melyek a dolgozók vérére szívódtak, annál jobban gazdagodva, minél jobban éhezett a munkás a városokban és a gyárakban. Vámpírok, melyek kezükbe ragadták és ragadják a földesúri földeket és újra meg újra igába görnyeszítik a szegényparasztokat.”²⁹

A kulákhoz taszítják nem egyszer a középparasztot elvtársaink a szövetkezeti kérdéssel. Középparasztoktól gyakran hallani: „Mi nem látjuk be a szövetkezetek helyességét, de tudjuk, hogy létre fognak jönni, mert a kommunisták akarják és amit a kommunisták eddig akartak, azt mind megvalósították.” Az ilyen kijelentésekben közvetve benne van annak az elismerése, hogy a kommunisták jól választják meg a megoldandó feladatokat, mert e feladatok megvalósítása azt igazolja, hogy a végrehajtáshoz szükséges előfeltételek megvoltak vagy létrejöttek.

De egész másképp hangzik az ilyen kijelentés egy kommunista funkcionárius szájából, aki ahelyett, hogy megmagyarázná a dolgozó parasztnak, hogy a szövetkezet az ő érdekében való, hogy a szövetkezet az egyetlen út, melyen keresztül a mostani elesett, kultúranélküli, elmaradt állapotából fel tud emelkedni, foghegyről azt veti oda: „A szövetkezet pedig meglesz, mert mi akarjuk.”

Az ilyen magatartás természetesen a kulákhoz löki a középparasztot. A kommunistának meg kell értenie a paraszt félelmét a szövetkezéstől. Sztálin maga tanított bennünket erre, amikor a kolhóz-parasztokhoz szólt. Megemlítette, hogy sokan vannak, akik kételkednek ennek az útnak helyességében és hozzátette:

„Ezen nincs is semmi csodáltnivaló. Hiszen tényleg száz és száz éven keresztül éltek az emberek régi módra, mentek a régi úton, hajtották meg derekukat a kulák és a földesúr előtt, az uzsorások és spekulánsok előtt. Nem mondhatjuk ugyan, hogy ezt a régi, kapitalista utat a parasztok helyeselték. De ez az út, a régi út volt a megszokott, a járt út, a valóságban mindaddig még senki sem bizonyította be, hogy lehet valahogy jobban is élni. Annál is inkább, mert az összes burzsoá országokban az emberek még mindig a régi módon élnek... S egyszerre csak ebbe a régi mocskos életbe, berontanak a bolsevikok, berontanak mint a vihar és azt mondják: Itt az ideje szakítanod a régi úttal, itt az ideje új életet kezdened, kolhóz-életet, nem olyat, amelyet a burzsoá országokban élnek az emberek, hanem újmódi életet. De hát mi fán terem ez az újfajta élet, ki tudná azt megmondani,

²⁹ *Lenin: Összes Művei XXIII. köt., 206-207. old. (oroszul)*

nem az sül-e ki majd belőle, hogy rosszabb lesz a réginél? Annyi mindenesetre bizonyos, hogy az új út nem járt út, nem megszokott út, még nincs is egészen felderítve. Nem jobb-e megmaradni a régi út mellett, nem jobb-e egyelőre várni...? Érdemes-e kockáztatni?

Ilyen kételyek gyötrik ma a dolgozó parasztság egy részét.”³⁰

Mikor Sztálin ezeket a szavakat mondotta, a kolhóz csak új út volt. A mi dolgozó parasztságunk előtt a szövetkezés nemcsak új út, de ezenfelül majdnem két évtizede szörnyű színekkel festik le neki a közös, társas, kollektív gazdálkodás állítólagos velejáróit: a közös csajkát, meg a közös vályút és tartozékait. A mi parasztságunknak kételyeit ennél fogva sokkal nagyobb gonddal, türelemmel, meggyőzéssel, politikai felvilágosítással és a meglévő szövetkezetek jó munkájának példaadásával lehet csak eloszlatni. Aki itten parancsolgat, nyomást vagy kényszert alkalmaz, az akarva, nem akarva a kulák kezére jár. Lenin a legélesebben kikelt e téren a kényszer ellen. Azt mondotta, hogy a szövetkezetek létrehozásánál: „...a legkisebb kényszert sem szabad megtűrnünk. Csak az olyan egyesülések értékesek, melyeket a parasztok maguk létesítenek, szabad elhatározásukból s amelyeknek előnyös voltáról ők maguk a gyakorlatban meggyőződtek. A túl nagy sietség ezen a téren káros, mert csak erősítheti a középparasztság előítéleteit az újításokkal szemben.” Lenin még a közvetett kényszer alkalmazóival szemben is a legszigorúbb felelősségre vonást hangsúlyozta. Aki nálunk ezeket a szabályokat be nem tartja, az akarva, nem akarva, visszaveti a szocializmus ügyét és ahelyett, hogy megnyerné számunkra a középparasztságot, az ellenség, a kulákok, az imperialisták karjaiba kergeti.

Ismétlem, a kulákság korlátozására irányuló törekvéseink - saját szervezeteink rossz munkája következtében - sok helyen nemcsak papíron maradtak, hanem egyenesen a kulákság megerősödésére, a középparasztnak a kulákok karjaiba kergetésére vezettek.

Ennek eredményeképpen helyenként valóságos kulák ellentámadással találkozunk. A DÉFOSz-választások folyamán százezrekre voltak községek, ahol a kulák a Kisgazda Párt, vagy a Paraszt Párt zászlója alatt benyomult a dolgozó parasztok szervezetébe.

Közelebbi szemügyre vételezésnél kiderült, hogy amely faluban a parasztpárti szervezet demokratikus politikát folytat, ott megszorodtak a Kisgazda Párt szavazatai, mert a kulákok ott a kispapokra vették újra az irányt. Ahol a Kisgazda Párt volt demokratikus, ott ugyanebből az okból a Paraszt Párt kapott látszólag hirtelen erőre.

A legtöbb helyen azonban a kulákok a „pártonkívüliek” zászlaja alatt juttatták be csatlósait a DÉFOSz-ba. Az elvtársak két választást láttak Magyarországon. Mind a kettőben a felnőtt lakosság 95%-a leszavazott. Aki nem ránk szavazott, az Pfeiffert vagy Barankovicsot választotta, de nem volt pártonkívüli. Aki tehát ma mint pártonkívüli bejut a DÉFOSz-ba, annak túlnyomó többsége a választáson a demokrácia ellen szavazott és feltehető róla, hogy a „pártonkívüliség” lényegében kulákbarátságát és demokráciaellenességét takarja. Ha ezeket a tényeket szem elől tévesztjük, akkor előfordulhat, hogy a DÉFOSz sok szervezete kulák befolyás alá kerül és nem a demokrácia transzmissziós szíja lesz a dolgozó parasztság és a falu felé, hanem megfordítva, a kulákság rajta keresztül fogja továbbítani a városok felé demokráciaellenes munkáját.

³⁰ Sztálin: A leninizmus kérdései, Szikra, Budapest 1948. 431-32. old.

Itt az ideje, hogy a kulákság korlátok közé szorítását végre komolyan vegyük. Minden pártszervezetünket és az állam végrehajtó szerveit rá kell szorítani arra, hogy a kulákság korlátozására hozott intézkedések valóban csak a kulákokat ériék és semmi körülmények között ne sújtsák a középparasztságot, vagy éppen a szegényparasztságot.

A kulákok elleni harcban soha egy pillanatig el nem szabad felejtetni, hogy a középparasztt a kulákok is parasztnak tekintik és ha nem jól válogatjuk meg módszereinket, minden csapásunkat, amelyet a kulákra mérünk, a középparasztság is a maga elleni támadásnak tekint. Ezért e rendszabályoknál mindig szem előtt kell tartani, hogy világosak legyenek és olyanok, amelyek a középparasztság rokonszenvét megnyerik. Száz és száz helyről halljuk például, hogy a kulák ma is valóságos rabszolgaságban tartja a béresét, aki az istállóban alszik, rongyos, nincs beíratva az OTI-ba, nem kapja meg a kollektív szerződésben előírt bért, lakást, pihenést, stb. Egy sor tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen eseteknek leleplezése, a kulák kipellengérezése a középparasztságnál is helyeslésre talál.

Ezer és ezer eset van, amikor a kulák az igakölcsönnél, a bérletnél vagy egyebütt, titokban vagy nyíltan megkárosítja a középparasztt.

Ezeket az eseteket kell a pártszervezeteknek gondosan kivizsgálni és a középparasztt segítségére sietni. Az adókvetésnél, az előnyök juttatásánál, a termelési szerződéseknél mindenütt gondosan ügyelni kell arra, hogy a középparasztt előnyben részesüljön a kulákkal szemben.

Az elvtársaink tudják, hogy minden kuláknak, kivétel nélkül, van valami vaj a fején, van valami takargatni valója, van valami, ami őt ellenszenvessé teszi a középparasztt előtt. Ezeket kell kitergetni és a középparasztt elé tárn.

Ahol pedig a kulák előre merészkedik, vagy megszegi a demokrácia törvényeit, nem termel, nem szolgáltat be, feketézik, spekulál, uzsoráskodik, ott kíméletlenül le kell rá csapni.

A kulákra csak a kemény kéz hat, csak az tudja kordában tartani. Lenin mondotta: „A proletárforradalom tapasztalatai Oroszországban, ahol a kulák elleni harc egy sor különböző okból elhúzódott és különösen bonyolulttá alakult, azt mutatják, hogy ez a réteg, ha a legkisebb ellenállásnál megfelelő leckét kap, mindenesetre képes arra, hogy a feladatokat, melyeket a proletárállam szab számára, rendesen végrehajtsa, sőt - ha rendkívül lassan is, de - kezd tiszteletet érezni azzal a hatalommal szemben, amely minden dolgozót megvéd és kíméletlen a gazdag naplopóval szemben.”

Ugyanakkor minden erővel támogatni kell a szegényparasztságot, emelni öntudatát és önbizalmát. Néhol a mi falusi politikánk rossz végrehajtása következtében az a helyzet, amiről jelentéseink úgy számolnak be: „Nálunk a szegényparasztt ma is úgy néz a nagygazdára, mint régente”. Vagy: „A szegény ember reszkető kézzel emel kalapot a kuláknak.” Az ilyen jelenségek mutatják, hogy helyenként rosszul dolgoztunk, elhanyagoltuk ezt a réteget, amely nemcsak a felszabadulás után, de azelőtt is vállvetve harcolt velünk, mely legmegbízhatóbb szövetségesünk a falun.

Gondoskodni kell róla, hogy a szegényparasztság, a földmunkásság, lépten-nyomon, napról-napra érezze, hogy az ipari munkásság őt tartja legmegbízhatóbb harcostársának a falun és ennek megfelelően bánik vele. Gondoskodni kell, hogy a szegényparasztság kapja elsősorban mindazokat az előnyöket, melyeket a demokrácia a falu dolgozó rétegeinek nyújt és különösen a földmunkások lakásban, bérben, szociális juttatásban, szabadidőben megkapják mindazt, amit a kollektív szerződés számukra biztosít.

Mi a középparasztot nem azzal fogjuk megnyerni, ha udvarolunk neki és azzal még kevésbé, ha a választóvonalat a szegényparaszság és a középparaszság között vonjuk meg. Udvarlás a középparasztnak nem imponál. Neki imponál az, ha látja, hogy a népi demokrácia állama vaskézzel sújt le a kulákra, következetesen erősíti a szegényparaszságot és nemcsak politikai felvilágosító munkával, de kézzelfogható tettekkel segít a középparasztoknak is.

Ha ezt a politikát végrehajtjuk, akkor hamarosan éles határ keletkezik a kulákok és a középparaszság között és a középparaszság egésze, amely már most is tiltakozik az ellen, hogy őt a kulákokhoz sorolják, az ipari munkásság szövetségesevé válik. A mi Központi Vezetőségünknek fő kérdése most, hogy ezt a politikát következetesen, szívósan végigvigyük.

Népi demokráciánk most készül egy új, hatalmas munkára, az ötéves tervre. Ennek a tervnek a mezőgazdaságra vonatkozó részét csak úgy fogjuk tudni végrehajtani, ha benne a középparaszság szívvel-lélekkel segítkezik. Ha azonban helytelen politikánk következtében ez a középparaszság visszahúzódik, passzív lesz vagy éppen a kulákok oldalára áll, akkor mezőgazdasági terveinket nem tudjuk valóra váltani és ez természetesen az egész fejlődésre károsan fog kihatni. Az ötéves terv arra van hivatva, hogy hazánk gazdasági és kulturális színvonalát öt esztendő alatt olyan mértékben emelje, amire azelőtt évtizedek voltak szükségesek. Hogy már most is milyen a fejlődés irama, arra nézve megemlíthetem, hogy 1948 folyamán az iparban, bányászatban és közlekedésben foglalkoztatottak száma több mint százezerrel nőtt és jóval meghaladja az 1937/38-as év számait. Öt év alatt nemzeti jövedelmünket több mint 60%-kal akarjuk növelni.

Ezen belül a vaskohászatot, a vas-, fém- és gépgyártást, a kémiai ipart, a ruházati ipart meg akarjuk kétszerezni. Erre a célra csak magában az iparban legalább 300.000 új munkás beállítására lesz szükség. Ez egész szociális struktúránk megváltoztatását jelenti, mert az ötéves terv végén hazánk iparosodó mezőgazdasági országból egy fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá válik.

Nem kevésbé fontosak a tervnek a falura vonatkozó részei. Az ötéves terv 1250 községet fog bekapcsolni a villanyos-hálózatba és ezzel másfélmillió falusi lakost fog villannyal ellátni.

Minden faluba bevezetjük a telefont. Az ötéves terv fokozni kívánja a mezőgazdaság gépesítését. A terv végén kb. 500 mezőgazdasági gépállomás és 21.000 traktor fog a falu rendelkezésére állni.

Megkezdjük a mezőgazdaságban az arató-cséplőgépek alkalmazását. A szárazság elleni harcban az ötéves terv során 200.000 holdat veszünk öntözés alá. Ennek a területnek több mint fele a száraz éghajlatú Tiszántúlra fog esni. Hatalmas erdősítési, fásítási, talajjavítási munkákat tervezünk. Azonkívül új mezőgazdasági termények bevezetését, elsősorban a gyapot termelését. Az ötéves terv hatalmas falusi lakásépítési programmal rendelkezik. 200 új tanyaközpontot akar létrehozni. Hatalmas lendülettel kívánja fejleszteni a falusi szövetkezetek mozgalmát.

Mindezek a rendszabályok azt fogják eredményezni, hogy bár az ipari munkásság életszínvonala jelentékenyen megnő, a falu élet- és kultúrszínvonala is erősen közeledni fog a városihoz.

A falu munkaerőfeleslegét, a dolgozó parasztság fiait, leányait százezerével vonjuk be az iskoláztatásba, az ipari és gépesített mezőgazdasági termelésbe. Elég rámutatni arra, hogy az állami gépüzemek az ötéves terv folyamán 50.000 új munkást követelnek, akiknek zöme természetesen a dolgozó parasztság köréből kerül ki.

A magyar demokrácia előtt álló nagy feladatok oroszlánrésze Pártunk vállaira nehezedik. A legjobb előkészület e feladatok megoldására, Pártunk megerősítésére tagságunknak az a felülvizsgálata, mely most fejeződik be.

Ennek a felülvizsgálatnak folyamán közel 1,200.000 tagunkat vesszük szemügyre. Az eddigi - nem végleges - adatok alapján körülbelül 170.000-et zártunk ki és ennél valamivel kevesebbet tagjelöltté minősítettünk vissza. Pártunk ezzel számszerűleg valamivel 1,000.000 tag alá csökken vissza, de minőségben hasonlíthatatlanul megnövekszik.

Pártunk lényegében megszabadult a soraink közé került ellenséges vagy a dolgozó osztályoktól idegen elemektől, a karrieristáktól s mindazoktól, akiket nem a meggyőződés, hanem az érdek hozott Pártunkba. Megjavult Pártunk szociális összetétele, megnőtt benne az ipari munkások, a dolgozó parasztok számaránya és súlya.

Fennállásunk óta először végeztünk el ilyen tisztító munkát. Ebből elkerülhetetlenül folyik, hogy helyenként hibák is csúsztak bele: néhol túl enyhe, néhol túl szigorú mértékkel mértek. De a maga egészében elvégeztük ezt a nehéz munkát, melyre rajtunk kívül semmiféle más pártja a magyar politikai életnek nem képes.

A tagfelülvizsgálat eredményeképpen rendkívül megnőtt Pártunk tekintélye és politikai vonzóereje.

Ezer és ezer községben és szervezetben láthatta a dolgozó nép, hogy eltávolítjuk soraink közül azokat, akik nem az ő érdekét képviselik. Megnőtt Pártunk összekovácsoltsága, színvonala, harcképessége.

A tagfelülvizsgálat nehéz feladatának jó elvégzéséért külön köszönet illeti a felülvizsgáló bizottságok tagjainak tízezreit, akik heteken, hónapokon át, erejük megfeszítésével, fáradságot és munkát nem kímélve dolgoztak s így járultak hozzá, hogy a Magyar Dolgozók Pártja most nyugodtan, megtisztultan, erőben és öntudatban megnövekedve foghat az előtte álló új feladatok megoldásához.

A munkaverseny nagy lendülete, melyről már megemlékeztem, ennek a megnövekedett erőnek egyik mutatója. A legközelebbi feladataink közé tartozik most az üzemi választások jó lefolytatása, olyan üzemi bizottságok létrehozása, melyek a dolgozók és a termelés érdekeit a szocialista építés érdekében a legjobban össze tudják egyeztetni.

A Magyar Függetlenségi Népfrontot szilárd, széles alapokra kell fektetni s úgy kiépíteni, hogy a népi demokrácia államának továbbfejlődését elősegítse és meggyorsítsa. Részletesen ki kell dolgozni az ötéves tervet, hogy hároméves tervünk megvalósítása után zökkenő nélkül, fokozott iramban dolgozhassunk tovább. Vele párhuzamosan számba kell venni a tudomány, a művészet, az irodalom, az iskola problémáit, melyekhez eddig nem nyúltunk vagy nem nyúltunk megfelelő alapossággal. De mindenekelőtt meg kell javítanunk falusi munkánkat és meg kell nyernünk a munkás-paraszt szövetség megszilárdítására a középparasztságot.

Ugyanakkor fáradhatatlanul küzdenünk kell a háborús uszítók, a kardcsörtető imperialisták ellen, küzdenünk kell a békéért. Hüen és ingadozás nélkül kell támogatnunk a békének és az emberi szabadságnak azt a világfrontját, melynek élén a hatalmas Szovjetunió és bölcs vezére, Sztálin elvtárs áll.

Forró üdvözlötünket küldjük a békéért és népük függetlenségéért küzdő francia és olasz kommunistáknak. Külön üzenjük a két testvérpárt vezetőinek, Thorez és Togliatti elvtársnak, hogy folytassák bátran és elszántan a béke és hazájuk önállóságának megvédéséért a küzdelmet. Erősítse harcukat az a tudat, hogy mögöttük áll és támogatja őket az egész haladó, a háborús gyújtogatók ellen küzdő világ szolidaritása és rokonszenve.

Mi pedig itthon keményen tartjuk a békének és a szocialista építésnek ránk eső frontszakaszát. A magyar demokrácia, mely Pártunk vezetésével immár ötödik éve sorra megoldotta azokat a feladatokat, melyek elé a történelem állította, most már tapasztalatokban, tudásban, önbizalomban megnövekedve néz a jövőbe. S a magyar kommunistákkal az élén, a népi demokráciák növekvő családjában, a felszabadító Szovjetunióra támaszkodva, határozott, biztos léptekkel halad nagy célunk, a szocializmus felé.

Zárszó

Dögei elvtárs elmondta, hogy mennyire félrecsúszott végrehajtás közben a mi vonalunk. Mi nem akartuk a FÉKOSz beolvasztásával védelem nélkül hagyni a szegényparasztságot. A gyakorlatban azonban az történt, amit Dögei elvtárs úgy jellemez, hogy nem védi a szegényparaszttól most senki. Tartok tőle, hogy ebben neki van igaza, nem Erdei elvtársnak. Nincs most semmi, ami a FÉKOSz szakszervezet szerepét betöltené. Ez természetesen tarthatatlan állapot. Aki ismeri a lenini-sztálini elméletet, az tudja, hogy milyen óriási súlyt helyezett Lenin és Sztálin is a szegényparasztság külön szervezetére a falun. Ismételten felsorolták a szociális, a kulturális, stb. szervezeteket, amelyeket mindet külön létre kell hozni a szegényparasztság számára. Ez nálunk a végrehajtás során valahogy elsikkadt, a FÉKOSz, mint cukor a vízben, felolvadt a DÉFOSz-ban.

Mindjárt hozzátehetem, hogy mind a két elvtárs felszólalásában mindig csak a földmunkásról beszélt, holott a szegényparasztsághoz tartozik a parasztságnak az a része is, amely kénytelen bér munkát vállalni, mert nem elég a földje. Nem véletlen, hogy ezt a szakszervezetet Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szabad Szervezetének hívták. Mert a 2, 3, 4, sőt 5 holdas paraszt, - ha rossz a földje, 6-7 holdas paraszt is - gyakran elment a városba dolgozni, vagy télen a bányába vagy napszámos munkára, mert nem tudott a földből megélni.

Ha tehát mi most úgy fogjuk reorganizálni a FÉKOSz-nak megfelelő munkástagozatot, hogy csak a földmunkásokra vesszük az irányt, az hiba lesz. Nekünk ugyanazokra kell venni az irányt, akik azelőtt a Földmunkások Országos Szövetségében és most a FÉKOSz-ban voltak.

Sokfelől hallani olyan híreket, hogy a kulák békés húrokat penget. Hát természetes, hogy békés húrokat penget. Ő is látja, hogy merre fejlődnek a viszonyok. Sztálin elvtárs egyidőben elmondta, hogy a kulák most nem olyan, mint a plakátokon szokták rajzolni: erős, vastagnyakú, agyáros és lehetőleg puská is van nála. Hanem sok bemegy a kolhózbá, „segít”, „tanácsokat ad”, csak éppen ezekkel a tanácsokkal forgatja fel a kolhózt. Természetes, ha a kuláknak van esze, nálunk is békés húrokat penget, mert így jobban meg tudja találni a maga számításait, meg fogja tudni védeni a maga érdekeit.

Révai elvtársnak fejtegetéseivel a proletariátus diktatúrájáról és az önkritikájára, ill. kritikájára vonatkozólag egyetértek. Az osztályharc most sokkal komplikáltabb, mint a Szovjetunióban volt az első esztendőben, ahol világos volt a front: itt van a barát, ott az ellenség. Nálunk a front össze van keverve.

Apró elvtárs azt kéri, hogy a pártvezetőség adjon meg minden támogatást a diósgyőriek munkaverseny-mozgalmának. Azt hiszem, Elvtársak, ezt a pártvezetőség nevében megígérhetem. Általában gondoskodni kell róla, hogy a proletariátus érdekeit jobban a dolgozó nép elé tárjuk.

Nemrégiben felmentem a Galyatetőre. Ebédnél mellettem ült egy mintagazda és egy vasmunkás, aki a vidéki falvak villamosítását vezeti. A mintagazda 4 holdas zalai újgazda, boldogan sorolta fel, hogy 45-ben, 46-ban, 47-ben, 48-ban mi mindent szerzett.

Utána megkérdeztem a vezető szakmunkást: „Hát maga mit szerzett?” Erre azt mondta: „Ezt a ruhát, ami rajtam van és ezt is tavaly ősszel vettem.” - Láthatják, elvtársak, hogy az áldozatok milyen aránytalanul oszlottak meg a proletariátus és szövetségeseink között. Ezt nekünk az egyszerű méltányosság alapján jobban kell tudatosítani. Ez erősíti a proletariátus öntudatát és jogot ad nekünk arra, hogy a proletariátus számára nagyobb követelésekkel lépünk fel.

Apró elvtárs a szaktudásról is beszélt. Tény, hogy mi a szaktudást egy kissé elhanyagoltuk. Tavaly az államosítás aránylag jól sikerült. A munkásigazgatókkal, munkásokból lett vállalatvezetőkkel jól el tudjuk vezetni a vállalatokat. De elfelejtjük azt, hogy a sima, zökkenésmentes átvételnél egy bizonyos nehézségi erő, inercia, a lendítőkerék továbbszaladása is szerepet játszott: magától futott tovább a gyár.

A mi munkásigazgatóink most, amikor sokkal szélesebb látókört és sokkal több technikai tudást követelünk tőlük, nem tudnak megfelelni a feladatuknak, ha nem igyekeznek éjjel-nappal a mérnökökéhez hasonló szaktudást elérni. Ha ezt nem tudják elérni, akkor hiba lesz.

Ez a mezőgazdaságra is vonatkozik. Akármilyen ezüstkalászos, vagy aranykalászos gazdáink vannak, egy 500 vagy 1000 hektáros szövetkezet jó vezetéséhez feltétlenül magasabb mezőgazdasági képzettség kell. Előre meg lehet mondani, hogy legtöbbjük ilyen nagy szövetkezetet nem tud úgy elvezetni, ahogy azt a fejlődés megköveteli. A magasabb szaktudást a szövetkezeti vezetőknek is meg kell szerezni. Már most is halljuk a megszívlelendő hangokat, melyek sokallják a traktorállomások felállításának iramát, mert egy jó traktorállomás vezetőjének olyan szakmai és politikai tudással kell rendelkeznie, ami nálunk gyakran hiányzik.

A szaktudást minden vonalon fokoznunk kell, különben megtörténhet, hogy ez lesz az a szűk keresztmetszet, amely miatt általános fejlődésünk megakad.

Ami a földmunkás kollektív szerződést illeti, a legrokonszenvesebb módja a kulákság elleni harcnak, ha a földmunkások megfelelő magas életszínvonalát biztosítjuk. A Szovjetunióban is ez volt a leghatásosabb módja a kulák elleni harcnak. A kulák korlátok közé szorításának ez volt a legszimpatikusabb és legeredményesebb módja, olyan módja, amit a középparaszt is helyeselt.

Meg kell állapítani, hogy itt a szakszervezet is hibás. Az eredeti elgondolásunk, amit a DÉFOSz szabályzata is tartalmaz, az volt, hogy a DÉFOSz-on belül megmarad a munkástagozat, mint a szakszervezet tagja. És úgy látszik, ez a végrehajtás közben elsikkadt. A szakszervezet menetközben elvesztett 400.000 tagot és még csak nem is nagyon keresi. Ezt a hibát gyorsan ki kell javítani. Első eset, egészen szokatlan dolog a mi gyakorlatunkban, hogy ilyen fontos kérdésben a saját határozatunkat hanyagságból, a kérdés jelentőségének fel nem ismeréséből elhanyagoltuk.

Oczel elvtárs közlésére fel kell figyelni. Szóval 1948-ban előfordulhat, hogy a nem szívesen termelt napraforgó elosztásánál a falu 100 holdas parasztja egy szemet sem termel, de a középparasztot kényszerítik, hogy egy fél holdat napraforgóval vessen be. Azt javaslom, hogy Oczel elvtárs nézzon utána és az ügyes kuláknak az idén 2-3-szor annyit kelljen termelni, mint amennyit tavaly és az idén elmulasztott. A középparaszt előtt ez biztosan népszerű intézkedés lesz.

Jóború elvtársnő rámutat a szövetkezet vezetésében a nők növekvő szerepére. Általában azt tapasztaljuk, hogy a demokrácia erősödésének fokmérője a nők szerepének növekedése a falun. Ez volt a helyzet a Szovjetunióban is. Nagyon helyes, hogy a dülő-felelősök közé is beválasztják a nőket. Tovább kell vinni ezt a vonalat, különösen a falun, ahol a nő még jobban el volt nyomva, mint a városban és emiatt most a demokráciában sokkal aktívabb. A felszabadult nőknek ezt a külön forradalmát állítsuk be az összvonalba és mintegy pótmotorral, segítsük vele a falut a szocializmus vágányára vinni.

Non elvtársnak igaza van abban, hogy az ifjúság valóban sokkal fogékonyabb a szocializmus iránt. És ez általános jelenség. A paraszti ifjúság jobban megérti a középparasztság elmaradott, kultúrátlan, horizont nélküli életét is. Az ifjúság mozgékonyabb és meg is mozdult a demokrácia, a szocializmus mellett.

Elmondta Erdei elvtárs, hogy egy újgazda tíz holdjával kapcsolatban úgy beszélt magáról, mintha paradicsomban élne. Az ifjúság, amelynek merészebb a szemhatára, nem érzi magát a paradicsomban. Az ifjúság fogékonyabb az új iránt és ezt a fogékonyságát ki kell fejleszteni.

Az is nagyon helyes, hogy végre az ifjak fordítottak egyet az eddigi politikán, ahol a jó kommunistának gyakran a legfőbb ismertetője az volt, hogy rosszul tanult vagy rossz szakmunkás volt. Most megfordították ezt, irányt vettek arra, hogy a kommunisták egyben a legjobb diákok és a legjobb szakmunkások legyenek. Semmi kétség, hogy ezen az úton hamarabb fognak eredményt elérni. A felnőtt munkások ezt már régen észrevették. Mi már 1945-ben arra vettünk irányt, hogy csak annak a kommunistának lehet tekintélye a gyárban, akinek külön, mint jó munkásnak is tekintélye van.

Erdei elvtárs felhívja a figyelmet arra, hogy olyan nehéz megyében, mint Békés vagy Csongrád, ott sikerült a középparasztot maguk mellé vonni, ahol harcoltak a kulák ellen. Ez a többi megyében is hasonlóképpen van. A mi jelentéseink azt mondják, hogy a középparasztot ott lehetett megnyerni, ahol harcoltak a kulákok ellen és ott nem lehetett megnyerni, ahol a középparasztot udvarlással próbálták becsalogatni a DÉFOSz-ba. Idéztem Lenint, hogy még a kuláknak is imponál a céltudatosság, az erő és a kemény kéz. Ez imponál a középparasztnak, aki a munkás és a tőkés közt gyakran ide-oda ingadozik. Ha látja, hogy kemények vagyunk, akkor ez egyike lesz azoknak a tényezőknek, amelyek őt a mi oldalunkra hozzák. Abban is teljesen igaza van, hogy a FÉKOSz-t, mint a DÉFOSz munkástagozatát lényegében meg kell újítani.

Amikor mi a DÉFOSz megvalósításának nekifogtunk, akkor az volt az elképzelésünk, hogy a DÉFOSz vezetőségében lényegében a volt FÉKOSz lesz a gerinc. És ez időközben elsikkadt. A középparaszt megnyerésére irányuló munka közben eltűnt ez a gondolat. És ezt most vissza kell állítani. A munkástagozat legyen a legfontosabb része a DÉFOSz-nak és ha ez lesz, akkor meg fogjuk nyerni a középparasztot. Ha nem, akkor azt fogja látni, hogy a DÉFOSz valami kásás, csontváz nélküli szerv s akkor nem fogjuk tudni őt magunknak megnyerni.

Erdei elvtárs és más elvtársak is felhívták a figyelmet arra, hogy az újgazdák és a középparasztok jó módja ellensége a szövetkezésnek. A Szovjetunióban a szövetkezésnek egyik serkentője az volt, hogy a középparasztok tíz évi kínlódás után rájöttek arra, hogy a régi módon nem tudnak kinőni, nem tudnak kivergődni a középparaszti nyomorú sorból. Nálunk a háború okozta élelmiszerhiány miatt, meg a demokrácia gondoskodásából nincs az az elnyomorodás, a középparaszt is tollasodik eddig és emiatt gyakran még nem érzi szükségét a szövetkezésnek, mert most még így is jól megy a dolga.

Nálunk még a harmadik szövetkezési formánál is mindenki megtarthat másfél holdat a szövetkezeti földön kívül. Egyre többen mutatnak rá, hogy ez helytelen, mert sok szövetkezeti tag erre a másfél holdra koncentrálja a főerejét és a szövetkezésben lévő földjét és munkáját csak segédeszköznek tekinti arra, hogy meggazdagodjon.

Befejezésül: Még egyszer ismétlem, fejlődésünk egészséges. Ezért nem féltünk tőle, hogy teljes erővel a Párt reflektorait a falusi munkánk hibáira ráirányítsuk. Rajta leszünk, hogy kijavítsuk őket és akkor megint mehetünk nagy léptekkel tovább.

(Beszéd és zárszó a MDP Központi Vezetőségének
1949. március 5-6-i ülésén.)

A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONTTAL HAZÁNK FELVIRÁGOZTATÁSÁÉRT

Tisztelt Országos Kongresszus!

Mint a Függetlenségi Népfront Ideiglenes Országos Tanácsának elnöke, röviden kívánok beszámolni arról a munkáról, amelyet ez a Tanács február 1-i alakuló ülése óta végzett. Az Ideiglenes Tanács a kapott utasításnak megfelelően országszerte ismertette és népszerűsítette a Függetlenségi Népfront célkitűzéseit és megejtette községenként, városonként és megyénként a Népfront-bizottságok választását, valamint e Kongresszus küldötteinek megválasztását.

Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a Függetlenségi Népfront megalakítását a magyar dolgozó nép országszerte megértéssel és lelkesedéssel fogadta.

Ez a megértés és lelkesedés lesz egyik erőforrásunk az előttünk álló nagy és nehéz feladatok megoldásában.

A Magyar Függetlenségi Népfront alapítói voltak: a Magyar Dolgozók Pártja, *(Viharos taps.)* a Független Kisgazdapárt, a Nemzeti Parasztpárt, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, a Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége, és a Magyar Ifjúsági Népi Szövetség. *(Taps.)*

Utólag még két párt kérte felvételét: a Független Magyar Demokrata Párt és a Radikális Párt. *(Taps.)* Az Ideiglenes Tanács elnöksége, miután a két párt képviselőivel folytatott tárgyalások során megkapta azokat a politikai és szervezeti biztosítékokat, melyek a Népfrontunkhoz való csatlakozás előfeltételei, ezt a két pártot felvette a Magyar Függetlenségi Népfrontba; mindkét pártnak képviselői ennek megfelelően ezen az Országos Kongresszusunkon már részt vesznek. E pártok állásfoglalása újabb bizonyítéka a magyar demokrácia megerősödésének.

Mint a Magyar Függetlenségi Népfront Ideiglenes Tanácsának elnöke, egyben betérjesztem a Népfront Nyilatkozatát és Szabályzat-tervezetét. Kérem az Országos Kongresszust, hogy a Nyilatkozatot és Szabályzat-tervezetet vitassa meg és hagyja jóvá.

Tisztelt Országos Kongresszus! Mielőtt a Magyar Függetlenségi Népfront kérdéseire rátérnék, szabadjon még egyszer aláhúznom azokat a történelmi érdemeket, melyeket a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front a második világháború szörnyű veresége és pusztításai után hazánk talpraállítása és felemelkedése körül szerzett. Négy esztendővel ezelőtt országunk jelentékeny része még német nácik és aljas magyar csatlósai kezén volt. A felszabadult részekén is olyan mérvű volt a pusztulás, hogy szinte emberfelettinek látszottak az újjáépítés feladatai és ma, rövid négy esztendő elteltével, lényegében sikerült a háború szörnyű sebeit begyógyítani.

Újjáépítettük és a dolgozó nép kezébe adtuk államszervezetünket, eltakarítottuk a romokat, megindítottuk a nemzet egészséges vérkeringését. A gazdasági termelés terén túlhaladtuk a békebelit és ami nem kevésbé fontos: megvalósítottunk egy sor olyan intézkedést, amelyekre évtizedek, sőt évszázadok óta vár a magyar dolgozó nép: felszámoltuk a középkori feudális nagybirtokot és a földet átadtuk a dolgozó parasztságnak, létrehoztuk a demokratikus népköztársaságot s ezzel megvalósítottuk és továbbfejlesztettük a száz év előtti forradalom célkitűzéseit. A régi népellenes rendet egy sor ütközetben megvertük. A demokrácia vívmányainak biztosítására napirendre tűztük s jelentékeny mértékben végre is hajtottuk a kapitalista kizsákmányolás korlátozását, a tőkés elemek felszámolását, végül rátértünk a szocializmus építésére. *(Taps.)*

A demokrácia belpolitikai sikerei külpolitikai téren is meghozták a maguk gyümölcseit. Hitler utolsó csatlósából hazánk a szabad népek családjának megbecsült tagja lett. Barátsági és kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötött felszabadítóinkkal és megsegítőinkkel, a nagy Szovjetunióval (*Nagy taps és éljenzés.*), valamint a népi demokráciákkal. A Magyar Függetlenségi Népfront Országos Kongresszusa éppen most láthatja vendégül a baráti bolgár nép képviselőit, amely a szövetséges bolgár nép, szeretett vezérével, Georgi Dimitrov-val az élén (*Hatalmas éljenzés.*), annyi hányattatás után végre szabadon építi jövőjét és a szocializmust. A magyar demokrácia éppen most fejezi be a megegyezés és a megbékélés sok türelmet és megértést követelő művét északi szomszédunkkal és barátunkkal, a csehszlovák köztársasággal. (*Taps.*) Ennek a megértésnek és megbékélésnek eredményeképpen a közeljövőben a csehszlovák köztársasággal is megkötjük a barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést.

E szerződés súlyos veresége azoknak a reakciós erőknek, melyek esztendőkön át igyekeztek éket verni a két egymásra utalt szomszéd ország közé s egyben nagy sikere az egész demokratikus, haladó frontnak. A román és lengyel népi demokráciákkal megkötött baráti egyezmények után a csehszlovák szerződéssel még erőteljesebbé válik a szabadságukat és függetlenségüket védő népi demokráciák frontja a világuralomra törő, háborúra uszító nyugati imperialistákkal szemben. (*Taps.*)

Összefoglalva: a Magyar Függetlenségi Népfront jó örökséget vesz át elődjétől; a felszabadulás óta eltelt idő alatt a magyar demokrácia, élén a munkásosztállyal, olyan szilárd alapot teremtett, mely elbírja az előttünk álló minden nehéz feladat terhét. (*Taps.*)

Egyetlen kérdésre akarok ezzel kapcsolatban részletesen kitérni: a hároméves tervünkre, melynek elvégzése sokban biztosíték arra, hogy az előttünk álló feladatok legnagyobbikát, a küszöbön álló ötéves tervünket is meg tudjuk valósítani. A hároméves terv előkészületeit alig néhány hónappal a jó pénz megteremtése után kezdtük meg. Tapasztalataink e téren még nem voltak. Csak bizonytalanul, tapogatódzva foghattunk hozzá. Az eredményre vonatkozólag legyen szabad az idén befejezésre kerülő tervünknek néhány számadatát ismertetni. A hároméves tervet - most már nyugodtan állíthatjuk - hét hónappal a kitűzött idő előtt, két év és öt hónap alatt be fogjuk fejezni. Az eredetileg 6 és 1/2 milliárd forintba tervezett tőkebefektetést jóval túl fogjuk haladni. Eddig már 4640 millió forintot fektettünk be a terv végrehajtása folyamán. Ez év februárjában a havi befektetés összege elérte a 300 milliót. Az év végéig 3700 millió forint újabb befektetésre kerül sor. Ezek a számok egyben megadják a feleletet azoknak, akik 1947-ben kételkedtek vagy éppen gúnyolódtak és túlzottak, sőt fantasztikusnak nevezték tervünket. Az események újra nemcsak azt mutatták meg, hogy a magyar kommunisták csak olyan célokat tűznek ki maguk elé, amelyek a magyar dolgozó nép érdekét szolgálják, de azt is, hogy terveik reálisak, megvalósíthatók s hogy e tervek előfeltételei adva vannak, vagy végrehajtásuk folyamán megteremtődnek. (*Taps.*)

Amikor az előttünk álló új, nagy feladatok küszöbén visszatekintünk a felszabadulás óta eltelt évek eredményeire és kudarcaira, a hála és a köszönet szavaival kell külön kiemelni a magyar munkásosztály elévülhetetlen érdemeit. A munkásosztály az elmúlt négy esztendő folyamán minden alkalommal bebizonyította, hogy megvan benne a politikai tudás, a szervezettség, a fegyelem, az áldozatkészség és a hivatottság arra, hogy mint a magyar dolgozó nép vezető osztálya, meg tudjon felelni azoknak a feladatoknak, amelyeket a történelem rárótt. (*Nagy taps.*) A magyar dolgozó nép az elmúlt esztendők során napról-napra meggyőződött arról, hogy a munkásosztály és pártja alkalmas, rátermett a vezetésre, hogy nála jó kézben nyugszik az ország kormánya. Ez a felismerés és ez a meggyőződés vezetett oda, hogy ma már senki sem vitatja, mindenki elismeri: ennek az országnak vezetőereje, motorja és irányítója a

kommunista párt vezetése alatt dolgozó munkások osztálya. És hozzátehetem: a magyar ipari munkásság, szoros szövetségben a dolgozó parasztsággal, volt a múltban és lesz a jövőben is a legnagyobb biztosítéka annak, hogy minden célkitűzésünket, melyeket dolgozó népünk érdekében felvetünk, meg is fogjuk valósítani. Ahol példát kell mutatni s áldozatban, fegyelemben, tudásban élen kell járni, ott a magyar népi demokrácia nyugodtan építhet az ipari munkásságra, a magyar kommunistákra és kipróbált, viharedzett pártjára, a Magyar Dolgozók Pártjára. *(Nagy taps. A küldöttek Rákosi elvtársat éltetik.)*

A legnagyobb elismeréssel kell szólni a magyar dolgozó parasztságról is, különösen az újjazdákra, akik a felszabadulás utáni rendkívül nehéz viszonyok közepette szorgalmukkal, kitartásukkal és szaktudásukkal helyre tudták állítani a magyar mezőgazdaságot és minden reakciós fondorlat és három száraz, rossztermésű év ellenére, elvégezték mindazokat a feladatokat, melyek hazánk talpraállítása érdekében a mezőgazdaságra hárultak. *(Nagy taps.)* Ha a munkás-paraszt szövetség az elmúlt négy esztendő alatt a reakció minden támadását vissza tudta verni, úgy ebben nem kis része van annak, hogy a dolgozó parasztság magáénak vallja a demokráciát és a munkássággal válllvetve küzd és áldoz megerősítéséért és megszilárdításáért. *(Taps.)*

Végül, de nem utolsó sorban meg kell emlékeznem a dolgozó kisemberekről, kisiparosokról, kiskereskedőkről és főleg a haladó értelmiségről, akiknek segítsége és munkája nélkül nem tudtuk volna ilyen gyorsan talpraállítani az országot.

A haladó értelmiséggel kapcsolatban külön kell mutatnom, hogy a magyar népi demokrácia fejlődésében most végre eljutott oda, hogy tudósainak és tudományos munkásainak anyagi helyzetét megjavítsa. Most már biztosítani tudjuk azt az életszínvonalat, mely lehetővé teszi számukra, hogy tudásukat és tehetségüket teljes erejükkel a magyar nép gazdasági és kulturális színvonalának felemelésére fordíthassák. A magyar demokrácia ezzel régi adósságát rója le a magyar tudományos világgal szemben és ez egyben azt is bizonyítja, hogy a tudomány megbecsülése nálunk nem üres szó, hanem élő valóság. *(Taps.)*

Amikor a magyar demokrácia négyéves eredményeire jogos büszkeséggel visszatekintünk, mindjárt hozzá kell tennünk, hogy mindez csak a kezdet. A magyar demokrácia még csak most bontogatja szárnyait, most kezd lendületbe jönni; a nagy feladatok s velük a nagy eredmények még előttünk állnak. A hároméves tervünket követő ötéves terv olyan nagy célkitűzés, melynek elvégzésére népünk soha történelme folyamán még nem vállalkozott. Éppen ennek a feladatnak elvégzése követeli meg parancsolóan a népi demokrácia erőinek átcsoportosítását, szorosabb, fegyelmezettebb összefogását, a Magyar Függetlenségi Népfront megalakítását. A demokrácia jó munkájának eredményeképpen egyre többen helyeslik céljainkat és útunkat azok közül, akik 1947-ben még passzívan néztek célkitűzéseinkre, vagy éppen ellenzékben voltak velünk szemben. Ezek ma már jobb belátásra jutottak, a Balogh-pártnak és a Radikális Pártnak csatlakozása ennek egyik jele. Nyugodtan el lehet mondani, hogy a magyar demokrácia minden használható ereje a Függetlenségi Népfronton belül van. *(Taps.)* Aki most kívül marad, az ezzel a ténnyel maga jelenti ki, hogy nem akar részt venni az országépítés nehéz munkájában.

Az előttünk álló nagy célok, amint a Függetlenségi Népfront nyilatkozata mondja, megkövetelik, hogy:

„Közös erővel harcoljunk a kizsákmányoló osztályok és maradványaik reakciós törekvései ellen; semmisítsük meg a nagybirtokos és nagytőkés, valamint a velük szövetkezett kulák és klerikális reakciót,

közös erővel védjük népi demokráciánk nagy vívmányait, népünk békéjét, hazánk függetlenségét az imperialisták gyarmatosító, háborús törekvéseivel szemben,

közös erővel építsük fel a magyar dolgozó nép új hazáját, az elnyomástól és kizsákmányolástól mentes új társadalmat.”

Ezt a célt szolgálja, ennek megvalósítására kellett megszervezni a Magyar Függetlenségi Népfrontot, a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság, a népet szolgáló értelmiség, a dolgozó kisemberek harci és építő szövetségét, a leghaladottabb, a legcéltudatosabb és legkövetkezetesebb társadalmi osztály, a munkásosztály vezetésével. *(Taps.)*

E célok megvalósítása megköveteli, hogy demokratikus köztársaságunk a szó igazi értelmében a magyar dolgozó nép államává, népköztársasággá váljék. Ennek megfelelően nemcsak a nép politikai jogait kell kiterjeszteni, de gondoskodni kell arról, hogy megvalósuljanak azok az anyagi és kulturális előfeltételek, melyek nélkül a legszélesebb politikai jog is csak írott malaszt marad. A népjogok kiterjesztése, a dolgozó nép bevonása a kormányzás minden ágába, nemcsak azt követeli meg, hogy régi alkotmányunkat a magyar nép nagy politikai és társadalmi vívmányainak megfelelően újjáalakítsuk, de azt is, hogy megszilárdítsuk a demokrácia fegyelmét. Szervesen folyik ebből, hogy a pártversengést, melyből csak az ellenségeinknek volt haszna, kiküszöböljük és megszüntessük. *(Taps.)* Így visszatekintve, látjuk csak, hogy mennyi erőt és energiát forgácsolt szét, mennyire meglassította, sőt nem egyszer visszavetette felemelkedésünket 1947 őszeig, a reakció végső vereségéig, a pártversengés.

A magyar demokrácia szerencséje, hogy ez a felismerés nemcsak minket, a Magyar Dolgozók Pártját hatja át. Megértették ezt szövetségeseink, a Független Kisgazda Párt és a Nemzeti Parasztpárt is. E pártok a felszabadulás óta eltelt esztendőkből nemcsak saját kárukon tapasztalták, hogy a versengésnek és pártoskodásnak az ellenség látja hasznát. E pártok arról is meggyőződtek, hogy helyes és egyedül járható az az út volt, melyet mi, magyar kommunisták mutattunk. Ez a kettős felismerés teszi lehetővé, hogy a Magyar Függetlenségi Népfront egységes elvi alapon állva, szorosabban és fegyelmezettebben fogja össze nemzetünk erőit.

Ezt a szoros fegyelmet parancsolóan megköveteli az, hogy az ellenség feltétlenül törekedni fog arra, hogy politikailag befolyást gyakoroljon a Népfrontra, de ezen túlmenőleg szervesen is megkísérli a behatolást. Az elmúlt négy esztendő minden tapasztalata arra mutat, s súlyos hibát követne el a magyar demokrácia, ha csökkentené éberségét és elfelejtené, hogy a harcot a reakció befolyása és behatolási kísérletei ellen a Népfrontban is folytatni kell. *(Taps.)*

A demokrácia fokozott fegyelme a szabadságjogok fokozott kiterjesztésével jár együtt. A szabadságjogok között külön hangsúlyozni akarjuk a demokratikus építő kritika jogát, valamint a vallásszabadságot.

A Függetlenségi Népfront demokráciánk legbiztosabb alapjának azonban azt tekinti, ha sokat szenvedett magyar népünk gazdasági, kulturális és politikai életszínvonalát a leggyorsabban, az eddiginél hasonlíthatatlanul magasabb fokra tudja emelni. Ennek elérésére a legjobb eszköz a tervgazdálkodás, mely a magyar nemzet minden erejét tervszerűen fogja össze e célra. A most kidolgozás alatt álló ötéves tervünk hivatva van a dolgozó nép gazdasági színvonalát, kulturális és szociális fejlődését olyan iramban fokozni, amelyre a múltban hiába keresünk példát, melyre csak a felszabadult nép energiájának tervszerű latbavetése képes. *(Nagy taps.)*

Ezzel kapcsolatban néhány olyan számot és tényt ismertetek, melyek e tervnek hatalmas méreteit bizonyítják. A terv előzetes számai szerint öt év alatt 35 milliárd forintot fogunk befektetni. A pusztán szám mutatja, hogy milyen teljesítményekre képes Pártunk vezetése alatt a magyar dolgozó nép, ha erőforrásait tervszerűen tudja kihasználni. Még nincs négy éve, amikor az újjáépítés kezdetén a kishitűek és az amerikai gyarmatosítás hívei eleve

kilátástalannak tartották, hogy saját erőnkől el tudjuk takarítani a romokat. A külföldi, értsd amerikai kölcsön nélkül hozzá sem akartak fogni a munkának. A mi ötéves tervünk befektetési összege dollárban is csinos szám: 3 milliárd dollár és minden évről csattanósabban mutatja, hogy helyesen jártunk el, amikor a saját gazdasági erőforrásainkra vettünk irányt.

Aki e 35 milliárd forintnyi befektetést kételkedéssel fogadja, annak figyelmébe ajánljuk, hogy ugyanilyen kételkedéssel, hitetlenséggel, sőt gúnnyal fogadták hároméves tervünket, melyet az idén, hét hónappal a kitűzött idő előtt, túl fogunk teljesíteni.

A legközelebbi öt esztendő folyamán hazánk gazdasági, kulturális és szociálpolitikai téren olyan színvonalemelkedésre törekszik, melyhez azelőtt évtizedek munkájára volt szükség. Öt év alatt 60%-kal kívánjuk emelni a nemzeti jövedelmet. A nemzeti jövedelem megfelelő részét természetesen a dolgozók életszínvonalának további emelésére fordítjuk. A nehézipart, a vaskohászatot, a vas- fém- és gépgyártást, a kémiai ipart, a ruházati ipart ez alatt az idő alatt meg akarjuk kétszerezni. Olyan vidékeken, amelyek eddig kizárólag mezőgazdasági jellegűek voltak, hatalmas gyárakat létesítünk. Az ipari munkásság száma legalább 300.000-rel fog nőni ez öt év alatt. Ebből viszont az következik, hogy az ország mezőgazdasági lakosságának munkásfeleslege elhelyezést nyer. Ezen túlmenően már most dolgozunk azon, hogy a terv megvalósítását ne hátráltathassa munkáshiány.

A tervvel kapcsolatban újra számbavesszük és új kutatásokkal feltárjuk a föld méhének kincseit és gondoskodunk róla, hogy az eddigi lelőhelyek jobb kihasználása mellett új anyagi forrásokat nyissunk meg hazánknak. Az új nagy ipartelepek körül új városok, vagy városrészek fognak keletkezni. Öt esztendő alatt hazánk iparosodó mezőgazdasági országból fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá változik. *(Nagy taps.)* Ezek a tervek népünk szociális körülményeinek lényeges megjavítását követelik meg. Tízezerrel kell építeni az új városi típusú munkáslakásokat, az egészségügy állami szervezetét ki kell építeni. Új értelmiséget, legalább 8-10 ezer mérnököt kell a munkásosztály és a dolgozó parasztság soraiból kinevelni. 10-12 ezer új tanárra lesz szükség, akiket elsősorban ugyancsak a dolgozó nép gyermekeiből kívánunk kinevelni.

Ugyanakkor egy sor olyan iparcikk termelésére térünk rá, melyeket azelőtt Magyarországon nem állítottak elő. Üzemeinket új felszerelésekkel látjuk el, hogy a modern technika legfrissebb vívmányait értékesíteni tudják.

Nem kevésbé gyökerek azok a változások, amelyek az öt esztendő folyamán a mezőgazdasági termelést és a falut érintik. Fokozni fogjuk a falu villamosítását. Másfél millió falusi lakos kap villanyt. A modern mezőgazdasági gépesítés megvalósítására 500-ra emeljük a gépállományok számát. Az állami traktorok száma 21 ezerre emelkedik és bevezetjük az arató-cséplőgépek használatát. A mezőgazdaság gépesítése 50 ezer új munkás beállítását követeli meg. A szövetkezeti, nagyüzemi termelés gyors növekedése a gépállomány hasonló növekedésével jár. A szárazság elleni küzdelemre az ország csapadéokban legszegényebb területein 200.000 holdat veszünk öntözés alá, ebből több, mint 120.000-et a Tiszántúl száraz területei kapnak.

Fokozni fogjuk az új kultúrák elterjesztését, többek közt a gyapotot, melynek területét az ötéves terv végén 100.000 holdra akarjuk emelni. A terméseredmények felemelésére annyi műtrágyát gyártunk, hogy az utolsó tervévben több, mint 5 millió métermázsa álljon belőle a mezőgazdaság rendelkezésére. A falusi bekötő utak építésére 300 millió forintot állít be a terv. E munkálatokra magukra, azonkívül talajjavításra, vetőmagjavításra, az állatállomány minőségének és mennyiségének megemelésére, gazdasági építkezésekre, erdősítésre, fásításra a terv több, mint 6 milliárd forintot kíván befektetni. *(Nagy taps.)*

Itt kell kitérnem az ipar és a mezőgazdaság fejlődésének iramára. A fejlődés mindenütt a világon azt mutatja, hogy a mezőgazdasági lakosság aránylag fogy és az iparban foglalkoztatottak száma nő. Magyarországon 1900-tól 1940-ig a mezőgazdasági lakosság számaránya 61%-ról 49%-ra esett. Ugyanezen idő alatt az iparral, közlekedéssel foglalkozók száma 21%-ról majdnem 30%-ra nőtt. 1920-tól 1941-ig a mezőgazdasági lakosság csak 81.000-rel emelkedett, de az iparban, a közlekedésben, valamint a kereskedelemben foglalkoztatottak száma e 20 év alatt 870.000-rel, tehát több mint tízszer olyan gyorsan nőtt. A nemzeti jövedelemben ez a változás még világosabban jelentkezik: az ipar termelése már a harmincas évek elején túlhaladta a mezőgazdasági termelvények értékét.

Hasonló, de sokkal gyorsabb a fejlődés irama a Szovjetunióban, mely a sztálini ötéves tervek következtében másfél évtized alatt elmaradt mezőgazdasági országból hatalmas ipari állammá fejlődött s az Egyesült Államokon kívül, messze maga mögött hagyta a kapitalista államokat. A Szovjetunió iparosodása a parasztság életszínvonalának emelésével járt. A kapitalista országok iparosodása ezzel szemben azt eredményezte, hogy a parasztság jórésze tönkrement, elárverezett földjüket felvásárolta a bank vagy a nagybirtokos. A parasztokból béresek vagy városi napszámosok lettek, ez volt a kapitalista fejlődés. Mi, hazánkból fejlett, gazdag ipari országot akarunk teremteni, anélkül, hogy a falusi dolgozó népnek a fejlődés során mindazt végig kelljen szenvednie, ami a kapitalista, a tőkés országokban a parasztság osztályrészeként jutott. Mi azt akarjuk, hogy élvezhesse a szövetkezés útján mindazokat az előnyöket, melyeket a nagyüzemi mezőgazdasági termelés nyújt. Azokat a fiait és leányait pedig, akiket a mezőgazdaság nem tud foglalkoztatni és akik azelőtt munka nélkül nyomorogtak, vagy napszámosként a városokba tódultak, most szervezetten állítjuk a demokrácia különböző frontjain munkába. Ki-kik a tehetsége szerint fog érvényesülni: ipari szakmunkásokat nevelünk belőlük, vagy iskoláztatjuk őket; beállítjuk az államszervezetbe, a hadseregbe, a rendőrségbe, a közigazgatásba, ahol a munkássággal és haladó értelmiséggel vállaltva építik a népi demokráciát.

Ennek a fejlődésnek ad hatalmas lendületet az ötéves terv s ezzel is hozzájárul, hogy a város és a falu közötti korlátok fokozatosan ledőljenek és a falu színvonala egyre közelebb jusson a városéhoz. *(Nagy taps.)*

Az ötéves terv meg fogja valósítani fővárosunk egy sor régen esedékes követelését is. Felépítjük az új Nemzeti Színházat, megkezdjük a budapesti földalatti vasút építkezéseit, létrehozuk a 100.000 fő befogadására alkalmas sportstadiont, megkezdjük a budai vár új, modern tervek szerinti helyreállítását. Az elhanyagolt vidéki városok: Miskolc, Szeged, Debrecen rendezésére is sor kerül az ötéves terv folyamán. Az új hidak egész sorát építjük: Újpesten az Árpád-hidat, Budapesten a Boráros-téri hidat. Híd készül a Tiszán Kiskörén, Polgáron, Záhonyon; a Körösön Szarvasnál, a Szamoson Matolcsnál és így tovább. Megemlíthetem, hogy a terv építkezésekre az öt év alatt 15 milliárd forintot kíván fordítani. *(Taps.)*

Sor kerül közlekedésünk és közlekedési hálózatunk, valamint a légi közlekedés modernizálására és kiszélesítésére. Hogy csak egyetlen számot említsek, 428 km új gazdasági kisvasutat fogunk építeni. Természetesen a szociálpolitikát sem téveszti szem elől az ötéves terv. Különösen a falu elmaradt egészségügyét kívánja megjavítani. Ezzel kapcsolatban százával építjük az egészségházas orvos-lakásokat, elsősorban a falvakban és tanyaközpontokban. Mintegy 600 hatósági orvost és körorvost autóval fogunk ellátni. A kultúrpolitikai befektetésekre 2 milliárd 300 millió forintot szán a terv. Az újonnan létesítendő iskolák közül külön meg kell emlékezni a második Műegyetemről. *(Taps.)*

Ezek a rövid adatok magukban véve azt mutatják, tisztelt Országos Kongresszus, hogy az ötéves terv népünk gazdasági, kulturális, szociális viszonyaiban milyen alapvető változásokat fog előidézni. Túlzás nélkül el lehet mondani, hogy nincs hazánknak egyetlen faluja, egyetlen polgára, akit az ötéves terv és annak eredményei közvetlenül ne érintenének, ne járulnának hozzá életszínvonalának megjavításához. *(Nagy taps.)*

Az ötéves terv megvalósításának összetevői között a legfontosabb a demokrácia erőinek szorosabbra fogása és megfeszítése, a Magyar Függetlenségi Népfrontban, a magyar munkásosztály vezetése alatt. Ennek a tervnek még egy döntő előfeltétele van: a béke. Mint a hároméves terv és az újjáépítés eddigi eredményei mutatják: a felszabadult magyar nép számára a boldogulás minden előfeltétele megvan, ha békén, a teremtmény munkájának élhet. *(Nagy taps.)* A magyar népi demokrácia nemcsak azért támogat minden törekvést, mely a béke megőrzésére irányul és nemcsak azért fordul élesen szembe minden imperializmussal, mert egészséges fejlődését ez biztosítja. De azért is, mert a magyar dolgozó nép egy emberöltőn át két ízben szenvedte el a vesztes háborúnak minden súlyos következményét.

Most futnak be az idei népszámlálás első eredményei. Ezekből a számokból kiderül, hogy hazánk lakossága 115 ezerrel kevesebb most, mint az utolsó népszámláláskor volt. Ha a két világháború közti népszaporodást vesszük alapul, akkor háború nélkül Magyarország lakosságának 9,800.000 körül kellene lenni. Ehelyett 9,201.000 a lakosság száma, azaz a háborús kiesés 600.000 főt tesz ki. Ennyi az a lélekszám, amely a legkülönbözőbb címeken a háború következtében elveszett a magyar nép számára. Ez több, mint akár Anglia, akár az Egyesült Államok háborús embervesztése. Ez a szám annyit jelent, mintha Szeged, Debrecen, Miskolc, Pécs, Kecskemét, Hódmezővásárhely az utolsó emberig kipusztultak volna, vagy mintha Abaúj, Bács-Bodrog, Győr, Moson, Csanád és Csongrád megye összes lakói a háború áldozataivá váltak volna. Emellett ez a hasonlat annyiban sántít, hogy a háború elsősorban a férfiak közt pusztított. Ha most 115.000-rel kevesebb a lakosság, mint 1941-ben, úgy a férfiak száma 141.000-rel lett kevesebb, 3%-kal csökkent nálunk a férfiak aránya és most 1000 férfira 1083 nő esik. De még ez a kép se teljes, mert nem mutatja azt a hatalmas veszteséget, amit éppen a legmunkaképesebb, a katonai szolgálatra alkalmas férfiakban okozott a háború. Az országban 300.000 a hadiárva, a hadiözvegy, a hadirokkant, a hadisegélyes. Ha még ehhez hozzá vesszük a szörnyű anyagi pusztítást, amelyet a háború okozott, azt a rengeteg szenvedést, amely - túlzás nélkül mondhatjuk - hazánk minden egyes lakóját a háborúval kapcsolatban külön sújtotta, akkor nem kell sokat magyarázni ahhoz, hogy miért utasítja el minden hazáját szerető magyar ember egy harmadik szörnyű világháború hirdetőit.

Ez a békevágy a katolikus reakció elleni harcban is megmutatkozott. A dolgozó magyar nép Mindszenty elítélését nemcsak azért fogadta megértéssel és helyesléssel, mert nem kívánta vissza a Habsburgok és vele együtt a nagytőkések és nagybirtokosok uralmát. A széles tömegek azt is megértették, hogy Mindszenty egy újabb véres világháborúra - és hozzátehetjük, egy újabb elvesztett háborúra - alapította terveit. Ezért helyeselték és ezért fogadták megnyugvással még a vallásos katolikus körök is a magyar demokrácia kemény és meg nem alkuvó fellépését. *(Taps.)*

Ismétlem, a magyar nép békét akar és ebből a békevágyából folyik, hogy elutasít mindent, ami egy újabb háború veszélyét idézné fel. Ezért harcol a magyar demokrácia a szovinizmus, a faji gyűlölet minden megnyilvánulása ellen és ezért tesz meg mindent arra, hogy szomszédaival a legjobb viszonyt alakítsa ki. Nem rajtunk múlott, hogy ez a viszony Jugoszlávia jelenlegi vezetőivel - akik elárulták a béke és a nemzetközi proletárszolidaritás frontját és egyre inkább átállnak az imperialisták táborába, - megromlott. De tudjuk, hogy Jugoszlávia dolgozó népe kalandor vezetőinek minden csalárd árulása ellenére - velünk egy frontban áll a béke

fenntartásáért folyó küzdelemben és éppen ezért előbb, vagy utóbb, de visszatér a népi demokráciák békét védő, az emberi haladásért harcoló családjába. (*Hosszas, nagy taps.*)

Ugyanakkor, amikor ennyire aláhúzzuk békevágyunkat, és azt a törekvésünket, hogy a békét minden erőnkkel védeni fogjuk, rögtön hozzá kell tennünk, hogy nem vagyunk pacifisták. A békéért nemcsak szellemi fegyverekkel vagyunk készek harcolni, hanem gondoskodunk arról, hogy demokráciánknak erőteljes, a dolgozó népet védő hadserege legyen. (*Viharos taps.*) Ez a hadsereg a békét védi, mert a dolgozó nép hadserege. Soraiban a munkások, parasztok, a haladó értelmiség legjobb fiai fogják keményen a fegyvert. Nem támadó szándékkal, de azért, hogy a békefrontnak azt a szakaszát, amelyet a magyar nemzet őriz, minden erejükkel megóvják. Azt hiszem, mindnyájunk nevében beszélek, amikor kijelentem, hogy nem fogjuk sajnálni a fáradságot és az áldozatot, hogy ezt a hadsereget, a dolgozó nép honvédségét teljes erővel fejlesszük és erősítsük. (*Taps.*)

Ma, amikor az imperialisták bűnéből a világ újra két táborra oszlott, amikor az állig felfegyverzett kardcsörtető, világuralomra törő amerikai tőke szerte a földgömbön a háborút készíti elő, egy fegyvertelen ország valósággal csábít a provokációra és a kalandokra. És mert mi nem akarjuk, hogy hazánk imperialista kalandorok játszótere legyen, hadseregünket éppen a béke érdekében igyekszünk olyanná tenni, hogy dolgozó népünket, szövetségeseinkkel vállvetve, meg tudja védeni.

A békéért folyó harcban nem vagyunk egyedül. Mellettünk áll felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió, (*Viharos taps és éljenzés.*) velünk vannak a népi demokráciák virágzó, független államai. Ebben a táborban vannak a kínai kommunista párt és Mao-Ce-Tung vezetésével (*Éljenzés, taps.*) a felszabadult kínai dolgozók százmilliói, a gyarmati járom ellen küzdő népek. Mellettünk állnak a kommunista pártokkal az élükön a hatalmas francia munkásosztály, (*A küldöttek Thorezt éltetik.*) az olasz dolgozók és szerte a világon mindazok a munkások, parasztok, értelmiségiek milliói, akik gyűlölik a háborút és a békét követelik.

Ezzel a békefronttal áll szemben, a világuralomra törő amerikai imperializmus, mely a német fasizmus örökébe lépett. Az Egyesült Államokat a hadianyaggyárosoknak az a csoportja vezeti, amely a megelőző két világháború szörnyű vértengeréből sok dollármilliárd hasznot tudott kihalászni, az a klikk, amely már most, a békében is számlálatlan százmilliókat vág zsebre a háborús uszításból és a harmadik világháború előkészítéséből. E csoport kezében van nemcsak az amerikai sajtó, rádió, mozi, a közvélemény befolyásolásának és irányításának minden eszköze, de a Marshall-terv révén kiterjeszti befolyását a többi kapitalista államra is és gondoskodik róla, hogy ott is a hadinyeréskedők, az amerikai tőkés csoportok érdekeinek megfelelően írjon a sajtó, szóljon a rádió.

Az Amerikai Egyesült Államok ebben az évben majdnem 15 milliárd dollárt költenek fegyverkezésre. Ennek az összegnek zömét a hadiipar kapja. A hadiszállítás a kapitalistáknak a legjövedelmezőbb és a legkevesebb kockázattal járó üzlet: a gyártáson kívül a tőkésnek csak a haszon bezsebelésével kell törődnie.

De az amerikai muníciógyárosoknak mindez nem elég. A könnyű profit arra hajtja őket, hogy szerte a világon szítsák a háborús gyűlöletet, mert így több hadianyagot tudnak eladni. A mi nagy tanítónk, Marx 80 évvel ezelőtt hirdette, hogy nincs az a bűn, amelyet a tőkés megfelelő haszon érdekében el ne követne; az amerikai muníciógyárosok ezt most újra szemléltetően igazolják.

A világuralomratörés egyik eszköze a Marshall-terv, mely gyarmattá akarja süllyeszteni az általa „segélyezett” országokat és amerikai ágyútöltelékké változtatja azok lakóit. Kezdetben a segély ürügyével gazdasági függőségbe hozzák ezeket az országokat és utána belekényszerítik

őket az Atlanti-paktum és hasonló szerződések révén az amerikai világalpolimi tervekbe. Ezért érthető az a vontatottság, mellyel az Atlanti-paktum létrejön. A Marshall-terv „áldásaiban” részesedő országok dolgozó népe elkeseredetten küzd ellenük, és hogy a reakció hangulata sem virágos ezekben az országokban, arra elég idézni Paul Reynaud-t, a volt francia miniszterelnököt, aki a parlamentben a következőt mondotta: „A Marshall-terv 19 országa hasonlít 19 vízbefúlóhoz, aki mind a másik hátán át remél a szárazra jutni”. Az amerikai sajtó, amikor nem Európa felé szórja a propagandát, nem titkolja, hogy miről van szó. Az United States News folyóirat december 31-i számában a következőket olvasom:

„A kapitalista Európa beteg, mint ahogy beteg volt jóval a háború előtt is. A Marshall-terv éppen csak egy kis adrenalint fecskendez bele, hogy egy kevés ideig még életben tartsa. Ahhoz, hogy újra egészséges legyen, talán két, vagy három Marshall-terv is elkelne, de minden alkalommal kétszerannyi pénzzel, mint amit az elsőbe fektettünk és még akkor is nagyon kétséges, hogy a beteg életben marad-e.”

Az ellenség táborában ilyen a hangulat. És ezt a hangulatot nem enyhíti a közelgő gazdasági válság, melynek előfutárjaként az Egyesült Államokban február folyamán 700.000-rel nőtt a munkanélküliek száma. A dolgozó tömegek békét követelnek, nem háborút és megegyezést a béke legfőbb örövel, a Szovjetunióval. (*Nagy taps.*) Az imperialisták támadó, agresszív politikája eleve elutasít minden olyan lépést, melynek célja a béke. Ezért igyekeznek kikerülni, elhárítani minden megegyezést és együttműködést a béke hatalmas örövel, a nagy Szovjetunióval és a világ demokratikus erőivel. Amint a Szovjetunió bölcs vezére, Sztálin mondotta:

„Nem megegyezésre és együttműködésre van szükségük, hanem együttműködést és megegyezést hirdető szövegekre, hogy meggyőzzék a megegyezést... A háborús gyűjtőgátok, akik új háborút akarnak kirobbantani, mindennél jobban félnek a Szovjetunióval való megegyezéstől és együttműködéstől, mert a megegyezés politikája aláassa a háborús gyűjtőgátok pozícióját és hatástalanná teszi ez urak támadó politikáját.”

A béke hívei világszerte támadásba mentek át háborús gyűjtőgátokkal szemben. A demokrácia világszerte növekvő erői mindent megtesznek a béke megvédésére. De óriási hiba volna, ha saját növekvő erejük és igazuk tudatában lekicsinyelnék azt a veszélyt, melyet a mindenre elszánt háborús uszítók jelentenek. Ezért szorosabbra kell fogni nemzetközileg és az egyes országokon belül a demokrácia erőit, mozgósítani kell világszerte a béke híveit és ezzel kell megértetni az imperialista reakcióval, hogy minden szándéka hajótörést szenved a béke katonáinak elszántságán és megingathatatlan frontján.

A mi feladatunk, a magyar demokrácia feladata, hogy a maga szakaszán biztosan és megingathatatlanul álljon, hogy az ellenség megértse, hogy a mi országunk nem rés a béke frontján, hanem erős bástya. (*Viharos taps.*) Ezért kell külön aláhúznunk a magyar dolgozó nép egységes békeakarátát és azt, hogy ezen az egységen senki nem fog rést ütni.

A mi békeszándékunk és békevágunk mögött ott áll a két veszített háború szörnyű szenvedése és sok sajgó sebe. De a magyar dolgozó nép szilárd elhatározásának, hogy békéjét, függetlenségét és fejlődését minden áldozat árán megvédi, van még egy külön évszázadokra visszanyúló történelmi forrása. A magyar nép szinte minden évszázadban elvesztett egy szabadságharcot. Elvesztett a Rákóczi-felkelés, melynek zászlajára „pro libertate”, a „szabadságért” jelszó volt írva. Elvesztett az 1848-49-es szabadságharc. Leverték az 1919-es forradalmat is. Mindezeket a vereségeket főleg idegen, reakciós erők okozták, amelyek a magyar nép belső ellenségeinek külföldről jöttek segítségére. Nem elsősorban a saját belső gyengéi, hanem a nemzetközi erőviszonyok kedvezőtlen alakulása verte le három évszázadon át a magyar szabadságharcokat. Minden magyar szabadságharc elbukása messze visszavetette a magyar

népet fejlődésében és boldogulásában. Először fordul elő a modern történelmünk folyamán, hogy a magyar dolgozó nép végre hozzájutott a rég várt szabadsághoz. Végre önállóan, független állami életet élve, szabadon szentelheti erőit annak a feladatnak, hogy pótolja elmaradottságát és felsorakoztassa hazáját a baladó népek élvonalába. Évszázadok óta először rendelkezhet szabadon gazdaságával, munkaerejével, kultúrájával és évszázadok óta először fordul elő, hogy felemelkedését nem gátolják, hanem támogatják a szomszédok, elősegíti a nemzetközi helyzet. A magyar nép harca önállóságáért, gazdasági és kulturális újjászülésétért, mint történelme legfényesebb napjaiban, újra egybeesik az egész haladó emberiség küzdelmével. A magyar dolgozó nép végre tagja lehet a szabad nemzetek nagy szövetségének. Mi élni akarunk ezzel a történelmi lehetőséggel, mely évszázadok óta először nyílt meg a magyar nemzet előtt. Mi tudatában vagyunk ennek a történelmi lehetőségnek és el vagyunk szánva arra, hogy nem fogjuk elszalasztani. Ellenkezőleg. Minden erőnkkel, minden idegszálunkkal megragadjuk. Tudatosítjuk dolgozó népünk előtt és mozgósítjuk hazánk minden fiát arra, hogy ezzel az új történelmi lehetőséggel teljes erejével élni is tudjon. *(Viharos, hosszú taps.)*

Más nemzeteknek voltak a múltban sikerült forradalmi és szabadságharcok. A magyar nemzet először élvezzi a történelme folyamán huzamosabb ideig a szabadság ízét. Ez az íz tetszik neki és nem kíván leszokni róla. Ez nyújt külön, friss erőt a magyar népi demokráciának és a Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar kommunistáknak. Minket nemcsak nemzetünk jelene, de múltja és jövője kötelez arra, hogy ezt a történelmi alkalmat minden lehetőségével együtt dolgozó népünk javára és boldogulására megragadjuk. És ezzel kapcsolatban, innen, a Magyar Függetlenségi Népfront Országos Kongresszusáról mondunk újra köszönetet felszabadítónknak, a hatalmas Szovjetunióknak és bölcs vezérének, a magyarság nagy barátjának, Sztálinnak, akik annyi évszázad után végre leverték kezünkről a bilincset és megnyitották előttünk a szabadság, az újjászülés útját. *(Viharos éljenzés, a küldöttek felállva éltetik Sztálin elvtársat.)*

A Magyar Függetlenségi Népfront tudatában van ennek a történelmi lehetőségnek. Tudja, hogy amiért hiába küzdöttek Rákóczi kurucok, Kossuth honvédek, az 1919-es forradalom vörös katonái, azoknak a céloknak elérését most a történelem lehetővé tette. Ez nyújt külön céltudatosságot és összetartást a Függetlenségi Népfrontnak. És ez teszi lehetővé, hogy végre egy frontban tömörüljön minden magyar hazafi, aki hazáját valóban szereti és szabaddá, boldoggá és függetlenné akarja tenni. A magyar dolgozó nép minden fia egy emberként álljon zászlónk alá és tömör sorokban, megingathatatlanul kövessen bennünket a népi demokrácia útján, újabb sikerek, újabb győzelmek felé! *(Szűnni nem akaró taps, éljenzés.)*

(Beszámoló a Magyar Függetlenségi
Népfront Országos Kongresszusán,
1949. március 15.)

A NÉPFRONTTAL A BOLDOG, ERŐS, FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGÉRT

Kedves Elvtársak, Kedves Hallgatóim!

Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja a nagy, döntő kérdéseket végrehajtásuk előtt közvetlenül a dolgozó tömegek elé tárja. Lehetőséget akar adni ezzel arra, hogy a munkásnép ne csak idejekorán értesüljön arról, amit az ország érdekében tenni kívánunk, hanem módja legyen a felvetett kérdéseket megtárgyalni, véleményét nyilvánítani és állást foglalni hozzájuk. S mert most, a magyar népi demokrácia újra nekigyürkőzik, hogy olyan nagy feladatokat oldjon meg, amelyek megvalósításához minden dolgozó összefogott ereje szükséges, a választásokkal kapcsolatban az egész ország elé visszük azokat.

Nem véletlen, hogy Központi Vezetőségünk éppen a legnagyobb budapesti gyári kerületet, az Angyalföldet jelölte ki a választási kampány megkezdésére. Pártunkban már bizonyos fokig hagyománya, tradíciója van, hogy a fontos kérdéseket itt ismertetjük. 1946. május elején, három esztendővel ezelőtt, a demokrácia legnehezebb idejében, amikor a szinte megoldhatatlannak látszó pénzromlás közepette meg kellett mutatni a kivezető utat, amikor újabb áldozatokat és türelmet kértünk a dolgozó néptől, elsőnek az angyalföldi munkások elé tártuk a helyzetet.

Ugyanezt tettük egy esztendővel később, miután már ígéretünknek megfelelően megállítottuk az inflációt, létrehoztuk a jó pénzt és amikor a demokráciának új, támadó lendületre volt szüksége. 1947. május elején megint csak az Angyalföldön, a Váci-úti gyárak munkásai előtt közöltük, hogy eljött az ideje annak, hogy fizessenek végre a gazdagok. Azt is közöltük, hogy a demokrácia nem fogja túrni a régi reakciós rend politikai áskálódásait, az összeesküvést, és támadásba megy át, hogy e téren is rendet csináljon. Sokan azt hitték, hogy e követelés és a reakciónak szóló figyelmeztetés csak afféle szóbeszéd. Három héttel később Nagy Ferenc lemondott s azóta a gazdagok is fizettek egyet-mást. Okulhattak belőle azok, akik még nem tudták, hogy a kommunisták csak olyant ígérek, amit meg is tartanak és mindig olyan célokat tűznek maguk elé, amelyek a dolgozó nép érdekében valók, tehát meg kell valósulniuk. *(Felzúg a taps. A lelkesedés hangja harsan minden oldalról.)*

Most, amikor a magyar népi demokrácia új, nagy fába vágja a fejszéjét, a választások előtt megint Angyalföld dolgozói előtt ismertetjük az eddig elért eredményeket, jövőendő terveinket és a béke megóvására irányuló politikánkat.

Új választást javasoltunk, hogy megkérdjük dolgozó népünket: helyesli-e azt az utat, amelyet Pártunk az utolsó két esztendőben mutatott, hozzájárul-e ahhoz az ötéves tervhez, amelyet népünk gazdasági és kulturális felemelkedésére kidolgoztunk, és jóváhagyja-e azt a békepolitikát, amelyet eddig vittünk és folytatni kívánunk. Végül meg akarjuk kérdezni az országot arra vonatkozólag is, hogy rábízza-e a feladatok megvalósítását és a további kormányzást arra a Magyar Függetlenségi Népfontra, melyet Pártunk és az ipari munkásság vezetése alatt a dolgozó nép létrehozott.

Ami a megtett utat, az eddigi eredményeket illeti, nem kételkedünk benne, hogy a választásokon a magyar dolgozó nép ezeket helyeslőleg jóváhagyja.

Az elmúlt esztendőben nemcsak megvédtük a városban és falun a demokrácia vívmányait, hanem tovább is fejlesztettük azokat. Különösen őriztük a földosztás eredményeit, visszavertük mindazt a kísérletet, mely a kiosztott földeket el akarta venni az újjgazdáktól. Jelszavunkat: „Földet vissza nem adunk!” pontosan betartottuk.

Hazánk politikai és gazdasági életéből fokozatosan szorítottuk ki a tőkés, a nagybirtokos reakció és a nyugati imperialisták képviselőit. Hároméves tervünket, mely elé nemcsak ellenségeink, de gyakran követőink is bizonyos kétségekkel néztek, hét hónappal a kitűzött időpont előtt befejezzük. Az ország termelése a békebeli fölé emelkedett, de ami számunkra nem kevésbé fontos, a békebeli fölé emelkedett a dolgozó nép életszínvonala is. Ígéretünknek megfelelően talpraállítottuk a háború romjaiból az országot, begyógyítottuk a háború ütötte szörnyű sebeket. Mindez csak úgy volt lehetséges, hogy a dolgozó nép érdekeinek megvédése közben tervszerűen és fokozatosan kiszorítottuk a kizsákmányolókat a gazdasági élet legfontosabb területeiről. Két esztendővel ezelőtt még a tőkéseké volt a legtöbb gyár, bank s az ő kezükben összpontosult az egész nagykereskedelem. Ma már itt is gyökeres a változás: hazánk nem a kizsákmányoló tőkések országa többé, hanem a dolgozó népé, a munkásoké, a parasztoké.

Az elmúlt két esztendő történetére visszatekintve nyugodtan elmondhatjuk, hogy a megtett fejlődés felér egy új honfoglalással. Csak most vette birtokába hazáját a dolgozó nép, csak most nyílt meg előtte a szabad jövő, csak most tárulnak ki előtte gazdasági, politikai és kulturális felemelkedését eddig elzáró kapuk.

Amikor mi elért eredményeinkről beszélünk, rendszerint a legkézzelfoghatóbbakra, gazdasági sikereinkre szoktunk rámutatni. Ezek a legszemléltetőbbek, statisztikai adatokból csak úgy, mint árubőségéből, - amelyben jelentkezik -, könnyen észrevehetők és ezért gyakran háttérbe szorítják eddigi munkánk olyan eredményeit, amelyek nem kevésbé jelentősek.

Mi, kedves Elvtársaim, rendkívül fontosnak tartjuk gazdasági eredményeinket, de egy pillanatra sem felejtjük el azt, hogy a népi demokrácia számára a legfőbb érték maga az eleven, a dolgozó ember. És ezért az elmúlt nehéz esztendők gazdasági eredményei mellett nem kevésbé értékesnek tartjuk azokat a sikereket, amelyeket népünk az egészségügy terén elért. Mi nagy figyelmet szentelünk a szén- és acélipar termelési számainak, de a születési és halálozási statisztikának is. És ha azt olvassuk, hogy dolgozó népünk nemcsak a gazdasági termelés terén szárnyalta túl a békebelit, hanem népszaporodásban és egészségügyben is, akkor ez számunkra annak bizonyítéka, hogy a fejlődés életünk minden területén egészséges és egyenletes. Ha ma több a házasság, több a gyermekszületés, kevesebb a halálozás, mint tíz évvel ezelőtt, ha Budapesten a csecsemőhalandóságot a békebeli 9%-ról 6%-ra tudtuk visszaszorítani, úgy mindebben, mint egy cseppben a tenger, az tükröződik vissza, hogy a magyar szülők és az újszülöttek egészségesebbek, mint békében, jobb gazdasági viszonyok, jobb életkörülmények közt élnek és optimisták.

Nincs a magyar dolgozó nép életének olyan szakasza, ahol talpraállásunk és felemelkedésünk egyenletes, egészséges jelei nem volnának tapasztalhatók.

A magyar demokrácia, élén a magyar kommunistákkal, nemcsak elesettségéből emelte fel népünket, de egészséges optimizmust és a jövőbe vetett hitet oltott belé. Ez az optimizmus az eddig elért sikerek kisugárzása s lépten-nyomon megnyilatkozik. Nehézségek most is vannak és még lesznek a jövőben is, de ma már nem félünk tőlük. Egyre gyakrabban tapasztaljuk, hogy a panaszokba jó adag dicsekvés is keveredik. Sőt, tovább megyek. A rágalomba és gáncsba, mely ellenségeink részéről ér bennünket, nem egyszer az önkéntelen elismerés és dicséret hangja is belevegyül.

Egyetlen példát akarok erre felhozni, amelyet a sok közül azért választottam ki, mert az Angyalfölddel vonatkozásban áll. Beküldték hozzám egy svájci újság, a Neue Züricher Nachrichten április 8-i számát, mely egy nagy cikket közöl Magyarországról. A cikk címe: „A

magyar külügyi szolgálat diplomatai az Angyalföldről kerülnek ki.” A cikk elmondja, hogy a magyar népi demokrácia új követői és diplomatai nem a régi bécsi Mária Terézia Akadémiát végzik, hanem egyre többet azok közül a munkások és munkásnők közül választanak ki, akik a budapesti „Angyalföld”-nek nevezett kerületből származnak. A cikk azt is ismerteti, hogy Angyalföld Budapest legsötétebb kerülete, mert, - szórul-szóra idézem - „itt történt a legtöbb rendőrőrszárny ellen intézett támadás.” A cikk elpanaszolja, hogy lassanként abban a környezetben, ahol tegnap még csak grófok ülhetek, egyre több gyári munkást lehet látni. Fel is sorol elrettentő például néhányat. *(Derűltség.)* Elmondja, hogy a Külügyminisztérium elnöki osztályának a vezetője az a Kálló elvtárs, aki csak hat elemi végzettségű vasmunkás. Megemlíti Szeri Lénárd elvtársat, albániai követünket, aki azelőtt cipész volt. *(Viharos taps. Éljenzés.)*

Elégedetlenül közli, hogy a helyzet e téren még súlyosbodni fog, mert az utánpótlás a jövőben még inkább a munkásokból, sőt parasztokból is fog kikerülni. Az utánpótlásról ezt írja: „A Külügyminisztérium egy épületében 12 lány hajol füzetek és jegyzetek fölé; angyalföldi munkásnők, akik most tanulmányozzák a politikai gazdaságtant, a külpolitikai hivatalvezetést és minisztériumi titkárnőkké képezik át magukat. Ennek az osztálynak a vezetője Lőrincz Júlia, aki még csak 23 éves és éveken át egy gumigyárban dolgozott. Munkaverseny folyik, amelynek ellenőre Zoltán Edit, aki egyszerű segédmunkásnő volt. *(Taps.)* A külpolitikai kollégium, ahol a jövő diplomatai nyernek diplomáciai kiképzést, a Báthory-utcában van. Itt is kizárólag munkások és munkásnők készülnek diplomáciai pályafutásra. Oroszul, angolul tanulnak és nemzetközi jogot, anélkül, hogy elvégezték volna a középiskolát.” És így tovább.

Azt hiszem, kedves Elvtársaim, hogy mi a svájci burzsoá lapnak a szemrehányásait vállaljuk és bár a cikk mérges támadásnak indult, nyugodtan dicséretnek vesszük. És hozzátehetjük: vegye szemügyre a magyar dolgozó nép életének bármely szakaszát a rosszakaratú külföldi újságíró, mindenütt hasonlót tapasztal. Bekértem a katonai főiskolák adatait, mert tudvalevő, hogy a felszabadulásig oda munkásokat és parasztokat nemigen engedtek be. A következő választ kaptam: 1948/49 tanévben a katonai főiskolákon a munkás- és parasztszármazásúak arányszáma 89%-ra emelkedett. Szóval ott, ahol öt vagy tíz évvel ezelőtt a magyar nagybirtokosok és nemesek fiai bírtak kizárólagossági joggal, ma 89%-ig munkás- és parasztfiúk tanulnak.

A magyar népi demokrácia nemcsak arra büszke, hogy a dolgozó nép gyermekei előtt minden kaput szélesre nyitott, hanem arra is, hogy egyre növekvő mértékben valósítja meg a nők egyenjogúsítását. Elvben ezt könnyű volt kimondani, a gyakorlatban annál nehezebb a megvalósítása. Évszázados előítélet leküzdéséről van itt szó. A dolgozó nők felemelkedésének rendkívül nagyok az akadályai. A múltban nemcsak a tőkés zsákmányolta ki jobban, de nyomta őt az „erősebb nem” és a család, a háztartás minden gondja. Számára a népi demokrácia fokozottabb mértékben jelent felszabadulást.

Mi szívós munkát folytattunk azért, hogy a nők a magyar dolgozó nép életének minden területén hozzájussanak ahhoz a szerephez, mely tudásuknak, számuknak és a gazdaságban elfoglalt jelentőségüknek megfelel. E célkitűzésünk végrehajtásában nemcsak az az előítélet hátráltatott bennünket, amely a nőktől még ma is gyakran nagyobb teljesítményt követel meg, mint a férfiaktól, hanem gátolt bennünket a nők régi elnyomásából eredő tartózkodás és félénkség. Amikor egy-egy munkakörre, amely eddig el volt zárva előlük, kezdtünk nőket kinevezni, az illetők bizony nem egyszer meg voltak szeppeelve. De mi bátorítottuk őket, mondván, dolgozzanak csak nyugodtan a nép érdekében és ha nehézségek lesznek vagy bajok mutatkoznak, majd a Párt segít, majd a Párt a hónuk alá nyúl. Az első asszonybírónak, az első asszonypolgármesternek, vagy főispánnak még csodájára jártak, sőt meg is mosolyogták,

különösen, ha az illető 4-5 évvel ezelőtt még béresasszony volt és ma is fejkendőt visel. Azóta kiderült, hogy ezeknek az asszonyoknak legtöbbje nagyszerűen megállja a helyét s tekintélyt, elismerést biztosított magának.

A tavaszi mezőgazdasági kiállításon beszéltem egy traktorkezelő lánnyal, aki munkaruhában állt a traktor mellett. Megkérdeztem: „imponál-e a faluban a lányoknak”, mire magabiztos mosollyal azt válaszolta: „imponálok én bizony a legényeknek is!” (*Derűtség. Taps.*) s ugyanúgy imponálnak a mi női polgármestereink, főispánjaink és ha tovább fejlődnek, remélem nemsokára imponálni fognak a mi női államtitkáraink és minisztereink is. (*Taps. Éljen Rákosi!*)

A magyar demokrácia gazdasági sikereinek egyik titka, hogy fokozódó mértékben be tudta vinni a dolgozó népet mindazokra a helyekre, amelyek azelőtt a birtokos osztályok monopóliumai voltak. Emellett szakítani tudott az évszázados előítélettel, amely a nőket másodrendű embereknek tartotta, meg tudta törni ezt az előítéletet és egyre inkább az életbe is átviszi a női egyenjogúsítást.

A magyar demokrácia erejét azon is mérjük, hogy a munkások, a dolgozó parasztok és gyermekeik mennyire foglalják el népünk életében az uralkodó posztokat, ezen belül még külön mértékül szolgál az az arány, amely a nőknek kijut. Túlzás nélkül el lehet mondani, hogy népi demokráciánk erejét, mint a meleget a hőmérőn, számszerűen le lehet olvasni arról a szerepről, amelyet benne a nők visznek. És mi rajta leszünk, hogy ez a szerep, a dolgozó nők szerepe, a jövőben gyorsan növekedjék. (*Lelkes taps.*)

Rá kell mutatnom eddigi küzdelmünk még egy, nem kevésbé fontos eredményére: megváltozott a dolgozók viszonya a munkához. A munka nem robot többé, nem iga, melybe éhség és kényszer hajtja a munkást. A munka ma is gyakran nehéz és verejtéket kíván, és mégis könnyebbé vált, mert egyre többen ismerik fel az összefüggést saját fáradásuk és a köz ügye között. Van még ma is elég munkás, aki azt hiszi, hogy előnye származik, ha lazít a normán, van olyan, aki nem takarékoskodik az anyaggal, vagy nem törí magát, nem törődik a minőséggel. De ezek száma egyre csökken. S helyettük egyre többen vannak azok, akik más szemmel, új szellemben néznek a munkára. Akiknek szemhatára kitágult s felismerték az összefüggést saját munkájuk és az egész nemzet építése között. Akik megértették, hogy jobb munkájuk a jobb jövőt is építi. Az a jelszó, hogy „termelj többet, jobban élsz”, már új, mélyebb értelmet kapott. Ez a felismerés eredményezte, hogy a munka a régi robotból dicsőség és becsület ügyévé, a nemzetépítés és a szocializmus építésének nagy ügyévé vált. Ez a felismerés, a munkának ez az új értelme hozta létre az új típusú dolgozót s az új munkamódszereket: az élmunkást, a munkásfeltalálót, a brigádmunkát, a munkaversenyt.

Jó négyesztendős küzdelmünk egyik legfontosabb eredményének ezt a munkához való új viszonyt tekintjük. Ez a szellem tette lehetővé a hároméves terv végrehajtását két év és öt hónap alatt. És csak miután a magyar dolgozóknak kialakult ez a szellem, csak akkor nyúlhattunk ahhoz az új feladathoz, mely még nagyobb áldozatkészséget, öntudatot, még szélesebb szemhatárt követel, mely nagyságában és jelentőségében mindent felülmúl, amire eddig vállalkoztunk: az ötéves tervhez.

Eredményeink mellett természetesen vannak gyengeségeink és hiányosságaink is. Nem egyszer előfordult, hogy tapasztalatlanságunk következtében, vagy azért, mert nem láttuk előre a nehézségeket, nem ismertük a tárgyi akadályokat, célkitűzéseink egy részét nem tudtuk megvalósítani. Így a könnyűipar néhány területén nem értük el a termelési előirányzatot. Az építkezéseknél az önköltség még igen magas. A közellátásban a kulákok meglehetősen sikerrel játszották ki intézkedéseinket, ami sertéshús- és zsírhányra vezetett. Mindjárt hozzátehetem,

hogyan az ellenrendszabályok folyamatban vannak és ezen a téren is rendet teremtünk. A mi fiatal államapparátusunkban még sok a bürokratikus kinövés és ez az államgépezet még távolról sem működik úgy a dolgozó nép érdekében, ahogy mi azt szeretnők. Itt is rajta leszünk, hogy a hibákat kiküszöböljük.

Általában szem előtt tartjuk, hogy amit eddig elértünk, az csak a kezdet, hogy a tennivalók zöme még csak most jelentkezik. A világért se engedjünk annak a hangulatnak, amely már meg akar pihenni a babérokon, amely mindent rózsás színben akar látni. A dolgozó népet eddig elvégzett munkánknál most már jobban érdekli az, hogyan kívánunk segíteni a meglévő bajokon. Ezért nekünk is nem a múltba, hanem a jövőbe kell tekintenünk, oda, ahova az ötéves terv célkitűzései mutatnak.

Az is előfordul, hogy legjobb szándékaink a végrehajtás során az ellenkezőre fordultak. A mi politikánk alapja a munkás-paraszt szövetség. Amikor a dolgozó parasztság megvédésére a kulákok ellen egy sor rendszabályt foganatosítottunk, gyakran megtörtént, hogy szövetségeseinket, a középparasztot is egy kalap alá fogták a kulákkal s a rendszabályokat oly önkényesen hajtották végre, hogy még a kulák mellé állították a középparasztokat is. Mi élesen felléptünk az ilyen hibák ellen, amelyek csak demokráciánk egészséges fejlődését zavarják.

Abban a mértékben, ahogy rendet csináltunk saját portánkon, ahogy megszilárdítottuk a népi demokrácia alapjait, olyan mértékben nőtt meg hazánk nemzetközi súlya és tekintélye. Ez a megnövekedés kifejezésre jutott azokban a barátsági szerződésekben, amelyeket a béke megvédésére és kölcsönös megsegítésre a népi demokráciák államaival és elsősorban felszabadítóinkkal, a hatalmas Szovjetunióval kötöttünk. Egy ilyen szerződést most, három napja irtunk alá északi szomszédunkkal, a csehszlovák népi demokráciával. Ez a szerződés még külön sikere a magyar népnek, mert hiszen Csehszlovákiával való jó viszonyunkat esztendőnkön keresztül meg tudta zavarni a reakció. Ebből a szempontból ez a szerződés nagy győzelme a magyar és csehszlovák demokráciának, amely megnyitotta az utat a két egymásra utalt ország barátságának elmélyítésére. E szerződés győzelme az egész békefrontnak is s szorosabbra fűzi a haladás erőit olyan időben, amikor az ilyen összefogásnak jelentősége különös súllyal esik latba.

Amikor a magyar népi demokrácia elmúlt négy esztendejének eredményeit felsoroljuk, egy pillanatig sem szabad szem elől téveszteni, hogy e sikerek csak úgy voltak elérhetők, hogy mögöttünk állott segítő és védő kezével felszabadítóink: a Szovjetunió. Mint ahogy újjászületésünk kiinduló pontja a szovjet nép győzelme volt a fasiszta barbárok felett, úgy továbbfejlődésünk minden lépcsőfokán a Szovjetunió segítsége tette lehetővé, hogy a nehézségen úrrá legyünk. *(Percekig tartó taps. Éljen Sztálin! Éljen a Szovjetunió! - Sztálin! - Rákosi!)*

Összefoglalva: az elmúlt esztendő eredményeképpen államunk döntően a dolgozó nép államává fejlődött s országunkban a hatalmat ma már a dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály gyakorolja. Eddigi munkánk eredménye: romok helyén virágzó élet, urak országából - dolgozók hazája. Ezért nézünk nyugodtan a választások elé, mert biztosak vagyunk benne, hogy eddig elvégzett munkánkat a dolgozó nép helyesli és jóváhagyja.

A hároméves terv befejezésével lezárult az újjáépítés szakasza. A hároméves terv után most sor kerül az új szakaszra, országunk és népgazdaságunk újjáalakítására, gyors továbbfejlesztésére. Amit a hároméves terv megkezdett, azt most tovább kell folytatnunk és fejlesztenünk, le kell raknunk a szocializmus alapjait a városban és falun egyaránt. Ennek a célkitűzésnek képezi következő döntő szakaszát az előttünk álló hatalmas munka: az ötéves terv.

Kedves Elvtársak! Ötéves tervünk célkitűzéseit már nyilvánosságra hoztuk. Elsősorban meg akarjuk gyorsítani hazánk iparosodását, meg akarjuk szüntetni mezőgazdaságunk elmaradottságát és ezzel együtt fokozatosan le akarjuk építeni a város és a falu közötti különbséget. A terv keretében ki akarjuk fejleszteni honvédségünket. De ami számunkra a tervben nem kevésbé fontos, erőteljesen emelni akarjuk dolgozó népünk életszínvonalát és biztosítani akarjuk a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság további gyors kulturális felemelkedését. Ezek a feladatok szoros kölcsönhatásban állnak egymással, egyik a másik nélkül nem valósítható meg, egyik a másikat feltételezi.

Az ötéves terv adatai és a problémák, amelyek vele kapcsolatosak, köteteket tölthetnek meg. Itt csak azokkal kívánok foglalkozni, amelyekre külön fel kívánom hívni a figyelmet.

A magyar ipar termelését öt esztendő alatt a bányászattal és kohászattal együtt 1949-hez képest 80%-kal akarjuk emelni, 1954-ben ez az utolsó békeév termelési színvonalának 230%-át jelenti. És mindjárt hozzátehetem: jelenti azt is, hogy öt esztendő alatt annnyival akarjuk növelni iparunkat, mint amennyit a második világháborút megelőző ötven esztendőben fejlődött. Ennek a növekedésnek következtében hazánk fejlett iparral rendelkező mezőgazdasági országból, fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá változik.

Nincsen iparunk termelésének egyetlen ága sem, amelyet tervünk ne emelne és ne fejlesszen. Természetesen, nagy gondot fordítunk azoknak az árucikkeknek termelésére, amelyek a széles tömegek szükségletének kielégítésére és életszínvonalának emelésére kellene. Hogy mit jelent ez számokban kifejezve, arra talán elég megemlíteni, hogy a legközelebbi öt esztendőben egymillió kerékpárt, 85 ezer motorkerékpárt, 120 ezer varrógépet, félmillió rádióvevő-készüléket, 200 ezer fürdőkádat állítunk elő. Új ipari városok és városrészek fognak keletkezni szerte az országban; tucatjával épülnek új, nagy, korszerű gyárak. Vidéki mezőgazdasági városaink gyárvárosokká fognak átalakulni és meg fog változni lakosságunk szociális összetétele is, mert ezeknek a terveknek a végrehajtásához 300 ezer új ipari munkásra van szükségünk. Az iparosodással együtt fog nőni a munkásság életszínvonala is. Öt esztendő alatt 35%-kal kívánjuk emelni az életszínvonalat, amely így 1954-ben 50%-kal lesz nagyobb, mint az utolsó békeévben volt.

Az iparosodás természetesen közlekedésünk megfelelő korszerűsítését és továbbfejlesztését követeli meg. Új hidak, új vasútvonalak, új utak nemcsak közlekedésünket javítják meg, de lehetővé teszik, hogy az ötéves terv végén az ország minden faluja és községe vasút, hajózás vagy autóbusz révén közvetlenül bekapcsolódik az ország vérkeringésébe.

Mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolására emeljük növénytermelésünk és állattenyésztésünk hozamát. Gondoskodunk nemesített vetőmagról. A talajerő pótlására és növelésére megsokszorozzuk a műtrágya használatát, három és félszeresére emeljük a pétisó és szuperfoszfát termelését. A szárazság leküzdésére 200 ezer holdat veszünk öntözés alá. Gondoskodunk az állatállomány megfelelő javításáról és növeléséről, amivel nemcsak közellátásunkat biztosítjuk, de javítjuk a mezőgazdasági talaj termőerejét. Nagy ütemben fogjuk a dolgozó parasztság rendelkezésére bocsátani a legmodernebb talajművelési eszközöket, - elsősorban a mezőgazdasági gépállomások számát emeljük. - Az ötéves terv végén 20 ezer traktor és egyéb modern mezőgazdasági gép áll ezeken az állomásokon a falu szolgálatára.

Az ötéves terv befejezésekor Magyarországnak nem lesz egyetlen faluja sem, ahová be ne vezettük volna a villanyt és ahol ne lenne távíró és telefon. A tanyákra is kiterjed az ötéves terv. Százával fogjuk létrehozni a tanyaközpontokat. 250 tanyai vízvezetéktervezünk és egész sorát azoknak az intézményeknek, amelyek gondoskodnak róla, hogy a falu a kultúra és az egészségvédelem terén ne legyen többé mostohagyerek. Aki az ötéves terv számadatait

figyelmesen megvizsgálja, annak feltűnik, hogy bár a terv 35 milliárd forint befektetéséből a mezőgazdaság megkapja a neki kijáró részt, fejlődése messze elmarad az ipar mögött. A mezőgazdaság növénytermelésének hozamát öt év alatt 27%-kal fogja emelni a terv, szemben az ipar 80%-ával. Ezen a 27%-on belül azonban óriási az eltolódás a termelési átlagok között, melyek az állami birtokokon 80%-kal, a termelőszövetkezetekben 35%-kal, és az egyéni parasztgazdaságokban csak 11%-kal nőnek.

Az egyéni parasztgazdaságok lassú fejlődése azzal függ össze, hogy e gazdaságok több, mint 80%-a 10 holdon aluli és egy-egy gazdaság maga gyakran 5-10 vagy annál is nagyobb számú parcellákra van feldarabolva. Az ilyen birtokokon rendkívül nehéz, gyakran lehetetlen modern mezőgazdasági gépeket és modern termelési módokat alkalmazni. A szétszórt, kisparaszti gazdálkodás meglassítja, hátráltatja egész gazdasági életünk és népünk életszínvonalának gyorsabb fejlődését.

Mi azt akarjuk, hogy minden dolgozó paraszt rendelkezék a legmodernebb termelőeszközökkel, gépekkel. Részesüljön mindabban, amit a városi kultúra nyújtani tud. Legyen villanyvilágítása és vízvezetéke, álljon rendelkezésére kórház, orvos, szülőotthon, mozi, sporttelep. Legyen házában rádió. Fia, leánya előtt álljon nyitva az érvényesülés és előrejutás mindazon lehetősége, amit a város nyújt. Ő maga és családja részesüljön mindabban a társadalombiztosításban, agkori biztosításban és egyéb állami istápolásban, amit a városban kapnak. Szerintünk ezeket csak a szövetkezésen keresztül tudja a dolgozó parasztság megszerezni és még nem hallottunk más, jobb tervet, mely mindezt számukra biztosítani tudná, mert más terv nincs. Biztosak vagyunk benne, hogy a dolgozó parasztság előbb vagy utóbb, de meg fog győződni erről és ennek a meggyőződésnek hatása alatt önként, magától fog rátérni a társas, a közös gazdálkodásra. Mi segíteni fogunk abban, hogy meggyőződjön erről, de óvakodjunk attól, hogy dolgozó parasztságunkat unszoljuk, vagy éppen rászorítsuk a szövetkezésre.

Amikor néhány hónappal ezelőtt meglátogattam a sarkadi földműves termelőszövetkezetet, elmondották, hogy az ország minden részéből százszámra jönnek hozzájuk földművelők tanulmányozni a szövetkezeti termelés előnyeit. Mi minden módot megadunk arra, hogy a parasztság maga, közvetlen tapasztalat útján, meggyőződhessék a szövetkezeti munka előnyeiről. Módot adunk arra is, hogy kimenjenek a Szovjetunióba és ott nézzék meg a kollektív mezőgazdaságot. Épp a napokban kaptunk értesítést arról, hogy a Szovjetunió földművelésügyi minisztere meghívott 80 magyar dolgozó parasztot, hogy jöjjenek a Szovjetunióba és egy hónapon át, mint vendégek, tanulmányozzák az ottani mezőgazdaságot és traktorállomásokat. Mi örömmel teszünk eleget ennek a meghívásnak és meg vagyunk győződve arról, hogy ez hozzá fog járulni a szövetkezeti mozgalom megerősödéséhez. *(Szűnni nem akaró, lelkes taps.)*

Az ötéves terv a 300 ezer új munkás mellett még 100 ezer különböző szakembert, közte 10 ezer új mérnököt és 10-12 ezer tanárt, szaktanítót, a mezőgazdaság ötéves terve csak az állami gépüzemekben 60 ezer új munkaerőt követel meg. Ezenkívül 13 ezer olyan szakembert, aki mezőgazdasági egyetemet vagy akadémiát végzett, 25 ezret, aki középfokú és 75 ezret, aki alapfokú mezőgazdasági szakiskolát végzett. Vegyük még hozzá, hogy a népi kollégiumokban 38 ezer munkás- és parasztfíjú fog tanulni. Több, mint félmillió ember, elsősorban a falusi nép gyermekei jutnak szakképzettséghez, vagy magasabb műveltséghez öt esztendő alatt. Lejár az az idő, amikor a műveltség a jómódúak monopóliuma volt s amikor kizárták a dolgozó nép gyermekeit a középiskolákból és az egyetemekről.

A félmilliószám újra mutatja, hogy az ötéves terv gigantikus méretei nemcsak hazánk minden városát és faluját, de a szó szoros értelmében minden egyes családját is érinti. A közlekedés megjavítása, a rádió elterjedése, a kultúrszínvonal emelkedése lényegesen meggyorsítja azt a folyamatot, amelynek eredményeképpen eltűnik a falu és a város közötti különbség.

A mi számunkra természetesen nagyon fontos, hogy 1954-re a terv eredményeképpen a húsfogyasztás személyenként és évenként 25 kg-ról 34 kg-ra emelkedik, a tej- és tejtermék-fogyasztás 127 literről 200 literre, hogy egy lélekre a jelenlegi 14 méter pamutszövet helyett 22 méter fog jutni és így tovább. De nem kevésbé fontos az a kulturális fellendülés, amely az ötéves terv nyomában jár és amely a dolgozók tíz- és százezreinek megadja azt a műveltséget, amely nélkül nincs igazi demokrácia. Volt egy idő, amikor azt tartotta a közhit, hogy elég a demokratikus jogokat törvényben kimondani és azok már meg is valósulnak. A tapasztalat azt mutatta, hogy az írott joggal nem tud élni az állampolgár, ha a jog mellől hiányzik a gazdasági szabadság, ha a munkáltatóktól való függés miatt e jogokkal a város és a falu dolgozó népének zöme nem tud élni. Ma már ezen is túl vagyunk. Száz- és ezer tapasztalatból látjuk, hogy nem elég az anyagi jólét ahhoz, hogy valaki hazájának művelt, széles látókörű polgára legyen. A kulák vagy a tőkés jó módú, de ez még nem teszi őt jó állampolgárrá, nem teszi őt fogékonnyá hazájának kultúrája, művészete, műveltsége és sorskérdései iránt. Inkább ellenkezőleg. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kulák vagy a tőkés mindenütt megvetéssel nézi a tudomány és a művészet művelőit és mindazokat, akik nem értenek a harácsolás, a más kizsákmányolásának tudományához. Az olyan közmondás, hogy „pénz beszél, kutya ugat”, vagy „kaparj kurta, neked is jut”, fejezi ki legjobban ennek a rétegnek a világnézetét.

Ma már tudjuk, hogy ahhoz, hogy valaki élni tudjon a maga és hazája javára a szabadság jogaival, nemcsak e jogok, a gazdasági lehetőségek, hanem a kultúra, a műveltség is kell. Az a jó állampolgár, aki elég tudással rendelkezik ahhoz, hogy meglássa és megértse az összefüggéseket a maga mindennapi munkája, magatartása és nemzete sorsa, sőt ezen túlmenően a nemzetközi viszonyok között. Több mint száz évvel ezelőtt Széchenyi István is ebben látta a magyar nép jövőjének biztosítékát; ahogy ő mondotta: „a kiművelt emberfők sokasága teszi a nemzet erejét.” Nos, ötéves tervünk ezeknek a kiművelt emberfőknek számát, elsősorban a munkásság és parasztság köréből tíz- és százezrekkel akarja és fogja növelni. Amikor mi arról beszélünk, hogy népi demokráciánk legfőbb értéke az ember, akkor ezekre az ötéves terv folyamán kiművelt százezrekre is gondolunk és meg vagyunk győződve arról, hogy ötéves tervünknek ez lesz a legjobb, a legfontosabb eredménye.

Ez a félmillió szám, amelyről beszéltem, már magában véve is azt mutatja, hogy nincs hazánkban egyetlen ember, legyen az kisiparos, kiskereskedő vagy értelmiségi, aki nem találja meg a maga elhelyezkedését a népi demokrácián belül. Ez a nagy szám eleve visszautasítja azt a rosszindulatú állítást, hogy ezentúl a műveltségből kizárják a középosztály vagy az intelligencia fiait. Az ötéves terv az ország teljes embertartalékát igénybe fogja venni. Előre meg lehet mondani, hogy két-három év múlva a legszűkebb keresztmetszet a terv végrehajtásánál a munkaerőhiány lesz. Ezt mi már most látjuk és már dolgozunk azokon a rendszabályokon, amelyek lehetővé teszik, hogy a munkaerőhiány miatt ne szenvedjen a terv végrehajtása.

Ezt azért is jó aláhúzni, mert hiszen tőlünk nyugatra, a kapitalista államokban újra jelentkezik a kapitalista termelési rendszerrel elválaszthatatlanul összefüggő válság és munkanélküliség. Olyan kis országban, mint Belgium, már több mint 300.000 munkanélküli van. Nálunk ezzel szemben az ötéves terv első éveiben teljesen nemcsak hogy megszüntetjük a munkanélküliséget, hanem, ismétlem, komoly munkaerőhiánnyal számolunk.

Ötéves tervünk hatalmas méretei, 10 milliárdos számai, az egész országot átfogó méretei láttára még a jóindulatúakban is felmerülhet a kérdés: meg tudjuk-e mindezt öt év alatt valósítani, nem vállalunk-e erőnket meghaladó feladatokat? A válaszuk erre csak az lehet: amikor hároméves tervünket a nemzet elé terjesztettük, hasonló kételkedéssel találkoztunk és ez a kételkedés annál is jogosabb volt, mert hisz a tervgazdálkodás terén újoncok voltunk,

tapasztalatokkal nem rendelkezünk. Ennek ellenére, hét hónappal a kitűzött idő előtt ezt a tervet megvalósítottuk és újra bebizonyítottuk, hogy amit a magyar dolgozó nép, Pártunk vezetésével, célul tűz ki maga elé, azt meg is valósítja. Ugyanezt mondhatjuk az ötéves tervre is. Megvalósításának legfőbb biztosítéka, hogy kimunkálójá, vezetője és végrehajtója Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja.

Összefoglalva: az ötéves terv a népi demokrácia útja a jómódú, erős, művelt, szocialista Magyarországhoz. Ez a terv teszi lehetővé, hogy a független hazában a magyar nép művelt legyen, erős és szabad. Nem kétséges számunkra, hogy a választásokon a dolgozó nép minden rétege lelkesedéssel fogja megszavazni.

Rátérek most ötéves tervünknek és egész továbbfejlődésünknek egy olyan előfeltételére, melyről eddig nem esett szó. Ez az előfeltétel a béke. Amikor két esztendővel ezelőtt ezen a helyen a hároméves tervet ismertettem, a következőt mondtam: „Amire most a magyar demokráciának szüksége van, az a rend, nyugalom és béke. Rendre, nyugalomra és békére van szükség, hogy a magyar dolgozók végrehajthassák a nemzetet újjáépítő hároméves tervüket. Rendre, nyugalomra és békére van szükség, hogy megvalósíthassuk azokat a terveket, melyek több élelmet, több ruhát, több cipőt, több kultúrát adnak a városi és a falusi dolgozó népnek.”

Ezt most újra hangsúlyozom. Ötéves tervünk megvalósításának egyik legfontosabb előfeltétele a béke. Azt hiszem, bennünket senki sem vádol azzal, hogy bárkivel szemben háborús szándékot táplálnánk. Ez annyira nyilvánvaló, hogy nem is vesztegetem rá a szót. Ha mi most komolyan hozzátunk ahhoz, hogy honvédségünket kifejlesszük, úgy ennek nem a mi háborús szándékunkban kell keresni az okát. Nekünk erős, a dolgozó nép fiaiból álló hadseregre és tisztikarra azért van szükségünk, mert egy védtelen ország valósággal csábítja az imperialista kalandorokat a különböző beavatkozásra és provokációkra. De szükségünk van hadseregre azért is, hogy megvédjük a béke ránk eső frontszakaszát az imperialista háborús uszítókkal szemben. Ettől a felismeréstől vezetettve a munkások, a parasztok legtehetségebb, legderekabb gyermekeit küldik a hadseregbe. A „Munkára, Harcra Kész” mozgalom nemrég kezdődött s mégis már eddig négyszázezren jelentkeztek, főleg ifjak, hogy leteszik azt a vizsgát, amelyet e mozgalom előír. Ez nemcsak azt mutatja, hogy az ifjúság a demokrácia oldalára állott, hanem azt is, megértik, hogy nálunk a hadsereg is a békét szolgálja. *(Kitörő lelkesedés. Felkiáltások: Megvédjük a békét! Éljen Farkas! Azután újra meg újra: Éljen Rákosi!)*

A békét nem mi és nem a népi demokráciák veszélyeztetik, hanem az imperialisták, élükön azzal a csoporttal, amelyet az Egyesült Államok hadianyaggyárosai és kapitalistái vezetnek. Az Egyesült Államok tőkései világuralomra töreksenek. Fel akarják használni azt a helyzetet, hogy a fasiszta Németország, Olaszország és Japán vereséget szenvedett, Anglia, Franciaország és egy sor más kisebb állam pedig gazdaságilag az Amerikai Egyesült Államoktól függenek. Világuralmi terveiket, melyeknek útjában áll a Szovjetunió és útjában állnak a felszabadult népi demokráciák, egy újabb világháborúval remélik megvalósítani. A háborús készülődésekre ösztökéli őket a gazdasági válság réme, melyet hadianyaggyártással remélnék elodázní. És végül, de nem utolsó sorban, a hadianyaggyárosok hatalmas haszna is fűti a háborús uszítást.

Az elmúlt két világháborúban az Egyesült Államok úgyszólván semmit sem szenvedtek, ellenben a tőkés osztályok óriási hasznot vágtak zsebre. Az első világháborúban, amerikai forrás szerint, 38 milliárd dollárt nyertek az amerikai hadianyaggyárosok. Egy statisztikus kiszámította, hogy az első világháború minden halottja 3.800 dollár hasznot jelentett az amerikai nagytőkéseknek. A második világháború még jobb üzletnek bizonyult, mert ezen 52 milliárd dollárt kerestek és azt remélik, hogy a harmadik világháborún még nagyobb lesz a

hasznuk. Ez a haszon az, amely őket újabb háború, újabb fegyveres összetűzések létrehozására serkenti. Ezek a halálgyárosok, a halál nagykereskedői irányítják az amerikai közvéleményt, ők azok, akik szerte a világon sürgetik a fegyverkezést, növelik a háborús hangulatot és uszítást.

Nálunk, a népi demokráciákban, a Szovjetunióban nincsenek hadianyaggyárosok, akik amerikai mintára a háborúban kiontott vérből, özvegyek, árvák könnyeiből nehéz milliárdokat tudnának kihalászni. A mi boldogulásunkhoz béke kell, viszont az imperialisták eleme a háború, ez jelentett nekik eddig aranyesőt és remélik, hogy a jövőben is aranyesőt fog jeleníteni. Ezért uszítanak háborúra, ezért hozzák létre a különböző blokkokat és csoportosulásokat, mint legutóbb az Észak-atlanti Szerződést. Helyesen állapítja meg erről az Észak-atlanti Blokkról a Szovjetunió békeirata, hogy: „Az Észak-atlanti Szerződés célja azoknak az államoknak a megfélemlítése, amelyek nem hajlandók alávetni magukat a világuralomra törő angol, amerikai csoportosulás parancsainak.” *(Újabb tüntetés a béke mellett. Ütemesen, kórusban hangzik: Megvédjük a békét!)*

A magyar népi demokráciára különösen kirág az amerikai imperializmus. Hazánkat 1947 nyaráig, amíg az áruló Nagy Ferenc volt a miniszterelnök, az amerikai imperializmus saját, biztos vadászterületének tekintette és azóta nem tudják megbocsátani, hogy mi nem álltunk kötélnek, hanem volt erőnk velük szemben megvédeni önállóságunkat és függetlenségünket. Ezért vagyunk mi külön céltáblája az Egyesült Államok imperialistáinak, ezért igyekeznek minden eszközzel gátolni újjáépítésünket, ezért nem adják vissza Németországba hurcolt javainkat, ezért támogatnak minden erőt, amely dolgozó népünk felemelkedését akadályozza. Ezért csaptak olyan nagy lármát, amikor a régi reakció utolsó nagy támaszát: Mindszentyt felelősségre vontuk és ezért vitték most a Mindszenty-ügyet a Nemzetek Szövetsége elé. *(A felháborodás moraja fut végig a tömegben.)*

És itt engedjék meg kedves Elvtársak, hogy egy pár szóval rátérjek a népi demokrácia és az egyházak viszonyára. Nekünk itthon, Magyarországon nem kell azt bizonyítanunk, hogy a népi demokrácia biztosítja a teljes vallásszabadságot. Négy nappal ezelőtt, az 1849-es debreceni detronizálás emlékűnnepélyén mondotta Révész Imre püspök: „Legyen áldott a debreceni Nagytemplomot teljes egészében újjáépítő, annyi más szentegyházunkat újjáépíteni segítő, vallásunk szabad gyakorlatát biztosító és védelmező, egyházunkat anyagilag is bőkezűen támogató Magyar Köztársaság és az azt Atlaszként vállain hordozó fiatal, de alkotásaiban máris verhetetlennek bizonyult magyar népi demokrácia.” Amit Révész püspök elmondott, az áll az összes egyházakra. A magyar népi demokráciában egyetlen embert sem ért még üldözés vallásos meggyőződése miatt. Egyetlen embert vallásának szabad gyakorlatában nem akadályoztak. Ez így volt a múltban is és így lesz a jövőben is.

De, ha valaki az egyház palástja mögül az idegen imperialisták szolgálatában harcot indít a népi demokrácia ellen, vissza akarja hozni nyakunkra a nagybirtokosok és nagytőkések jármát s ezért új háborút készít elő hazánk ellen, arra ugyanúgy lesújt a demokrácia erős ökle, mint ahogy lesújtott Mindszentyre. *(Taps.)*

Egy régi latin közmondás azt mondja: „A köztársaság üdve a legfőbb törvény.” Mi ezt úgy variáljuk: „A magyar népköztársaság üdve a legfőbb törvény.” Aki ezt a törvényt megszegi, magára vessen, ha megkapja azt, amit megérdemel.

Mindszentyvel is ez történt. Az amerikai imperialisták természetesen igyekeznek cinkosuk segítségére sietni és ezért vitték a Nemzetek Szövetsége elé az ügyet, abban a reményben, hogy ezt a szervezetet, amelyben óriási többséggel rendelkeznek, mozgósítani fogják ellenünk. Számításaikba azonban ezúttal egy kis hiba csúszott. Három nappal ezelőtt a

szavazásnál kiderült, hogy az amerikai javaslat mellett csak harmincan szavaztak, ellene hatan és húszan tartózkodtak a szavazástól. Ez a szavazási arány lényegében komoly veresége az amerikai reakciónak. Azt mutatja, hogy az Egyesült Államok reakciói kissé túlfeszítették a húrt, amikor cinkosuk támogatására a Nemzetek Szövetségén keresztül bele akartak avatkozni a népi demokrácia belügyeibe.

Mi ezt a beavatkozást ország-világ előtt élesen és félreérthetetlenül visszautasítottuk. Én felelősségem teljes tudatában kijelenthetem, hogy minden néven nevezendő beavatkozást, amely a magyar népi köztársaság önállóságát és szuverenitását érinti, a jövőben is a legélesebben vissza fogunk utasítani. *(Felharsan a taps. Percekig éltetik a nép vezetőit. Éljen Rajk! Éljen Farkas! Éljen Gerő! Éljen Kádár! Aztán ismét: Éljen Rákosi!)* És hozzátehetem: nincs az a rágalomhadjárat vagy jegyzék, amely bennünket arra bírja, hogy akár egy hajszálnyira is letérjünk az eddig követett útról, vagy engedjünk dolgozó népünk jogaiból, függetlenségéből, szabadságából.

Két esztendővel ezelőtt, amikor erről a helyről beszéltem, ugyancsak kaptuk az amerikai jegyzéket; akkor Nagy Ferenc megmentéséről volt szó. Ma már nem kell magyarázni, hogy miért igyekeztek az amerikai tőkések Nagy Ferencet menteni. Akkor megtorlásul az amerikai kormány visszavonta azt az ígéretét, hogy az Európában maradt háborús anyagból 15 millió dollár kölcsönt ad. Ez a kölcsön fejenként 18 forintot jelentett volna Magyarországon. Az elmúlt két esztendő megmutatta, hogy amerikai kölcsön nélkül, sőt hozzátehetem: éppen az amerikai kölcsön elmaradása miatt, a magyar demokrácia gazdasági élete erőteljesen fejlődött.

Számunkra nem élvezet az a diplomáciai hadjárat, amelyet az amerikai és angol tőkések folytatnak ellenünk. Mi eleget szenvedtünk a háborúktól s legfőbb gondunk az, hogyan építsük, erősítsük népi demokráciánkat. Minden tervünk alapja a béke és ennek megfelelően igyekszünk minden állammal, mely nem avatkozik belügyeinkbe, békés viszonyt fenntartani. Nem rajtunk múlik, hogy mégis egymást érik a jegyzékváltások. De hozzátehetem, nem is olyan rossz bizonyítvány számunkra, ha velünk az amerikai tőkések és angol csatlósaiak nincsenek megelégedve. Bebel, a német szocialista mozgalom egyik alapítója mondotta: „Ha ellenségeink dicsérnek, mindjárt arra gondolok, micsoda butaságot követtem el.” Ennek alapján mi azt mondhatjuk: ha az amerikai háborús gyűjtogatók és csatlósaiak elégedetlenek velünk, ez nem is olyan rossz bizonyítvány. Mindenesetre jobb, mintha dicséرنének bennünket, mert akkor az öreg Bebelrel kereshetnők, hogy hol van az a butaság, amellyel erre a dicséretre rászolgáltunk.

Ismétlem, a mi elemünk a béke és nem kíméljük a fáradságot, hogy ezt a békét sokat szenvedett népünk számára biztosítsuk. Ezért veszünk részt minden olyan mozgalomban, amely a béke táborának erejét és elszántságát szilárdítja. Holnap kezdődik Párizsban a világbéke erőinek hatalmas megmozdulása. Több mint 600 millió békére vágyó ember képviselői között ott lesznek a mi küldötteink is, hogy együtt demonstrálják a kardcsörtető imperialisták felé a békefront növekvő erejét. A mi szavunk is együtt harsog a népek százmillióinak karában és a mi képviselőink is segítenek szorosabbra fogni a béke erőinek frontját, hogy megtörjön rajta az imperialista reakció minden támadása. Innen üzenhetjük a párizsi békevilágkongresszusnak: a magyar dolgozó népre bizton számíthatnak. A béke frontjának azt a szakaszát, melynek védelme ránk hárul, szilárdan tartani fogjuk és Párizs felé is ismételhetem: a béke frontján hazánk nem rés, hanem erős bástya, és ezt a bástyát őrizni fogjuk, mint ahogy őrzik a többi haladó népek, élükön békénk, boldogulásunk megdönthetetlen pillérével: a hatalmas Szovjetunióval.

A küszöbön álló választásokon a magyar dolgozó nép arra is választ fog adni, helyesli-e azt a politikánkat, mely bátran szembeszáll a háborús uszítással, mely minden erejével védi a teremtmény békét. Minden hazáját és a békét szerető magyar szeme előtt lebegjen az, hogy e választás a leghatalmasabb demonstrációnk és kiállásunk a béke mellett. Nem kétséges, hogy a szavazó magyar nép a békét választja.

A magyar választásokat világszerte nagy figyelemmel kísérik. Abból, ahogyan ezek a választások le fognak folyni, barát és ellenség következtet erőkre és gyengénkre, összekovácsoltságunkra, szilárdságunkra. A magyar népi demokrácia pártjai részben emiatt határozták el, hogy ezúttal nem egymással versenyezve, hanem közös választási listán indulnak. Ennek a közös választási listának létrejöttét az utolsó két választás tapasztalatai segítették elő. 1945-ben is, 1947-ben is a demokrácia őszinte hívei tapasztalhatták, hogy a választási versengésből csak a nép ellenségei húztak hasznot. Az elmúlt két esztendő azonkívül mély változást idézett elő a tömegekben és nagyon sokan azok közül, akik 1947-ben még gyanakvással néztek munkánk elé, és ezért az ellenzékre szavaztak, közben jobb belátásra jutottak. Jobb belátásra juttatta őket népi demokráciánk sikere és ennek a belátásnak hatása alatt csatlakoztak a Függetlenségi Népfronthoz.

A közös lista természetesen a közös programon alapszik s azokon a közös teendőkön, melyekben minden magyar demokrata megegyezik: az eddigi eredmények azonos értékelésén, az ötéves terv megvalósításának és a béke megőrzésének szükségességén. A közös lista, mint maga a Magyar Függetlenségi Népfront is, egyben azt mutatja, hogy a demokratikus erők összefogása, mely a múltban is annyi eredménnyel járt, a jövőben is tovább folytatódik. De jelenti azt is, hogy mindenkinek ezen a Népfronton belül van a helye, aki hazánk talpraállítása és továbbfejlesztése érdekében akar dolgozni.

Senki se higgye azonban, hogy az ellenség, a régi reakciós rend már végleg letette a fegyvert. Bizonyos, hogy a választásokba valamilyen módon bele szeretne szólni. Lehet, hogy valami provokációra készül. Ha másképpen nem, azt fogja javasolni, hogy a választók tartózkodjanak a szavazástól. Ezért legyünk éberek s mozgósítsunk minden erőt arra, hogy a választók a lehető legnagyobb számban jelenjenek meg az urnák előtt és leszavazzanak a Népfontra. A Magyar Dolgozók Pártja, a magyar kommunisták járjanak elől e harcban, mint ahogy elől jártak mindenütt, ahol demokráciánkat kellett erősíteni és fejleszteni. De mozgósítani kell szövetségeseink, a Népfront többi szervezeteinek erőit is. A választás ne csak számszerűleg legyen igazi népszavazás, de külsőségeiben, fegyelmében, vidám ünnepi hangulatában is mutassa, hogy a nemzet tisztában van jelentőségével. Tisztában van azzal, hogy e választás újabb csapás a reakcióra s újabb, nagyobb lehetőségeket nyit felemelkedésünkre, boldogulásunkra, a szocializmus építésére.

Befejezésül: senki nálunk jobban nem tudja, hogy sikereink és eredményeink mellett még mennyi a tennivaló és mennyi az akadály, ami még útunkban áll. De azt is tudjuk, hogy a kezdet nehézségein már túlvagyunk, és azt is tudjuk, hogy a hatalmas célok, amelyeket dolgozó népünk boldogulására és erősödésére magunk elé tűztünk, oly nagyok, hogy érte minden nehézséget le kell küzdeni. Most új feladatoknak gyürkőzünk neki. Gyors ütemben építünk tovább s köztársaságunkat nemcsak anyagiakban, de minden téren a nép köztársaságává akarjuk fejleszteni. S a demokrácia eddig kivívott eredményeinek biztosítására és szentesítésére az alkotmányunkat is ennek megfelelően átépítjük.

A magyar nép 100 esztendővel ezelőtt már egyszer megkísérelte az új haza felépítését. Ekkor mondotta Petőfi a nemzetgyűlésnek:

*„Hazát kell nektek is teremteni!
Egy új hazát, mely szebb a réginél
És tartósabb is, kell alkotnotok,
Egy új hazát, ahol ne légyenek
Kiváltságok kevély nagy tornyai,
Sötét barlangok, denevértanyák,
Egy új hazát, hol minden szögletig
Eljusson a nap s tiszta levegő,
Hogy minden ember lásson s ép legyen.”*

A 100 év előtti nemzetközi viszonyok nem kedveztek az ilyen célkitűzéseknek. A magyar nép szabadságharcát akkor vérbefojtotta az európai reakció. Akkor még csak csirájában volt meg az ipari munkásosztály is, mely ma számban, öntudatban, szervezettségben és harci tapasztalatokban vezető osztály. És nem volt, mert nem is lehetett, 100 év előtt a dolgozó népnek kommunista pártja, olyan, mint a mi Pártunk. *(Taps. Éljen a Párt!)* Ma mindez megvan. Ma új, kedvező történelmi helyzetben foghat a magyar nép az újjászületés nagy művéhez. Modern történelmünk folyamán először alakult ki az a helyzet, hogy minden törekvésünk, amely demokráciánk megerősítésére, békénk biztosítására, hazánk függetlenségének és szabadságának megőrzésére irányul, egybevágh és egybefolyik az egész haladó világ követelményeivel. Amit mi dolgozó népünkért teszünk, mindaz egyben támogatása a haladó világ nemzetközi frontjának és minden célkitűzésünk - ennek megfelelően - maga mögött tudja ennek a nemzetközi haladó frontnak minden erejét. Mögöttünk áll e küzdelemben felszabadítónk: a hatalmas Szovjetunió és bölcs vezére, a magyarság nagy segítője, Sztálin generalisszimusz. *(A lelkesedés minden eddigit felülmúl. Ütemesen; percekig zeng: Éljen Sztálin! - Sztálin! - Rákosi! - Éljen Sztálin!)* Mellettünk vannak szövetségeseink, a népi demokráciák. A mi ügyünket segíti a győztes kínai forradalom *(Viharos taps.)*, az ázsiai gyarmati népek felszabadító harca, a görög dolgozók hősi küzdelme *(Nagy taps.)*, a kommunista pártok mögött felsorakozó francia, olasz munkásosztály *(Éljen Thorez, Togliatti!)* és szerte a világon mindenki, aki szembeszáll az imperialisták kardcsörtető; véres világháborút előkészítő frontjával.

Amit Kossuth, Petőfi, Táncsics száz esztendővel ezelőtt zászlajukra tűztek, de nem tudtak megvalósítani, azt mi most végre tudjuk hajtani és tovább tudjuk fejleszteni, ha élünk a történelem adta lehetőségekkel. A magyar dolgozó nép, élén nagy Pártunkkal, el van szánva arra, hogy ezt a történelmi alkalmat nem szalasztja el, hanem minden erejével megragadja és kihasználja. A választáson nemcsak arról dönt a magyar nép, hogy helyes-e amit az elmúlt esztendőben tettünk, hogy jó-e az ötéves tervünk, és hogy támogatja-e következetes béképolitikánkat, hanem arról is, hogy akar-e élni azzal a történelmi lehetőséggel, mely hosszú századok óta először kínálkozik számára. Ez a mi választási programunk, és biztosak vagyunk abban, hogy a magyar nép egy emberként áll mögéje, mert érzi és tudja, hogy hazánk így lesz boldog, erős, művelt és szabad. *(Szűnni nem akaró éljenzés és taps.)*

(Beszéd a választási nagygyűlésen,
a XIII. kerületben, 1949. április 19-én.)